

Descrierea documentului

Proiect:	Întărirea capacității instituționale pentru implementarea și punerea în aplicare a Directivei SEA și a Directivei de Raportare
Nr. Proiect:	EuropeAid/121491/D/SER/RO (PHARE 2004/016 – 772.03.03)
Data începerii/încheierii proiectului:	15 decembrie 2006 - 30 noiembrie 2007
Compania:	Partener principal: Ramboll Denmark Parteneri: A/S Ramboll Natura, Ramboll Finnconsult Oy, Ramboll Romania SRL
Titlul publicației:	Ghid privind evaluarea de mediu pentru planuri și programe de amenajare a teritoriului și urbanism.
Rezumat:	Acest Ghid oferă indicații în legătură cu evaluarea de mediu pentru planuri și programe din domeniul amenajării teritoriului și urbanismului ținând cont de structura ierarhică a sistemului de amenajare a teritoriului și urbanism în România Ghidul prezintă recomandări bazate pe bunele practici și care nu reprezintă obligații legale.
Autor:	Lynda Thorn, Ileana Budisteanu
Data publicării:	07 Noiembrie
Număr de exemplare - română	100
Editura:	<i>se trece la editură</i>
Numărul publicației:	<i>se acordă de ISBN</i>
Organizație de contact	Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, Bd. Libertății 12, București, România

Programul Phare 2004

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

CUPRINSUL

1. INTRODUCERE PRIVIND GHIDUL	1
1.1 PREZENTUL DOCUMENT	1
1.2 ABORDAREA ÎNTOCMIRII PREZENTULUI GHID	1
1.3 SCOPUL PREZENTULUI GHID	1
1.4 MODUL DE UTILIZARE A PREZENTULUI GHID	2
1.5 STRUCTURA GHIDULUI	3
2. 2 EVALUAREA DE MEDIU PENTRU PLANURI ȘI PROGRAME (STRATEGICĂ)	5
2.1 SECȚIUNEA DE FAȚĂ	5
2.2 CE ESTE EVALUAREA MEDIULUI?	5
2.3 COMPARATIE INTRE P/P SI PROIECTE	5
2.4 DIFERENȚE DINTRE SEA ȘI EIM	6
2.5 PRINCIPIILE UNEI SEA EFICACE	7
2.6 AVANTAJELE SEA	8
2.6.1 Generalități	8
2.6.2 Sprijinirea unui management durabil din punct de vedere al mediului	8
2.6.3 Evaluarea efectelor secundare, cumulative și sinergice	8
2.6.4 Sporirea eficienței procesului decizional	9
2.6.5 Întărirea sistemului de conducere și a eficienței instituționale	9
2.6.6 Intarirea EIM pentru proiecte	9
2.6.7 Facilitarea cooperării transfrontieră	9
2.7 ECHIPĂ, TERMENE ȘI BUGETE	10
2.7.1 Generalități	10
2.7.2 Echipa	10
2.7.3 Termene și buget	10
2.7.4 Cele mai utilizate metode și tehnici în SEA	11
3. LEGISLAȚIE SEA	13
3.1 SECȚIUNEA DE FAȚĂ	13
3.2 LEGISLAȚIE EUROPEANĂ	13
3.2.1 Directiva SEA	13
3.2.2 Protocolul UNECE SEA la Convenția de la Espoo	14
3.3 LEGISLAȚIA ROMÂNĂ REFERITOARE LA SEA.	14
3.3.1 Legislație SEA	14
3.3.2 Legislația privind amenajarea teritoriului și urbanismul	15
4. PROCESUL SEA	16
4.1 SECȚIUNEA DE FAȚĂ	16

4.2	ETAPELE PROCESULUI SEA	16
4.3	LEGĂTURILE DINTRE PROCESUL SEA ȘI HG 1076/2004	17
4.4	ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI ÎN PROCESUL SEA	17
4.5	PROCESUL DE ÎNTOCMIRE A PPATU	21
	4.5.1 Proceduri și etape în întocmirea și aprobarea PPATU	21
4.6	INTEGRAREA SEA ÎN PROCESUL DE PLANIFICARE	21
	4.6.1 Scop	21
	4.6.2 Propunere de integrare a SEA în procesul de elaborare a planurilor și programelor de amenajare a teritoriului și urbanism (PPATU).	21
5.	ÎNCADRARE	35
5.1	GENERALITĂȚI	35
	5.1.1 Scop	35
	5.1.2 Metoda de lucru	35
5.2	PASUL 1 – ÎNCADRARE PE CRITERII ADMINISTRATIVE („INCADRARE ADMINISTRATIVĂ”)	37
	5.2.1 Scop	37
	5.2.2 Ce P/P intră sub incidența HG?	37
	5.2.3 Pentru care PPATU este obligatorie SEA?	38
	5.2.4 Pentru care PUZ/PUD trebuie efectuată încadrarea pe criterii de mediu?	40
	5.2.5 Criterii de semnificație pentru mediu	40
	5.2.5.1 Generalități	40
	5.2.5.2 Listă de control pentru încadrare	42
	5.2.5.3 Modul de utilizare a listei de verificare pentru încadrare	42
	5.2.6 Rezultatele încadrării pe criterii de mediu	42
	5.2.7 Decizia etapei de încadrare	43
5.3	IMPORTANȚA PRIMEI VERSIUNI A PPATU	43
6.	DEFINIREA DOMENIULUI	45
6.1	GENERALITĂȚI	45
	6.1.1 Scop	45
	6.1.2 Beneficii	45
	6.1.3 Metoda de lucru	45
6.2	PASUL 1 IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR ELEMENTE ALE PPATU	47
	6.2.1 Scop	47
	6.2.2 Metoda de lucru	48
6.3	PASUL 2 IDENTIFICAREA ALTOR DOCUMENTE STRATEGICE RELEVANTE PENTRU PPATU	48
	6.3.1 Scop	48
6.4	PASUL 3: DETERMINAREA ASPECTELOR DE MEDIU CE TREBUIE EVALUATE	49
	6.4.1 Scop	49
	6.4.2 Metoda de lucru	50
	6.4.2.2 Înțelegerea inițială a stării actuale a mediului	50
	6.4.2.3 Determinarea principalelor efecte probabile asupra mediului	50

○	Considerente principale în definirea domeniului SEA pentru PUZ și PUD	51
6.5	PASUL 4: IDENTIFICAREA CRITERIILOR DE MEDIU RELEVANTE PENTRU EVALUARE	52
6.5.1	Scop	52
6.5.2	Metoda de lucru	53
6.5.2.1	Identificarea obiectivelor de mediu relevante	53
6.5.3	Documentarea rezultatelor obținute în pasul 4	54
6.6	PASUL 5: IDENTIFICAREA ALTERNATIVELOR DE EVALUARE APROFUNDATĂ	58
6.6.1	Scop	58
6.6.2	Metoda de lucru	58
6.6.2.1	Generalități	58
6.6.2.2	Stabilirea listei preliminare de alternative	59
6.6.2.3	Stabilirea listei scurte de alternative rezonabile	59
	PASUL 6: PLANIFICAREA INIȚIALĂ	60
6.6.3	Scop	60
6.6.4	Metoda de lucru	60
6.7	RAPORTUL PRIVIND DEFINIREA DOMENIULUI	60
7.	EVALUAREA PPATU	62
7.1	SCOP	62
7.2	MOD DE LUCRU	62
7.3	PASUL 1: STABILIREA SITUAȚIEI INIȚIALE A MEDIULUI	63
7.3.1	Scop	63
7.3.2	Metoda de lucru	63
7.3.2.1	Cerințe privind colectarea datelor	64
7.3.2.2	Sursele de date privind situația inițială	64
7.4	PASUL 3: EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII OBIECTIVELOR PPATU CU OBIECTIVELE DE REFERINȚĂ PRIVIND MEDIUL	66
7.4.1	Scop	66
7.4.2	Metoda de lucru	67
7.5	PASUL 4: PREDICȚIA EFECTELOR ALTERNATIVELOR PPATU	68
7.5.1	Scop	68
7.5.2	Metoda de lucru	68
7.5.2.1	Identificarea rezultatelor așteptate	69
7.5.2.2	Predicția și descrierea efectelor rezultatelor așteptate	69
7.6	PASUL 5: EVALUAREA SEMNIFICAȚIEI EFECTELOR ALTERNATIVELOR PPATU	70
7.6.1	Scop	70
7.6.2	Metoda de lucru	71
7.6.2.1	Generalități	71
7.7	PASUL 6: COMPENSAREA EFECTELOR NEGATIVE SEMNIFICATIVE ȘI ÎNTĂRIREA EFECTELOR POZITIVE	73
7.7.1	Scop	73
7.7.2	Metoda de lucru	73

7.8 PASUL 7: SELECTAREA ALTERNATIVEI PREFERATE A PPATU ȘI REDACTAREA RAPORTULUI DE MEDIU	74
7.8.1 Scop	74
7.8.2 Metoda de lucru	74
7.9 PASUL 8: ÎNTOCMIREA PROGRAMULUI DE MONITORIZARE	75
7.9.1 Scop	75
7.9.2 Metoda de lucru	75
7.9.3 Aspecte de rezolvat în programul de monitorizare a rezultatelor PPATU	76
8. ÎNTOCMIREA ȘI ANALIZA CALITĂȚII RAPORTULUI DE MEDIU	78
8.1 SCOP	78
8.2 METODA DE LUCRU	78
8.2.1 Procesul elaborării raportului de mediu.	78
8.2.2 Formatul	79
8.2.3 Trăsăturile unui bun raport de mediu.	80
8.3 ANALIZA CALITĂȚII RAPORTULUI DE MEDIU	80
9. IMPLICAREA PUBLICULUI	82
9.1 GENERALITĂȚI	82
9.2 PRINCIPALELE TIPURI DE IMPLICARE A PUBLICULUI	82
9.3 OBIECTIVE ȘI AVANTAJE ALE IMPLICĂRII PUBLICULUI	84
9.4 CERINȚELE LEGII	85
9.4.1 Dreptul la informare	85
9.4.2 Consultarea publicului	85
9.5 CINE ESTE PUBLICUL?	86
9.6 METODE DE LUCRU PENTRU IMPLICAREA PUBLICULUI	87
9.6.1 Roluri și responsabilități	87
9.6.2 Planificarea IP și abordarea sistematică	88
9.6.2.1 Prezentare generală a IP	88
9.6.3 Când trebuie să înceapă IP?	89
9.6.3.1 Etapa 1: Implicarea publicului în încadrarea PPATU	90
9.6.3.2 Consultările publice în definirea domeniului, evaluarea PPATU și elaborarea PPATU	90
9.6.3.3 Participarea publicului la analiza calității PPATU și raportului său de mediu	91
9.6.4 Analiza comentariilor factorilor interesați cu privire la proiectul final PPATU și la Raportul de mediu	92
9.6.4.1 Analizarea și prelucrarea opiniilor exprimate de factorii interesați	93
10. CONSULTARI TRANSFRONTIERĂ	94
10.1 SCOP	94
10.2 METODA DE LUCRU	94
10.2.1 Obligații generale	94

	10.2.2 Pașii relevanți în consultarea și participarea publicului prevăzuți de legislația națională în vigoare	95
	10.2.3 Când trebuie să înceapă consultarea transfrontieră?	95
11.	LUAREA DECIZIEI	97
	11.1 SCOP	97
	11.2 ABORDARE	97
12.	MONITORIZAREA DE MEDIU A IMPLEMENTĂRII PPATU	99
	12.1 SCOP	99
	12.2 ABORDARE	99
	12.2.1.1 Generalități	99
	12.2.2 Ce să se monitorizeze	100
	12.2.3 Când să se monitorizeze	100
	12.2.4 Cum să se monitorizeze	100
	12.2.5 Diferite abordări ale monitorizării	101
	12.3 RAPORTAREA PERIODICĂ A REZULTATELOR MONITORIZĂRII	103

Lista of tabelelor și casetelor

Tabelul 2.1: Descrierea P/P/P/P

Tabelul 2.2: Diferențe între SEA și EIM

Tabelul 2.3: Metode și tehnici uzuale utilizate în SEA

Tabelul 4.1: Etapele procesului SEA

Tabelul 4.2: Roluri și responsabilități în SEA

Tabelul 4.4: Propunere de integrare a etapelor procedurale ale PPATU și SEA

Caseta 5.1: Stabilirea cadrului pentru aprobarea dezvoltării viitoare

Caseta 5.2: Efecte probabile semnificative asupra mediului

Caseta 5.3: Rezultatele posibile ale încadrării de mediu

Caseta 5.4: Declarația de încadrare

Caseta 6.1: Cei șase pași ai definirii domeniului

Tabelul 6.2: Exemplu de matrice a impactului aplicată la un PPATU

Tabelul 6.3: Definiții de bază

Caseta 6.4: Cerințe de bază referitoare la obiectivele, indicatorii și țintele de mediu relevante

Tabelul 6.5: Exemple de obiective de mediu și de indicatori și ținte aferente

Tabelul 6.6: Opțiuni alternative ce trebuie avute în vedere pentru elemente ale PPATU

Tabelul 6.7: Informații ce se includ de obicei într-un raport de definire a domeniului

Tabelul 7.1: Pași în evaluarea PPATU

Tabelul 7.2: Criterii pentru alegerea alternativelor

Tabelul 7.3: Compatibilitatea reciprocă a obiectivelor PPATU

Tabelul 7.4: Compatibilitatea obiectivelor PPATU cu obiectivele de mediu pertinente

Tabelul 7.5: Exemplu de evaluare a obiectivelor în raport cu obiectivele de mediu pertinente (SEA pentru SOP Transport din România 2007 – 2011)

Tabelul 7.6: Informații cerute cu privire la fiecare posibil efect cheie

Caseta 7.7: Exemplu de posibil nivel de detaliere al descrierilor

Tabelul 7.8: Exemplu de comparare a alternativelor

Tabelul 7.9: Modalități de compensare a efectelor negative și de întărire a efectelor pozitive

Caseta 7.10: Aspecte care trebuie cuprinse în programul de monitorizare

Caseta 7.11: Conținutul minim al programului de monitorizare

Caseta 8.1: Condiții de trebuie să țină seama informațiile

Tabelul 8.2: Rezultatul 3: Raportul de mediu – structură posibilă *

Tabelul 8.3: Trăsăturile unui bun raport de mediu.

Tabelul 9.1: Nivelurile de implicare a publicului

Caseta 9.2: Etape în procesul de elaborare a PPATU

Caseta 9.3: Obiective și beneficii ale IP în SEA

Tabelul 9.4: Sumarul cerințelor secțiunii 4 a HG 1076/2004

Tabelul 9.5: Categoriile largi de factori interesați

Tabelul 9.6: Responsabilitățile AC și ale titularului/echipei PPATU

Tabelul 9.7: Pași practice pentru asigurarea implicării publicului

Tabelul 9.8: Pași în asigurarea implicării publicului în definirea domeniului.

Tabelul 9.9: Pași în asigurarea implicării publicului în analiza raportului de mediu.

Tabelul 12.1: Modelul de bază al monitorizării de mediu

Tabelul 12.2: Criterii pentru selectarea indicatorilor

Tabelul 12.3: Categoriile de monitorizare

Lista figurilor

Schema de flux a încadrării Fig. 1

Ierarhia sistemului de amenajare a teritoriului (in anexa 1)

Categoriile de documentatii pentru amenajarea teritoriului și urbanism (in anexa 10)

Lista anexelor la PPATU

Anexa nr.	Titlu
1	Cadrul cuprinsului, sferei de aplicare si pasilor procedurali ai fiecarui tip de PPATU din ierarhia PPATU
2	Criterii pentru determinarea probabilității și importanței efectelor implementării PPATU
3	Întrebări cheie privind definirea domeniului pentru fiecare nivel de plan sau program din ierarhia PPATU
4	Prezentare generală a impactului potențial tipic în funcție de sectorul de dezvoltare
5	Ghid pentru definirea domeniului SEA pentru PUZ
6	Temeiuri legale pentru PUZ și PUD
7	Ghid pentru prima versiune; a se completa de către titularul unui PPATU
8	Instrumente de consultare a publicului pentru dezbaterea publica in SEA
9	Terminologie, acronime și prescurtări în amenajarea teritoriului și urbanism
10	Legislație privind amenajarea teritoriului și urbanismul și privind parcurile industriale – relevantă pentru SEA
11	Bibliografie pentru SEA pentru PPATU

Lista prescurtărilor

- CJ – Consiliul Județean
- OUG: Ordonanță de urgență a Guvernului
- RM: Raport de mediu (al SEA)
- UE: Uniunea Europeană
- APM: Agenție de protecție a mediului (la nivel de județ)
- ARPM: Agenție Regională pentru Protecția Mediului
- ANPM - Agenția Națională de Protecție a Mediului
- CL: Consiliu local
- CSC: Comitet special constituit pentru efectuarea etapei de încadrare
- EIM: Evaluarea impactului asupra mediului
- EM: Evaluarea mediului
- EMPP: Evaluarea de mediu pentru planuri/programe
- GGS: Ghid generic SEA
- GL: grup de lucru
- GNM: Garda Națională de Mediu
- HG: Hotărâre a Guvernului
- IP: Implicarea Publicului
- MDLPL: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței
- MMDD: Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
- PATJ- Plan de amenajare a teritoriului județean
- PATN- Plan de amenajare a teritoriului național
- PATZ- Plan de amenajare a teritoriului zonal
- PATZR: Plan de amenajare a teritoriului regional
- POR – Program Operațional Regional
- P/P: Plan(uri) și/sau program(e)
- P/P/P/P: Politici/ planuri/ programe/ proiecte
- PPATU: Planuri și programe de amenajare a teritoriului și urbanism.
- P/PT: Planuri și programe de amenajare a teritoriului
- P/PU: Planuri și programe de urbanism
- PUD – Plan urbanistic de detaliu
- PUG: Planurbanistic general
- PUZ - Plan urbanistic zonal
- RLU: - Regulament local de urbanism
- SEA: Evaluare strategică de mediu (Evaluarea de mediu pentru planuri și programe)
- UTR:- Unitate teritorială de referință

1. INTRODUCERE PRIVIND GHIDUL

1.1 PREZENTUL DOCUMENT

Acest Ghid a fost elaborat de Proiectul PHARE 2004/016-772.03.03/02.01 „*Întărirea capacității instituționale pentru implementarea și punerea în aplicare a Directivei SEA¹ și a Directivei de Raportare*” (în continuare: Proiectul)

Evaluarea strategică de mediu – SEA – este un termen folosit pentru a descrie procesul de evaluare de mediu pentru politici, planuri și programe (P/P/P).

Deși pentru ca SEA să aibă o eficacitate generală este crucială includerea tuturor nivelurilor de decizie, atât Directiva 2001/42/CE (Directiva SEA) cât și HG 1076/2004, care transpune directiva în legislația română nu se ocupă deocamdată decât de planuri și programe (denumite în continuare P/P). Capitolele 1 și 2 prezintă aspecte ale SEA pentru planurile de amenajarea teritoriului și urbanism de la toate nivelurile. Capitolele 3 – 12, se concentrează asupra implementării Directivei SEA, pentru planuri de amenajarea teritoriului și urbanism la toate scările și nivelurile ierarhice.

Acest Ghid este Rezultatul proiectului R.1.10, elaborat în cadrul Activității 1.5 „Întocmirea unui ghid generic SEA și a patru ghiduri de sector care să ofere detalii practice cu privire la fazele de procedură în procesul SEA”.

În plus, acest ghid încorporează următoarele alte rezultate ale proiectului, obținute în cadrul activităților 1.8 și 1.9:

- R.19 - Ghid generic privind prima versiune a P/P;
- R.1.24 - Ghid privind monitorizarea efectelor implementării P/P supuse procesului SEA.

1.2 ABORDAREA ÎNTOCMIRII PREZENTULUI GHID

Ghidul are la bază experiența și buna practică internațională identificată în consultarea literaturii de specialitate de către experții Proiectului. Bibliografia cu toate publicațiile utilizate în pregătirea prezentului Ghid este prezentată în anexa 11 a prezentului Ghid.

Ghidul este rezultatul unui proces de cooperare între experții Proiectului, cu implicarea personalului de resort din MMDD și ANPM. În plus, au fost organizate consultări cu specialiști din Direcția generală de amenajarea teritoriului și urbanism din MDLPL și din Compania națională pentru autostrăzi și drumuri naționale din România, precum și întâlniri cu reprezentanți ai ARPM Sibiu și APM Sibiu, ai autorităților locale din Sibiu (de ex. beneficiarii Planului de dezvoltare a județului Sibiu și PUG Sibiu) și cu investitori privați titulari de PUZ din județ.

Prezentul ghid este un document viu și este de așteptat ca MMDD să îl modifice în continuare în anii următori, pe baza experienței acumulate și a practicii de aplicare a SEA în România.

1.3 SCOPUL PREZENTULUI GHID

Scopul pe care și-l propune acest ghid este acela de a veni în sprijinul factorilor implicați în procesele SEA din România. Aceștia sunt:

- Autoritățile competente pentru SEA (MMDD, ARPM etc.)
- Titularii de planuri/programe de amenajare a teritoriului și urbanism
- Titulari de PUZ și PUD – persoane private

¹ Directiva 2001/42/CE nu conține referințe specifice la termenul de “evaluare strategică a mediului”, deși Directiva este numită comun Directiva SEA.

- Echipele de elaborare de PPATU
- Echipele SEA

Ghidul poate fi util și altor factori interesați, în special experților privați în domeniul SEA și ONG-urilor de mediu întrucât el prezintă

- rolurile și responsabilitățile lor legate de SEA,
- modul de desfășurare a unei SEA pentru planuri de amenajare a teritoriului și planuri de urbanism.

Ghidul conține recomandări care au la bază buna practică și care nu presupun obligații legale.

1.4 MODUL DE UTILIZARE A PREZENTULUI GHID

Există diferite tipuri de planuri de amenajare a teritoriului și de planuri de urbanism în România, care acoperă o varietate de sectoare de dezvoltare, toate făcând obiectul unor legi și proceduri ce guvernează pașii elaborării lor. Planurile de amenajare a teritoriului și urbanism diferă între ele prin conținut și scară și, acolo unde este cazul, prezentul document furnizează îndrumări separate pentru aceste două categorii de PPATU. Anexele 1 și 8 ale prezentului Ghid oferă prezentări detaliate ale acestor categorii.

Prin urmare, prezentul Ghid oferă îndrumări generale și, în măsura posibilului, instrucțiuni detaliate care sunt aplicabile tuturor planurilor de amenajare a teritoriului și urbanism ce pot necesita o SEA în România.

Prezentul document trebuie citit împreună cu Ghidul generic, care oferă informații privind cadrul general al procedurii și cerințelor SEA.

1.4.1 Integrarea SEA în procedura de elaborarea a PPATU

Directiva SEA 2001/42/CE Art. 1 are (între altele) obiectivul declarat de a contribui la *integrarea* considerentelor de mediu în elaborarea și adoptarea planurilor și programelor, în vederea promovării dezvoltării durabile.

Prezentul Ghid stabilește liniile directoare pentru această integrare, inclusiv integrarea procesului SEA în cadrul procesului de elaborare a PPATU, considerente și măsuri speciale ce trebuie utilizate în efectuarea SEA pentru PPATU, precum și integrarea procedurilor de implicare a publicului pentru SEA și pentru elaborarea PPATU. Rezultatul acestei integrări este acela că PPATU va implementa dezvoltarea durabilă prin recomandările prevăzute în raportul de mediu al SEA și procedurile aferente de monitorizare.

1.4.2 Importanța ierarhiei PPATU

Pentru a spori eficacitatea SEA și calitatea rezultatelor sale este importantă adaptarea fiecăruia din pașii SEA la natura PPATU și la gradul de detaliere al PPATU care face obiectul evaluării. Prin urmare, prezentul ghid clasifică PPATU în funcție de nivelul său în ierarhia PPATU, oferă îndrumări privind informațiile de mediu și dezvoltare durabilă pe care fiecare nivel de PPATU trebuie să le conțină și oferă apoi îndrumări de SEA adecvate fiecărui nivel. (V. anexa 3 a prezentului Ghid). Aceasta include îndrumări pentru elaborarea rapoartelor de mediu. Pot fi necesare unele modificări ale Metodologiei cadru de elaborare a PPATU și procedurile de contractare în scopul îndeplinirii cerințelor SEA. Acestea au fost consemnate în tabelul 4.1.

Toate PPATU sunt conectate într-o ierarhie de PPATU, care începe de la nivel național, trecând prin cel regional (PATZR), județean (PATJ), orașenesc/ municipal/ comunal (PUG), până la planurile de nivel local ale unor arii mici (PUZ și PUD). Această ierarhie este organizată pe unități administrativ-teritoriale, adică fiecare PPATU de nivel local este elaborat pentru o localitate (oras sau comună), care la rândul său se găsește într-un județ și o regiune și este astfel legată la Planul național de amenajare a teritoriului. Sistemul de elaborare a elementelor de control parcurge în jos această ierarhie, de la nivelul național la cel local, întrucât fiecare nivel al PPATU stabilește parametrii cheie și cadrul pentru dezvoltarea permisă pentru planul de nivel imediat inferior. În unele cazuri PUZ și PUD de la nivelul local pot defini la rândul lor parametrii pentru proiecte de nivel mai mic. Unele PPATU sunt de asemenea corelate în funcție de

sectorul de dezvoltare, începând de la politica națională de dezvoltare a aceluși sector și terminând cu planurile zonale ale localităților urbane și comunelor și cu proiecte specifice de sector în PUZ sau PUD de nivel local.

Toate aceste planuri pot fi însoțite de programe de implementare (adesea intitulate planuri de acțiune). La nivel de PUZ și PUG, multe din (dar nu toate) aceste planuri pot fi clasificate drept „Proiecte” care ar face mai curând obiectul unei EIM decât al unei SEA.

Nivelul de detaliere conținut de un PPATU se stabilește prin Metodologia cadru a conținutului său (v. anexa 1 a prezentului Ghid). Gradul de particularitate al detaliilor crește în PPATU de nivel inferior întrucât acestea devin într-o măsură mai mare specifice unui anumit amplasament.

Planurile de amenajare a teritoriului pot include planuri pentru anumite sectoare sau planuri de dezvoltare generală, ce urmează să se aplice pe zone administrative mari, totuși mențiunile specifice locale trebuie detaliate la nivelurile inferioare de planificare, conform sistemului ierarhic de amenajare a teritoriului prezentat în anexa 1 a prezentului ghid. Acestor planuri le sunt asociate planuri de acțiune.

Planurile de urbanism se întocmesc de regulă ca planuri de zonare a folosințelor terenului cu prevederi normative precizate pentru fiecare subdiviziune a acestor zone (v. anexa 1). Planurile de urbanism se pot întocmi pentru o anumită folosință a terenului sau pentru mai multe tipuri de folosință din interiorul unei zone bine precizate (de ex. un municipiu ori o comună) (a se vedea în anexa 1 o prezentare detaliată a structurii sistemului de PPATU.)² Ele pot fi însoțite de programe de implementare.

1.4.3 Aplicarea SEA la ierarhia PPATU

Sistemul ierarhic de stabilire a cadrului de elaborare utilizat pentru PPATU are implicații majore asupra modului în care se desfășoară procesul SEA și în particular asupra definirii domeniului Evaluării și raportului de mediu.

Directiva SEA 2001/42/CE al. 3.52 recunoaște influența planurilor și programelor de nivel mai înalt asupra celor de nivel inferior. Art. 4.1 se referă la cerința evitării repetărilor atunci când planurile și programele fac parte dintr-o ierarhie iar art. 4(2) și 4(3) cer statelor membre să țină seama că se va efectua o Evaluare în conformitate cu Directiva la diferite niveluri ale ierarhiei cu scopul, între altele, de a evita repetări ale evaluării. La elaborarea raportului de mediu, statele membre trebuie să aplice art. 5(2) care cere să se ia în considerare în ce măsură anumite aspecte sunt mai adecvat evaluate la diferite alte niveluri (*din ierarhie*) ale procesului de luare a deciziilor precum și art. 5(3) care cere ca informațiile disponibile cu privire la efectele de mediu ale planurilor și programelor, obținute la alte niveluri de luare a deciziilor sau pe baza altor elemente de legislație comunitară, să poată fi utilizate pentru obținerea informațiilor precizate în anexa 1 a Directivei. Astfel, este esențial să se țină seama de SEA efectuată pentru PPATU de niveluri mai înalte la definirea domeniului și efectuarea SEA pentru PPATU de nivele inferioare. Acest aspect este inclus în detaliu în secțiunea 6 și în anexa 5 a prezentului Ghid.

1.5

STRUCTURA GHIDULUI

Ghidul urmărește etapele obișnuite ale procesului SEA și are următoarea structură:

² Trebuie de asemenea menționat aici că „activitatea de amenajarea teritoriului și urbanism” se bazează pe PPATU pentru toate celelalte sectoare, adică în multe cazuri, se întocmesc PPATU la toate scările pentru alte sectoare (de ex. planuri de dezvoltare regională rurală (cuprinzând agricultura, silvicultura sau activități piscicole), planuri naționale sau județene de furnizare a energiei electrice sau pentru industrie; planuri de gestionare a traficului municipal, planuri naționale sau regionale regional de dezvoltarea a turismului ș.a.m.d. La nivel local, PUZ se poate elabora pentru zone industriale precum și pentru alte tipuri de folosințe ale terenului.

(Secțiunile 6 și 7 ale prezentului document prezintă categoriile de PUZ și de PUD. Pentru îndrumări mai detaliate privind SEA pentru PUZ Industrial vă rugăm să consultați Ghidul sectorial privind P/P de dezvoltare industrială și ale zonelor industriale.

- În capitolul 2 se face o introducere în evaluarea de mediu în legătură cu planurile de amenajare a teritoriului și urbanism.
- În capitolul 3 se prezintă pe scurt instrumentele juridice europene și naționale legate de planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism.
- În Capitolul 4 este prezentat procesul SEA, rolul și responsabilitățile principalilor actori și cerința de integrare a procesului SEA cu procesul de elaborare a planurilor și programelor de amenajare a teritoriului și urbanism.
- În capitolul 5 se prezintă prima etapă a SEA „Încadrarea”. Conform legislației, toate planurile și programele de amenajare a teritoriului fac obiectul etapei de încadrare. Acest capitol definește mai clar ce anume trebuie să aibă în vedere procedura de încadrare și informațiile privind mediul și infrastructura care trebuie furnizate la fiecare nivel al ierarhiei planurilor și programelor de amenajare a teritoriului și urbanism (PPATU)
- Capitolul 6 se ocupă de etapa de Definiere a domeniului, respectiv explică în ce fel să se specifice pentru fiecare PPATU domeniul de cuprindere al evaluării și al raportului de mediu rezultat din aceasta.
- Capitolul 7 se concentrează asupra evaluării PPATU, altfel spus, definește pașii uzuali ale evaluării și recomandă metode și abordări ce ar putea fi utilizate la fiecare din nivelurile ierarhiei de planificare
- Capitolul 8 se referă la întocmirea raportului de mediu în funcție de nivelul în ierarhia PPATU și de scară
- În capitolul 9 se prezintă procesul de implicare a publicului în SEA și se analizează cerința revizuirii raportului de mediu și a PPATU în concordanță cu observațiile primite.
- În Capitolul 10 sunt specificate cerințele referitoare la consultarea transfrontieră și sunt oferite, după caz, diferite recomandări pentru o abordare eficace.
- În Capitolul 11 este descris modul în care rezultatele SEA trebuie integrate în procesul de luare a deciziei cu privire la P/P.
- În Capitolul 12 se dau îndrumări cu privire la monitorizarea și raportarea efectivă a rezultatelor implementării PPATU și a efectelor asupra mediului și se propun surse de date privind mediul. (a se vedea și anexa H din Ghidul generic).

EVALUAREA DE MEDIU PENTRU PLANURI ȘI PROGRAME (STRATEGICĂ)

SECȚIUNEA DE FAȚĂ

În acest capitol se face o prezentare generală a evaluării de mediu pentru planuri și programe (SEA), cu descrierea modurilor în care aceasta diferă de evaluarea impactului asupra mediului pentru proiecte (EIM). Aceasta prin:

- enumerarea principiilor pentru o SEA eficace
- definirea beneficiilor SEA și
- analizarea echipei, termenelor și bugetelor necesare pentru efectuarea SEA

Deși în România, ca și în restul UE, nu există în prezent decât cerințe formale privind EIM pentru proiecte și SEA la nivel de planuri și programe, acest instrument nu poate avea o eficacitate deplină decât dacă se aplică la toate nivelurile de decizie, adică inclusiv pentru politici.

Mai mult, trebuie remarcat că în România se utilizează termenul de „Evaluare de mediu pentru planuri și programe” (EMPP) în locul celui de „Evaluare strategică a mediului” (SEA).

CE ESTE EVALUAREA MEDIULUI?

Evaluarea mediului (EM) este un proces care caută să asigure luarea în considerare a impactului asupra mediului în elaborarea propunerilor de dezvoltare la nivel de politica, plan, program sau proiect înainte de luarea deciziei finale în legătură cu promovarea acestora..

Ca atare, evaluarea mediului este un instrument pentru factorii de decizie, care îi ajută să pregătească și să adopte decizii prin care se reduc la minim formele negative de impact asupra mediului și se pun în valoare aspectele pozitive. Astfel, evaluările de mediu fac în esență parte integrantă din elaborarea politicilor, planurilor, programelor și proiectelor și din procesul de luare a deciziilor privind promovarea acestora.

Se presupune în mod normal că acest proces implică următoarele:

- Încadrare
- domeniu
- întocmirea unui Raport de mediu privind efectele semnificative probabile ale propunerii de dezvoltare respective;
- desfășurarea unei consultări cu privire la propunerea de dezvoltare și la Raportul de mediu aferent acesteia;
- luarea în calcul a raportului de mediu și a rezultatelor consultării în procesul de luare a deciziei;
- oferirea de informații publice înainte și după adoptarea unui PPATU și prezentarea modului în care s-a ținut seama de rezultatele evaluării mediului; și
- monitorizarea efectelor implementării deciziei.

În principiu, evaluarea mediului se poate efectua pentru proiecte individuale (EIM) sau pentru planuri, programe și politici (SEA) la toate nivelurile din ierarhia PPATU.

2.3

COMPARATIE INTRE P/P SI PROIECTE

Luarea deciziilor publice se organizează în mod normal în mod ierarhic și constă din patru niveluri decizionale:

Tabel 2.1 Descrierea P/P/P/P

Decizie	Descriere
Politici	Politicile se află în vârful ierarhiei și dau direcția generală pe care un guvern sau o instituție o urmează sau intenționează să o urmeze în vederea realizării obiectivelor sale pe termen lung.
Plan	Document orientat spre viitor, adeseori conținând priorități, opțiuni și măsuri coordonate, prin care o politică este dezvoltată și implementată
Program	Calendar coerent, organizat de angajamente, propuneri sau activități prin care sunt implementate politicile sau un planurile.
Proiecte	În ultimă instanță, PPATU sunt puse în practică prin proiecte concrete, detaliate.

Politicile, planurile și programele mai sunt cunoscute și ca „cei trei P”. Acești trei P/P/P au o perspectivă largă și un nivel de detaliere scăzut, care asigură un cadru general. Proiectele (cel de-al patrulea P), pe de altă parte, au o perspectivă restrânsă și un nivel de detaliere accentuat.

Scara P/P/P – din punct de vedere al diversității de activități sau a ariei geografice la care se aplică – este, prin natura sa, mai mare decât în cazul proiectelor, care sunt mult mai detaliate și cu impact localizat.

Nici Directiva SEA și nici HG 1076/2004 nu definesc termenii de „plan” și „program”. Termenii de „plan” sau „program” nu sunt sinonimi, ci au sensuri diferite care se suprapun pe alocuri. Noțiunile de „plan” sau „program” trebuie înțelese ca afirmații care trec dincolo de idee/aspirații și stabilesc cursul acțiunilor care se vor a fi urmate.

Pentru a vedea dacă un document este un „plan” sau un „program”, este necesar să se stabilească dacă include caracteristicile principale ale unui astfel de P/P. În condițiile amenajării teritoriului și urbanismului, o caracteristică cheie pentru determinare este dimensiunea teritoriului inclus în plan, respectiv dacă acesta este național (de ex. un plan sau program sectorial aplicat întregii României) sau dacă ele sunt planuri și programe regionale sau sub-regionale ori inter-regionale, planuri județene, orașenești sau comunale ș.a.m.d. În general, un plan include un set de propuneri de dezvoltare pentru suprafețe de teren clar identificate și definite (referințe geografice) în timp ce un program se aplică pe arii generale (de ex. orice locații dintr-o regiune dată) sau pe sectoare generale (de ex. dezvoltare industrială) și stabilește programe de acțiune pentru aceste arii.

Un PPATU este de cele mai multe ori definit de autorități publice și apoi sub-contractat unui consultant sau instituții de amenajarea teritoriului și urbanism, deși planuri la scară mai mică se pot întocmi și de investitori privați sau de companii de utilități publice privatizate (de ex. pentru tratarea apelor sau pentru alimentarea cu apă potabilă).

2.4 DIFERENȚE DINTRE SEA ȘI EIM

SEA aplicată la nivelul politicilor (inclusiv propuneri legislative) adoptă probabil un format diferit față de EIM la nivel de proiect, în timp ce între EIM pentru proiecte și SEA pentru planuri/programe există numeroase similitudini, mai ales în ceea ce privește procedura.

Având însă în vedere natura diferită și accentul care se pune diferit în P/P față de proiecte, există și diferențe notabile între EIM și a SEA asociate acestora. Aceste diferențe sunt enumerate în tabelul de mai jos.

Tabelul 2.2 Diferențe dintre SEA și EIM

	SEA	EIM
Nivel de luare a deciziei	Plan uri și programe (P/P)	Proiecte separate, concrete, prin care se implementează P/P, de ex. PUZ și PUD
Organizație responsabilă	Titularul P/P, adesea o autoritate de pentru un nivel mai înalt de PPATU de la nivel național la municipal, dar poate fi și un investitor privat care întocmește PUZ și PUD	Titularul proiectului, de cele mai multe ori o entitate din sectorul privat
Scara: gama de domenii și activități cuprinse	Mai largă	Specifică, detaliată
Scara: zona geografică inclusă	Mai largă, incluzând scara națională, regională, județeană, orășenească și comunală	specifică, localizată
Forme de impact tratate	Sunt avute în vedere Efecte cumulative, trans-sectoriale și indirecte, scenariu pe termen mediu și lung.	Relații specifice, directe, de cauză-efect între proiectul propus și o componentă a mediului
Nivel de detaliere	Evaluări mai puțin detaliate, care dau o imagine mai largă	Evaluări de detaliu
Principalele surse de date	Rapoarte privind starea mediului, viziuni, raționamente	Muncă de teren, analiză de probe
Tipul de date utilizate	Mai mult calitative, dar și unele cantitative	Mai mult cantitative
Rigoarea analizei	Mai multă incertitudine	Mai multă rigoare
Alternative	Pe toată zona, politice, de reglementare, fiscale, socio-economice	Amplasamente specifice, proiect, construcție, funcționare
Repere de evaluare	Obiective și ținte de mediu, inclusiv țintele de mediu stabilite de PPATU de nivel mai înalt	Restricții normative, bune practice
Rolul expertului	Mediator al negocierilor	Tehnic
Implicarea publicului	Adeseori există mai puțin interes datorită nivelului mai scăzut al conștientizării aspectelor de mediu și dificultăților de comunicare către public a aspectelor mai generale	Adeseori interes puternic, determinat de condițiile locale și interesele predominante, adesea asociate cu atitudinea „nu în curtea mea”

2.5

PRINCIPIILE UNEI SEA EFICACE

Principalele principii ale aplicării cu eficacitate a SEA pot fi sintetizate după cum urmează:

- SEA trebuie să se aplice pentru toate PPATU care este probabil să aibă efecte semnificative asupra mediului
- SEA trebuie efectuată la inițiativa titularilor P/P/P și gestionată de aceștia.
- SEA trebuie integrată în procesele de elaborare a PPATU în etapele de procedură cheie. Ea trebuie să înceapă cât mai curând posibil, ca evaluare pe baza obiectivelor, și să contribuie cu informații în fiecare fază importantă a elaborării PPATU, respectiv să se evalueze în ce măsură PPATU respectă obiectivele de protecție a mediului relevante, în același timp cu respectarea obiectivelor P/P/P.
- SEA trebuie să se concentreze pe aspectele potrivite în etapele potrivite ale procesului de elaborare a politicii, planului și programului și să ia în calcul nivelul și domeniul de aplicare al PPATU în ierarhia PPATU.

- În SEA trebuie utilizate metode și tehnici de analiză adecvate și eficiente din punct de vedere economic. Informațiile trebuie culese numai în cantitatea și nivelul de detaliere necesar pentru luarea unei decizii în cunoștință de cauză.
- SEA trebuie să evalueze efectele asupra mediului pe care le-ar produce o serie de soluții alternative la inițiativa propusă, recunoscând că domeniul de analiză variază în funcție de nivelul la care se iau deciziile. Trebuie să identifice opțiunea cea mai adecvată din punct de vedere al mediului.
- SEA trebuie să faciliteze implicarea din primele faze a diferitelor tipuri de factori cheie interesați, inclusiv cei implicați în implementarea PPATU. Ea trebuie să întrebuițeze tehnici de consultare adecvate, ușor de utilizat, potrivite grupurilor țintă (respectiv acelor tipuri de factori interesați ce vor fi afectați de implementarea PPATU).

2.6 AVANTAJELE SEA

2.6.1 Generalități

SEA este un instrument proactiv, care nu suferă de aceleași limitări pe care le poate întâmpina evaluarea mediului efectuată în faza elaborării proiectelor. EIM influențează prea târziu procesul decizional și nu acționează decât ca instrument de reacție.

De exemplu, în momentul în care se efectuează EIM pentru un proiect, s-a răspuns deja la întrebările de înalt nivel referitoare la locul sau tipul de dezvoltare ce trebuie aplicată iar EIM se va putea axa doar pe măsurile de reducere și ameliorare a impactului.

În particular, o SEA eficace poate aduce următoarele avantaje:

- Realizarea unui management durabil din punct de vedere al mediului;
- Îmbunătățirea calității procesului de elaborare a politicii, planului sau programului;
- Creșterea eficienței procesului decizional;
- Întărirea sistemului de conducere și a eficienței instituționale;
- O bază mai solidă pentru EIM pe proiecte;
- Facilitarea cooperării transfrontieră.

Fiecare dintre aceste avantaje este descris pe scurt în cele ce urmează.

2.6.2 Sprijinirea unui management durabil din punct de vedere al mediului

SEA poate determina o integrare efectivă a considerentelor de mediu în întocmirea PPATU.

De asemenea, o bună aplicare a SEA oferă din timp semnale de avertizare cu privire la opțiunile de dezvoltare care nu asigură o dezvoltare durabilă din punct de vedere al mediului, înaintea formulării proiectelor specifice și atunci când sunt încă posibile alternative majore, începând de la nivelul Planului Național de Amenajare a Teritoriului și coborând la nivelul localităților urbane și al comunelor. Ca atare, SEA facilitează o mai bună luare în considerare a limitelor de mediu în formularea PPATU care creează cadrul pentru proiectele specifice.

Astfel, SEA vine în sprijinul dezvoltării durabile din punct de vedere al mediului.

2.6.3 Evaluarea efectelor secundare, cumulative și sinergice

Multe probleme de mediu derivă din acumularea unei multitudini de efecte mărunte și adesea secundare sau indirecte, mai curând decât din cele mari și evidente. Între exemple se numără pierderea liniștii, modificările de peisaj, pierderea zonelor umede și schimbările climatice. Aceste efecte sunt foarte greu de tratat de la un proiect la altul prin EIM. Aceste efecte pot fi mai bine identificate și tratate la nivelul SEA.

Efectele secundare și indirecte sunt acele efecte care nu rezultă direct din implementarea unui plan, ci apar la distanță față de efectul inițial sau urmând o cale de propagare complexă. Între exemplele de efecte secundare se numără lucrări de dezvoltare care duc la modificarea pânzei freatice și care astfel afectează ecologia unei zone umede învecinate sau calitatea apei pentru utilizatorii apei de râu din aval; un altul ar fi construirea unui proiect care facilitează sau atrage alte lucrări de amenajare și/sau stimulează migrarea populației ceea ce duce la rândul său la cererea de școli, locuințe și unități medicale.

Efectele cumulative au loc, de exemplu, acolo unde mai multe proiecte de dezvoltare luate în parte au efecte ne semnificative; sau unde mai multe efecte individuale ale planului (de ex. zgomot, praf și vizual) produc un efect cumulat.

Efectele sinergice interacționează, producând un efect mai mare decât suma efectelor individuale. Efectele sinergice apar adeseori atunci când habitatele, resursele sau comunitățile umane se apropie de limita capacității de suportare a mediului. De exemplu, un habitat cu specii sălbatice se poate fragmenta progresiv, cu efect limitativ asupra unei specii anume, până când o ultimă fragmentare distruge echilibrul ecologic dintre specii sau face ca zonele să devină prea restrânse pentru a susține orice fel de specii.

Aceste condiții nu se exclud reciproc. Adeseori se consideră că noțiunea de efect cumulat cuprinde și efectele secundare sau sinergice.

2.6.4 Sporirea eficienței procesului decizional

SEA determină o creștere a eficienței procesului decizional deoarece:

- ajută la eliminarea opțiunilor de dezvoltare care nu ar fi acceptabile în cazul implementării, respectiv incorporarea procedurilor de implicare a publicului duce la reducerea numărului de contestații și discuții la nivelul operațional al EIM;
- ajută la prevenirea unor greșeli costisitoare, prin limitarea dintr-o fază incipientă a riscului de remediere costisitoare a unor prejudicii ce puteau fi evitate sau a unor acțiuni corective necesare într-o fază ulterioară, precum relocarea sau reproiectarea unor instalații;

2.6.5 Întărirea sistemului de conducere și a eficienței instituționale

Prin lărgirea spațiului de participare a publicului, SEA va determina o mai mare deschidere, transparentță, responsabilitate și în general credibilitate a procesului de planificare și astfel a PPATU înseși.

SEA poate mobiliza sprijinul cetățenilor în implementare – un PPATU va deveni în cele din urmă mai eficace dacă valorile, vederile, opiniile și cunoștințele publicului la nivel local și/sau de specialiști au fost incorporate în procesul de luare a deciziei.

SEA îmbunătățește coordonarea dintre ministere sau alți propunători de PPATU și autoritățile de mediu, ca și aceea dintre sectoare diferite, de exemplu prin formarea grupurilor de lucru pentru SEA.

2.6.6 Intarirea EIM pentru proiecte

SEA ajută luarea deciziilor la nivel de proiect deoarece acestea pot avea la bază PPATU optimizate în prealabil, ceea ce contribuie la ușurarea sarcinii de evaluare la nivel de proiect.

SEA oferă un cadru pentru acordurile unice privind proiectele supuse EIM, ajutând astfel la o mai bună focalizare și eficientizare a EIM la nivel de proiect, ceea ce va duce la o reducere a timpului și eforturilor necesare întocmirii acestora.

2.6.7 Facilitarea cooperării transfrontieră

SEA oferă o arenă importantă pentru cooperarea internațională în vederea rezolvării problemelor dificile referitoare, de exemplu, la zone protejate, cursuri de apă, legături de transport comune sau poluare transfrontieră.

Trebuie menționat că cooperarea și coordonarea peste diferitele granițe administrative incluse de PPATU din România (de ex. PPATU interregionale și interjudețene care au în comun cursuri de apă etc.) se realizează prin constituirea de grupuri de lucru SEA pentru fiecare PPATU.

2.7 ECHIPĂ, TERMENE ȘI BUGETE

2.7.1 Generalități

Fiecare SEA trebuie adaptată propunerii respective de PPATU. Echipa optimă și timpul necesar – și prin urmare bugetul – depind de natura și scara sa de realizare.

Procesul de planificare a PPATU și procesul SEA trebuie să fie integrate într-un singur proces, în care caz eficiența acestuia va crește. Logic, cele două procese sunt sinergice. Timpul suplimentar și resursele suplimentare pentru efectuarea SEA vor fi astfel reduse, iar procesul de elaborare a PPATU va avea o eficiență economică crescută.

2.7.2 Echipa

Autoritatea responsabilă de PPATU este responsabilă și cu efectuarea SEA. Acest lucru trebuie clar precizat în documentele licitației întocmite pentru elaborarea PPATU.

În prezent, elaborarea PPATU de la toate nivelurile este în principal încredințată spre execuție unor contractanți, printr-un proces de licitație. Aceste contracte vor necesita modificări prin care să se introducă cerința de a lucra împreună cu echipa pentru SEA la elaborarea SEA pentru PPATU.

Pentru a se obține o SEA minuțioasă, titularul PPATU ar putea încheia un alt contract cu o altă echipă, pentru realizarea SEA, incluzând prevederea că cele două echipe trebuie să lucreze interactiv

Ca alternativă, titularul PPATU trebuie să includă în contractul privind realizarea PPATU prevederi care să îi oblige pe toți consultanții care participă la licitația pentru elaborarea PPATU să dispună în instituția lor de competențele necesare pentru a gestiona procesul SEA și pentru a participa la SEA. Aceasta poate impune ca acel consultant care câștigă licitația pentru PPATU să angajeze experți externi acreditați, deoarece în România numai experții acreditați pot întocmi rapoarte de mediu.

SEA dă cele mai bune rezultate dacă se lucrează în echipă. O astfel de echipă ar trebui să reunească experți și factori interesați din diferite discipline, în funcție de principalele aspecte de mediu ale PPATU și de componentele mediului care ar putea fi afectate de implementarea PPATU.

Este esențial ca echipa de planificare și echipa SEA să dezvolte o strânsă cooperare și o bună comunicare, astfel încât echipa de planificatori să poată ține seama de recomandările de mediu propuse de echipa SEA și pentru ca echipa SEA să poată propune recomandări, inclusiv de soluții alternative, care să se încadreze totuși în obiectivele PPATU.

Este esențial ca echipa de planificare și echipa SEA să dezvolte o strânsă cooperare și o bună comunicare, astfel încât echipa de planificatori să poată ține seama de recomandările de mediu propuse de echipa SEA și pentru ca echipa SEA să poată propune recomandări, inclusiv de soluții alternative, care să se încadreze totuși în obiectivele PPATU.

2.7.3 Termene și buget

HG 1076/2004 stabilește termene stricte pentru îndeplinirea diferitelor acțiuni din etapele de încadrare și de analiză a calității Raportului de mediu. Ele sunt conduse de autoritățile competente pentru protecția mediului. Celelalte faze desfășurate de grupul de lucru pot dura atât cât este necesar pentru a realiza o versiune solidă a PPATU din punct de vedere al planificării ca și al obiectivelor de mediu.

Pentru fiecare PPATU trebuie finalizate toate fazele și toate etapele din diferite faze, dar atenția acordată fiecărei etape poate diferi considerabil în funcție de problemele aflate în discuție, de condițiile externe și de modalitățile de lucru. Deși în unele etape va fi nevoie de multă atenție, altele vor putea fi parcurse rapid pe baza unor studii sau cunoștințe existente. Întrucât SEA este un proces ciclic și iterativ, pașii săi pot fi combinați sau repetați în diferite etape și la niveluri de detaliere diferite.

De obicei, timpul necesar pentru efectuarea primei SEA pentru un anumit plan, program sau sector este mai lung, deoarece trebuie elaborate și stabilite colectarea datelor, cele mai adecvate abordări, metode, modalități de comunicare dintre planificatori și experții SEA și alți factori interesați. Evaluarea ulterioară a actualizărilor PPATU poate fi dezvoltată pe această bază, prin urmare și timpul ar trebui să fie mai scurt iar bugetul ar trebui să fie mai mic.

Experiența noilor state membre UE arată că pentru SEA la nivel național sunt necesare circa 100 -150 de zile de lucru-persoană, inclusiv pentru participarea publicului (organizarea și facilitarea seminarelor, pregătirea comunicatelor de presă, reconcilierea comentariilor primite etc.).

Aceste cifre nu pot fi privite decât ca având caracter orientativ. De exemplu, în unele cazuri SEA pentru un plan local poate fi mai complicată decât pentru unul la nivel național, în funcție de conținutul planului, de procesul de planificare, de mărimea proiectelor specifice propuse prin SEA etc.

În ceea ce privește costurile SEA, chiar dacă SEA presupune costuri suplimentare pentru titularul PPATU (de ex. pentru întocmirea de rapoarte de mediu și consultări cu publicul), ea poate și să aducă o serie de beneficii. Unul dintre beneficiile posibile ale unei SEA efective și bine integrate în procesul de planificare este acela că permite evitarea unor greșeli costisitoare (de ex. de remediere sau îndepărtare a prejudiciilor aduse mediului).

SEA va trebui condusă în maniera cea mai eficientă în punct de vedere economic. Un exemplu de oportunitate de efectuare a SEA în condiții de eficiență economică o constituie îmbinarea procedurilor de consultare pentru SEA cu cele pentru întocmirea PPATU.

2.7.4 Cele mai utilizate metode și tehnici în SEA

În cadrul SEA se pot utiliza un număr mare de metode și tehnici.

Se pot deosebi următoarele trei tipuri de metode și tehnici:

- Metode și tehnici descriptive;
- Metode și tehnici analitice;
- Metode și tehnici interactive.

În tabelul 2.3 se enumără tehnicile și metodele cele mai larg folosite în SEA, indicându-se etapele SEA în care acestea sunt utilizate de obicei.

Tabelul 2.3: Metode și tehnici uzuale utilizate în SEA

	Încadrare	Definirea domeniului	Evaluarea impactului	Analiză	Monitorizare
Metode și tehnici descriptive					
Indicatori	X	X	X	x	x
Matrici de impact		X	X		
Liste de verificare	x	X			
Metode și tehnici analitice					
Analiză multicriterială și cost-beneficiu			X		
Cartografiere stratificată și GIS			X		

Analiza SWOT		X	X		
Prognoze și retroprognoze (modelare)			X		
Analiza ciclului de viață (LCA)			X		
Evaluarea riscurilor			X		
Metode și tehnici interactive		X	X		
Participare		X	X	x	
Comunicare/raportare	x	X	X		x
Consultări publice	x	X	X	x	x

Expertul SEA care efectuează SEA va trebui să selecteze cele mai adecvate metode. Aceasta poate implica utilizarea mai multor metode care pot fi adaptate și combinate pentru a face față unor necesități specifice, mai curând decât utilizarea unei singure metode.

Selectarea celei mai adecvate metode sau combinații de metode într-o anumită situație depinde de:

- etapa din procesul de evaluare;
- sectorul în care se aplică SEA;
- abilitatea de a organiza, analiza și prezenta informațiile;
- nivelul de specializare disponibil;
- tipuri de aspecte și efecte cumulative implicate supuse analizei;
- principalii receptori analizați;
- calitatea și cantitatea de informații referitoare la situația inițială;
- timpul disponibil.

Evident, va fi vorba de un proces de învățare, în care este necesar să se pornească cu metode relativ simple înainte de a recurge la metodologiile mai sofisticate. Atunci când datele sunt de proastă calitate sau puține trebuie utilizate metode simple.

Cele mai des utilizate metode și tehnici descriptive și analitice sunt descrise mai detaliat în anexa B din Ghidul generic. În Capitolul 9 al Ghidului sunt discutate în detaliu metodele și tehnicile de implicare, din perspectiva dreptului publicului de a fi informat, ce pot fi utilizate și pentru colectarea informațiilor și opiniilor necesare pentru SEA. Atunci când acestea sunt utilizate din al doilea motiv, va trebui să se recunoască faptul că informațiile și punctele de vedere obținute vor fi subiective.

În afara celor trei tipuri de metode și tehnici susmenționate, este important să se accentueze importanța datelor și studiilor de teren, deoarece acestea oferă indicațiile necesare privind situația de plecare, permit evaluarea și generează date pentru continuarea evaluării.

Datele/ studiile de teren se pot baza pe documentația existentă sau pot presupune generarea de informații specifice pentru SEA.

3. LEGISLAȚIE SEA

3.1 SECȚIUNEA DE FAȚĂ

În acest capitol este descrisă pe scurt legislația europeană și română în domeniul SEA.

Se precizează că planurile și programele (P/P), la care se face referire mai jos, includ PPATU.

LEGISLAȚIE EUROPEANĂ

În context european, cele mai importante două instrumente juridice referitoare la SEA sunt:

- Directiva CE 2002/42/CE referitoare la evaluarea efectelor asupra mediului ale anumitor P/P, numită în continuare Directiva SEA;
- Protocolul privind SEA³ la Convenția privind impactul asupra mediului în context transfrontieră⁴ (numit în continuare: Protocolul SEA)..

Fiecare dintre aceste instrumente juridice este descris pe scurt în cele ce urmează.

Directiva SEA

Directiva SEA a fost adoptată în 2001 și a trebuit să fie transpusă de statele membre în legislația națională până la 21 iulie 2004.

Transpunerea se putea face fie prin integrarea cerințelor Directivei SEA în procedurile existente, fie prin incorporarea acesteia în proceduri create special în acest scop. În România, Directiva SEA a fost transpusă prin HG 1076/2004, cu stabilirea unei proceduri specifice.

Scopul Directivei SEA este de a asigura identificarea consecințelor asupra mediului pe care le presupun anumite planuri și programe și evaluarea lor în faza de pregătire, înainte de adoptare.

Directiva SEA specifică ce planuri și programe se supun SEA.

Potrivit Directivei SEA, autoritățile publice de mediu trebuie să fie consultate și toate rezultatele consultării trebuie să fie integrate și luate în considerare în decursul procedurii de elaborare a P/P. După adoptarea unui plan sau program, autoritățile de mediu și publicul trebuie informate cu privire la decizia adoptată și trebuie să le fie puse la dispoziție următoarele:

- planul sau programul în forma adoptată;
- o declarație în care să fie sintetizate în ce mod au fost integrate în P/P considerentele de mediu și cum s-a ținut cont de raportul de mediu și de opiniile exprimate în cursul consultărilor;
- măsurile stabilite cu privire la monitorizare și efectele implementării P/P asupra mediului.

În cazul unor efecte transfrontieră probabil semnificative, statul membru afectat și publicul din țara respectivă trebuie informate dându-li-se posibilitatea să exprime comentarii care sunt de asemenea integrate în procesul decizional la nivel național.

Directiva SEA este legată de Directiva Habitatare⁵. Directiva SEA prevede efectuarea evaluării mediului în cazul tuturor planurilor și programelor pentru care s-a stabilit, având în vedere efectele probabile asupra amplasamentelor protejate, că este nevoie de evaluare în baza Directivei Habitatare.

³ Protocolul a fost adoptat la întrunirea extraordinară a părților semnatare ale Convenției de la Espoo, desfășurată la 21 mai 2003 cu ocazia Conferinței Ministeriale „Un mediu pentru Europa” (Kiev, Ucraina)

⁴ Convenția este cunoscută în mod curent sub numele de Convenția de la Espoo.

Directiva Habitate prevede că orice plan sau proiect care nu este direct legat sau necesar pentru managementul unui amplasament protejat, dar poate avea un efect semnificativ asupra acestuia, fie singur fie în combinație cu alte planuri sau proiecte, trebuie supus unei evaluări adecvate a implicațiilor asupra protecției amplasamentului, din perspectiva obiectivelor de conservare proprii acestuia. Directiva SEA a definit forma pe care trebuie să o îmbrace această evaluare a planurilor.

3.2.2 *Protocolul UNECE SEA la Convenția de la Espoo*

Protocolul UNECE SEA trebuie să fie ratificat de 16 țări pentru a intra în vigoare⁶. România nu a ratificat încă Protocolul.

După ce va intra în vigoare, acesta va cere părților să evalueze consecințele pentru mediu ale proiectelor oficiale de planuri și programe. Directiva SEA și Protocolul SEA au un domeniu de cuprindere foarte asemănător.

Protocolul creează spațiul de aplicare al politicilor SEA. Spre deosebire de directivă, Protocolul SEA prevede participarea publicului în fazele de încadrare și definire a domeniului și nu numai de evaluare propriu-zisă, așa cum o face directiva. Cu toate acestea, textul prevederii din Protocol sună mai curând ca o recomandare decât ca o obligație.

3.3 *LEGISLAȚIA ROMÂNĂ REFERITOARE LA SEA.*

3.3.1 *Legislație SEA*

HG 1076/2004 transpune Directiva SEA în legislația națională a României și stabilește procedura de evaluare de mediu pentru anumite P/P (EMPP).

În concordanță cu prevederile Directivei SEA, HG prevede că SEA este obligatorie pentru anumite și că pentru alte P/P trebuie determinată necesitatea de a le supune SEA.

O descriere detaliată a cerințelor și schema logică a procesului SEA conform prevederilor HG 1076/2004 sunt prezentate în anexa C a Ghidului generic SEA.

Directiva Habitate - și Directiva Păsări⁷ au fost desigur transpuse și ele în legislația română⁸. Aliniindu-se celor două directive, legislația de transpunere prevede că orice plan sau proiect care poate afecta în mod semnificativ o Arie de protecție specială sau Arie specială de conservare trebuie supus unei evaluări a mediului care să țină seama de obiectivele de conservare din aria respectivă. Această prevedere a fost preluată apoi de HG care transpune Directiva SEA⁹ și prevede că pentru planurile susmenționate este obligatorie SEA. În practică, aceasta înseamnă că dacă se stabilește că un plan ar putea afecta în mod semnificativ un sit protejat, acesta trebuie supus SEA. (fie ca parte a unui PPATU de nivel superior, fie, dacă nu, odată cu PPATU care face în prezent obiectul încadrării).

⁵ Directiva Consiliului 92/43/EEC privind conservarea habitatelor naturale și a florei și faunei sălbatice

⁶ Până la 19 iunie 2007, 7 țări ratificaseră Protocolul SEA.

⁷ Directiva Consiliului 79/409/EEC privind conservarea păsărilor sălbatice

⁸ Directiva Habitate și Directiva au fost transpuse prin OUG nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de faună și floră, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 462/2001.

⁹ HG nr. 1076/ 2004, Art. 5, punctul (2), litera b)

3.3.2

Legislația privind amenajarea teritoriului și urbanismul

Aspectele de detaliu ale legislației referitoare la PPATU sunt arătate în anexa 10 a prezentului Ghid, care include și un tabel cu legislația în materie de amenajarea teritoriului și urbanismul precum și cea cu privire la parcurile industriale, aplicabilă SEA.

Mai jos sunt enumerate câteva puncte cheie de care trebuie să se țină seama:

- Scara și conținutul PPATU constituie un factor important la încadrarea și definirea domeniului SEA (v. secțiunile 5 și 6 pentru mai multe amănunte).
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul modificată de OG nr. 69/2004 care prevede **sistemul ierarhic** al documentelor privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
 - Planuri și programe de amenajare a teritoriului:

Scopul principal al documentelor privind amenajarea teritoriului – la nivel național, regional și județean – este acela de armonizare a politicilor economice, sociale, ecologice și culturale, în vederea asigurării unei dezvoltări echilibrate și a coeziunii diferitelor zone. Prevederile cuprinse la nivelurile superioare ale amenajării teritoriului urmează să fie avute în vedere la nivelurile inferioare. *Astfel, toate PPATU de nivel superior cuprind linii directoare pentru elaborarea PPATU la nivelurile inferioare.* (De acest lucru trebuie să se țină seama în pregătirea SEA). Tipurile de planuri de amenajare a teritoriului sunt prin lege (Legea nr. 350/2001 art. 40):

- Plan de amenajarea teritoriului național - PATN
- Plan de amenajarea teritoriului județean - PATJ
- Plan de amenajarea teritoriului zonal - PATZ

Planurile de amenajare a teritoriului arătate mai sus sunt: obligatorii, **ierarhice** (prevederile de la nivelul teritorial superior constituie linii directoare pentru planurile propuse la nivelurile inferioare) și au un caracter de planificare strategică (formulând direcții de dezvoltare pe termen lung).

- Planuri și programe de urbanism

Documentele de urbanism se referă la municipii, orașe și comune (în conformitate cu împărțirea administrativ-teritorială a țării). Acestea sunt planuri urbanistice generale pentru municipii, orașe și comune (PUG), planuri urbanistice zonale (PUZ) pentru arii din cadrul acestora, planuri urbanistice de detaliu (PUD) pentru arii mici de 1 – 3 parcele. *Întrucât toate PPATU sunt conectate pe verticală la planuri de nivel superior din ierarhia PPATU, SEA pentru PUZ și PUD trebuie să țină seama de liniile directoare de elaborare deja trasate prin PUG de nivel superior și prin planurile de amenajare a teritoriului).*

- PUG sunt obligatorii pentru toate municipiile, orașele și comunele din țară
- PUZ sunt obligatorii pentru anumite arii din localități, între care zonele industriale și defavorizate (ghidul sectorial pentru parcuri industriale - un tip de PUZ - furnizează mai multe îndrumări cu privire la PPATU pentru industrie)
- PUD sunt întocmite pentru arii mici pentru anumite dezvoltări.

Anexa 1 a prezentului Ghid cuprinde informații referitoare la autoritățile care au dreptul să inițieze PPATU și la tipurile de PPATU pe care le pot iniția. Aceste informații vor fi utile în procesul de încadrare.

Pentru propunerile de analizare și de precizare a conținutului PPATU în scopul SEA, a se vedea secțiunea 6 privind încadrarea.

4. PROCESUL SEA

4.1 SECȚIUNEA DE FAȚĂ

În secțiunea de față este explicată procedura SEA, în conformitate cu Directiva SEA și HG care transpune directiva, deși unele etape nu sunt în mod specific prevăzute de aceste instrumente juridice, de exemplu etapa de definire a domeniului. De asemenea, se arată cum se corelează etapele procesului de SEA cu etapele procesului de elaborare a PPATU pentru a demonstra modul în care se pot sincroniza cele două procese.

La începutul secțiunii de față este prezentat procesul SEA, rolurile și responsabilitățile diferiților factori interesați și apoi sunt descrise diferitele etape ale procesului de amenajare a teritoriului și urbanism.

4.2 ETAPELE¹⁰ PROCESULUI SEA

Secțiunea de față descrie în general procesul SEA și este urmată de propuneri concrete de integrare a procesului SEA în procesul de elaborare a PPATU.

Tabelul 4.1: Etapele procesului SEA

Etapa	Descriere
Încadrare	Scopul etapei de încadrare este acela de a determina dacă este sau nu este necesară aplicarea SEA în cazul unui anumit P/P. Toate PPATU fac obiectul încadrării.
Definirea domeniului ¹¹	Se determină domeniul de cuprindere și nivelul de detaliere al evaluării (și astfel și al raportului de mediu) Domeniul de cuprindere al evaluării definește de ex. ce aspecte sau probleme de mediu să fie incluse în analiză, teritoriul geografic pentru care să se facă evaluarea (deoarece zona de impact poate fi mai largă decât amprenta planului), procedura de urmat în raport cu procesul de planificare specific și consultarea cu autoritățile de resort și cu publicul pentru fiecare PPATU, alternativele potențiale de analizat și cerințele privind monitorizarea.
Evaluarea PPATU:	Această etapă poate fi subîmpărțită în părți specifice în conformitate cu abordarea metodologică și cu domeniul precizate în Ghidul metodologic cadru și cu procedurile detaliate deja specificate pentru PPATU respectiv, dar ea trebuie să includă de asemenea: <ul style="list-style-type: none">- Evaluarea situației actuale și a tendințelor și evoluției lor probabile dacă PPATU nu este

¹⁰ De remarcat că în HG 1076/2004 se utilizează termenii de „Etapă” și „Pași”: termenul “Etapă” este utilizat pentru a denumi cele trei faze majore identificate în parcurgerea procedurii EMPP, descrise în Capitolul III “*Etapele procedurii*” în Secțiunea 1 – *Etapa de încadrare*, în Secțiunea 2 – *Definitivarea proiectului de P/P și realizarea raportului de mediu* și în Secțiunea 3 – *Analiza calității raportului de mediu și luarea deciziei*.

¹¹ Pentru a sublinia integrarea procesului SEA cu cel de planificare propriu-zisă, HG 1076/2004 utilizează termenii de „definitivare a proiectului de P/P...” pentru etapa care cuprinde definirea domeniului, evaluarea P/P, finalizarea proiectului P/P și întocmirea raportului de mediu.

	<p>implementat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea de mediu a anumitor părți ale PPATU (obiective prioritare propuse, măsuri, activități, proiecte, opțiuni etc.) inclusiv evaluarea efectelor cumulative ale întregului PPATU. - Evaluarea programului propus de monitorizare a dezvoltării și de monitorizare a mediului (inclusiv identificarea indicatorilor de mediu relevanți) și a aranjamentelor privind raportarea.
Întocmirea raportului de mediu	Raportul de mediu este un document în care sunt sintetizate toate rezultatele și concluziile evaluării și care prezintă toate alternativele de dezvoltare și modul în care s-a făcut selectarea opțiunii/ alternativei cea mai puțin dăunătoare pentru mediu.
Consultare cu autoritățile de resort și cu publicul	Consultarea cu autoritățile de resort și participarea publicului se efectuează de obicei de mai multe ori în cursul procesului SEA și ar trebui să se desfășoare pe tot parcursul evaluării. În raportul de mediu, ca și în luarea deciziei cu privire la PPATU supus evaluării trebuie să se țină seama de rezultatele consultării și, acolo unde este cazul, ele să fie incluse în PPATU.
Luarea deciziei	Titularul PPATU trebuie să țină seama de rezultatele evaluării, ca și de concluziile stabilite în procesul de consultare a publicului în adoptarea deciziei finale cu privire la PPATU.
Monitorizare	Efectele asupra mediului pe perioada implementării PPATU trebuie să fie monitorizate și înregistrate. În mod ideal, sistemul și mecanismele de monitorizare a mediului ar trebui să facă parte din sistemul general de monitorizare a implementării PPATU. Mecanismele de monitorizare a mediului trebuie să fie precizate în raportul de mediu. Dacă sunt identificate efecte adverse semnificative, trebuie efectuate acțiuni de remediere sau atenuare corespunzătoare.

4.3

LEGĂTURILE DINTRE PROCESUL SEA ȘI HG 1076/2004

În HG 1076/2004 se specifică procedura SEA din România, inclusiv cu definițiile etapelor și obligațiilor pe care le presupune. În anexa C a Ghidului generic privind procedura SEA este ilustrat modul în care etapele SEA descrise mai sus se integrează în prevederile HG 1076/2004.

În secțiunile următoare ale acestui Ghid se explică în ce fel se pot desfășura în mod efectiv diferitele etape ale SEA , astfel încât să fie îndeplinite cerințele generale ale HG 1076/2004.

4.4

ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI ÎN PROCESUL SEA

Pentru detalii privind autoritățile cu competențe în inițierea PPATU a se vedea anexa 1 a prezentului Ghid.

În România există mai mulți actori esențiali, care joacă un rol important în cadrul sistemului SEA.

Aceștia au competențe, responsabilități și drepturi diferite în cadrul SEA. În tabelul din Anexa D a Ghidului generic SEA sunt descrise detaliat rolurile și responsabilitățile stabilite prin lege ale principalilor actori în fiecare etapă a procesului SEA, așa cum sunt definite în HG 1076/2004. Aceste roluri și responsabilități sunt de asemenea descrise sumar mai jos, în tabelul 4.2.

Tabelul 4.2: Roluri și responsabilități în SEA

Actor	RESPONSABILITĂȚI
<p>Beneficiarul PPATU</p> <p>Autoritatea publică responsabilă de propunerea PPATU. Această autoritate încheie un contract cu o echipă de elaborare a PPATU și asigură calitatea PPATU în conformitate cu Contractul. Titularul PPATU este de asemenea responsabil de înaintarea acestuia către autoritatea de adoptare. În cazul unui PUZ sau PUD, titularul poate fi un investitor privat (v. în anexa 1 a prezentului Ghid o listă a autorităților publice care sunt autorizate să propună/inițieze diferite tipuri de PPATU)</p>	<p>Beneficiarul PPATU (denumit mai departe în acest Ghid „titularul PPATU”) trebuie să notifice autoritatea competentă pentru SEA și să anunțe publicul cu privire la inițierea elaborării SEA și la realizarea primei versiuni a PPATU.</p> <p>Titularul PPATU răspunde de asigurarea efectuării SEA pentru un anumit plan sau program</p> <p>Titularul PPATU trebuie să asigure faptul că Contractul cu echipa pentru PPATU evidențiază procedura SEA de urmat în cadrul întocmirii PPATU.</p> <p>Titularul PPATU trebuie să publice în mass media deciziile luate în legătură cu PPATU de autoritatea competentă în diferitele etape ale procesului SEA.</p> <p>Titularul PPATU trebuie să pună la dispoziția autorității competente pentru SEA și publicului o serie de documente relevante între care prima și ultima versiune a PPATU și ale raportului de mediu.</p> <p>Titularul PPATU asigură consultarea publicului.</p>
<p>Echipa de elaborare a PPATU: Această echipă poate fi un institut sau o firmă de consultanță ori specialiști cu liberă practică cu care titularul PPATU a încheiat un contract pentru întocmirea Planului, prin procedura licitației.</p>	<p>Echipa care întocmește PPATU trebuie să îndeplinească condițiile stipulate în contractul cu titularul PPATU. Ele includ Metodologia cadru oficială pentru planurile de amenajare a teritoriului și procedurile detaliate privind liniile directoare pentru întocmirea planurilor de urbanism.</p>
<p>Echipa pentru SEA</p>	<p>Această echipă trebuie să fie una diferită de echipa de întocmire a PPATU, cu un contract separat cu titularul PPATU care să prevadă obligația lor de a conlucra strâns cu echipa de întocmire a PPATU.</p>
<p>Autoritatea competentă pentru SEA =</p> <p>Acestea sunt autoritățile răspunzătoare de emiterea avizului de mediu pentru PPATU</p> <p>Există două tipuri de autorități competente pentru SEA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, pentru PPATU la nivel 	<p>În afară de emiterea avizului de mediu, autoritatea competentă pentru SEA are atribuții în etapele procedurale ale procesului SEA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - determină dacă PPATU trebuie sau nu să fie supus PPATU pe baza primei versiuni a acestuia. - participă activ la întrunirile grupului de lucru constituit pentru SEA,

<p>național și regional</p> <ul style="list-style-type: none"> - autoritățile publice regională pentru protecție a mediului, pentru PPATU la nivel județean și local. 	<ul style="list-style-type: none"> - analizează calitatea raportului de mediu. <p>Atribuțiile referitoare la procedura SEA pot fi delegate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului Agenției Naționale pentru Protecția Mediului (ANPM) în cazul PPATU de nivel național și regional, și de către autoritatea publică regională pentru protecția mediului autorităților publice județene pentru protecția mediului în privința PPATU la nivel județean și local.</p>
<p>Alte autorități relevante = Acesta sunt autoritățile care datorită atribuțiilor lor în ce privește protecția mediului, sunt interesate de efectele asupra mediului pe care le poate avea implementarea PPATU precum și autorități care coordonează implementarea PPATU.. Ele trebuie identificate pentru fiecare SEA de către autoritatea competentă pentru SEA. Autoritățile de resort trebuie să includă, sănătatea publică și alte administrații regionale și locale, (în special departamentele locale și regionale de amenajarea teritoriului și urbanism), companiile care gestionează utilitățile publice de apă și canalizare, autoritățile de administrare a biodiversității (de ex. Delta Dunării).</p>	<p>Implicarea acestora în procesele SEA este asigurată prin participarea lor la grupurile de lucru organizate de titularul PPATU. Ele sunt de asemenea membre ale comitetelor speciale stabilite la nivel național și județean.</p>
<p>Comitete special (CSC)</p>	<p>Comitetele speciale sunt organe consultative cu un rol cheie în asigurarea implicării autorităților publice în SEA. La nivel național există un singur comitet special pentru toate planurile și programele naționale și regionale (inclusiv PPATU), stabilit prin ordin al MMDD. Acesta are membri permanenți, dar, în funcție de conținutul planurilor și programelor, pot fi invitați și alți oficiali și experți.</p> <p>Pentru fiecare PPATU la nivel județean și local ARPM înființează un comitet special a cărui structură este similară celei a comitetului special constituit la nivel național.</p> <p>Comitetul special oferă autorității competente pentru SEA consultanța cu privire la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - încadrarea PPATU - calitatea raportului de mediu
<p>Grupurile de lucru =</p> <p>Titularul PPATU¹² răspunde de constituirea și facilitarea întâlnirilor unui grup de lucru pentru fiecare SEA în parte.</p> <p>GL este compus din:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprezentanți ai titularului PPATU; - reprezentanți ai AC și ai autorităților de sănătate publică; 	<p>Grupul de lucru este implicat în faza de definitivare a proiectului de PPATU (încadrare, evaluarea de mediu a PPATU) și întocmirea raportului de mediu.</p> <p>Membrii grupului de lucru¹³ sunt implicați în următoarele acțiuni:</p> <p>Definirea domeniului</p> <ul style="list-style-type: none"> - determinarea volumului de cuprindere și a

¹² V. în anexa P o listă a autorităților publice autorizate să fie beneficiare ale PPATU.

¹³ Sarcinile exacte ale diferiților membri ai GL în efectuarea acestor acțiuni sunt descrise în art. 15-19 ale HG 1076/2004

<ul style="list-style-type: none"> - reprezentanți ai altor autorități interesate de efectele implementării PPATU, identificate de AC; - experții acreditați SEA; - alți experți a căror contribuție este valoroasă ca reprezentanți ai publicului calificat. <p>Reprezentanții autorităților sunt nominalizați de fiecare autoritate la cererea titularului PPATU.</p>	<p>nivelului de detaliere a informațiilor ce trebuie incluse în raportul de mediu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea principalelor elemente ale PPATU ce trebuie evaluate; - colectarea și raportarea datelor legate de alte PPATU și de obiectivele și standardele de mediu; - determinarea aspectelor de mediu ce trebuie evaluate, inclusiv colectarea informațiilor despre situația inițială; - determinarea obiectivelor, indicatorilor și țintelor de mediu ale relevante; <p>Evaluarea și întocmirea PPATU</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea situației inițiale a mediului; - identificarea alternativelor rezonabile; - predicția efectelor P/P asupra mediului; - evaluarea semnificației efectelor; - stabilirea măsurilor de compensare a efectelor negative semnificative și întărire a efectelor pozitive; - selectarea și finalizarea alternativei preferate de PPATU (proiectul final al PPATU) după consultarea publicului; - pregătirea programului de monitorizare a efectelor implementării PPATU inclusiv cu specificarea elaboratorului rapoartelor de monitorizare. <p>Acțiunile specifice ce trebuie realizate de fiecare categorie de membri ai GL sunt descrise în Anexa D a Ghidului generic privind procedura SEA.</p>
<p>Experți acreditați pentru evaluarea mediului.</p> <p>Sistemul unic de acreditare a experților EIM și SEA este stabilit în România prin ordin al ministrului mediului. Lista tuturor experților acreditați poate fi consultată pe pagina de internet a MMDD.</p>	<p>Titularul PPATU trebuie să angajeze un expert acreditat principal (care poate colabora cu mai mulți experți) și care va răspunde apoi de realizarea raportului de mediu. Acești experți vor face parte din grupul de lucru constituit pentru acea SEA, precum și din echipa pentru PPATU</p>
<p>Publicul</p> <p>Publicul include o varietate de factori interesați care pot avea abilități speciale privind efectuarea SEA (altfel spus, publicul calificat) sau îndeplini roluri speciale în SEA (principalii factori interesați) precum și publicul larg (oricine dorește să vadă sau să facă observații privind PPATU).</p>	<p>Publicul trebuie informat cu privire la etapele specificate ale SEA de titularul PPATU</p> <p>Publicul are dreptul să exprime opinii inclusiv cu privire la decizia de încadrare, trimițând comentarii autorității competente pentru SEA sau exprimându-le direct în cadrul dezbaterii publice organizate de titularul PPATU la prezentarea proiectului final al PPATU și a raportului de mediu.</p> <p>La aceste întruniri poate participa orice persoană din public. Este însă util ca titularul PPATU să invite să participe la discuții anumite părți probabil interesate precum Camera de Comerț, ONG-uri și reprezentanți ai autorităților centrale și locale și ministerelor care poate nu au luat parte la GL organizat pentru PPATU, dar care ar putea fi indirect afectate și care ar putea profita de pe urma informațiilor oferite.</p>

PROCESUL DE ÎNTOCMIRE A PPATU

Pentru a integra cele două procese, de elaborarea a PPATU și de SEA este necesar să se descrie etapele principale ale procesului oficial de elaborare a PPATU. Este necesar să se diferențieze între elaborarea P/P de amenajare a teritoriului și P/P de urbanism:-

4.5.1 Proceduri și etape în întocmirea și aprobarea PPATU

În vederea asigurării unui conținut unitar al diferitelor documente de planificare, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței a emis normele metodologice și conținutul cadru pentru elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului și urbanism conform prevederilor legii nr. 350/2001, aprobate prin ordin al ministrului. Ele cuprind prevederi privind inițierea și finanțarea, procedurile de elaborare, avizele și acordurile necesare, procedurile de participare publică, redactarea finală, adoptarea și monitorizarea, procedurile de actualizare și modificare. Normele mai stipulează și relația dintre diferitele tipuri de planuri de urbanism și de amenajare a teritoriului. Mai multe detalii privind procedurile de elaborare și aprobare pentru fiecare tip de PPATU pot fi găsite în anexele 8 și 11 ale prezentului Ghid.

4.6 INTEGRAREA SEA ÎN PROCESUL DE PLANIFICARE

4.6.1 Scop

Unul dintre principiile ce trebuie respectate de o SEA eficace este acela că SEA trebuie integrată în procesele de elaborare a politicilor, planurilor și programelor în etapele de procedură cheie. SEA trebuie să înceapă cât mai curând posibil ca evaluare pe baza obiectivelor de mediu și să ofere informații în toate fazele esențiale ale elaborării PPATU.

Integrarea SEA și a procesului de planificare va contribui la eficacitatea SEA putând astfel oferi diferite avantaje, în condiții de eficiență economică (ele sunt discutate în secțiunea 2.6). Tabelul 4.4 de mai jos prezintă legăturile dintre procesul PPATU prezentat mai sus, în secțiunea 4.5 și procesul SEA prezentat în secțiunea 4.3.

4.6.2 Propunere de integrare a SEA în procesul de elaborare a planurilor și programelor de amenajare a teritoriului și urbanism (PPATU).

De notat că elaborarea planurilor/programelor de amenajare a teritoriului și a planurilor/programelor de urbanism respectă aceeași procedură de ansamblu; totuși pașii de detaliu și conținutul fiecărei etape a procedurii pot diferi. Astfel cum se arată în cadrul metodologic și documentele normative emise de MDLPL. În tabelul 4.4 de mai jos sunt arătate legăturile între procesele SEA și PPATU și o propunere de cadru pentru integrarea celor două procese și se fac observații privind modificările și îmbunătățirile ce ar putea fi necesar să se facă reglementărilor și contractelor cadru actuale privind PPATU.

Planurile de amenajare a teritoriului se pot elabora la scară națională, regională și județeană. Aceste planuri pot include toate categoriile de dezvoltare (Planuri de dezvoltare generală ca PND sau POR) sau pot fi specifice unui anumit sector, de ex. Planul național privind transporturile, strategia energetică națională sau planurile și strategiile de turism naționale sau regionale. Planurile de acțiune pentru implementare se pot redacta ca programe. Planuri pentru un sector specific se pot întocmi și la niveluri sub-naționale: regional, județean, orașenesc etc. În aceste cazuri, ele trebuie corelate cu și apoi incluse în planurile respective de amenajare a teritoriului. Pentru mai multe informații, v. anexele 1 și 8 ale prezentului Ghid.

Planurile de urbanism se întocmesc pentru toate localitățile atât urbane cât și rurale. Prevederile planurilor de urbanism reprezintă reguli (standarde) direct aplicabile terenului (folosințelor terenului) și precizează tipul de dezvoltare permis/interzis/restricționat pe acesta. Ele se referă la localități întregi (PUG), părți ale acestora (PUZ) sau la parcele cadastrale (PUD).

Reglementările planurilor de urbanism prevăd elementele tehnice necesare pentru emiterea autorizațiilor de construcție. Planul de acțiune atașat unui plan de urbanism constituie un tip de program de urbanism. (Programele de urbanism, de ex. programe de dezvoltare sau conservare pot deriva și din planuri de nivel superior de amenajare a teritoriului și sectoriale).

Tabelul 4.4

Propunere de integrare a etapelor procedurale ale PPATU și SEA

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
1) Preliminară	MDLPL are proceduri detaliate de îndrumare pentru întocmirea planurilor de amenajare a teritoriului ¹⁴ . Normele metodologice și privind cadrul procesului de elaborarea a planului cer ca inițiatorul P/PAT (beneficiarul) să informeze populația prin mass media (ziare, stațiile locale de radio și televiziune, conferințe, afișe, interviuri etc.); despre:- i) intenția de elaborare a planului și ii) obiectivele acestuia	Inițiatorul (beneficiarul PPATU) informează populația cu privire la intenția sa de a elabora PU, obiectivele acestuia prin mass media (ziare, stații locale de radio și televiziune, conferințe, afișe, interviuri	Informarea autorității competente pentru SEA cu privire la începerea PPATU și la obiectivele acestuia		Titularul planului trebuie să informeze autoritatea competentă pentru SEA cu privire la intenția sa de a elabora un PPATU și la obiectivele acestuia Publicitatea anunțării PPATU ar putea include dezbateri publice ale problemelor de mediu care ar trebuie incorporate în culegerea și prelucrarea datelor
	În cazul P/PAT cu finanțare publică, contractul pentru elaborarea P/PAT se atribuie în conformitate cu prevederile legii: prin procedură de licitare (licitație publică,	În cazul P/PU cu finanțare publică contractul pentru P/PU se atribuie în conformitate cu prevederile legii: prin procedură de licitare			Executantul câștigător trebuie să ofere dovezi ale capacităților sale de SEA. Formatul contractelor standard (publice sau

¹⁴ Metodologia pentru elaborarea și conținutul planurilor de amenajare a teritoriului.

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
	oferte sau negociere cu o singură sursă);	<p>(licitație publică, oferte sau negociere cu o singură sursă) și se atribuie pe baza criteriilor stabilite în caietul de sarcini.</p> <p>Pentru P/PU cu finanțare integral privată nu este obligatoriu să se urmeze aceeași procedură concurențială de licitație. Totuși, ele trebuie să respecte aceleași cerințe privind elaborarea PPATU prevăzute de actele normative în vigoare (v. procedurile de elaborare) și să parcurgă aceleași proceduri de consultare/aprobare.</p>			<p>private) poate necesita o revizuire pentru a include:</p> <p>i) precizarea procedurii SEA ce trebuie urmată în paralel cu procedura PPATU</p> <p>ii) datele de ieșire și formatele SEA</p> <p>iii) eventualele obligații de culegere a datelor care ar putea să nu fie disponibile din surse existente (in conformitate cu raportul de definirea domeniului).</p>
	Specificațiile tehnice ale P/PAT se redactează de către titular (împreună cu executantul contractual al planului) și cuprind: obiectivele	Specificațiile tehnice ale P/PU se redactează de către titular (împreună cu executantul contractual al planului) și cuprind: obiectivele principale, aspectele și	încadrare	Prima versiune a P/PAT sau a P/PU se elaborează folosindu-se formatul furnizat de AC și se înaintează AC.	Prima versiune (schiță) a P/PAT sau P/PU să se elaboreze în formatul elaborat de AC. Acesta va fi utilizat pentru definirea domeniului

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
	principale, aspectele și prevederile principale ce trebuie abordate, forma prezentării în conformitate cu ghidul în cadrul metodologic din normele legale etc.	prevederile principale ce trebuie abordate, forma prezentării în conformitate cu conținutul cadrului legal etc. Conține: obiectivele principale, aspectele și prevederile principale ce trebuie abordate, conform indicațiilor „Ghid de proceduri detaliate pentru elaborarea planurilor de urbanism” ¹⁵ . și ale Regulamentului de urbanism pentru aspectele tehnice ale emiterii autorizațiilor de construcție.	Definirea domeniului	Dacă se consideră că PUZ & PUD nu necesită SEA, procedura se încheie aici (v. secțiunea 5**) <p>În cazul PPATU care face obiectul SEA: Formarea GL SEA. Evaluare detaliată a specificației tehnice pentru a se determina domeniul de mediu al PPATU (inclusiv definirea ariei impactului de mediu al PPATU și incorporarea tuturor observațiilor relevante primite din partea publicului</p>	pentru PPATU naționale, regionale și județene (ca parte a procesului SEA) și pentru încadrarea PUZ și a PUD pentru a vedea dacă este necesară SEA. Este important menționat că actualele metodologii cadru pentru P/PAT și P/PU pot necesita o adaptare a formatului care să permită o evaluare de mediu separată a obiectivelor, identificării problemelor și prevederilor P/PAT și P/PU.
2) Faza documentării și culegerii datelor	Culegerea de date și informații, selectarea și agregarea datelor din următoarele surse: i) planuri de amenajare a teritoriului de la niveluri superioare; ii) planul național de dezvoltare (PND)	Conform precizărilor din Cadrul cuprinsului: Planurile și programele de urbanism iau în considerare și detaliază: - i) propunerile de planuri de amenajare a teritoriului, de la toate	Elaborarea secțiunii raportului de mediu cu tema – condițiile inițiale	Documentarea condițiilor de mediu actuale din zona de impact a PPATU și analiza tendințelor actuale de mediu (v. secțiunea 8)	Reglementările care guvernează forma și conținutul documentației de mediu a PPATU poate necesita o revizuire pentru a permite un nou format, care să arate impactul

¹⁵ Conținutul cadru al planurilor de urbanism

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
	<p>iii) planuri și strategii de dezvoltare regională iv) strategii sectoriale ale ministerelor și ale altor organisme centrale v) strategii și programe de dezvoltare ale județelor vi) studii de fundamentare anterioare, programe și proiecte care au un impact major asupra teritoriului vii) date statistice viii) informații gestionate de ONG-uri, agenți economici etc. ix) legislație specifică</p> <p>Prin lege, ministerele și alte instituții publice de la nivel național și local au obligația să furnizeze autorităților centrale și locale, cu titlu gratuit, toate datele referitoare la activitățile de pe teritoriile respective (Legea nr. 350/2001, art. 24 al. 2).</p>	<p>nivelurile. Fiecare tip de plan de urbanism detaliază prevederile planurilor de urbanism de nivel superior.</p> <p>Culegerea datelor. - includerea datelor și politicilor din planurile de amenajare a teritoriului de nivel superior (PND; planuri regionale și sectoriale) etc.</p> <p>Date din: i) statisticile dezvoltării județene; ii) studii anterioare; iii) rapoarte ale programelor și proiectelor cu un impact major în localitatea planului sau programului; iv) ONG-uri. v) Analiza legislației specifice pentru P/PU.</p>			<p>de mediu al P/P existente, proiectele majore în curs, plus o analiză a tendințelor de mediu</p>

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
<p>Studii de fundamentare</p>	<p>Studiile de fundamentare pentru strategii și planuri urmează să fie elaborate pentru studierea aprofundată a domeniilor precizate sau pentru fundamentarea anumitor prevederi (propuneri).</p> <p>Lista acestor studii este convenită cu titularul și este comandată unor instituții de specialitate sau grupuri de experți. În funcție de complexitatea problemelor specifice ale teritoriului, studiile de fundamentare pot fi analitic sau prospective și se pot elabora pentru:-</p> <ul style="list-style-type: none"> i) evoluția istorică și culturală ii) mediu iii) zone expuse la riscuri naturale iv) dezvoltare turistică 	<p>Specificațiile listei de studii depind de amplasarea și dimensiunea zonei care face obiectul P/PU. Aceste studii includ de obicei:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Reabilitarea, protecția și conservarea mediului 	<p>Elaborarea secțiunii raportului de mediu cu tema – condițiile inițiale – continuare</p> <p>și</p> <p>Elaborarea raportului de mediu –Secțiunea referitoare la efectele probabile asupra mediului per alternativă de dezvoltare.</p> <p>(aceasta poate fi legate de studiile prospective elaborate pentru PPATU sau legate de raportul de încadrare pentru SEA)</p>	<p>Datele de mediu existente se furnizează de autoritățile de resort prevăzute de lege.</p> <p>Datele de mediu suplimentare (dacă sursele existente nu sunt adecvate) pot fi cerute titularului PPATU de GL SEA</p>	<p>Unele din studiile de fundamentare pot fi cerute de GL SEA în concordanță cu analiza pentru încadrarea în SEA.</p> <p>Formatul tuturor studiilor de fundamentare trebuie să includă o secțiune de mediu care analizeze impactul de mediu în cazul continuării tendințelor actuale plus măsurile de atenuare dacă sunt necesare (inclusiv analiza modificării strategiei de dezvoltare și a planului de acțiune al PPATU)</p>

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
	<p>v) domenii sectoriale (populație, forță de muncă, locuințe etc.).</p> <p>Studiile de fundamentare trebuie să pună accentul pe disfuncționalitățile din prezent și să propună scenarii de dezvoltare alternative</p>				
3) Elaborarea PPATU	<p>Elaborarea P/PAT constând din trei părți care pot fi executate în etape succesive:</p> <p>i) identificarea factorilor de dezvoltare, cu accent pe problemele și disfuncționalitățile critice</p> <p>ii) diagnoză generală și prospectivă</p> <p>Strategia de dezvoltare a teritoriului și planul de acțiune.</p> <p>Procesul de elaborare include consultări regulate între titularul P/PAT și executantul</p>	<p>Elaborarea (P/PU), respectiv Elaborarea de planuri zonale de folosință a terenurilor constă din:-</p> <p>i) analiza situației actuale; identificarea factorilor de dezvoltare, cu accent pe problemele și disfuncționalitățile critice</p> <p>ii) Propunerea de zonare a teritoriului (cu indicarea funcțiilor principale permise și a restricțiilor în folosința terenului)</p> <p>iii) Reglementări locale (folosințe efective,</p>	Finalizarea raportului de mediu, care include o secțiune privind studiul situației inițiale și o secțiune privind efectele probabile asupra mediului pentru fiecare alternativă de dezvoltare, inclusiv analiza tendințelor	<p>Îmbunătățirea părții a doua a raportului de mediu pentru completarea evaluării de mediu a alternativelor de dezvoltare, inclusiv o evaluare a opțiunii „continuare ca până acum” (de a nu face nimic).</p> <p>Trebuie să fie precizate regimul de monitorizare a mediului și aranjamentele privind raportarea în legătură cu RM.</p> <p>Negocierea detaliilor</p>	<p>Această etapă se execută cel mai bine interactiv între autorii PPATU, titularul PPATU și GL SEA (inclusiv autoritatea competentă)</p> <p>Când se prognozează efecte negative pentru opțiunea preferată, trebuie precizate și incluse în costuri măsuri de atenuare ca parte a planului/ programului de acțiune și a bugetului de implementare</p>

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
	contractual (elaboratorul planului). După fiecare etapă, se analizează observațiile și recomandările titularului și se includ, după caz, în proiect.	dezvoltări permise, restricții și interdicții). iv) Planul de acțiune (programul de implementare)		opțiunii preferate (care trebuie să fie durabilă din punct de vedere al mediului și practică).	
Comunicarea pentru observații și aprobare către MDLPL	După ultimele observații planul trebuie prezentat pentru avize și acorduri la MDLPL și celorlalte autorități centrale și teritoriale, conform legii.	Prezentarea proiectului final către MDLPL /consiliilor locale sau municipale și altor autorități centrale și teritoriale conform legii, pentru exprimarea de opinii și pentru aprobarea finală (după operarea modificărilor necesare). Planurile municipale și comunale se aproba de consiliile locale conform legii	Consultare cu autoritățile de resort și cu publicul	Raportul de mediu trebuie înaintat AC spre aprobare. Autorul PPATU trebuie să înainteze spre aprobare proiectul PPATU (inclusiv RM aprobat) către titularul PPATU spre aprobare inițială.	PPATU și raportul său de mediu trebuie să treacă prin diferite etape de aprobare pentru a obține consensul între factorii implicați în implementare, și cei legali care este probabil să fie afectați de implementarea PPATU, înainte de desfășurarea întrunirii publice.
			Luarea deciziei	Întrunirea publică este anunțată public de titular și este organizată pentru a se obține observațiile publicului privind strategia și planul de	Titularul PPATU este responsabil de organizarea întrunirii publice. În scopul evitării confuziei, eficienței

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
				<p>acțiuni preferate pentru PPATU ținându-se seama de recomandările raportul de mediu.</p> <p>Este necesar să se dea un răspuns formal la toate observațiile publicului într-un termen determinat (v. secțiunea 9 a prezentului Ghid) Acolo unde este cazul Observațiile publicului trebuie incorporate într-o opțiune preferată de dezvoltare revizuită a PPATU și raportul de mediu trebuie modificat după caz.</p>	<p>economice și al conștientizării publicului cu privire la legătura dintre mediu și dezvoltare, în dezbateră publică trebuie să se analizeze atât PPATU cât și raportul de mediu al acestuia.</p> <p>Titularul PPATU va trebui să aloce resursele necesare pentru această consultare ca parte a bugetului contractului cu autorul PPATU.</p> <p>Neajungerea la consens va impune readucerea PPATU în etapa de definitivare pentru a îmbunătăți opțiunile și RM</p>
				<p>AC aprobă oficial raportul de mediu și PPATU și Planul de acțiune)</p>	<p>Etapa finală a aprobării ar trebui să fie doar o formalitate, întrucât au avut loc toate consultările cerute de lege iar modificările aduse PPATU și RM au</p>

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
					<p>fost incorporate.</p> <p>Autoritățile competente sunt :- ANPM/ARPM pentru rapoartele de mediu; MDLPL pentru PPATU naționale, regionale și județene Și Consiliile municipale și comunale pentru PUG., PUZ și PUD</p>
			Monitorizare	Titularul PPATU este responsabil de monitorizarea și raportarea efectelor de mediu ale implementării PPATU.	<p>Va trebui să se modifice cadrul și specificațiile PPATU pentru a include obligația indicării monitorizării și raportării de mediu (inclusiv pentru cei care elaborează PUZ și PUD private). Titularul PPATU ar putea dori să includă monitorizarea în contractul cu autorul PPATU.</p> <p>Titularii privați de PUZ și PUD trebuie, în</p>

Etapa PPATU	Procedura de elaborarea a planurilor de amenajare a teritoriului	Procedura de elaborarea a planurilor de urbanism	Etapa SEA	Descrierea procedurii SEA	Observații privind modul de integrare a procedurilor PPATU/SEA
					<p>cadrul SEA, să precizeze și să ia măsurile pentru elaborarea rapoartelor de monitorizare și atunci când vând teritoriul din plan înainte de termenele de raportare precizate.</p> <p>Trebuie constituit un comitet permanent comun între MDLPL și ANPM/ARPM pentru primirea și evaluarea rapoartelor de monitorizare și raportarea către GNM în vederea controlării efectelor negative. (V. secțiunea 12 pentru mai multe detalii)</p>

5. ÎNCADRARE

5.1 GENERALITĂȚI

5.1.1 Scop

Prezenta secțiune discută etapa de încadrare pentru planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism.

Scopul particular al acestei secțiuni îl reprezintă furnizarea de instrucțiuni clare cu privire la modul de încadrare a tuturor tipurilor de planuri și programe de amenajare a teritoriului și urbanism pentru a se stabili dacă este sau nu necesară o SEA.

În general, nu toate planurile sau programele necesită automat o SEA, ci numai cele care îndeplinesc anumite criterii administrative și/sau de mediu.

O etapă inițială în orice SEA este încadrarea, pentru a determina dacă este sau nu este necesară aplicarea SEA în cazul unui anumit plan sau program.

5.1.2 Metoda de lucru

Mai întâi va fi descris procesul general de încadrare a P/P și în continuare se vor da îndrumări cu privire la felul în care încadrarea PPATU își găsește locul în acest proces general.
(v. schema logică a încadrării în fig. 1 de mai jos.)

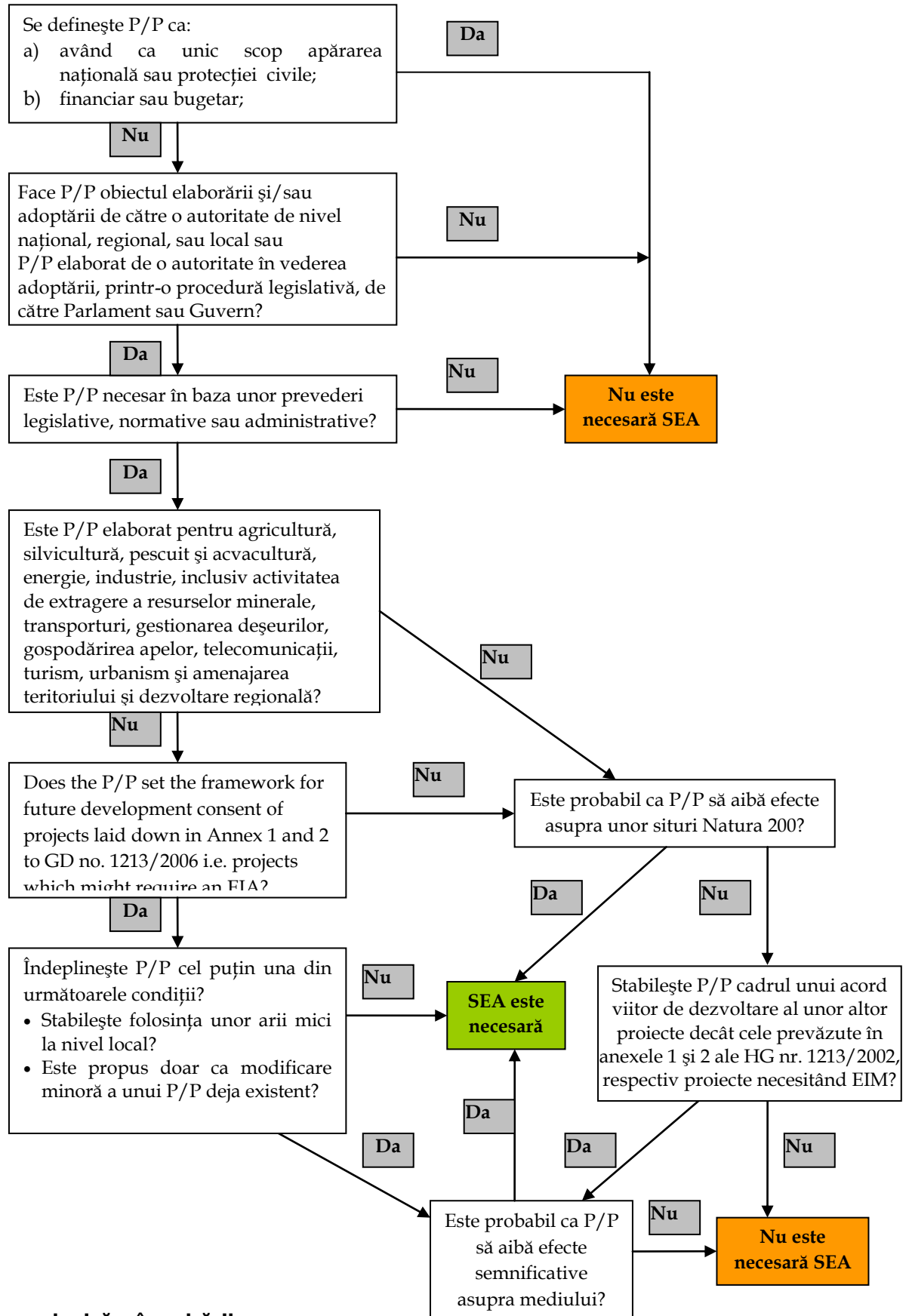

FIG. 1: Schema logică a încadrării

Procesul general de încadrare pentru toate P/P constă din doi pași.

Pasul 1 – Încadrare pe criterii administrative (sau „administrativă”)

Autoritatea trebuie să analizeze caracteristicile generale ale tuturor P/P pentru a stabili dacă P/P propus îndeplinește criteriile administrative specificate și dacă de aceea trebuie supus SEA.

Dacă un P/P creează cadrul pentru elaborarea proiectelor pe bază de acord unic și nu este supus SEA (datorită restului conținutului și caracteristicilor sale generale, determinate în Pasul 1), atunci autoritatea trebuie să treacă la Pasul 2, respectiv la încadrarea pe criterii de mediu.

Pasul 2 – Încadrare pe criterii de mediu

Autoritatea trebuie să analizeze caracteristicile de mediu ale P/P pentru a stabili, cu ajutorul criteriilor de semnificație pentru mediu, dacă P/P poate avea efecte de mediu semnificative și dacă prin urmare trebuie supus SEA.

Pentru a ajuta în general la încadrarea P/P, a fost dezvoltat un instrument ce poate fi descris ca "arbore decizional". (V. Fig 5.1 de mai sus)

Arborele decizional are la bază o serie sistematică și logică de întrebări care pot fi verificate rapid de autoritatea competentă pentru SEA pentru a determina dacă P/P trebuie să se supună SEA. Pentru a face această determinare, arborele decizional utilizează criteriile stabilite prin HG 1076/2004.

Mai jos se descriu în detaliu cei doi pași ai încadrării:-

5.2 PASUL 1 – ÎNCADRARE PE CRITERII ADMINISTRATIVE („INCADRARE ADMINISTRATIVĂ”)

5.2.1 Scop

Scopul încadrării administrative este de a determina rapid:

- dacă P/P intră sub incidența HG, respectiv dacă respectă criteriile administrative specificate de HG și în acest caz
- dacă este obligatorie efectuarea SEA pentru P/P și dacă nu
- dacă P/P trebuie să treacă la Pasul 2.

5.2.2 Ce P/P intră sub incidența HG?

Următoarele indicații aplică criteriile generice utilizate în încadrarea P/P la încadrarea planurilor și programelor de amenajare a teritoriului și urbanism (PPATU).

Pentru a face obiectul HG, P/P trebuie să întrunească ambele criterii administrative de mai jos:

- să fie supuse pregătirii și/sau adoptării de către o autoritate de la nivel național, regional sau local sau să fie pregătite de o autoritate în vederea adoptării prin procedură legislativă de către parlament sau guvern;
- să fie reglementate prin prevederi legislative, regulatorii sau administrative.

Toate planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism de nivel superior (respectiv planurile de la nivel național, regional, județean, municipal și comunal) îndeplinesc aceste criterii.

Există 3 tipuri bine definite de P/P care, în conformitate cu HG 1076/2004, nu sunt niciodată supuse SEA:

- P/P al căror unic scop este apărarea națională sau protecția civilă; sau
- P/P cu caracter financiar sau bugetar și

- care sprijină dezvoltarea rurală prin Fondul European de Orientare și Garantare a Agriculturii Secțiunea Garantare, pe 2007.

Prin urmare, vor fi excluse toate planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism care se includ în cele trei categorii de mai sus.

2.3

Pentru care PPATU este obligatorie SEA?

În general, SEA este obligatorie în principiu în cazul P/P (inclusiv PPATU) aflate sub incidența HG și care întrunesc următoarele criterii administrative:

Criteriul 1:

- P/P este întocmit pentru unul dintre următoarele sectoare și activități: agricultură, silvicultură, piscicultură, energie, industrie, transport, managementul deșeurilor, gospodărirea apelor, telecomunicații, turism, urbanism sau amenajarea teritoriului și folosința terenurilor,

Toate planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism precum și programele aferente de implementare se încadrează în categoria „urbanism sau amenajarea teritoriului”.

Și

Criteriul 2:

- P/P stabilește cadrul de aprobare prin acord unic a proiectelor pentru care ar trebui sau ar putea fi necesar să se facă o EIM, respectiv proiectele incluse în listele din anexele I și II al HG nr. 1213/2006.

Caseta 5.1: Stabilirea cadrului pentru aprobarea dezvoltării viitoare

Expresia „stabilește cadrul de aprobare prin acord unic a proiectelor” ar însemna în mod normal că PPATU propus conține condiții care dirijează modul în care autoritatea responsabilă pentru aprobare decide în cazul unei cereri de dezvoltare prin:-

- stabilirea unor limite privind tipul de activitate sau dezvoltare care să fie permise într-o anumită zonă;
- includerea condițiilor pe care trebuie să le respecte solicitantul pentru ca cererea să fie aprobată;
- păstrarea unor anumite caracteristici ale zonei în cauză (precum o combinație de folosințe ale terenurilor prin care se promovează vitalitatea economică a zonei).

În cadrul reglementărilor privind planurile de urbanism, aceste criterii de bază sunt precizate în unitățile teritoriale de referință (UTR). Acestea includ:

- funcțiuni și folosințe autorizate și neautorizate
- procentajul de teren ce urmează a fi acoperit de clădiri
- înălțimea și alte caracteristici de conformare pentru clădiri
- tipurile de infrastructură de construit/extins etc.

Toate planurile și programele de amenajare a teritoriului la scară națională, regională și județeană (inclusiv PATN, PATZ, PATJ) ,și majoritatea planurilor și programe de urbanism de nivel mai înalt (PUG) necesită automat SEA deoarece ele îndeplinesc ambele criterii administrative: se încadrează în sectoarele enumerate în HG 1213/2006 și stabilesc cadrul pentru viitoare acorduri de dezvoltare pentru proiecte.

Din perspectiva planurilor de amenajare a teritoriului și urbanism, factorul critic îl constituie stabilirea tipului de PPATU prezentat pentru încadrare.

Totuși, trebuie să se țină seama și de alte considerente în cazul planurilor pentru arii mici, deoarece se poate ca unele să nu necesite SEA:- Directiva SEA 2001/42/CE art. 3(3) prevede că P/P care stabilesc utilizarea unor arii mici la nivel local și modificări minore ale planurilor și programelor au nevoie de SEA doar dacă statele membre stabilesc că este probabil ca ele să aibă efecte de mediu semnificative. Ele trebuie tratate caz cu caz. Arborele decizional pentru încadrare (Fig. 5.1) întreabă dacă PPATU îndeplinește cel puțin una din următoarele condiții:- stabilește utilizarea pentru arii mici la nivel local sau este propus doar ca modificare minoră a unui PPATU deja existent

- Definirea planurilor și programelor pentru mici arii locale

Expresia completă „arii restrânse la nivel local”- clarifică faptul că o unitate administrativ teritorială locală nu poate fi exclusă de la SEA decât, decât dacă este ea însăși mica. Unitățile administrativ-teritoriale pot fi foarte întinse și excluderea în întregime a unei astfel de zone ar fi o lacună majoră în sfera de aplicabilitate a Directivei SEA și respectiv a HG 1076/2004.

Principalul criteriu de aplicare a HG nu este însă mărimea suprafeței acoperite, ci dacă P/P poate avea efecte semnificative asupra mediului. Dacă autoritatea competentă consideră că un P/P poate avea efecte semnificative asupra mediului, acesta trebuie supus SEA chiar dacă nu afectează decât o arie restrânsă la nivel local. P/P pot avea efecte semnificative asupra mediului prin natura lor sau prin locul în care se aplică.

În general PUG nu sunt clasificate ca PPATU pentru arii mici deoarece întotdeauna cuprind zona din afara localității (**extravilanul**) pentru orașe, municipii și comune precum și zona centrală dezvoltată (**intravilanul**) iar zonele din cadrul lor sunt mai departe subîmpărțite în planuri locale ale unor arii mici. Exista însă și cazuri când unele comune pot intra în categoria de arii restrânse la nivel local.

În România, PPATU de cel mai jos nivel în ierarhia PPATU sunt planurile locale de arie mică denumite PUZ și PUD, care acoperă arii mai mici decât un PUG fiind subdiviziuni ale fiecărui PUG. Unele dintre aceste PUZ/PUD vor stabili folosința unor arii și mai mici din interiorul lor (parcele sau UTR). Unele PUZ sunt inițiate tocmai fiindcă titularului PUZ îi este necesară o modificare (uneori minoră) a unui PPATU deja existent. Anexa 6 a prezentului Ghid oferă mai multe detalii despre PUZ și PUD.

În cazul urbanismului, această modificare îmbracă forma unei schimbări a folosinței terenului alocată unei zone delimitată geografic (de menționat că acesta este unul dintre criteriile care determină necesitatea de a întocmi un PUZ în conformitate cu reglementările de urbanism). În cazul amenajării teritoriului ea poate îmbrăca forma unei schimbări de fond a programului aplicat unei anumite unități administrative (de ex. modificarea suprafeței de teren sau a tipurilor de industrie permise să se dezvolte într-o anumită regiune sau unitate administrativă - județ)

Dacă PUZ sau PUD îndeplinește criteriile de mai sus, este necesară în continuare încadrarea de mediu pentru a se stabili dacă PUZ/PUD va avea efecte de mediu semnificative.

Pasul 2: ÎNCADRAREA PE CRITERII DE MEDIU

Prezenta secțiune se axează pe încadrarea de mediu a unui PPATU pentru o zonă locală (adică PUZ și PUD) pentru a stabili dacă SEA este necesară pe baza existenței unor efecte semnificative de mediu.

PPATU la o scară mai mare, de nivel superior în ierarhie (respectiv la scară națională, regională, județeană, municipală și comunală) au toate efecte de mediu semnificative în virtutea scării zonei pentru care stabilesc cadrul de dezvoltare, totuși nu este necesar să se analizeze aici în detaliu efectele lor semnificative întrucât ele au fost deja selectate pentru SEA obligatorii deoarece sunt clasificate ca „planuri orașenești și naționale” nefiind planuri mici de nivel local

În România, cerințele pentru a stabili când trebuie întocmit un PUZ (plan urbanistic zonal) sunt indicate în Ghidul metodologic pentru elaborarea PUZ (v. listele zonelor pentru care PUZ sunt obligatorii. Anexele 5 și 6 ale prezentului Ghid oferă o descriere generală a PUZ și PUD). Caracteristicile și impactul probabil de mediu al unui PUZ pot varia semnificativ

5.2.4 **Pentru care PUZ/PUD trebuie efectuată încadrarea pe criterii de mediu?**

5.2.5 Criterii de semnificație pentru mediu

5.2.5.1 Generalități

După cum s-a arătat mai sus, majoritatea PPATU necesită SEA, deși PUZ și PUD pot fi excluse de la SEA de la caz la caz, în funcție de cât de semnificative pot fi efectele lor de mediu probabile. Se recomandă ca titularii tuturor PPATU să completeze formatul pentru încadrare al primei versiuni a tuturor PPATU întrucât acesta reprezintă o bază utilă pentru formularea etapei de definire a domeniului pentru toate PPATU indiferent de scara acestora sau de poziționarea lor în ierarhie.

Autoritatea competentă trebuie să aplice criteriile de semnificație pentru mediu pentru a determina dacă un PUZ/PUD poate avea efecte semnificative asupra mediului și dacă prin urmare trebuie supus SEA. Aceste criterii de semnificație pentru mediu, care sunt cuprinse în anexa II a Directivei SEA 2001/42, sunt indicate mai jos:

Aceste criterii sunt:

- *Măsura în care un PPATU (adică PUZ/PUD) stabilește un cadru pentru proiecte și alte activități fie cu privire la amplasarea, natura dimensiunea și condițiile lor de funcționare, fie prin alocarea de resurse*
- *Măsura în care un PPATU (adică PUZ/PUD) influențează alte planuri și programe, inclusiv pe cele din ierarhie*
- *Relevanța PPATU (adică a PUZ/PUD) pentru integrarea considerentelor de mediu, în particular în vederea promovării dezvoltării durabile*
- *Probleme de mediu cu relevanță pentru PPATU (adică a PUZ/PUD)*
- *Relevanța PPATU (adică a PUZ/PUD) pentru implementarea legislației comunitare de mediu (de ex. planuri sau programe legate de gestionarea deșeurilor sau de protecția apei)*
- *Probabilitatea, durata, frecvența și reversibilitatea efectelor?*
- *caracterul cumulat al efectelor;*
- *caracterul transfrontiera al efectelor;*
- *riscurile pentru sănătatea umană sau mediu (de ex. datorită accidentelor)*
- *Mărimea și aria geografică a efectelor (zona geografică și mărimea populației probabil afectate)?*
- *Valoarea și vulnerabilitatea teritoriului probabil afectat datorită:*
 - *Caracteristicilor naturale speciale sau patrimoniului cultural*
 - *Depășirii standardelor de calitate a mediului sau a valorilor limită*
 - *Utilizării intensive a terenurilor*
- *Efectele asupra ariilor sau peisajelor cu statut de protecție național, Comunitar sau internațional recunoscut.*

Un exemplu de semnificație a scării ar fi o dezvoltare (cum ar fi un PUZ pentru un port sau o zonă economică liberă) care va avea un impact economic major asupra unui teritoriu mult mai mare (zona de impact de mediu) ca rezultat al căruia cererea de dezvoltare în continuare ar crește semnificativ pe un teritoriu de asemenea mai mare, generând astfel un impact de mediu mai amplu.

Este important ca criteriile din Anexa 1 ale HG 1076/2004 să nu fie aplicate de o singură persoană, deoarece un singur om nu poate înțelege complet interacțiunile potențiale ale PPATU cu o serie de componente ale mediului.

De aceea, conform prevederilor legale (HG 1076/2004, Art. 10), în România, încadrarea pe criterii de mediu trebuie efectuată în cadrul unui Comitet special constituit în acest scop (CSC) care cuprinde reprezentanți ai:

- autorității competente pentru protecția mediului;
- titularului PPATU;
- autorității de sănătate publică;
- și ai autorităților interesate de efectele implementării PPATU, identificate de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

Pot fi invitați să participe la activitatea CSI specialiști, cercetători și/sau universitari având cunoștințe de specialitate tehnice sau științifice. Autoritățile de sănătate sunt preocupate în principal cu gestionarea aspectelor de sănătate pe care le poate genera implementarea P/P.

- Probabilitatea producerii efectului

Trebuie de asemenea ca producerea efectelor semnificative să fie probabilă. În tabelul de mai jos sunt prezentate unele definiții.

Dacă se poate reduce posibilitatea producerii efectului introducând măsuri de atenuare pentru mediu, ușor de implementat (respectiv, practice, cu cost accesibil și aplicabile) până când acesta devine *improbabil*, atunci acesta **nu** este probabil. De exemplu, dacă măsuri precum cele prevăzute în recomandările EIM ar face ca efectele semnificative să devină improbabile (respectiv, măsuri practice, cu cost accesibil, posibil de pus în aplicare), atunci ar fi necesară doar EIM.

Totuși, dacă există probabilitatea (oricât de redusă) a unui accident de mediu (de pildă în unele procese industriale) ale cărui efect asupra mediului ar fi semnificative și grave – ar trebui să se aplice în continuare și alte considerente. De exemplu, dacă efectele de mediu (oricât de semnificative) ar putea fi cu ușurință restrânse la un teritoriu mic (nu mai mare decât amprenta unui PPATU pentru un teritoriu local foarte mic) ar trebui să se decidă în acest caz dacă măsurile din EIM ar fi adecvate pentru a atenua semnificația efectului. (În acest caz trebuie consultate și reglementările privind sănătatea și siguranța)

Tabelul 5.2: Efecte *probabile* semnificative asupra mediului

Efecte „probabile” sunt cele care pot apărea cu o probabilitate rezonabilă .

Uneori este dificil de stabilit probabilitatea unor efecte semnificative asupra mediului, deoarece:

- PPATU pot fi relativ schematice/la nivel prea înalt, făcând dificil de anticipat rezultatele implementării în faza de adoptare a PPATU;
- Datele pot fi insuficiente sau pot lipsi cu totul.

Cu toate acestea, se presupune că o estimare în linii mari a efectelor potențiale și/sau riscurilor pentru mediu este oricând posibilă.

Pentru a determina dacă un PPATU/PUZ poate avea un impact semnificativ asupra mediului (și dacă prin urmare trebuie supus SEA), CSI trebuie să analizeze versiunea prezentată a PPATU pe baza cunoștințelor de specialitate și prin aplicarea celor mai bune raționamente.

Prima versiune a PPATU/PUZ înaintată în vederea încadrării ar trebui să conțină elementele necesare pentru o rapidă identificare a efectelor potențiale asupra mediului și sănătății publice.

Trebuie avut în vedere întregul set de criterii de semnificație pentru mediu, astfel încât să se poată aplica criteriile relevante și să se poată lua decizia cu privire la semnificația probabilă a efectelor PPATU/PUZ.

Situațiile în care apar dubii cu privire la necesitatea aplicării SEA pot reflecta adeseori incertitudinile cu privire la efectele PPATU/PUZ. Analiza mai detaliată de către experții în domeniul respectiv poate duce la înlăturarea acestor dubii. Dacă nu, atunci este recomandabil să se efectueze SEA, potrivit principiului precauției.

Concluzie

Prin comparație cu încadrarea administrativă, încadrarea de mediu necesită de multe ori o analiză structurată a conținutului anticipat al PPATU și a situației curente a teritoriului ce va fi acoperit de PPATU, precum și cunoașterea conținutului și domeniului de aplicare al PPATU de nivel superior. Se recomandă prin urmare ca, pe lângă P/P de mediu elaborate de MMDD, ANPM, ARPM ș.a., autoritățile competente pentru SEA să obțină copii ale PPATU referitoare la aria geografică pe care o gestionează. (de ex. fiecare ARPM ar trebui să aibă un exemplar al planurilor regionale, județene și municipale/comunale pentru teritoriul lor).

5.2.5.2 Listă de control pentru încadrare

În aplicarea criteriilor de semnificație pentru mediu, enumerate la 5.2.5.1, Comitetul special poate propune întrebări referitoare la caracteristicile PPATU/(PUZ/PUD) analizat, pentru a se pronunța asupra însemnătății problemelor/efectelor care pot apărea și pentru a determina dacă este nevoie sau nu de SEA.

Criteriile de semnificație pentru mediu pot fi grupate în trei categorii:

1. caracteristicile PPATU (PUZ/PUD)
2. efectele probabile asupra mediului
3. teritoriul probabil afectat;

În Anexa 2 a prezentului Ghid este prezentată o listă de control pentru încadrare bazată pe aceste criterii și care ajută autoritatea să se pronunțe asupra însemnătății problemelor/efectelor care pot apărea și să determine dacă este nevoie sau nu de SEA.

Întrebările/criteriile din fiecare categorie a listei de control nu sunt trecute în ordinea importanței. Importanța fiecărui criteriu este diferită de la caz la caz. În general, se poate presupune că cu cât măsura în care este îndeplinit un criteriu este mai mare, cu atât este mai probabil ca efectele asupra mediului să fie semnificative.

În unele cazuri se poate ca efectele legate de un singur criteriu să fie suficient de importante pentru a determina necesitatea SEA. În asemenea cazuri procedura de încadrare poate fi scurtată, dar de obicei este necesară o analiză mai cuprinzătoare. (Ea este discutată pe larg în secțiunea 6.)

Aceste criterii nu sunt exhaustive și de la caz la caz pot fi luate în considerare noi criterii.

5.2.5.3 Modul de utilizare a listei de verificare pentru încadrare

Lista de verificare pentru încadrare este prezentată în anexa 2 a prezentului Ghid. Lista ajută autoritatea să se pronunțe asupra însemnătății problemelor/efectelor care pot apărea și să determine dacă este nevoie sau nu de SEA. Deși lista de control este concepută pentru a fi utilizată de către CSC, ea poate fi avută în vedere și de către titularul PPATU atunci când elaborează prima versiune a acestuia.

5.2.6 Rezultatele încadrării pe criterii de mediu

Deoarece încadrarea de mediu (dacă este cazul) are loc după încadrarea administrativă, rezultatele sale sunt semnificative pentru luarea deciziei finale cu privire la aplicarea SEA pentru PPATU respectiv.

Rezultatele încadrării de mediu pot fi de trei feluri, așa cum sunt prezentate în caseta de mai jos.

Caseta 5.3: Rezultatele posibile ale încadrării de mediu

1. Nu se consideră probabil ca PPATU să aibă efecte semnificative asupra mediului (*acest lucru se poate aplica doar PUZ sau PUD*)
→ SEA nu este necesară
2. PPATU ar putea avea efecte asupra mediului, dar acestea nu sunt probabil semnificative (*acest lucru se poate aplica doar PUZ sau PUD*)
→ PPATU va fi înscris pe o listă de „supraveghere a mediului” pentru a se determina necesitatea efectuării SEA la următoarele revizuirii ale PUZ/PUD.
3. PPATU/PUZ –PUD ar putea avea efecte semnificative asupra mediului și natura PPATU face ca acestea să necesite o analiză detaliată.
→ Trebuie efectuată o SEA completă (de remarcat că trebuie acordată o atenție specială domeniului de aplicare al PUZ și PUD astfel cum vor fi detaliate în raportul de definirea domeniului

5.2.7 Decizia etapei de încadrare

Potrivit cerințelor HG 1076/2004, Art. 12, punctul (1), decizia etapei de încadrare trebuie pusă la dispoziția publicului.

Caseta 5.4: Decizia etapei de încadrare

Decizia etapei de încadrare care prezintă rezultatele pașilor 1 și 2 poate include următoarele:

1. Introducere;
2. Scopul PPATU
3. Rezultatele încadrării administrative și rezultatele încadrării din punct de vedere al semnificației pentru mediu;
4. Calendarul de realizare și abordarea propuse pentru efectuarea procesului SEA (dacă se consideră că trebuie să se aplice SEA);
5. Punctul de contact și calendarul pentru prezentarea comentariilor de către factorii interesați.

5.3 IMPORTANȚA PRIMEI VERSIUNI A PPATU

Este important ca membrii Comitetului special să dispună de toate informațiile necesare pentru a putea realiza o încadrare corectă a PPATU notificat într-o perioadă de timp rezonabilă. Se remarcă totuși, ca în general alternativele PPATU nu vor fi fost definite în această etapă.

Informațiile trebuie prezentate de titularul PPATU autorității competente pentru SEA o dată cu notificarea. Aceste informații vor fi cuprinse în „prima versiune” a PPATU.

Termenul de „primă versiune” se utilizează în HG 1076/2004 fără alte specificații.

În conformitate cu principiile unei SEA eficace, prima versiune a PPATU este o schiță a ceea ce va include PPATU cu privire la obiectivele și domeniul de aplicare și trebuie să conțină toate informațiile și elementele amintite mai sus necesare pentru a îndeplini încadrarea și a decide dacă PPATU trebuie supus unei SEA sau nu. Se poate de asemenea consulta Conținutul cadru al PPATU în anexele 1 și 8 ale prezentului Ghid.

Anexa 7 a prezentului Ghid oferă îndrumări furnizând un format pentru prima versiune a unui PPATU. PPATU poate fi întocmit strict conform formatului furnizat sau poate conține elemente suplimentare pe langa cele cuprinse în format. Astfel, prima versiune va constitui o prețioasă bază de date nu numai pentru etapa de încadrare ci și pentru începerea procesului de definire a domeniului, dacă s-a decis ca este necesara SEA pentru P/P a respectiv.

Titularul PPATU trebuie să trimită prima versiune a PPATU întocmită pe baza modelului din Anexa 7 a prezentului Ghid, împreună cu notificarea, autorității competente pentru SEA. Prima versiune a PPATU trebuie depusă în faza inițială a elaborării PPATU, pentru a permite integrarea completă a SEA în procesul de elaborare a PPATU.

6. DEFINIREA DOMENIULUI

6.1 GENERALITĂȚI

6.1.1 Scop

După decizia luată în etapa de încadrare de a efectua SEA, etapa de definire a domeniului marchează cu adevărat începutul procesului SEA.

În etapa de definire a domeniului, echipa SEA trebuie să utilizeze informațiile cuprinse în prima versiune a P/P pentru a-și forma o înțelegere a următoarelor aspecte:

- tipul și scara PPATU și poziția în ierarhia PPATU;
- principalele elemente ale P/P ce trebuie evaluate;
- alte documente strategice relevante pentru PPATU;
- starea existentă a mediului, atât pentru amprenta PPATU cât și pentru zona estimată a impactului său.

Anexa 1 a prezentului Ghid furnizează asemenea informații cu privire la conținutul cadru pentru fiecare tip de PPATU

Pe baza înțelegerii acestor elemente echipa SEA trebuie:

- să determine principalele componente ale mediului (aer, apă, sol, biodiversitate, etc.) și aspectele asociate PPATU ce trebuie luate în considerare;
- să identifice criteriile de mediu relevante pentru evaluare;
- să identifice mijloacele alternative rezonabile de realizare a obiectivelor principale ale PPATU;
- să planifice procesul SEA folosind tabelul 4.4 din secțiunea 4 – „Corelări între procedura SEA și procedura PPATU”.

Domeniul de cuprindere al SEA trebuie însă să rămână flexibil. De exemplu, în timpul culegerii datelor și elaborării studiilor de fundamentare în cadrul procesului formal de elaborare a planului, pot fi obținute noi informații, care pot fi relevante pentru PPATU și care pot necesita o modificare a domeniului SEA.

6.1.2 Beneficii

Definirea domeniului trebuie să asigure ca se îndeplinesc următoarele:

- echipa SEA se concentrează asupra aspectelor importante și nu face risipă de resurse pentru activități inutile;
- SEA este bine gestionată și resursele bine utilizate, prin încurajarea planificării din timp a activităților cu privire la implicarea publicului sau colectarea informațiilor de mediu necesare;
- se creează legături între procedura SEA și procesul de elaborare a PPATU.
- procesul SEA este transparent și participativ, dând posibilitatea de a planifica implicarea tuturor autorităților interesate, a publicului și a celorlalți factori interesați.

6.1.3 Metoda de lucru

Grupul de lucru (GL) constituit pentru fiecare SEA joacă un rol important în definirea domeniului. În cadrul GL, titularul PPATU și experții acreditați SEA trebuie să joace un rol de conducere în definirea domeniului. Ca atare, ei trebuie să răspundă de elaborarea documentelor ce vor fi discutate în cadrul GL și de elaborarea raportului de definire a domeniului.

Metodologia recomandată de prezentul ghid propune ca etapa de definire a domeniului să constea din 6 pași, prezentați în caseta 6.1 de mai jos.¹⁶

Caseta 6.1: Cei șase pași ai definirii domeniului

Pasul	Acțiunea
1	Identificarea principalelor elemente ale PPATU
2	Identificarea altor documente strategice internaționale, naționale și locale care ar putea fi relevante pentru PPATU
3	Determinarea aspectelor de mediu ce trebuie evaluate.
4	Identificarea criteriilor de mediu relevante pentru evaluare.
5	Identificarea mijloacelor alternative rezonabile de realizare a obiectivelor strategice ale PPATU
6	Planificarea procesului SEA astfel încât să se coreleze cu procesul PPATU

¹⁶ După cum am menționat anterior, HG 1076/2004 nu prevede definirea domeniului ca o etapă distinctă în secvența de pași prezentată în tabelul 6.1, deși majoritatea acestora sunt reglementați în art. 15 și 20.

6.2

PASUL 1 IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR ELEMENTE ALE PPATU

6.2.1

Scop

Scopul acestui prim pas este de a îngusta aria de rezoluție a procesului SEA, asigurând identificarea elementelor cheie ce trebuie evaluate. Toate PPATU ocupă o poziție în ierarhia oficială a PPATU. Poziția PPATU în ierarhie determină informațiile de context necesare cu privire la scara și domeniul de aplicare al PPATU. Pe această bază se pot stabili scara și domeniul SEA.

Înțelegerea elementelor principale ale PPATU implică identificarea următoarelor:

- principalele elemente ale PPATU, inclusiv scara, poziția în ierarhia PPATU și tipul de PPATU
 - principalele obiective generale ale PPATU și, unde este cazul, obiectivele specifice ale diferitelor elemente (de ex. sectoarele de dezvoltare acoperite de PPATU) ;
 - teritoriul care va fi acoperit (sau „amprenta”) PPATU și domeniul care ar putea fi afectat de implementarea PPATU (respectiv, zona de impact – se acoperă în pasul 3);
 - intervalul de timp în care se va implementa PPATU și elementele sale; (Durata de viață a PPATU este de regulă clar prevăzută în Metodologia cadru a conținutului PPATU.)
 - tipurile de activități de dezvoltare care se așteaptă să decurgă din implementarea PPATU acolo unde este cazul (adică în conformitate cu ierarhia); ele pot fi precizate pentru fiecare din diferitele zone de planificare și efectele lor asupra mediului, care ar putea include:
 - o sectoarele de dezvoltare (telecomunicații, transporturi, energie, turism etc.) infrastructura aferentă (apă, ape uzate, drumuri etc.) și noi construcții sau alte modificări ale folosinței terenului urban sau rural;
 - o Amenajarea de terenuri noi sau zone importante pentru conservarea naturii; (altfel spus, *modificări ale clasificării zonării folosinței terenurilor* față de ceea ce s-a precizat a fi de folosință agricolă în precedentul plan întocmit pentru acel teren sau într-un plan de nivel superior)
 - o Efecte secundare, inclusiv modificări de activități economice sau ale activităților persoanelor sau comunităților, de ex. modele de călătorie, modele de consum, migrații ale populației sau ale faunei sălbatice.
- o Dacă tematica de mai sus a fost tratată în SEA de nivel mai înalt pentru PPATU care acoperă aceeași arie geografică (respectiv, în ierarhia verticală a PPATU).

Identificarea elementelor principale, dacă PPATU include obținerea de informații de fundamentare în Metodologia cadru a conținutului PPATU pentru fiecare tip de PPATU. Pe această bază, este posibil să se cunoască domeniul și nivelul de detaliu pe care PPATU îl va acoperi când este elaborat. Aceasta va permite echipei SEA să identifice tipurile adecvate de întrebări care trebuie puse și gradul corespunzător de detaliu necesar pentru SEA.

Anexa 1 a prezentului Ghid oferă cadrul legal al conținutului fiecărui nivel ierarhic al PPATU iar anexa 3 a prezentului Ghid furnizează informațiile contextuale adecvate ce urmează a fi cerute de echipa SEA echipei de planificare, în funcție de poziția ierarhică a PPATU.

Directiva SEA 2001/42/CE art. 4.3 prevede că

„Dacă planurile și programele formează parte a unei ierarhii, statele membre trebuie să țină seama, în vederea evitării duplicării evaluării, de faptul că evaluarea se va desfășura în conformitate cu Directiva la diferite niveluri ale ierarhiei. În scopul, între altele, al evitării duplicării evaluării, statele membre vor aplica art. 5(2) și (3)”

Art. 5(2) se referă la (între altele) obligația de a ține seama de măsura în care anumite aspecte sunt mai adecvat evaluate la diferite niveluri în cadrul procesului pentru a evita duplicarea evaluării.

Art. 5(3) prevede că *„informațiile relevante disponibile cu privire la efectele asupra mediului ale planurilor și programelor obținute la alte niveluri de decizie sau pe baza altor componente ale legislației comunitare pot fi utilizate pentru furnizarea informațiilor”*

Această cerință de a evita duplicarea are implicații semnificative asupra definirii domeniului planurilor în ierarhia PPATU sub nivelul național, în particular la definirea domeniilor SEA pentru PPATU pentru terenuri locale mici (respectiv pentru PUZ și PUD): În cazul în care au fost efectuate SEA la nivelul superior al PUG și al planurilor de amenajare a teritoriului județene, SEA pentru PUZ/PUD va ține seama, după caz, de detaliile și recomandările SEA de niveluri superioare. Totuși dacă nu s-au efectuat încă SEA pentru PUG și planurile de nivel județean, nu există duplicare și pot fi necesare SEA cu un domeniu mai larg. Acestea sunt discutate pe larg mai jos (v. secțiunea 6.4 2 5)

Îndrumările de mai sus sunt destinate exclusiv definirii domeniului SEA. Detaliile SEA vor fi elaborate în paralel cu aspectele de detaliu ale PPATU întrucât ele sunt elaborate în conformitate cu procesul formal de elaborare a PPATU, (v. secțiunea 4, tabelul 4.4 pentru detalii ale integrării etapelor și pașilor procesului SEA și ai procesului PPATU).

6.2.2 Metoda de lucru

Înainte de prima întrunire ale GL, membrii acestuia trebuie să analizeze prima versiune a PPATU. Scopul primei întruniri a GL este acela de a identifica obiectivele PPATU și de a conveni asupra principalelor elemente ce trebuie evaluate.

HG 1076/2004, art. 15 - punctul (1) prevede că titularul/echipa P/P (inclusiv a PPATU) prezintă obiectivele specifice ale P/P (inclusiv ale PPATU) în fața GL. Această este cerința minimală și prevederea nu este detaliată în continuarea reglementării. Oricum, ea implică faptul că se organizează o întrunire în care titularul/echipa PPATU prezintă GL obiectivele specifice stabilite în prima versiune a PPATU.

GL trebuie de asemenea să urmeze îndrumările date în tabelul 4.4 pentru a vedea cum trebuie integrat procesul SEA în elaborarea PPATU.

6.3 *PASUL 2 IDENTIFICAREA ALTOR DOCUMENTE STRATEGICE RELEVANTE PENTRU PPATU*

La nivelul elaborării politicilor în planurile strategice există mai multă flexibilitate în generarea de alternative de dezvoltare favorabile pentru mediu. La nivelul planului de detaliu pentru proiecte există mai puține alternative, deoarece criteriul amplasării specifice conținut de aceste PPATU constituie factori limitatori major de care trebuie să se țină seama.

6.3.1 Scop

SEA trebuie să identifice și să descrie alte politici, planuri, programe și proiecte relevante pentru PPATU care face obiectul evaluării, anume PPATU existente de nivel superior și SEA ale acestora legate pe verticală în ierarhia oficială a PPATU (cele care acoperă aceeași arie geografică sau o parte din ea) sau care se referă la aceleași sectoare de dezvoltare. Ele vor stabili cadrul în care se va produce elaborarea PPATU. Totodată, toate PPATU (cu caracteristicile de mai sus) a căror SEA este în curs de elaborare trebuie analizate iar detaliile relevante trebuie incluse. Și alte politici, planuri, programe sau proiecte pot fi relevante întrucât se referă la probleme și aspecte care sunt tratate și de PPATU care face obiectul SEA. În esență, este necesar să se identifice alte PPATU și SEA care sunt:-

- PPATU de nivel mai înalt corelate pe verticală și SEA ale acestora care acoperă aceeași arie geografică sau includ integral sau parțial aceeași arie geografică;
- Pentru aceleași sectoare (inclusiv la alte niveluri geografice sau politice);
- Pentru alte sectoare corelate (de ex. dezvoltare regională și conservarea naturii, planuri de transporturi, planuri de acțiune de mediu).

Avantajele posibile ale identificării relațiilor dintre diferite politici, planuri, programe sau proiecte și PPATU supus evaluării.-

- Titularul-echipa PPATU poate profita de existența eventualelor legături dintre politicile, planurile, programele sau proiectele din ierarhia PPATU pentru a rezolva potențialele neconcordanțe și constrângeri.
- Echipa SEA poate evita duplicarea evaluărilor relevante efectuate pentru PPATU de nivel superior din ierarhie astfel, așa cum se prevede în Directiva SEA 2001/42/CE art. 4.3, 5(2) și 5(3), profitând în același timp de informațiile suplimentare furnizate de aceste SEA de nivel mai înalt.
- Titularul/echipa PPATU poate constata că unele aspecte au fost deja tratate în SEA pentru PPATU de nivel superior, precum și în alte politici, planuri, programe sau proiecte și atunci nu mai este nevoie să mai fie incluse în PPATU în curs de elaborare.
- Echipa SEA poate constata că informațiile de mediu colectate pentru o SEA efectuată pentru alte politici, planuri, programe sau proiecte pot fi utile pentru SEA a PPATU evaluat
- Echipa SEA va putea identifica locurile unde se poate produce un impact cumulat asupra receptorilor cheie în urma implementării diferitelor PPATU corelate. (de ex. efecte cumulate ale implementării PUZ). Acestea pot necesita atenție atunci când se evaluează opțiunile alternative și impactul specific ale PPATU. Unele PPATU pot avea mai multă influență decât altele.

Dacă apar tensiuni sau inconsecvențe între mai multe PPATU înrudite, este bine însă să se aibă în vedere următoarele:

- principiile precedenței între nivelurile și tipurile de PPATU; în principiu, PPATU de nivel superior determină cadrul în care trebuie să se încadreze PPATU de nivel inferior;
- durata relativă de valabilitate și programarea implementării PPATU respective;
- măsura în care PPATU și obiectivele sale concordă cu politica actuală sau cerințele legale ale altor PPATU cu care se corelează.

PPATU relevante care ar trebui luate în considerare pot include următoarele, fără însă a se limita la acestea:

- Planuri de amenajare a teritoriului afectate de PPATU, inclusiv cele elaborate la niveluri geografice diferite (ex. PATN, PATJ, PATZ, PUG, PUZ);
- Planuri strategice de dezvoltare regională și planuri de dezvoltare județene,
- Planuri de urbanism pentru municipii, comune (PUG) și zone determinate din cadrul acestora (PUZ și PUD).
- PPATU pentru anumite sectoare sau tipuri de activități, de ex. strategii economice, planuri de transporturi locale, planuri de management al deșeurilor, planuri de management al mineralelor.
- Planuri care tratează unități ale mediului fizic, de exemplu Planurile de gospodărire a bazinelor hidrografice, evaluările strategice ale riscului de inundație, planurile de management al zonelor litorale

6.4 *PASUL 3: DETERMINAREA ASPECTELOR DE MEDIU CE TREBUIE EVALUATE*

6.4.1 Scop

Scopul acestui pas este de a specifica pe ce se va pune accent în cadrul SEA prin stabilirea:

- definiției zonei de impact asupra mediului al PPATU
- componentelor de mediu ce pot fi afectate prin implementarea principalelor elemente ale PPATU;
- efectelor care ar putea fi semnificative și de aceea ar necesita o analiză mai aprofundată.
- efectelor care au fost deja evaluate (și atenuate după caz) în SEA ale PPATU de nivel superior

Acesta este principalul scop al etapei de definire a domeniului.

6.4.2 Metoda de lucru

6.4.2.1 Determinarea zonei de impact asupra mediului al PPATU

Amprenta teritoriului ce urmează să fie acoperit de PPATU poate fi mai mică decât zona impactului asupra mediului generat de PPATU. De exemplu, acolo unde există un impact asupra apei, pot fi afectați utilizatorii din aval ai aceleleași resurse de apă. Vântul poate dispersa emisiile în atmosferă pe o suprafață mai mare. Apele uzate generate de implementarea PPATU pot depăși capacitatea sistemului de canalizare existent folosit în comun de o populație sau de o localitate mai mare. Efectele secundare ca migrația vor afecta zone care pierd populație, iar traficul generat poate conduce la blocaje în sistemul rutier pe o arie mai largă, ceea ce la rândul său poate afecta poluarea atmosferică. (Acest lucru este discutat în secțiunea 7 – Evaluarea))

6.4.2.2 Înțelegerea inițială a stării actuale a mediului

Pentru a putea evalua care sunt efectele posibile asupra mediului ale PPATU, este necesară o înțelegere elementară a stării actuale a mediului. Pentru a realiza această înțelegere de bază, echipa SEA trebuie să efectueze o analiză preliminară a stării actuale a mediului din teritoriul afectat de PPATU, și a zonei impactului său potențial, chiar dacă culegerea propriu-zisă a datelor privind situația inițială se va efectua într-o etapă ulterioară.

Vor trebui identificați receptorii deosebit de sensibili, în curs de epuizare sau aproape de valorile de prag, deoarece acestia ar putea să nu mai reușească să facă față unor stresuri multiple. Acest aspect este important atunci când se va face evaluarea efectelor cumulative ale PPATU într-o fază ulterioară a procesului.

Se vor utiliza datele existente deja în documente, respectiv în politici de mediu, rapoarte despre starea mediului, studii de specialitate, PPATU și SEA ale acestora identificate în pasul 1, etc.

Lipsurile în cunoștințe trebuie înregistrate și ilustrate pentru a demonstra limitările evaluării de mediu. Atunci când este cazul, se pot cere informații suplimentare titularului/echipei PPATU în cursul etapei de efectuare a studiilor de fundamentare¹⁷ din cadrul procesului formal de elaborare a PPATU. De asemenea, în raportul SEA poate face recomandări de cercetare aprofundată, ca parte a monitorizării, pentru completarea lipsurilor în cunoștințe.

6.4.2.3 Determinarea principalelor efecte probabile asupra mediului

Echipa SEA trebuie să determine ce aspecte sau componente ale mediului ar putea fi afectate prin implementarea principalelor elemente ale PPATU și care sunt efectele posibile. Principalele efecte asupra mediului ale PPATU și alte aspecte de mediu relevante trebuie conturate încă din prima versiune a PPATU. Ele trebuie de asemenea discutate și agreeate în cadrul GL.

Elementele principale ale PPATU pot fi identificate pornind de la obiectivele principale prevăzute în PPATU. De aici, este posibil să fie identificate sectoarele de dezvoltare probabil a fie implicate. Nu uitați să includeți sectoarele secundare (transport, migrație etc.) și sfera efectelor lor probabile asupra mediului. Pentru a răspunde la aceste întrebări se vor utiliza datele din documentele deja existente. Dacă va fi necesar, aceste informații vor trebui completate cu altele noi

Este util să se înceapă de la o matrice tipică a impactului potențial asupra mediului care să se raporteze la fiecare sector de dezvoltare, precum și la cadrul legal prevăzut pentru conținutul fiecărui PPATU, care să fie aplicată la teritoriul din interiorul și din jurul PPATU

Este important de menționat că impactul asupra mediului al implementării PPATU poate depăși amprenta teritorială a dezvoltării propriu-zise. De exemplu, efectele de mediu asupra alimentării cu apă pot fi

¹⁷ Acest lucru poate impune revizuirea formatului contractului cadru pentru PPATU întrucât, în prezent studiile de fundamentare sunt specificate în etapa licitației.

resimțite în aval de amplasamentul dezvoltat sau calitatea aerului poate fi influențată la distanță față de sursa de poluare.

Folosind matricea impactului potențial tipic din anexa 4 a prezentului Ghid și cunoștințele experților cu privire la condițiile de mediu din teritoriul PPATU și din zona sa de impact, ar trebui întocmită o matrice proprie pentru PPATU care face obiectul definirii domeniului, incluzând diferitele elemente principale ale PPATU și indicând dacă elementul cheie are un impact pozitiv sau unul negativ asupra fiecărei componente de mediu, folosind de pildă „+” pentru un impact potențial pozitiv și „-” pentru un impact potențial negativ. În plus, fiecare impact asupra mediului trebuie să primească un scor, în funcție de însemnătatea impactului. (ex. notare de la 1 la 5, unde 1 reprezintă impactul cel mai puțin semnificativ) Va trebui apoi să se arate care dintre aceste efecte sunt probabil semnificative și de aceea necesită o analiză mai aprofundată. Efectele pot fi negative, dar și pozitive.

6.4.2.4 Semnificația impactului va fi determinată în parte de zona în care se va implementa PPATU și de zona impactului său precum și de tipurile de sectoare de dezvoltare ce se vor implementa. Secțiunea 5.2.5 cuprinde îndrumări cu privire la evaluarea semnificației.

6.4.2.5 Identificarea efectelor deja evaluate în SEA

- Considerente principale în definirea domeniului SEA pentru PUZ și PUD

În Secțiunea 5, procedura de încadrare a selectat acele PUZ/PUD care necesită SEA, deoarece:

- creează cadrul pentru aprobarea unor investiții viitoare pe bază de acord unic și
- efectele asupra mediului care ar putea apărea (probabile)
- sunt potențial semnificative

Definițiile termenilor „semnificativ” și „probabil” sunt date în secțiunile 5.2.5-6 și în anexa 2 a prezentului Ghid.

Procedura de definire a domeniului SEA pentru PUZ și PUD trebuie să țină seama că aceste PPATU locale pentru un teritoriu mic pot avea unele aspecte de mediu potențiale deja tratate în SEA pentru PPATU aflate deasupra lor în ierarhie. Dacă acesta este cazul, nu este nevoie să se repete exercițiul SEA pentru fiecare efect selectat. În acest caz, este esențial ca în raportul de definire a domeniului să se menționeze detaliat secțiunea respectivă din SEA de nivel superior, împreună cu recomandările relevante din RM pentru acea SEA de nivel superior, care trebuie copiate în SEA pentru PUZ/PUD.

- Definirea domeniului SEA pentru PUZ

Se vor avea în vedere procedurile: (i) de identificare mai întâi a tipului de PUZ supus analizei pe baza anexelor 5 și 6 ale prezentului Ghid și (ii) legătura acestuia cu PUG și planurile de amenajare a teritoriului județene în conformitate cu situarea sa geografică și (iii) de a se identifica dacă aceste planuri de nivel superior au parcurs SEA și au fost aprobate. Aceste informații trebuie cerute ca parte a primei versiuni a planului sau programului (v. anexa 7 a prezentului Ghid).

Dacă încă nu s-a făcut o SEA pentru planul de nivel imediat superior, de ex. când se elaborează numeroase PUZ iar PUG de nivel superior are valabilitatea depășită, sau când SEA pentru PUG nu acoperă aspectele puse de PUZ/PU avut în vedere, poate fi necesară extinderea domeniului planului care face obiectul analizei astfel încât să acopere lacunele în informații, de pildă, să evalueze (între altele) efectele cumulate asupra mediului ale colectării apelor uzate, cererii de apă, și gospodăririi deșeurilor solide pe teritoriul PUG.

În aceste cazuri, definirea domeniului SEA trebuie să includă impactul acestor tipuri de infrastructură comună.

Toți titularii privați de planuri trebuie să conștientizeze volumul suplimentar de muncă, costurile și durata calendaristică pe care le implică completarea informațiilor de mediu. Dată fiind această situație, unii autori de PUZ mai mici (de ex. cei care au întreprinderi mici) ar trebui întrebați dacă, date fiind costurile

implicate de efectuarea SEA, nu doresc să își amâne PUZ până la data când PUG este actualizat și dispune de o SEA.

Procedura de definire detaliată a domeniului SEA pentru un PUZ sau PUD este prezentată în anexa 5 a prezentului Ghid.

- Definirea domeniului SEA pentru PUD

Notele privind criteriile și domeniul pentru elaborarea unui PUD sunt prezentate în anexa 6 a prezentului Ghid.

PUD nu se elaborează pentru zone în care se propune schimbarea categoriei de folosință sau pentru orice tipuri de amplasamente indicate pentru PUZ (după cum se arată în anexa 6 a prezentului Ghid)

Pentru PUD care au fost încadrate și identificate ca necesitând SEA (v. condițiile prezentate în secțiunea 6.4.2.4), acestea pot și ele îndeplini cerințele pentru a fi avute în vedere într-o SEA etajată, respectiv, dacă PUG de nivel mai înalt, de care este legat PUD propus, respectă limitele și condițiile prevăzute în SEA pentru acel PUG, atunci părțile relevante ale SEA de nivel superior pentru PUG (și eventual SEA pentru PAT județean) trebuie luate în considerare și copiate în SEA pentru PUD împreună cu recomandările de monitorizare.

Tabelul 6.2: Exemplu de matrice a impactului aplicată la un PPATU

Componenta de mediu	Element cheie	Element cheie	Element cheie	Element cheie
	1	2	3	4
	Stimulente pentru dezvoltarea industriei	Turism /construcție de noi hoteluri	Dezvoltarea infrastructuri (canalizare)	Turism /calificare
Aer/ Climă	–			
Apă	–	–	+	
Sol	–		+	
Deșeuri	–			+
Biodiversitate	–	–/+	+	+
Sănătate	–		+	
Peisaj	–	+		
Patrimoniul cultural	–	+		+

6.5 PASUL 4: IDENTIFICAREA CRITERIILOR DE MEDIU RELEVANTE PENTRU EVALUARE

6.5.1 Scop

Scopul acestui pas este elaborarea criteriilor de mediu relevante pentru evaluare, respectiv obiectivele, indicatorii și țintele de mediu (pe baza constatărilor de la pașii 1 – 3).

În cadrul SEA, efectele PPATU trebuie evaluate în raport cu aceste criterii de mediu, pentru a putea determina gradul de însemnătate al fiecăruia.

6.5.2 Metoda de lucru

6.5.2.1 Identificarea obiectivelor de mediu relevante

Setul propus de obiective relevante privind mediul trebuie stabilit pe baza:

- existenței unor obiective de mediu deja cuprinse în actele normative și de politică de la nivel comunitar, național, regional sau local, inclusiv ierarhia PPATU și a SEA acestora, care sunt legate de acest PPATU.
- aspectelor de mediu relevante și a tendințelor așteptate pentru fiecare componentă a mediului în parte, având în vedere amplasarea și accentul pus în PPATU supus evaluării.
- obiectivelor de mediu deja definite ale PPATU

Dacă autoritățile de resort pentru dezvoltarea sectorială care au activități propuse în PPATU nu dispun încă de o strategie de mediu și/sau dezvoltare durabilă pentru sectorul lor, această sarcină se poate dovedi dificilă. Obiectivele și țintele de mediu pentru amplasamentul PPATU și zona sa de impact pot fi găsite în broșura Obiectivele Naționale și Regionale de Mediu, care este disponibilă la MMDD. Dacă există lacune în informațiile privind obiectivele de mediu, echipa SEA trebuie să facă o evaluare calitativă printr-o combinație de:

- cercetare a literaturii de specialitate: studii anterioare privind valorile de prag pentru mediu și privind obiectivele relevante pentru protecția mediului;
- raționamentul experților: care poate fi necesar pentru a înțelege capacitatea de suportare a mediului fizic și cea a patrimoniului cultural și valorile de prag, dacă aceste date nu pot fi găsite în literatură;
- consultarea factorilor interesați: care oferă echipei SEA o înțelegere a modificărilor ecologice acceptabile din perspectivă socio-economică, a valorilor culturale sau de altă natură asociate cu resursele naturale, a obiectivelor de protecție a mediului. Diferitele tipuri de factori interesați sunt descrise în linii generale în Tabelul 9.5.

În această etapă inițială, evaluarea calitativă este preferabilă activității detaliate de teren și cercetării științifice, care nu sunt de obicei potrivite în contextul SEA, având în vedere limitările impuse de timp și buget.

Broșura cu Obiectivele naționale și regionale de mediu, publicată în 2007 ar putea reprezenta o sursă utilă de informații pentru identificarea obiectivelor de mediu relevante, astfel cum sunt indicate în planurile de acțiune oficiale naționale și regionale.

Unele obiective pot fi mai importante decât altele. Poate fi utilă o ierarhizare în linii mari a obiectivelor, sau sublinierea celor considerate de importanță deosebită – de exemplu datorită faptului că actualele condiții sunt problematice sau deoarece ele constituie o preocupare deosebită a publicului – care să ajute la dirijarea accentelor în fazele ulterioare ale SEA.

Pe baza obiectivelor trebuie apoi definiți indicatorii (sau criteriile de evaluare). Dacă este posibil, indicatorii trebuie să se refere la ținte existente, care să permită evaluarea impactului și stabilirea de repere pentru monitorizare. Mulți din acești indicatori sunt deja definiți în Broșura cu Obiectivele naționale și regionale de mediu. De câte ori este posibil și relevant, pentru a facilita monitorizarea eficientă, trebuie utilizați aceiași indicatori.

Trebuie elaborați de asemenea indicatorii ce pot fi influențați de efecte cumulative semnificative.

În tabelul 6.3 de mai jos sunt prezentate câteva definiții esențiale.

:

Tabelul 6.3: Definiții de bază

Termen	Definiție
Obiectiv	expresia unei stări sau direcții de dezvoltare dezirabile a unui impact (de exemplu prevenirea efectului de seră)

Indicator	cantitate măsurabilă și previzibilă utilizată pentru a măsura direct sau indirect realizarea obiectivelor (de exemplu, un indicator direct este emisia de gaze cu efect de seră, iar un indicator indirect poate fi fluxul vehiculelor pe drumurile principale). Indicatorii oferă un mijloc de măsurare a progreselor în direcția realizării în timp a obiectivului de mediu. Progresul în timp poate fi înregistrat pentru a determina tendințele.
Țintă	Valoarea (adeseori stabilită politic) pe care trebuie să o aibă fiecare obiectiv (de exemplu reducere a emisiilor de dioxid de carbon cu 20%).

Există anumite cerințe de bază referitoare la obiectivele, indicatorii și țintele de mediu relevante, descrise în caseta 6.4 de mai jos.

Caseta 6.4: Cerințe de bază privind obiectivele, indicatorii și țintele de mediu relevante

<p>Obiectivele, indicatorii și țintele de mediu relevante trebuie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să corespundă scopului, respectiv să poată fi utilizate ca „repere” pentru PPATU supus evaluării; - să fie ușor de deosebit de obiectivele și indicatorii de dezvoltare din PPATU, deși unii pot fi în mod clar legați de aceștia; - să se adreseze nevoilor, preocupărilor și așteptărilor factorilor interesați; - să poată fi revizuiți pe măsură ce apar noi date privind situația de bază; - să fie ambițioase, dar realiste; - să poată fi monitorizate și măsurate, în timpul și cu resursele disponibile, pentru a fi incluse în viitoare rapoarte de monitorizare.

Ori de câte ori este posibil, obiectivele de mediu trebuie să fie însoțite de ținte cantitative. Țintele și indicatorii cantitativi sunt mai ușor de monitorizat decât cei calitativi. Însă nu trebuie trecuți cu vederea nici indicatorii calitativi, deoarece ei reprezintă de multe ori singura opțiune disponibilă de măsurare a impactului. (de ex. percepția publicului cu privire la schimbările condițiilor de mediu).

6.5.3 Documentarea rezultatelor obținute în pasul 4

Rezultatele activității efectuate în pasul 4 trebuie înregistrate cât mai clar și documentate în vederea utilizării ulterioare. În acest sens se poate utiliza un tabel asemănător tabelului 6.5, în care sunt prezentate exemple de obiective de mediu cu indicatori și ținte potențial corespunzătoare.

În practică, tabelul ar trebui îmbunătățit prin adăugarea de documente sursă privind țintele specifice, pentru a putea determina dacă obiectivul este specificat, de exemplu printr-o strategie națională sau printr-un plan la nivel local etc.

Dacă se copiază în SEA rezultatele unor SEA de nivel superior, trebuie clar documentate PPATU pentru care s-au efectuat respectivele SEA de nivel superior și originea datelor de mediu utilizate în acele SEA.

Tabelul 6.5: Obiective de mediu și indicatorii și țintele corespunzătoare

Domeniu/factor	Obiectivele de mediu	Indicatori	Ținte
Climă	<ul style="list-style-type: none"> - Reducerea emisiilor specifice de CO₂ pe cap de locuitor - Limitarea costurilor economice, de mediu și sociale pe termen lung ale impactului schimbărilor climatice în România 	<ul style="list-style-type: none"> - reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră 	<ul style="list-style-type: none"> - reducerea cu 30% a emisiilor specifice de CO₂ pe cap de locuitor până în 2020 comparativ cu anul 2000
Aer	<ul style="list-style-type: none"> - Menținerea și îmbunătățirea calității aerului atmosferic în limitele stabilite de normele legale - Reducerea la minim a impactului transporturilor asupra calității aerului la nivel rural și urban - Limitarea emisiilor poluante pentru a reduce fenomenele de acidificare, eutrofizare și formare a ozonului troposferic. 		
Zgomot	<ul style="list-style-type: none"> - Reducerea zgomotului și vibrațiilor în cartierele sensibile - Reducerea poluării fonice provenite din industrie și transporturi în așezările umane. 	<ul style="list-style-type: none"> - reclamații referitoare la zgomot primate într-o perioadă de timp dată - număr de locuitori din zonele în care sunt depășite nivelurile de zgomot admise 	<ul style="list-style-type: none"> - reducere cu 50% a reclamațiilor referitoare la zgomot
Energie	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea eficienței energetice și a utilizării resurselor energetice - Îmbunătățirea calității carburanților folosiți în transporturi pentru a reduce consumul de benzină cu plumb și motorină cu sulf și a sprijini utilizarea eco-carburanților (de ex. biocombustibili) 	<ul style="list-style-type: none"> - economii de energie (PJ) 	
Transport	<ul style="list-style-type: none"> - Sprijinirea transporturilor mai puțin dăunătoare mediului și promovarea dezvoltării și utilizării transporturilor publice 	<ul style="list-style-type: none"> - investiții în dezvoltarea transporturilor publice 	<ul style="list-style-type: none"> - creștere cu 20% a investițiilor până în 2013

Domeniu/factor	Obiectivele de mediu	Indicatori	Ținte
	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea dezvoltării durabile în special prin reducerea la minim a efectelor adverse ale transportului asupra mediului și prin îmbunătățirea siguranței - Reducerea traficului de tranzit în zonele sensibile 	<ul style="list-style-type: none"> - Fluxuri de trafic pe drumurile specificate 	
Biodiversitate, faună și floră	<ul style="list-style-type: none"> - Extinderea suprafețelor împădurite - Asigurarea protecției și reluării rutelor de migrațiune, coridoarelor și locurilor de popas pentru speciile migratoare, reducerea fragmentării peisajului prin intervenția barierelor în calea migrației 	<ul style="list-style-type: none"> - suprafața totală împădurită a teritoriului țării - modificarea lungimii cursurilor de apă permeabile migrației 	<ul style="list-style-type: none"> - de la procentul actual de 27% la circa 32%
Apă	<ul style="list-style-type: none"> - limitarea poluării apei din surse de poluare punctiforme și difuze la niveluri care să nu dăuneze sistemelor naturale; - menținerea și refacerea proceselor ecologice esențiale (ex. hidrologie, calitatea apei, procese litorale) 	<ul style="list-style-type: none"> - calitatea (biologică și chimică) a râurilor și lacurilor - disponibilitatea apei pentru habitatele dependente de apă, mai ales în zonele umede desemnate; 	<ul style="list-style-type: none"> -
Managementul deșeurilor	<ul style="list-style-type: none"> - Reducerea la minim a producției de deșeuri - Creșterea cantității de deșeuri reutilizate sau recuperate prin reciclare sau compostare 	<ul style="list-style-type: none"> - reducerea producției de deșeuri într-o perioadă de timp dată - cantitatea de deșeuri reciclate 	<ul style="list-style-type: none"> - până în anul 2012, creșterea cantității reciclate la 55 % din totalul deșeurilor produse
Sol	<ul style="list-style-type: none"> - reducerea contaminării și salvagardarea calității și cantității de sol - reducerea ocupării de noi terenuri prin sprijinirea dezvoltării pe terenuri recuperate 	<ul style="list-style-type: none"> - suprafața de teren contaminată - suprafață/ pierdere de terenuri verzi/ terenuri recuperate și proporția posibil de reutilizat; 	<ul style="list-style-type: none"> -

Domeniu/factor	Obiectivele de mediu	Indicatori	Ținte
Populație și sănătate publică	<ul style="list-style-type: none"> - reducerea riscurilor pentru sănătate – reducerea numărului de locuitori, inclusiv de gravide și copii, expuși la substanțe toxice din mediu, agenți biologici și zgomot excesiv - Modificarea numărului de locuitori ca urmare a migrației <p>Reducerea numărului de locuitori (inclusiv copii) care nu dispun de apă potabilă.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - număr de locuitori din zonele în care sunt depășite valorile limită de poluare - populație totală și distribuție pe grupe de vârstă - numărul de locuitori 	

6.6

PASUL 5: IDENTIFICAREA ALTERNATIVELOR DE EVALUARE APROFUNDATĂ

6.6.1

Scop

Scopul acestui pas este de a stabili o listă cadru preliminară a alternativelor fezabile și de a le selecta pe cele care ar merita o investigare sau detaliere mai aprofundată. Ele pot fi modificate sau aprofundate într-o etapă ulterioară a procesului oficial al PPATU, atunci când se identifică alternativele la PPATU.

Identificarea alternativelor este una dintre cele mai importante componente ale SEA.

Pentru a permite identificarea opțiunilor alternative, procesul SEA trebuie introdus din fazele cele mai timpurii de elaborare a PPATU, când „toate drumurile sunt încă deschise”. De aceea acest pas a fost introdus încă din etapa de definire a domeniului. Totuși, adesea sunt necesare mai multe informații detaliate pentru elaborarea completă a unor alternative practice. Aceste informații pot fi cerute de GL SEA ca parte a etapei „studiilor de fundamentare” (din procesul de elaborare a PPATU, v tabelul 4.4 din secțiunea 4). Acest tabel prezintă legăturile dintre procesul formal de întocmire a PPATU și procesul SEA.

Analiza alternativelor trebuie să cuprindă întotdeauna o comparare minimală între PPATU propuse și „opțiunea zero”, respectiv o evaluare a evoluției probabile a mediului dacă actualele tendințe și practici continuă, fără implementarea PPATU.

6.6.2

Metoda de lucru

6.6.2.1

Generalități

Trebuie mai întâi întocmită o listă cadru preliminară a alternativelor, care să fie redusă la una mai scurtă de alternative rezonabile, ulterior în cadrul PPATU și a procesului SEA, pe măsură ce devin disponibile mai multe informații pe durata etapelor culegerii de informații și date și a studiilor de fundamentare.

Echipa SEA va trebui să identifice alternativele în strânsă cooperare cu echipa de elaborare a PPATU, deoarece astfel va avea cea mai bună imagine a alternativelor posibile care să permită în același timp și îndeplinirea obiectivelor PPATU.

Este necesară de asemenea consultarea autorităților de mediu. Consultarea factorilor interesați este o altă metodă utilizată pentru a genera și evalua alternative.

Pentru ca aspectele importante să rămână clare, alternativele analizate în această etapă de început nu trebuie dezvoltate cu prea multe detalii. Ele trebuie să fie însă suficient de distincte pentru a permite o bună comparare a implicațiilor fiecăreia în privința mediului.

Este important de reținut că toate PPATU de la un nivel superior al ierarhiei vor fi furnizat deja un cadru în care tipul permis de alternative a fost prezentat în linii mari. Prin urmare, trebuie să se țină seama de rapoartele SEA pentru planurile de nivel superior. Capacitatea de suportare a mediului ¹⁸ pe teritoriul PPATU și în zona de impact a acestuia va fi de asemenea un factor major în determinarea tipului și varietății de alternative ce trebuie luate în considerare. Astfel, gama de alternative disponibilă la un nivel mai mare, regional, va fi mai largă decât la un nivel local, mai mic, iar deciziile luate la nivelul superior pot închide unele din alternativele de la nivelul inferior (referitor la ierarhia PPATU, v. secțiunea 1.4.3 și anexa 1 a prezentului Ghid)

¹⁸ Capacitatea de suportare a mediului: dimensiunea totală de dezvoltare pe care un teritoriu geografic dat o poate absorbi (într-un termen dat) fără a genera efecte negative de mediu. Aceasta depinde parțial de sensibilitatea receptorilor locali și de infrastructura de mediu disponibilă/ prevăzută pentru prevenire/ reducerea/ compensarea efectelor negative.

6.6.2.2

Stabilirea listei preliminare de alternative

Trebuie stabilită lista preliminară de alternative.

Identificarea alternativelor în SEA se poate desfășura în două moduri:

- Seturi alternative de măsuri interdependente (fiecare set alternativ este interconectat într-o strategie amplă, și nu poate fi analizat separat) pentru PPATU. Pentru unele PPATU poate avea valoare practică să se stabilească versiuni alternative ale PPATU (dacă este probabil ca per total acesta să aibă un impact de mediu semnificativ), apoi să se facă o comparație între ele pe criterii de mediu largi și să se explice motivele pentru alegerea PPATU propus, inclusiv motivele de mediu.

Dacă sunt prezentate seturi de măsuri interdependente pentru PPATU, din motive practice va fi necesară de obicei restrângerea acestora la un număr mic.

Exemple de seturi de măsuri interdependente ar putea fi o strategie de minimizare a utilizării transportului rutier (prin taxe mai mari pe benzină și taxe de drum, crescând stimulentele pentru utilizarea transportului feroviar).

- și/sau alternative separate pentru fiecare element al PPATU care ar putea avea un impact semnificativ asupra mediului: în cazul planurilor de amenajare a teritoriului, care implică planuri zonale, este adecvat să se ia în considerare opțiuni alternative pe măsură ce este elaborat fiecare element al PPATU (de ex. propuneri alternative de alocare a terenurilor pentru locuințe, la nivel de județ) și să se centralizeze acestea, împreună cu impactul aferent asupra mediului, în raportul de mediu elaborat la finalul procesului.

La identificarea alternativelor pentru atingerea obiectivelor PPATU, este util ca opțiunile propuse să fie privite sub mai multe aspecte:

Tabelul 6.6: Opțiuni alternative ce trebuie avute în vedere pentru elemente ale PPATU

Aspect	Întrebări posibile
Necesitate sau cerere	<ul style="list-style-type: none"> - Se poate răspunde necesității sau cererii fără a implementa de loc planul sau programul, respectiv „opțiunea zero”? - Se poate atenua impactul proiectului (de dezvoltare, infrastructură etc.)?
Modalitate sau proces	<ul style="list-style-type: none"> - Se poate realiza altfel? - Există tehnologii sau metode care ar putea satisface aceeași necesitate aducând mai puține prejudicii mediului decât metodele propuse?
Amplasare	<ul style="list-style-type: none"> - Nu s-ar putea alege un alt amplasament pentru planul propus?
Termene și implementare	<ul style="list-style-type: none"> - Nu s-ar putea schimba ordinea proiectelor de dezvoltare? - Nu ar fi posibil ca planul propus să fie conceput altfel, de exemplu să se desfășoare într-un interval mai îndelungat?

6.6.2.3

Stabilirea listei scurte de alternative rezonabile

Acest stadiu se poate îndeplini mai bine după ce devin disponibile mai multe informații la sfârșitul fazei de întocmire a studiilor de fundamentare din procesul de elaborare a PPATU. Prin urmare se deplasează această fază astfel încât să aibă loc în cursul etapei SEA de pregătire a raportului de mediu, în urma descrierii situației inițiale a mediului pentru PPATU și a zonei de impact a acestuia, și se corelează cu selectarea alternativelor în cadrul procesului PPATU. (v. secțiunea 7.5 pentru raportul de mediu și, pentru detaliile procesului, tabelul 4.4)

6.6.3 Scop

Scopul acestui ultim pas este de a planifica SEA, pe cât posibil, încă din această fază inițială a procesului. Aceasta înseamnă de fapt tratarea tuturor aspectelor practice, inclusiv stabilirea termenelor, a resurselor necesare, integrarea SEA cu procesul formal de elaborare a PPATU.

6.6.4 Metoda de lucru

Se determină cine este implicat, în ce mod și în care etapă a procesului SEA:

- identificarea autorităților, instituțiilor și persoanelor ce vor fi implicate, cu indicarea nivelului de implicare pentru fiecare tip de factor interesat. Se pot avea în vedere patru niveluri de implicare, conform descrierii din Tabelul 9.1.
- structurarea procesului de implicare, de exemplu cu utilizarea comunicatelor de presă ședințelor interne regulate, utilizarea de seminare, de consfătuiri cu experții și de conferințe.

Termene: Se propune un calendar pentru diferitele faze ale SEA și pentru diferiții pași ai fiecărei etape, acolo unde este posibil, corelați cu calendarul procesului PPATU și de asemenea ținând seama de termenele legale prevăzute pentru consultarea publică (v. secțiunea 9).

Resurse:

- Identificarea resurselor necesare (finanțare, specialiști, date, instrumente, tipărirea informațiilor pentru public, locuri de organizare a dezbaterilor publice etc.);
- identificarea sinergiilor și suprapunerilor cu alte procese, inclusiv cu alte evaluări de mediu sau P/P în curs de elaborare, ceea ce ar putea determina o maximizare a eforturilor și contribuțiilor, de exemplu, eforturi comune de culegere a datelor)

Procesul de planificare:

Trebuie determinat în mod clar în ce etapă se află procesul de planificare. Este abia la început? Există deja o imagine clară a problemelor și obiectivelor? Este important că PPATU trebuie să propună alternative de dezvoltare pentru încadrarea de mediu iar acele SEA alternative sunt avute luate în considerare și are loc procesul de consultări publice.

6.7

RAPORTUL PRIVIND DEFINIREA DOMENIULUI

Scopul raportului privind definirea domeniului este similar cu cel al raportului privind definirea domeniului întocmit în cadrul procesului de EIM pentru proiecte.

Deși nu este prevăzută în mod formal în HG 1076/2004, având în vedere importanța și rolul său central în întregul proces SEA, este recomandabil ca decizia privind definirea domeniului să fie înregistrată printr-un document special conceput.

Procesele verbale ale întrunirilor GL care s-au ocupat de aspectele de definire a domeniului pot fi dezvoltate sub forma unui raport propriu-zis privind definirea domeniului. Raportul privind definirea domeniului trebuie să fie apoi pus la dispoziția factorilor interesați, inclusiv a publicului și în această fază de început a procesului SEA.

Scopul Raportului de definire a domeniului este:

- înregistrarea acordului dintre principalii factori interesați (inclusiv echipa PPATU și echipa SEA) cu privire la domeniul SEA;
- informarea tuturor factorilor interesați în legătură cu elementele principale ale PPATU și cu principalele aspecte de mediu; dacă este necesar, cu menționarea aspectelor din SEA elaborate pentru PPATU de nivel superior din ierarhie

- de a obține de comentarii din partea tuturor factorilor interesați cu privire la domeniul de cuprindere și abordarea SEA și cu privire la PPATU.

Raportul de definire a domeniului este util tuturor factorilor implicați în mod direct sau indirect, care astfel se pot referi la un document comun atunci când discută mersul procesului SEA. El promovează eficiența și transparența.

Raportul de definire a domeniului trebuie să fie clar, concis și ușor de citit de către categorii diverse de factori interesați. (titularul PPATU și echipa de elaborare a PPATU, autoritatea competentă de mediu, publicul afectat, ONG-uri și mass media).

Tabelul 6.7. Informații ce se includ de obicei într-un raport de definire a domeniului

1. Introducere (cu o scurtă prezentare a PPATU a procesului de elaborare a PPATU, a scopului raportului de definire a domeniului).
2. Descrierea obiectivelor principale ale PPATU și ale elementelor sale cheie.
3. Descrierea altor documente strategice internaționale, naționale și locale care ar putea fi relevante pentru PPATU
4. Interacțiunea cu alte PPATU și cu SEA ierarhic superioare, inclusiv cu ierarhia de PPATU legate prin situarea geografică sau sector.
5. Scurtă descriere a situației existente a mediului, arătând principalele aspecte și constrângeri de mediu
6. Determinarea aspectelor de mediu ce trebuie evaluate.
7. Obiectivele, indicatorii și țintele de mediu.
8. Hărți ale teritoriului cuprins în PPATU și ale zonei estimate de impact asupra mediului
9. Lista preliminară de alternative în cadrul PPATU
10. Metodologia SEA propusă (inclusiv termene, bugetul, echipa, lista factorilor implicați ce vor fi consultați)
11. Concluzii privind domeniul de cuprindere propus pentru SEA.
12. Sursele de date.
13. Punct de contact pentru adresarea comentariilor.

7. EVALUAREA PPATU

7.1 SCOP

Scopul acestei etape a procesului SEA este de a identifica, discuta și evalua impactul și efectele probabile asupra mediului produse de PPATU. El începe cu consolidarea opțiunilor alternative de dezvoltare și continuă cu selectarea alternativei preferate. Această alternativă trebuie să fie fezabilă și totodată durabilă din punctul de vedere al mediului.

7.2 MOD DE LUCRU

Evaluarea impactului nu trebuie efectuată ca o etapă „de sine stătătoare”, ci în mod interactiv cu echipa PPATU în timpul elaborării PPATU și nu doar după ce a fost finalizat proiectul PPATU.

Numai atunci SEA poate aduce contribuții valoroase la PPATU și poate reuși includerea rezultatelor sale sub formă de concluzii și recomandări în versiunea finală a PPATU.

Există numeroase abordări, metode și instrumente ce pot fi folosite în evaluarea impactului și efectelor asupra mediului produse de un PPATU. Pe ansamblu, totuși, se pot preciza 8 pași ai evaluării PPATU, enumerați în tabelul de mai jos.

Tabelul 7.1: Etape în evaluarea PPATU

Pasul 1	Stabilirea situației inițiale a mediului. (parte a raportului de mediu).
Pasul 2	Selectarea listei scurte de alternative rezonabile de dezvoltare în vederea evaluării ulterioare a acestora
Pasul 3	Testarea compatibilității obiectivelor PPATU cu obiectivele relevante de mediu (stabilite în cursul fazei de definire a domeniului SEA)
Pasul 4	Predicția efectelor alternativelor <i>detaiilate</i> ale PPATU ¹⁹ asupra mediului, inclusiv efectele alternativei zero ²⁰
Pasul 5	Evaluarea semnificației efectelor în raport cu obiectivele de mediu relevante.
Pasul 6	Identificarea măsurilor de ameliorare a efectelor negative semnificative și de întărire a efectelor pozitive.
Pasul 7	Alegerea alternativei PPATU evaluată ca preferată în SEA și redactarea raportului
Pasul 8	Propunerea de măsuri de monitorizare a efectelor asupra mediului ale implementării opțiunii preferate în SEA

Mai jos se discută pe larg etapa evaluării SEA pentru PPATU. Este recomandabil ca acești pași să se desfășoare interactiv între echipele PPATU și SEA.

¹⁹ Trebuie precizat că procesul de elaborare a PPATU este în măsură să furnizeze specificarea detaliată a opțiunilor doar la sfârșitul etapei 2 a acestuia, care are loc după etapa de definire a domeniului SEA. Prin urmare, în etapa definirii domeniului SEA, se realizează doar *schife* ale alternativelor. Precizarea și evaluarea alternativelor *detaiilate* va avea loc în timpul etapei de evaluarea a SEA, când sunt disponibile mai multe informații.

²⁰ **Alternativa zero** este un termen utilizat în Directiva SEA 2001/42/EU anexa 1 al. 5.22 ca „evoluția probabilă a aspectelor relevante (ale stării actuale a mediului), fără implementarea planului sau programului”. adică în cazul în care implementarea P/P existente continuă nemodificată.

7.3

PASUL 1: STABILIREA SITUAȚIEI INIȚIALE A MEDIULUI

7.3.1

Scop

Scopul acestui pas este de a:

- înțelege tendințele anterioare și starea actuală a componentelor mediului și aspectelor care au fost identificate ca relevante în etapa de definire a domeniului;
- contura tendințele viitoare probabile ale aspectelor de mediu în lipsa implementării PPATU supus evaluării (alternativa zero).

Acest pas vizează întregul teritoriu (amprentă) cuprins în PPATU și la zona de impact asupra mediului asociată acestuia, așa cum au fost definite în raportul de definire a domeniului SEA

Rezultatul obținut după stabilirea situației inițiale a mediului, respectiv raportul privind starea inițială a mediului, partea 1:

- va oferi informații pentru pașii următori ai SEA;
- va întări analiza efectuată de echipa de planificare a PPATU referitor la contextul general în care se dezvoltă PPATU;
- va ajuta echipa de planificare a PPATU să integreze considerentele privind mediul în PPATU dintr-o fază timpurie.

Raportul privind situația inițială a mediului pentru teritoriul (amprenta) PPATU va fi același pentru toate alternativele de dezvoltare propuse (deoarece descrie starea actuală a mediului din zona în care va fi implementat PPATU), deși zona de impact asupra mediului se poate uneori modifica în cazul fiecărei alternative de dezvoltare. De exemplu, dacă o alternativă ar putea presupune captarea apei dintr-un râu, zona de impact asupra mediului pentru această alternativă va cuprinde și utilizatorii apei din aval, pe când celelalte alternative care nu presupun captarea apei din râu nu vor include și această zonă.

7.3.2

Metoda de lucru

Analiza preliminară a stării mediului din teritoriul ce va fi probabil afectat de PPATU trebuie să fi fost deja efectuată în etapa de definire a domeniului. Raportul de definire a domeniului va trebui deci utilizat ca punct de plecare pentru studiul situației inițiale.

Se descriu tendințele trecute și starea actuală a mediului din zona ce va fi probabil afectată de PPATU.

Această descriere trebuie să cuprindă:

- principalele resurse de mediu (de ex. monumente străvechi, zone naturale valoroase) și principalele sensibilități (ex. calitatea apei, calitatea aerului, specii rare, eroziune etc.),
- principalii factori de influență (de ex. ce anume influențează calitatea aerului – surse de poluare, climă, localizare geografică etc., de ce s-a modificat calitatea aerului în timp – dezvoltare economică, trafic, consum sporit de energie etc.).

Descrierea tendințelor trecute și a situației actuale a mediului va ajuta la estimarea tendințelor viitoare probabile în cazul în care nu va fi implementat PPATU (alternativa zero). Schițarea principalelor tendințe viitoare probabile trebuie să cuprindă și principalele amenințări pentru mediu (de ex. contaminarea solului, dispariția speciilor) și principalele tendințe (de ex. modificări ale calității apei, populație).

Descrierea acestor tendințe viitoare este de obicei limitată de numeroase incertitudini. Între acestea se numără existența datelor referitoare la dezvoltarea viitoare a sectorului/ zonei, dezvoltarea economică, progresele tehnologice etc. Toate aceste aspecte pot influența evoluția viitoare. Dacă este necesar, se pot cere și culege informații suplimentare ca parte a fazei „studiilor de fundamentare” din elaborarea PPATU.

GL SEA și echipa SEA ar trebui să solicite orice alte studii de fundamentare ce ar putea ajuta la elaborarea opțiunilor alternative propuse de echipa SEA²¹ sau să solicite ca echipa PPATU să modifice studiile de fundamentare propuse astfel încât ele să includă considerentele de mediu propuse de echipa SEA, în cursul etapei PPATU a „studiilor de fundamentare”. Echipa PPATU trebuie să elaboreze studii suplimentare pentru a contribui la formularea de scenarii și opțiuni de dezvoltare alternative. Datele culese pentru raportul de mediu privind condițiile inițiale, plus datele culese din etapa PPATU – faza „documentare, culegere de date și informații” vor conține foarte multe informații, care pot face posibile decizii cu privire la „care dintre scenariile nepericuloase pentru mediu să fie incluse între opțiunile de elaborare a PPATU”.

7.3.2.1 Cerințe privind colectarea datelor

Pentru a evita transformarea SEA într-o activitate împovărătoare de culegere a datelor, care să provoace întârzieri inacceptabile și pentru a obține date care să permită predicția și evaluarea impactului cu un grad de încredere rezonabil, este important ca echipa SEA:

- să pună accent pe aspectele relevante pentru componentele mediului, respectiv pe componentele și aspectele care ar putea fi semnificativ afectate de PPATU, pentru a evita întocmirea unui „Raport despre starea mediului” generic;
- să analizeze cu grijă care informații sunt necesare și care este nivelul necesar de detaliu corespunzător poziției PPATU în ierarhia oficială a PPATU (v. secțiunea 6 și anexa 3 a prezentului Ghid pentru unele sugestii); raportul de mediu trebuie să ia în considerare atât teritoriul acoperit de amprenta PPATU cât și zona impactului asupra mediului. La nivelul SEA pot fi suficiente informații în linii mari sau informații cu privire la aspectele de însemnătate regională/locală în cazul planurilor de amenajare a teritoriului de la nivel regional și județean.
- să culeagă date cât mai recente și mai exacte posibil, fără a impune sarcini inutile de culegere a unor date noi.
- să ia în considerare datele conținute în RM pentru PPATU de nivel superior.

Trebuie ca datele să poată fi prezentate într-o manieră utilă, care să poată fi interpretată și de nespecialiști, inclusiv de publicul larg. Ele pot fi prezentate sub formă de hărți, sau cu ajutorul graficelor și diagramelor. Numai dacă datele nu pot fi prezentate în formă vizuală, ele trebuie sintetizate sub formă de text

Uneori seriile de date se pot dovedi necorespunzătoare pentru scopurile urmărite de o autoritate: poate că nu există la scara necesară, sau sunt prea vechi, nu prezintă încredere, sunt parțiale sau subiective.

În situațiile în care informațiile sunt problematice, va trebui să se aleagă dacă să se evite utilizarea lor, să se utilizeze cu o explicație a limitărilor sau să se caute noi informații pentru ca incertitudinile să dispară și să fie completate lacunele.

SEA trebuie să prezinte în raport ce incertitudini au fost cauzate de lipsa de date. În plus, ori de câte ori este posibil, indicarea lipsei datelor trebuie însoțită de un angajament de a culege datele lipsă în cadrul monitorizării implementării PPATU.

Pe termen lung, raportarea continuă a acestor deficiențe va trebui să stimuleze organizațiile guvernamentale abilitate să înceapă activități de colectare a datelor, restrângând astfel zonele critice din punct de vedere al lipsei de date.

7.3.2.2 Sursele de date privind situația inițială

Există numeroase surse de informații de mediu, dar echipa SEA este cea care trebuie să estimeze valoarea surselor și informațiilor în raport cu nevoile sale. Sursele tuturor datelor utilizate în RM trebuie specificate clar, împreună cu informațiile relevante privind vechimea, aria de acoperire și calitatea fiecărei surse.

²¹ Aceasta va necesita revizuirea unor condiții ale contractelor cadru întrucât în prezent toate studiile de fundamentare sunt enumerate de la început în contractul cadru.

Datele de mediu trebuie colectate, pe cât posibil, din sursele existente, care pot include:

- Documente strategice, precum alte PPATU și alte P/P cu nivel superior sau similar de acoperire geografică, rapoarte privind starea mediului, rapoarte de monitorizare, planuri de acțiune pentru mediu;
- Consultanți, laboratoare, universități și alți furnizori de servicii;
- Organizații guvernamentale de la diferite niveluri și din diferite sectoare;
- Persoane și /sau ONG-uri, care adeseori au cunoștințe vaste și o bună înțelegere a condițiilor de mediu din zona cuprinsă în ONG-uri, de ex. grupuri locale care militează pentru conservare.

Uneori pot fi însă necesare noi studii, dacă impactul ar putea avea loc într-o zonă despre care se cunoaște prea puțin sau de loc și dacă astfel de informații au un rol critic în determinarea impactului semnificativ. Aceasta poate însemna măsurări cantitative sau descrieri calitative ale condițiilor de mediu, folosind expertize desfășurate în cadrul procesului de elaborare a PPATU (etapa studiilor de fundamentare a PPATU.²²)

Informațiile privind situația inițială pot fi cantitative sau calitative și de multe ori este util să se utilizeze ambele tipuri. În SEA, informațiile calitative trebuie susținute cu dovezi raționale.

În Anexa H a Ghidului generic SEA este prezentată o imagine generală, sub formă de tabel, a datelor privind situația inițială a mediului ce trebuie culese și a surselor posibile pentru obținerea acestor date. Forma de tabel poate fi utilizată ca instrument în stabilirea situației inițiale a mediului.

7.4 PASUL 2: SELECTAREA LISTEI SCURTE DE ALTERNATIVE REZONABILE DE DEZVOLTARE ÎN VEDEREA EVALUĂRII

La sfârșitul etapei a doua a procesului de elaborare a PPATU, s-au colectat suficiente informații de bază pentru a permite întocmirea listei de alternative de dezvoltare fezabile ale PPATU care au un caracter durabil din punctul de vedere al mediului.

Informațiile din sursele de mai sus din pasul 1 al SEA vor ajuta să se decida dacă opțiunile de mediu sunt practice și fezabile. Acolo unde au relevanță, se pot include date calitative din alte studii sau rapoarte privind SEA ale unor PPATU de nivel ierarhic superior. Echipa SEA trebuie să se preocupe și să asigure că informațiile suplimentare cerute sunt utile și esențiale.

În această etapă a SEA, echipa SEA poate analiza alternativele de mediu pe care le a propus în etapa de încadrare pentru SEA sau în etapa de definire a domeniului, în lumina tuturor informațiilor culese și poate finaliza alternativele cu durabilitate de mediu. Lista preliminară propusă de echipa SEA trebuie restrânsă la o listă scurtă de alternative considerate rezonabile, fezabile sau acceptabile.

Totodată, echipa de elaborare a PPATU nu poate refuza să includă scenarii alternative nepericuloase pentru mediu pe motiv că „aceasta nu s-a mai făcut până acum” sau exclusiv pe motivul creșterii costurilor.²³

Criteriile de selecție aplicate pentru reducerea listei la un număr mai mic de alternative trebuie să fie solide și să poată rezista analizei în caz că factorii interesați nu sunt de acord cu alternativele alese. Elaborarea de criterii de selecție poate fi utilă în conceperea și revizuirea alternativelor.

Criteriile posibile pentru selectarea alternativelor rezonabile pot include, dar nu se limitează la:

²² Poate fi necesar ca în faza contractării să se stabilească un plafon pentru bugetul de cheltuieli pentru studii de fundamentare.

²³ Orice calcul al costurilor implementării PPATU trebuie să includă costurile diminuării efectelor negative de mediu, astfel încât a refuza, într-un moment incipient, o opțiune de dezvoltare nepericuloasă pentru mediu pe motivul costurilor este neacceptabilă.

Tabelul 7.2 Criterii în selectarea alternativelor

criterii	Descriere
Relevanță	Alternativelor trebuie să permită în continuare realizarea obiectivelor PPATU (stabilite în pasul 1), respectiv selectarea alternativelor nu trebuie să contravină obiectivelor PPATU.
Fezabilitate din perspectiva mediului	<ul style="list-style-type: none"> - Alternativelor trebuie să respecte obiectivele de mediu relevante iar impactul lor asupra mediului trebuie să fie limitat; - Dacă o alternativă ar putea avea efecte adverse, se va evalua dacă acestea ar putea fi evitate, reduse sau compensate. - Dacă o alternativă ar putea avea efecte pozitive, trebuie analizat dacă acestea ar putea fi întărite.
Fezabilitate tehnică	Tehnologiile sau metodele propuse trebuie să fie fezabile și să permită realizarea obiectivelor.
Fezabilitate economică	Alternativa trebuie să fie suportabilă din punct de vedere economic.
Acceptabilitate socială	Dacă o alternativă nu ar fi acceptabilă pentru public, atunci va fi mai dificil de implementat.
Control	Unele alternative ar putea scăpa controlului titularului PPATU sau excede posibilitățile sale. Aceasta nu înseamnă neapărat că alternativa nu ar trebui luată în considerare, ci că titularul PPATU trebuie să țină seama de acest criteriu.

Dacă nu se poate ajunge la un acord între cele două echipe în această etapă, problema trebuie din nou reconsiderată după următorul pas al SEA care se referă la încadrarea scenariilor de dezvoltare propuse de echipa PPATU.

7.4 REFERINȚĂ PRIVIND MEDIUL

PASUL 3: EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII **OBIECTIVELOR** PPATU CU OBIECTIVELE DE

7.4.1 Scop

Scopul acestui pas este dublu:

- de a evalua compatibilitatea reciprocă dintre diferitele obiective ale PPATU, de a identifica atât sinergiile, cât și neconcordanțele posibile între aceste obiective,
- de a evalua compatibilitatea dintre obiectivele PPATU și obiectivele de mediu relevante, de a identifica atât sinergiile, cât și neconcordanțele posibile.

Pasul se aplică cu necesitate fiecărei alternative de dezvoltare discutate. În unele situații, obiectivele pot fi aceleași pentru fiecare alternativă, însă mijloacele utilizate pentru realizarea acestor obiective pot diferi și de aceea poate fi necesară o evaluare separată a fiecăruia.

Pot exista neconcordanțe interne între diferitele obiective ale unui PPATU, unele dintre acestea putând fi obiective de mediu și pot exista neconcordanțe între obiectivele PPATU și obiectivele de mediu relevante care să nu poată fi soluționate. Evaluarea compatibilității va clarifica aceste situații astfel încât deciziile ulterioare să aibă o bază solidă și să se poată analiza măsuri de compensare alternative.

Evaluarea obiectivelor PPATU poate duce de asemenea la formularea de recomandări privind modificarea obiectivelor existente sau integrarea unor noi obiective în PPATU supus evaluării, în vederea îmbunătățirii performanței sale în mediu. Ca atare, evaluarea compatibilității va ajuta la o specificare mai precisă a accentelor în cadrul SEA.

Evaluarea compatibilității reciproce a obiectivelor PPATU, dintre care unele pot fi obiective de mediu, poate arăta că unele obiective ale PPATU nu sunt compatibile unele cu altele.

Compatibilitatea reciprocă a obiectivelor PPATU poate fi evaluată cu ajutorul unei matrici precum cea prezentată mai jos.

Tabelul 7.3: Compatibilitatea *reciprocă* a obiectivelor PPATU

Obiective PPATU	Obiectivul 1	Obiectivul 2	Obiectivul 3	Obiectivul 4	Obiectivul x
Obiectivul 1					
Obiectivul 2					
Obiectivul 3					
Obiectivul 4					
Obiectivul X					

Compatibilitatea obiectivelor PPATU cu obiectivele relevante de mediu poate fi evaluată cu ajutorul unei matrici precum cea de mai jos:

Table 7.4: Compatibilitatea obiectivelor PPATU cu *obiectivele de mediu relevante*

Obiective PPATU	obiectivele de mediu relevante				
	Obiectivul 1	Obiectivul 2	Obiectivul 3	Obiectivul 4	Obiectivul x
Obiectivul 1					
Obiectivul 2					
Obiectivul 3					
Obiectivul 4					
Obiectivul X					

În fiecare căsuță se poate arăta dacă acel obiectiv este compatibil sau incompatibil, cu ajutorul unui simbol dat. Dacă această compatibilitate este stabilită pe baza anumitor prezumții, se poate indica acest lucru printr-un alt simbol dat. Se poate utiliza simbolul „+„ dacă: obiectivele sunt compatibile; simbolul „?” atunci când compatibilitatea depinde de anumite prezumții și simbolul „X” în caz de incompatibilitate. Dacă nu există nici o legătură între două obiective date, căsuța poate fi lăsată liberă.

Matricile de evaluare trebuie însoțite de o explicație pentru fiecare obiectiv principal al PPATU. Pentru matricea utilizată pentru a testa compatibilitatea obiectivelor PPATU cu obiectivele relevante de mediu este bine să se precizeze întrebările orientative pentru formele mai specifice de impact. Aceste întrebări, împreună cu indicatorii, vor fi utilizați apoi în elaborarea sistemului de monitorizare a mediului în implementarea PPATU.

Tabelul 7.5 Exemplu de evaluare a obiectivelor în raport cu obiectivele de mediu pertinente (SEA pentru SOP Transport din România 2007 – 201)

Obiectivul specific 1: Promovarea mișcării internaționale și de tranzit a persoanelor și bunurilor în România prin asigurarea unor legături efective cu portul Constanța ca și cu Grecia, Bulgaria și Turcia și UE prin modernizarea și dezvoltarea axelor de prioritate TEN-T		
Obiectivele de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind efectele probabile asupra mediului

Obiectivul specific 1: Promovarea mișcării internaționale și de tranzit a persoanelor și bunurilor în România prin asigurarea unor legături efective cu portul Constanța ca și cu Grecia, Bulgaria și Turcia și UE prin modernizarea și dezvoltarea axelor de prioritate TEN-T		
Obiectivele de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind efectele probabile asupra mediului
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului atmosferic în limitele stabilite de normele legale	<ul style="list-style-type: none"> - Nivelurile de emisii pe pasager-km și pe tonă-km - Va reduce emisia de poluanți cu efect acidifiant? - Va reduce emisia de particule (PM)? 	Construcția infrastructurii TEN-T va determina probabil o intensificare a traficului auto (făcând astfel să crească poluarea atmosferică) în anumite zone. Pe de altă parte, dezvoltarea transportului feroviar contribuie semnificativ la reducerea poluării dacă este instalată infrastructura adecvată și sunt echipate punctele de tranzit.
Protecția și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării antropice, fragmentării habitatelor și despăduririi	<ul style="list-style-type: none"> - Construcția noilor drumuri va proteja habitatele naturale? - Suprafața de teren ocupată (% din cea națională, în prezent sub 1%) 	Dezvoltarea infrastructurii TEN-T va determina fragmentarea în continuare a habitatelor și peisajelor. Este necesar să se acorde atenție măsurilor de ameliorare care trebuie implementate în paralel cu construcția infrastructurii de transport, precum coridoare de trecere a animalelor, rute ocolitoare și reîmpăduriri în lungul șoselelor. Proiectele trebuie însoțite de EIM care să asigure reducerea la minim a efectelor negative.
Protejarea și îmbunătățirea stării așezărilor umane în raport cu efectele transporturilor, în special zgomot și vibrații	<ul style="list-style-type: none"> - Va facilita îmbunătățirea sănătății publice? - Ce fel de măsuri se vor aplica pentru a proteja populația de zgomot și vibrații? 	Îmbunătățirea infrastructurii de transport poate reduce poluarea prin zgomot și vibrații. Poate apărea o creștere a nivelului de zgomot în zonele rurale de-a lungul autostrăzilor și căilor ferate. Sunt importante măsurile de precauție.

7.5

PASUL 4: PREDICȚIA EFECTELOR ALTERNATIVELOR PPATU

7.5.1

Scop

Scopul acestui pas este acela de a identifica și descrie efectele PPATU alternative asupra componentelor și aspectelor de mediu.

7.5.2

Metoda de lucru

În primul rând, pentru fiecare alternativă se identifică rezultatele așteptate ale implementării fiecăruia dintre diferitele elemente ale PPATU.

Apoi se identifică și se descriu în raportul de mediu efectele potențiale asupra mediului ale fiecăruia dintre rezultatele anticipate pentru fiecare alternativă, inclusiv alternativa zero.

În orice caz, echipa SEA trebuie să ia în considerare `alternativa zero (conform definiției sale din Directiva SEA 2001/42/CE Para 5.22, în care strategiile și tendințele PPATU existente continuă fără schimbări) pentru a se vedea viitorul impact asupra mediului al tendințelor actuale de dezvoltare.

7.5.2.1

Identificarea rezultatelor așteptate

Prima cerință este să se identifice rezultatele așteptate ale implementării fiecăruia dintre diferitele elemente ale PPATU. Aceasta poate varia pentru fiecare alternativă de dezvoltare și de aceea evaluarea se înregistrează separat pentru fiecare opțiune alternativă.

Rezultatele așteptate pot fi modificări ale:

- infrastructurii, respectiv amenajări precum noi drumuri, canalizare sau depozite de deșeuri;
- modului în care se desfășoară activitatea economică (ex. creșterea utilizării anumitor tipuri de încărcături în transporturi);
- comportamentului personal sau al comunității (ex. intensificarea utilizării transportului public);
- acțiunilor autorităților de stat sau locale (ex. acordarea de fonduri pentru îmbunătățirea serviciilor, creșterea impozitelor pe carburanți);
- modificării densității circulației;
- tendințelor de migrare umană, care determină modificarea cererii de infrastructură socială (ex. școli).

7.5.2.2

Predicția și descrierea efectelor rezultatelor așteptate

După identificarea rezultatelor așteptate pentru fiecare alternativă de dezvoltare, trebuie prezise și descrise efectele lor potențiale asupra mediului.

În tabelul de mai jos sunt prezentate informațiile ce trebuie oferite cu privire la fiecare posibil efect cheie.

Tabelul 7.6 Informațiile ce trebuie oferite pentru fiecare posibil efect important

Impact asupra mediului	Descrierea impactului asupra mediului, cu indicarea receptorilor (resurse naturale, ecosisteme sau specii) caracterului pozitiv sau negativ al impactului, de ex. deteriorarea calității aerului, pierdere de peisaj sau resurse ecologice, impact asupra solurilor și resurselor de apă.
Direct sau indirect	<ul style="list-style-type: none"> - Efectele directe sunt de obicei corelate cu PPATU care inițiază și amplasează spațial activități specifice; - Efectele indirecte sunt asociate mai curând cu PPATU care conțin de exemplu inițiative legislative sau fiscale.
Durata	Faza de construcție: exclusiv temporar; Faza operațională: - Temporar (pe termen scurt, mediu sau lung) sau permanent;
Frecvență	Frecvent sau ocazional
Natural sau accidental	Decurge din evenimente neprevăzute sau anormale
Scara	Impact local, regional, național sau transfrontiera până la global
Reversibilitatea	Tine de capacitatea de a contracara un impact fără a afecta obiectivul PPATU.
Probabilitatea	Foarte probabil, probabil sau improbabil.
Cumulativ	Va exista o interacțiune între acest efect și alte efecte și ca atare va contribui acesta la crearea unor efecte cumulative semnificative? Acest aspect poate fi mai ales important în SEA, deoarece un PPATU poate să privească în paralel mai multe tipuri de dezvoltare diferite unul față de altul și față de alte modificări survenite în aceeași zonă.

Efectele trebuie prezise și descrise cu cât mai multe detalii. Nivelul eventual de detaliere va depinde de natura PPATU și de locul pe care îl ocupă în ierarhia PPATU. În consecință, predicțiile efectelor asupra mediului pot varia de la schematică și calitative pentru PPATU de nivel superior la detaliate și cantitative pentru PPATU de nivel inferior.

Predicțiile calitative sunt adeseori exprimate în termeni ușor de înțeles precum „îmbunătățire sau înrăutățire în următorii 15 ani”, „advers”, „benefic”, „incert”, „semnificativ” sau pe o scară de la +++ (foarte pozitiv) la - - - (foarte negativ).

Dacă se utilizează simboluri sau alte modalități de prezentare a informațiilor referitoare la efectele probabile, termenii și simbolurile utilizate trebuie întotdeauna explicate și justificate, cu referire la situația inițială relevantă pentru fiecare obiectiv al SEA.

În predicțiile cantitative se vor utiliza cifre relativ precise, precum, de exemplu, „o creștere de la 10 la 12 părți per milion în perioada 2008 – 2020.

Rezultatele previziunilor pot fi rezumate pentru utilizare sub formă de tabel. O astfel de prezentare sub formă de tabel este uneori denumită matricea efectelor.

Dacă un PPATU cuprinde propuneri de proiecte individuale, acestea trebuie evaluate la un nivel de detaliere suficient pentru a permite în linii mari predicția și descrierea efectelor semnificative asupra mediului. Dacă într-o fază ulterioară vor fi necesare EIM pentru proiectele individuale, această EIM se va putea baza pe informațiile și concluziile SEA.

De asemenea, SEA poate oferi termeni de referință preliminari pentru EIM elaborate subsecvent.

Se recomandă ca echipa SEA să justifice gradul de detaliere utilizat și să enumere premisele de la care s-a pornit și justificarea lor.

Caseta 7.7 - Exemplu de posibil nivel de detaliere al descrierilor

Poate fi posibilă predicția mai detaliată a rezultatelor Planului de management al deșeurilor și impactului lor, din punct de vedere al noilor instalații ce trebuie construite, al locului și modului în care ele vor afecta terenurile, calitatea aerului etc.

Rezultatele unui program care ar furniza subvenții pentru producția de energie regenerabilă pot fi precise ca: structură a combustibilului la nivel național și emisii de CO₂. În plus, un PPATU care include un scenariu privind subvenții pentru energie poate indica ce tipuri de proiecte pentru energie regenerabilă să se propună și unde ar trebui sau ar fi cel mai probabil să fie construite. Prin urmare impactul local asupra mediului fizic, peisajelor și comunităților poate fi de asemenea prognozat. Acest impact va fi desigur tratat mai în detaliu la nivelul EIM pe proiecte.

Prognozele și descrierile trebuie susținute cu probe, precum referiri la cercetări efectuate pentru SEA de nivel superior, discuții sau consultări care au ajutat echipa SEA să ajungă la aceste concluzii.

În cazul probabilității unor efecte transfrontiera poate fi necesară consultarea țărilor vecine. În secțiunea 10 a ghidului sunt prezentate detalii referitoare la consultările transfrontiera.

Raportul de mediu trebuie să aducă probe privind dificultățile precum incertitudini sau limitări ale informației ce a stat la baza prognozelor și descrierilor calitative și cantitative. Trebuie enunțate clar ipotezele, de exemplu cu privire la tendințele identificate sau la detaliile proiectelor ce vor fi elaborate pentru implementarea PPATU.

7.6

PASUL 5: EVALUAREA SEMNIFICAȚIEI EFECTELOR ALTERNATIVELOR PPATU

7.6.1

Scop

Prognoza și descrierea modificărilor ce vor avea loc ca o consecință a implementării fiecăreia dintre alternativele PPATU, incluse pe lista scurtă în etapa de definire a domeniului și finalizate la începutul

etapei de elaborare a PPATU (a procesului PPATU – v. tabelul 4.1 pentru structura etapelor de dezvoltarea PPATU) – este esențială, dar nu suficientă pentru un proces decizional în cunoștință de cauză.

Decidentul va trebui să știe și cât de importantă sau semnificativă va fi modificarea respectivă, pentru a putea ține cont de aceasta în mod adecvat. De aceea este necesară evaluarea semnificației efectelor.

Scopul evaluării este acela de a documenta selectarea soluției în general preferabile pentru PPATU sau a alternativelor preferabile pentru unele elemente ale acestuia.

7.6.2 Metoda de lucru

7.6.2.1 Generalități

Evaluarea PPATU și a alternativelor sale trebuie să aibă la bază studiul privind situația inițială a mediului, în care au fost specificate și tendințele probabile de evoluție a mediului pentru alternativa zero (fără implementarea niciuneia din alternativele PPATU).

Evaluarea semnificației efectelor prezise necesită analizarea mai multor întrebări ca cele de mai jos:

- Va conduce oricare dintre măsurile incluse pentru o opțiune alternativă propusă în PPATU la riscul încălcării standardelor de mediu?
- Poate conduce oricare dintre măsurile incluse pentru o opțiune alternativă propusă în PPATU la neîndeplinirea politicilor sau țăintelor de mediu ?
- Ar putea afecta oricare din măsurile incluse pentru o opțiune alternativă propusă în PPATU resursele de mediu, de ex. situri Natura 2000, specii, peisaje, resurse de apă, resurse agricole, situri culturale etc.?

Incertitudinea privind natura și semnificația efectelor trebuie menționată.

Ori de câte ori este posibil, efectele trebuie să fie cât mai bine cuantificate. Poate fi utilă o evaluare combinată, calitativă și cantitativă.

Evaluarea efectelor trebuie să cuprindă și efectele secundare, cumulative și sinergice. Efectele cumulative sunt efectele aspra mediului produse prin efectul incremental al PPATU sau alternativelor sale atunci când se adaugă la alte PPATU trecute, prezente sau rezonabil de anticipat în viitor. În evaluarea efectelor cumulative, trebuie să se evalueze în ce măsură ar putea acestea aduce receptorii la o situație de nedurabilitate. Aceste efecte trebuie analizate exhaustiv și ca parte a SEA și a procesului de elaborare a PPATU, care trebuie să se desfășoare în paralel și nu ca procese separate. Se recomandă ca în această etapă a proceselor de elaborarea a PPATU și SEA să se desfășoare interactiv.

Pentru a putea decide cu privire la alternativele preferabile, poate fi utilă centralizarea rezultatelor evaluării diferitelor alternative într-un singur tabel.

Tabelul 7,8 este un exemplu de astfel de centralizare. Ea poate contribui la identificarea alternativei benefice sau durabile din punct de vedere al mediului, sau la demonstrarea efectelor adverse ale diferitelor alternative. Această abordare pe bază de matrice prezentată în continuare nu este în mod necesar singura metodă de evaluare și documentare.

Se pot utiliza simboluri sau alte modalități de prezentare a informațiilor referitoare la efectele probabile (de exemplu benefic, advers, incert, nesemnificativ), dar acestea trebuie să fie însoțite de un comentariu care să explice și să justifice alegerea simbolurilor în raport cu situația inițială relevantă pentru fiecare obiectiv.

Tabelul 7.8: Exemplu de comparare a alternativelor

	Alternativa 1: unități multifuncționale de tratare a deșeurilor (management, depozitare și prelucrare) în fiecare centru cu	Alternativa 2: unități de tratare a deșeurilor cu funcționalitate limitată (gestionare, reciclare și o oarecare tratare) răspândite în
--	---	--

	o populație de >25.000				tot județul cu o distribuție de una la 10.000 locuitori			
Impact asupra mediului	Termen scurt	Termen mediu	Termen lung	Comentarii/ explicații	Termen scurt	Termen mediu	Termen lung	Comentarii/ explicații
Limitarea poluării aerului la un nivel care să nu dăuneze sistemelor naturale	+/-	+/-	+/-	Condițiile de funcționare pot reduce poluarea generată de tratarea deșeurilor dar necesită mai multe transporturi de deșuri către un număr mai mic de amplasamente	+	++	+++	acces mai ușor la unitățile de tratare ar reduce numărul și distanța de transport pentru aducerea deșeurilor la amplasament. Efectul este cumulativ.
Reducerea necesității de transport	+/-	+/-	-	Un număr mai mic de unități determină transporturi mai multe și pe distanțe mai mari. Efectele se acumulează o dată cu creșterea volumului de deșuri generate pe cap de locuitor.	+	++	+++	Ca mai sus
Conservarea clădirilor istorice și a altor elemente de importanță culturală	0	0	0	Nu are impact evident	-	-	-	Impact potențial dacă noile amplasamente de tratare afectează localități sau situri valoroase sau protejate. Necuantificabil în prezent.
<p>Legendă: + pozitiv – negativ 0 neutru? incert +/- minor ++/- – major</p>								

7.7 POZITIVE

PASUL 6: COMPENSAREA EFECTELOR NEGATIVE SEMNIFICATIVE ȘI ÎNTĂRIREA EFECTELOR

7.7.1 Scop

Dacă în etapele anterioare s-a arătat că alternativele PPATU ar putea avea eventuale efecte negative semnificative asupra mediului, atunci SEA va trebui să propună măsurile adecvate de eliminare sau compensare a efectelor adverse.

SEA va trebui să prevadă de asemenea măsuri adecvate de potențare a efectelor pozitive asupra mediului produse de alternativele PPATU.

Adeseori aceste două obiective pot fi realizate prin aceleași măsuri, respectiv măsurile de eliminare a efectelor adverse pot susține și impactul pozitiv asupra mediului determinat de alternativele PPATU.

Măsurile avute în vedere pentru ameliorarea efectelor cumulative trebuie să fie și ele documentate, adăugându-li-se devizele de cost (acestea vor fi utilizate în pasul 6).

7.7.2 Metoda de lucru

În tabelul de mai jos sunt sintetizate modalități de compensare a efectelor negative și întărire a efectelor pozitive. Aceste modalități trebuie propuse de SEA și descrise clar în partea a doua a Raportului de mediu.

Tabelul 7.9: Modalități de compensare a efectelor negative și întărire a efectelor pozitive

1. Modificarea PPATU propus – aceasta poate merge de la modificarea fundamentală a PPATU pentru a asigura reducerea efectelor sale negative generale la ajustarea detaliilor elementelor din PPATU pentru a asigura reducerea efectelor acestora. (Modificările fundamentale ar putea implica revederea opțiunilor alternative schițate care au fost identificate în timpul definirii domeniului).
2. Impunerea de condiții pentru proiectele sau activitățile ce ar putea decurge din PPATU. (Pentru a putea avea și un caracter practic, ele trebuie să fie ușor de impus).
3. Introducerea de măsuri de compensare a efectelor negative prin crearea de beneficii pentru mediu în alte părți. (de ex. investiții în transporturi publice o dată cu construcția de noi șosele pentru autovehiculele private).
4. Introducerea de măsuri care să facă mediul receptor mai puțin vulnerabil (de ex. stații de epurare a apelor).
5. Introducerea de măsuri de remediere a efectelor negative după ce au apărut. (de ex. plantarea unui copac în locul fiecăruia tăiat ca urmare a implementării PPATU).

În ceea ce privește efectele reziduale, echipa SEA va evalua efectul net al fiecărei opțiuni pentru alternativele PPATU în lumina măsurilor de compensare care pot fi sau vor fi aplicate.

Mărimea efectelor rămase trebuie să reprezinte un factor major în selectarea alternativei preferabile a PPATU.

7.8.1 Scop

Pe baza evaluării PPATU și a soluțiilor alternative, SEA va alege care este alternativa PPATU preferată din punctul de vedere al mediului. Alternativa preferată trebuie să poată fi implementată.

Evident, această alegere trebuie justificată și susținută cu probe.

7.8.2 Metoda de lucru

Se poate întâmpla ca alternativa preferată de titularul PPATU și de echipa de planificatori să nu fie cea mai bună din punctul de vedere al efectelor asupra mediului.

Pentru a fi cât mai eficient și eficace, procesul elaborării de scenarii alternative și procesul evaluării lor din perspectiva impactului de mediu trebuie să fie deosebit de interactiv, astfel încât în cazuri extreme de scenarii nepractice dar pozitive sub aspectul mediului și/sau, de scenarii cu costuri reduse dar dăunătoare pentru mediu, acestea pot fi eliminate într-o etapă timpurie, iar cele mai potrivit scenarii se pot remarca cât mai devreme posibil. Acest proces trebuie documentat cu atenție în timp ce se desfășoară.

În acest pas devin evidente avantajele desfășurării în paralel a SEA și a procesului de planificare – rezultatele apărute pe parcurs și recomandările SEA sunt deja integrate în alternativele PPATU, selectarea alternativei finale va trebui să devină mai ușoară, respectiv nu mai există alternative ale PPATU cu efecte semnificativ adverse asupra mediului, care nu pot fi ameliorate.

Este important ca „alternativa zero” să fie considerată „reper” față de care să fie comparate celelalte alternative. Echipa SEA va trebui deci să sublinieze sub ce aspecte alternativa aleasă aduce beneficii pentru mediu comparativ cu „alternativa zero”.

7.8.2.1 Compararea alternativelor

Comparațiile dintre alternativele care au fost evaluate în pașii anteriori pot fi prezentate sub formă de tabel în raportul de mediu, pentru a înlesni interpretarea și analiza, la fel ca în cazul predicției și evaluării formelor de impact. Din nou poate fi utilă folosirea de note sau punctaje pentru prezentare, dar motivele alegerii alternativei propuse trebuie să fie întotdeauna explicate din perspectiva efectelor reale ale alternativelor și importanței fiecăreia.

7.8.2.2 Redactarea raportului

Raportul privind evaluarea *fiecăreia* din opțiunile alternative de dezvoltare, inclusiv alternativa zero, trebuie să facă parte din raportul de mediu întocmit de către echipa SEA²⁴

Rezultatele pașilor 2–6 trebuie raportate *per opțiune de dezvoltare* în raportul de mediu astfel încât procesul identificării în cadrul SEA a alternativei preferate de elaborare a PPATU să devină în cele din urmă clar.

Raportul de mediu trebuie să cuprindă o discuție clară a implicațiilor pentru mediu ale alternativelor analizate în perspectiva alegerii soluției preferabile. Această discuție trebuie să arate modul în care considerentele de mediu au influențat în final alegerea alternativei preferate de elaborare a PPATU, pentru a fi prezentată prima factorilor interesați din GL SEA și celor consultați în conformitate cu legea (astfel cum se prevede în procedura PPATU) și apoi spre examinare publică și formularea de observații.

²⁴ Această etapă a SEA corespunde începutului etapei întocmirii formale a PPATU, când se formulează scenariile alternative de dezvoltare gata pentru consultări cu factorii interesați din Guvern . (Tabelul 4.4 din secțiunea 4 prezintă corelările între elaborarea PPATU și procesele de SEA.)

Întrucât majoritatea celor consultați în baza legii au fost implicați fie în procesul SEA ,fie în procesul de elaborare a PPATU, se anticipează că eventualele modificări ale opțiunii preferate vor fi minore. Pe de altă parte, dacă apar obiecții majore care nu pot fi soluționate prin modificări minore ale PPATU (care ar conduce doar la modificări minore ale rezultatelor evaluării de mediu), faza de elaborare a PPATU trebuie să se întoarcă la etapa studiilor de fundamentare a PPATU și la etapa SEA a situației inițiale, astfel încât alternativele de elaborare a PPATU să poată fi reformulate iar efectele asupra mediului reevaluate. Atunci când se ajunge la consens, PPATU și SEA pot trece la pasul 8 al SEA .

7.8.2.3 Integrarea concluziilor în raportul PPATU

Pentru a face să avanseze elaborarea și aprobarea PPATU și a SEA aferente, concluziile și recomandările din raportul de mediu și din identificarea opțiunii preferate din punct de vedere al mediului, de la pasul 7 al SEA, trebuie incluse în diagnoza generală și prospectivă a planurilor de amenajare a teritoriului (respectiv etapa de elaborare a PPATU, etapa (ii) diagnoză generală și prospectivă”) și în implementarea ce urmează în etapa (iii) strategie de amenajare a teritoriului și plan de acțiune (v. tabelul 4.4 pentru detalii despre legăturile dintre etapele PPATU și SEA).

Pentru planurile și programele de urbanism, concluziile ambelor părți ale raportului de mediu și ale pasului 7 al SEA „Identificarea opțiunii preferate favorabile pentru mediu” trebuie incluse în etapa (ii) a întocmirii P/PU „Propunerea de zonare a teritoriului” (indicând funcțiunile majore și restricțiile în folosințele terenului) iar rezultatele în (iii) „Reglementări locale”. În fine, implementarea opțiunii preferate de SEA pentru PPATU trebuie detaliată în etapa P/PU (iv) „Planul de acțiune” in procesul de întocmire a P/PU. Aceste etape sunt arătate în secțiunea 4.4 a prezentului Ghid PPATU.

7.9 PASUL 8: ÎNTOCMIREA PROGRAMULUI DE MONITORIZARE

7.9.1 Scop

Echipa SEA trebuie să propună un program de monitorizare a implementării PPATU care să permită

- obținerea și înregistrarea informațiilor cu privire la efectele semnificative asupra mediului ale PPATU (respectiv a activităților din faza de construcție (dacă au relevanță) și a activităților pe perioada cât PPATU operează, inclusiv eventualele proiecte rezultate din PPATU);
- identificarea efectelor adverse neprevăzute, cum ar fi acțiunile de remediere corespunzătoare ce pot fi întreprinse.

7.9.2 Metoda de lucru

Programul de monitorizare a PPATU trebuie anexat la raportul de mediu.

Programul de monitorizare trebuie să devină parte integrantă a PPATU propus și este de asemenea integrat în avizul de mediu eliberat pentru PPATU.

Ori de câte ori va fi posibil și adecvat, programul de monitorizare a efectelor asupra mediului trebuie dezvoltat pe baza programului general de monitorizare a implementării PPATU, pentru a se evita suprapunerile dintre cele două programe și pentru a se pune în lumină legăturile care există (dacă este cazul) dintre implementarea dezvoltării și efectele acesteia asupra mediului.

Ca atare, echipa SEA trebuie mai întâi să evalueze sistemul de monitorizare propus de PPATU. Apoi, poate recomanda integrarea monitorizării indicatorilor de mediu relevanți în programul de monitorizare a PPATU și/sau propune măsuri de monitorizare suplimentară. Monitorizarea trebuie să urmărească atât rezultatele PPATU cât și efectele asupra mediului.

Indicatorii de mediu propuși spre a fi monitorizați trebuie să fie aliniați celor specificați în etapa de definire a domeniului și, ori de câte ori este posibil, trebuie să includă indicatorii standardizați deja

utilizați în rapoartele de mediu astfel încât să fie posibilă compararea încrucișată a PPATU și a RM respective. Aceste informații se pot folosi apoi pentru elaborarea unei imagini mai ample a impactului dezvoltării și pentru a informa alte strategii și planuri de mediu

7.9.3 Aspecte de rezolvat în programul de monitorizare a rezultatelor PPATU

Programul de monitorizare trebuie să se axeze pe componentele de mediu sau sănătate publică și pe domeniile care ar putea fi influențate de implementarea PPATU. De exemplu, dacă se determină că componente mediului cel mai probabil să fie afectate vor fi calitatea aerului și biodiversitatea, atunci monitorizarea trebuie dirijată în special spre aceste componente, inclusiv spre monitorizarea sănătății publice în legătură cu afecțiunile respiratorii.

Trebuie propuse de asemenea instrucțiuni detaliate privind monitorizarea efectelor cumulative, recunoscându-se că poate fi dificil să se determine "cota" din efectele cumulative ce poate fi atribuită unui PPATU.

Aspectele pe care va trebui să le rezolve programul de monitorizare sunt prezentate în caseta 7.10 de mai jos.

Caseta 7.10:- Aspecte de rezolvat prin programul de monitorizare

- Măsura în care PPATU este implementat și își îndeplinește obiectivele de dezvoltare;
- Valabilitatea previziunilor privind impactul și a concluziilor SEA;
- Măsura în care măsurile propuse pentru compensarea efectelor adverse și optimizare a beneficiilor sunt efectiv realizate;
- Eficacitatea măsurilor de compensare/ optimizare;
- Identificarea altor schimbări necesare în continuare pentru a potența beneficiile de mediu ale PPATU;
- Identificarea altor eventuale SEA sau EIM ce pot deveni necesare care urmare a PPATU și
- Concluziile desprinse din SEA.

În caseta 7.11 de mai jos este schițat conținutul minim al programului de monitorizare.

Caseta 7.11 - Conținutul minim al programului de monitorizare

Programul de monitorizare a mediului trebuie să definească în mod clar următoarele:

- cine răspunde de organizarea și coordonarea sistemului de monitorizare?
- ce elemente ale PPATU vor fi monitorizate?
- ce indicatori, de ex. calitatea apei, vor fi monitorizați și de ce (pentru a se ajunge la înțelegerea efectelor de mediu?)
- la ce valoare de prag a indicatorului trebuie să aibă loc intervenția, pentru a putea rectifica problema identificată? Un bun indicator atrage atenția asupra unei probleme înainte ca aceasta să ajungă gravă și ajută la recunoașterea a ceea ce trebuie făcut pentru a îndrepta situația.
- ce date trebuie culese pentru a permite măsurarea indicatorului și cu ce frecvență?
- cine va colecta și raporta datele?
- cum vor fi monitorizați indicatorii? Sunt necesare noi mecanisme de monitorizare sau pot fi folosite sistemele existente?
- care sunt procedurile de raportare (frecvența raportărilor și cui

îi sunt prezentate rapoartele de monitorizare)?

- când trebuie depus primul raport de monitorizare?
- datele sau intervalele la care trebuie să se facă monitorizarea
- comunicare externă (atât între autorități cât și cu publicul larg) și dezvoltarea capacității.
- cine va evalua raportul și va lua măsurile necesare dacă va fi cazul?

În Capitolul 12 al ghidului de față sunt discutate mai pe larg mecanismele de monitorizare a PPATU.

8. ÎNTOCMIREA ȘI ANALIZA CALITĂȚII RAPORTULUI DE MEDIU

8.1 SCOP

În Raportul de mediu trebuie sintetizate toate etapele anterioare ale procesului SEA.

Raportul –împreună cu PPATU evaluat – trebuie supuse unui proces de consultări. Prin urmare raportul va trebui să ofere toate informațiile relevante.

El nu va trebui doar să prezinte concluziile și rezultatele SEA, ci să și explice abordarea și metodele alese (în special modul în care au fost analizate și eliminate opțiunile alternative) pentru a oferi principalilor factori interesați o imagine de ansamblu și clară asupra SEA.

8.2 METODA DE LUCRU

Chiar dacă raportul de mediu este înțeleș ca rezultat final al evaluării PPATU, întocmirea raportului trebuie să aibă loc pe toată durata procesului SEA.

Inițierea elaborării raportului dintr-o fază timpurie:

- Va contribui la înregistrarea tuturor recomandărilor și sugestiilor privind SEA și a modului în care acestea au fost integrate în PPATU;
- Va oferi o bază de informații echipei SEA, echipei de elaboratori ai PPATU și altor factori interesați implicați în procesul SEA;
- Va reduce la minim timpul necesar finalizării raportului.

În Anexa 2 a HG 1076/2004 sunt specificate informațiile pe care trebuie să le conțină Raportul de mediu.

Totodată, în art. 20 al HG 1076/2004 se arată că informațiile oferite trebuie să țină cont de anumite condiții. Caseta 8.1 prezintă aceste condiții.

Caseta 8.1 – Condiții de care trebuie să țină seama informațiile

- o Stadiul actual al cunoașterii și metodele de evaluare;
- o Conținutul și nivelul de detaliere al PPATU;
- o Faza procesului decizional în care a avut loc SEA;
- o Măsura în care este mai bine ca anumite chestiuni să se evalueze la niveluri diferite ale procesului respectiv (respectiv ierarhizarea SEA), pentru a se evita suprapunerile în evaluare (respectiv unele chestiuni vor fi mai bine rezolvate în faza EIM pe proiecte).

8.2.1 Procesul elaborării raportului de mediu.

Informațiile conținute în Raportul de mediu se culeg și se analizează în cadrul elaborării și definitivării proiectului PPATU (PPATU este finalizat prin elaborarea alternativei preferate).

Odată culese și analizate toate informațiile, nu mai rămâne decât să se pună raportul în formă finală.

Raportul de mediu trebuie să fie pus la dispoziția publicului pentru consultare o dată cu proiectul PPATU, dar este recomandabil ca și versiunile de lucru ale raportului de mediu să fie publicate pentru a obține comentariile publicului pe parcursul procesului SEA. O astfel de abordare ajută la minimizarea conflictelor posibile ce trebuie rezolvate la încheierea procesului de elaborare a PPATU, făcând astfel ca SEA să fie mai eficientă.

HG 1076/2004 nu specifică dacă raportul de mediu să fie un document de sine stătător sau să facă parte din proiectul PPATU, însă rapoartele de mediu elaborate până acum au fost documente separate, ca și în cazul Rapoartelor la Studiul EIM pentru proiecte. Avantajul unui raport integrat este că permite o mai clară consemnare a locului și modului încorporării considerațiilor de mediu în elaborarea Planului. Ambele abordări pot fi acceptate, însă dacă raportul de mediu este integrat în proiectul PPATU, el trebuie să poate fi o secțiune distinctă, ușor identificabilă, în care se prezintă constatările și recomandările RM.

Oricum, raportul de mediu și proiectul definitivat al PPATU trebuie să conțină referințe încrucișate, de exemplu în fiecare etapă de elaborare a PPATU care se leagă de procedura SEA și acolo unde s-au luat decizii, de ex. cu privire la alternativa preferabilă pentru PPATU. V. tabelul 4.4 privind procedura SEA și procedura de elaborare a PPATU în secțiunea 4.

8.2.2 Formatul

În tabelul 8.2.2 de mai jos este sugerată o posibilă schemă a raportului de mediu.

Tabelul 8,2: Rezultatul 3: Raportul de mediu – structură posibilă *

Rezumat cu caracter netehnic
Sumar cu caracter netehnic al informațiilor prezentate în raportul de mediu
Generalități
1. Introducere
2. Metodologia SEA (inclusiv termenii, autorii, metodele utilizate, limitările de ordin tehnic)
PPATU
3. Rezumat al diferitelor elemente ale PPATU, principalele obiective ale acestuia
4. Rezultate ce pot decurge în PPATU
5. Relația cu alte PPATU relevante
6. Prezentarea opțiunilor relevante identificate alternative față de cele conținute în PPATU propus, inclusiv alternativa zero.
Starea actuală a mediului
7. Descrierea situației inițiale a mediului, în special în zonele ce pot fi semnificativ afectate, și a evoluției probabile a acestuia în cazul neimplementării PPATU (alternativa zero)
8. Problemele de mediu existente relevante pentru PPATU, inclusiv, îndeosebi, cele referitoare la ariile de interes special cum ar fi situri Natura 2000 sau alte arii protejate
Forme de impact
9. Obiectivele, indicatorii și țintele de protecție a mediului și modul în care s-a ținut cont de aceste obiective și considerente de mediu în elaborarea PPATU.
10. Predicția și evaluarea efectelor PPATU, inclusiv a celor cumulative, asupra fiecărui receptor, ale PPATU și ale alternativelor sale.
Măsuri de ameliorare și punere în valoare
11. Identificarea, analiza și evaluarea măsurilor de prevenire, reducere, ameliorare sau compensare a efectelor adverse asupra mediului ce pot rezulta în urma implementării PPATU.
12. Descrierea efectelor reziduale rămase după implementare
13. Identificarea, analiza și evaluarea măsurilor de intensificare a efectelor pozitive asupra mediului ce pot rezulta în urma implementării PPATU
Alternativa aleasă
14. Prezentare sumară a motivelor pentru care a fost aleasă

opțiunea de implementare și descrierea modului în care s-a făcut evaluarea, inclusiv a dificultăților (cum ar fi deficiențe tehnice sau lipsă de cunoștințe) întâmpinate în asamblarea informațiilor necesare. Opțiunea aleasă poate fi opțiunea primară a PPATU sau o alternativă sugerată de PPATU sau propusă de SEA.

Monitorizare

15. Propuneri privind monitorizarea implementării PPATU (mecanisme de monitorizare)

Consultări publice

16. Lista factorilor interesați care au fost consultați

17. Reacții, sugestii și obiecții formulate de factorii interesați

18. Punctul de contact unde factorii interesați pot trimite comentarii cu privire la Raportul de mediu.

8.2.3 Trăsăturile unui bun raport de mediu.

Cei care aplică SEA trebuie să caute să întocmească un raport de mediu care nu doar să conțină toate informațiile necesare, ci să le și transmită într-o manieră cât mai utilă pentru utilizatorii săi, respectiv autoritățile de mediu, factorii interesați, factorii de decizie și publicul larg.

În tabelul 8.3 de mai jos sunt prezentate câteva dintre principalele calități ale unui bun raport de mediu.

Tabelul 8.3: Trăsăturile unui bun raport de mediu.

- Descrieri concise, cuprinzătoare, obiective și clare ale PPATU, rezultatelor și efectelor sale, care evită folosirea inutilă a jargonului științific;
- Utilizarea uniformă a terminologiei, explicată printr-un glosar;
- Referiri la toate sursele de informații utilizate;
- O structură logică, coerentă;
- Utilizarea efectivă a materialului grafic – hartă diagrame etc. – forme de prezentare sumară precum tabele, matrici;
- Stil coerent din punct de vedere al metodei de redactare și nivelului de detaliere.

8.3 ANALIZA CALITĂȚII RAPORTULUI DE MEDIU

În baza HG 1076/2004, raportul de mediu trebuie să fie de o calitate suficientă pentru a întruni cerințele legale.

Analiza calității raportului de mediu trebuie efectuată de oficialii guvernamentali care fac parte din comitetele speciale.

Această analiză privește versiunea finală a raportului de mediu în care se presupune că s-a ținut cont de sugestiile și propunerile autorităților și publicului consultat.

Înainte de această analiză oficială și separat de ea este recomandabil ca echipa SEA să efectueze o analiză internă a calității raportului de mediu înainte de a-l depune la autoritatea competentă pentru SEA.

Abia după analiza internă a calității și analiza calității de către comitetele speciale va trebui ca raportul de mediu și proiectul de PPATU să fie puse la dispoziția publicului pe o anumită perioadă de timp care să-i permită citirea documentelor și redactarea comentariilor.

Ghidul oferă un instrument de analizare a Raportului de mediu, respectiv Lista de verificare pentru asigurarea calității, prezentată în Anexa I a Ghidului generic privind procedura SEA.

Această listă de verificare poate fi utilizată atât în analiza internă cât și în cea externă (de către comitetele speciale) a calității. Lista de verificare poate fi utilizată și pentru verificarea calității întregului proces SEA.

9. IMPLICAREA PUBLICULUI

9.1

GENERALITĂȚI

Acest capitol oferă un ghid de implicare a publicului în procesul SEA. În mod ideal, acest proces de IP se desfășoară în paralel cu elaborarea PPATU

Sunt oferite câteva instrumente și concepte privind consultarea publicului astfel încât să se faciliteze o mai bună înțelegere a procesului.

Urmează apoi o privire generală asupra celor mai bune practici de implicare a diferitor tipuri de factori interesați care, împreună, constituie factorii de implementare și publicul. Se face distincția dintre rolurile pe care le joacă diferite tipuri de factori interesați în fiecare fază a elaborării PPATU și a procesului SEA. În sfârșit sunt enumerate reglementările oficiale, cu indicarea termenelor pentru fiecare fază.

În Anexa 8 a prezentului Ghid sunt oferite informații suplimentare cu privire la implicarea publicului precum și (i) un model de formular tip în care publicul înregistrează puncte de vedere în vederea analizării lor care să fie utilizat de echipele PPATU și SEA și (ii) un exemplu de ordine de zi pentru o întrunire de consultare a publicului în SEA.

Implicarea publicului face parte integrantă din procesul SEA. Consultarea este una dintre cele patru forme de implicare a publicului. Potrivit Directivei SEA și a HG 1076/2004, efectuarea consultărilor și luarea în considerare a rezultatelor consultării sunt parte integrantă a evaluării mediului.²⁵

În concordanță cu Directiva SEA²⁶, HG 1076/2004 prevede consultarea autorităților relevante și a publicului larg în diferite etape ale procesului SEA. Acesta trebuie să poată beneficia cât mai timpuriu și efectiv de ocazia de a-și exprima opiniile, în intervale de timp adecvate, cu privire la proiectul de PPATU și la raportul de mediu anexat acestuia înainte de adoptarea PPATU sau de depunerea acestuia în vederea urmării procedurii legislative.

Consultarea cu autoritățile este asigurată prin implicarea acestora pe tot parcursul procesului SEA, ca membri ai comitetului special constituit (CSC) pentru încadrarea și analiza calității raportului de mediu - sau ca membri ai Grupului de lucru. Informații suplimentare cu privire la componența CSC și GL și a rolurilor și responsabilităților acestora pot fi găsite în secțiunea 4.4.

Restul acestui capitol privește implicarea publicului.

9.2

PRINCIPALELE TIPURI DE IMPLICARE A PUBLICULUI

Pot fi deosebite următoarele patru niveluri de implicare a publicului (IP), în ordinea nivelului de intensitate și interacțiune:

²⁵ Art. 2 (b) 'Evaluarea mediului' înseamnă întocmirea unui raport de mediu, efectuarea de consultări, luarea în considerare a raportului de mediu și a rezultatelor consultărilor în luarea deciziei și comunicarea informațiilor cu privire la decizie.

²⁶ Articolul 6(2)

Tabelul 9.1: Nivelurile de implicare a publicului

Nivel de implicare a publicului	Descriere
Comunicare/raportare	= flux de informații într-un singur sens, de la titular către public. Informarea și notificarea reprezintă precondiții ale unei IP cu sens. Simpla comunicare a informațiilor nu este o măsură suficientă pentru implicarea publicului în SEA.
Consultări publice	= schimb de informații între titular și public. Pe această cale, publicul răspunde inițiativelor elaborate de echipele SEA sau PPATU Consultarea crează ocazia ca publicul să își exprime părerile cu privire la propunere și impactul acesteia, dar nu să propună alte alternative noi.
Participare	= Publicul poate iniția propuneri alternative și idei prin interacțiune cu echipele SEA și PPATU. Acesta este un proces mai interactiv, care angajează publicul în rezolvarea problemelor, în cadrul căruia au loc discuții și se caută să se ajungă la consens
Negociere	= Publicul este implicat în stabilirea condițiilor de aprobare și implementare a PPATU. Acest mod de IP este de obicei rezerva pentru principalii factori implicați în implementarea PPATU prin discuții față în față între echipele PPATU și SEA și principalii factori interesați prin care se urmărește să se ajungă la un consens de acțiune.

În principiu, aceste abordări ale IP în SEA sunt diferite și relativ separate. Ele pot fi însă utilizate combinat; de exemplu, informarea, consultarea și participarea pot fi folosite în etape diferite ale procesului SEA. De remarcat că o consultare, participare a publicului și negociere efectivă se bazează pe o comunicare și raportare efectivă, care trebuie să se desfășoare într-un mod foarte cuprinzător și să fie ușor de înțeles de către neexperți. Rolul presei (ziare, radio, TV, ca și internet) este crucial pentru succesul procesului de IP și echipa PPATU în cooperare cu echipa SEA va trebui să realizeze materiale speciale prin care să informeze mass media cu privire la detaliile PPATU și SEA în diferite etape ale procesului de elaborare a PPATU.²⁷

Echipa SEA va evidenția efectele de mediu ale PPATU și ca atare vor produce materiale diferite de cele ale echipei PPATU. Totuși, art. 1 al Directivei SEA 2001/42 prevede că obiectivul Directivei este să

*„... contribuie la **integrarea** considerentelor de mediu în elaborarea și adoptarea PPATU....”
Publicul va analiza propunerile de PPATU și **efectele acestor propuneri asupra mediului în legătură unele cu celelalte**, și va formula observațiile sale în consecință.*

Caseta 9.2 de mai jos prezintă etapele elaborării PPATU din punct de vedere al procesului implicării publicului. Terminologia este utilă întrucât ea clarifică etapa elaborării PPATU în fiecare etapă a procesului de consultare publică, totuși termenii nu se regăsesc în reglementările privind PPATU sau SEA

²⁷ . Costurile estimate ale măsurilor de mai sus trebuie incluse în contractul PPATU (dacă aceeași consultanți vor efectua și SEA) sau într-un contract separat pentru bugetul echipei SEA și în caietul de sarcini. În capitolul referitor la implicarea publicului se prevede că „*propunerile făcute de public trebuie luate în considerare de cei care întocmesc planul și incluse - după o evaluare corespunzătoare - în proiect/plan*” .

Caseta 9.2: Etape în procesul de elaborare a PPATU

Etape în procesul de elaborare a PPATU

- Versiune inițială a PPATU
- Lista alternativelor de elaborare a PPATU cu încadrarea în RM
- Alegerea alternativei preferate; cu încadrarea în RM
- Proiectul PPATU pentru consultare, cu consultarea RM
- Proiectul final al PPATU cu proiectul final al RM
- Avizul SEA și PPATU aprobat legal

9.3

OBIECTIVE ȘI AVANTAJE ALE IMPLICĂRII PUBLICULUI

În general, includerea părerilor publicului afectat și interesat ajută la asigurarea echității, transparenței și robusteții procesului decizional cu privire la PPATU propus, respectiv a faptului că acesta are la bază o alegere în mai bună cunoștință de cauză a alternativelor și este mai ușor de implementat.

În caseta 9.3 sunt prezentate obiectivele IP în SEA și beneficiile pe care le poate aduce IP dacă este efectuată așa cum trebuie.

Caseta 9.2 Obiectivele și avantajele IP în EMPP

- Determină conștientizarea problemelor de mediu prin informarea publicului afectat și interesat cu privire la propunere și efectele sale probabile.
- Este un mijloc de culegere a informațiilor valoroase de la toate tipurile de factori interesați cu privire la:
 - Formele semnificative de impact potențial asupra mediului ale PPATU propus;
 - Măsuri potențiale de atenuare, care pot fi adoptate pentru a reduce efectele negative asupra mediului ale PPATU propus;
 - Identificarea și selectarea opțiunilor alternative propuse inițial de echipa de PPATU.
 - Alte preocupări neprevăzute ale publicului afectat
- Facilitează acceptarea și sprijinirea de către public a implementării PPATU, prin identificarea și prevenirea conflictelor care ar putea apărea ulterior (în faza în care sunt elaborate proiectele pentru care PPATU stabilește cadrul)
- Îmbunătățește transparența SEA și a procesului democratic de luare a deciziei
- Îmbunătățește calitatea și relevanța PPATU, ca urmare a luării în calcul a vederilor, preocupărilor și informațiilor oferite de toți factorii interesați.

Implicarea publicului în procesul de elaborare a PPATU va genera sprijin pentru PPATU și va facilita implementarea acestuia.

9.4.1 Dreptul la informare

Publicul are dreptul de a afla ce se propune, care vor fi efectele pozitive și negative ale PPATU, cum vor fi privite îngrijorările exprimate cu privire la impactul PPATU propus și cum se va ține seama de ele.

Măsurile luate pentru IP trebuie să corespundă principiilor stabilite prin dreptul și politica naționale și internaționale.

Dreptul la acces la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu este garantat prin Convenția UNECE privind accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu adeseori numită și *Convenția de la Aarhus*. Convenția a fost ratificată de România prin Legea 86/2000.

Potrivit Convenției de la Aarhus, în luarea măsurilor de mediu, guvernul trebuie să ofere publicului următoarele informații:

- De ce trebuie să se ia această măsură?
- Care este fundamentarea deciziei?
- Care sunt consecințele financiare și sociale?
- Cine este implicat?
- Cum va fi verificată respectarea regulilor?
- Ce efecte sunt urmărite prin măsuri?
- Scopul măsurii ar putea fi realizat în alt fel?

9.4.2 Consultarea publicului

Consultarea publicului (respectiv implicarea publicului în procesul decizional) este reglementată prin Secțiunea 4 a HG 1076/2004, Art. 28 – 33, în care este tratată această chestiune. O scurtă trecere în revistă a acestor prevederi este prezentată în tabelul 9.4.

Tabelul 9.4: Sumarul cerințelor secțiunii 4 a HG 1076/2004

Subiectul	În art.
Acțiuni efectuate de către autoritatea competentă pentru protecția mediului pentru a asigura informarea publicului și participarea acestuia la procedura SEA	28
Responsabilități ale autorității competente pentru protecția mediului și ale titularului P/P privind implicarea publicului la încadrare.	29
Responsabilitățile titularului P/P privind implicarea publicului în finalizarea proiectului de P/P și întocmirea raportului de mediu.	30
Responsabilitățile titularului P/P și ale autorității competente pentru protecția mediului privind organizarea și desfășurarea dezbaterii publice	31
Responsabilități ale autorității competente pentru protecția mediului și ale titularului P/P privind informarea publicului cu privire la decizia referitoare la avizul de mediu	32
Responsabilități ale titularului P/P cu privire la informarea autorităților, publicului (și a țărilor potențial afectate, dacă este cazul) cu privire la P/P adoptat și și a avizului de mediu pentru P/P..	33

N. B. „P/P” includ PPATU

Efectuarea participării publicului la procesul SEA trebuie în general să treacă dincolo de prevederile legale (care specifica numai un cadru minimal) și să caute să găsească noi instrumente și metode de comunicare, mai adecvate pentru a stimula participarea unui public pasiv.

Caracterul formal al participării publicului trebuie redus la minim pentru a facilita o consultare efectivă a factorilor interesați;

9.5

CINE ESTE PUBLICUL?

Echipa SEA trebuie să identifice publicul interesat de decizia luată cu privire la P/P supus evaluării, inclusiv reprezentanții aleși ai publicului în administrația locală, organizațiile neguvernamentale relevante. Acestea pot fi împărțite în diferite tipuri de factori interesați, cu interese diferite și deci opinii diferite cu privire la scopurile urmărite de PPATU.

PPATU elaborate la un nivel superior în ierarhia PPATU au prin definiție un caracter mai strategic și apar mai generale decât un proiect. De aceea este necesar să se acorde o atenție specială identificării tipului de factor interesat care să fie încurajat să se implice. În general, în cazul PPATU la nivel național sau regional, accentul ar trebui să cadă asupra autorităților centrale și locale responsabile cu amenajarea generală a teritoriilor respective, asupra mediilor universitare, ONG-urilor și organizațiilor interesate de sectoarele de dezvoltare și de tipul de aspecte de mediu din domeniul PPATU. Trebuie să se acorde atenție încurajării unei diversități de factori interesați care ar fi atât pro cât și contra PPATU, pentru a putea facilita o discuție semnificativă și cuprinzătoare. În cazul PPATU de nivel superior, național sau regional, discuțiile nu se vor purta de obicei cu privire la anumite locuri specifice, ci cu privire la promovarea dezvoltării contracarând în același timp efectele negative asupra mediului prin strategii de mediu pentru compensarea sau îmbunătățirea receptorilor care ar fi afectați.

Exemplu: pentru un PPATU național sau regional care conține sau promovează un volum mare de dezvoltare industrială, invitațiile în GL trebuie să includă reprezentanți din industrie ca principalii factori interesați, precum și reprezentanți ai societății civile în general întrucât societatea este cea potențial afectată. De asemenea, dacă este probabil ca propunerile de PPATU să genereze efecte secundare ale creșterii economice, ca trafic suplimentar și migrarea lucrătorilor, trebuie implicate autoritățile publice și organizațiile private din domeniul transporturilor și facilităților sociale (școli, locuințe etc.). Întrucât, prin natura sa, industria generează poluare și deșeuri care necesită tratare, autoritățile de sănătate publică și experții în depoluare industrială trebuie invitați în GL.

Prin contrast, planurile și programele de nivel inferior în ierarhia PPATU, (de ex. PUG, PUZ, și PUD etc.) pot încuraja și implicarea anumitor factori interesați *situați* pe teritoriul PPATU și în zona sa de impact. Discuțiile vor cuprinde atât evaluarea beneficiilor și problemelor potențiale ce ar putea decurge de pe urma PPATU, respectiv asemănător discuțiilor referitoare la PPATU de nivel mai înalt, dar și resursele și constrângerile impuse de localizarea PPATU.

În următorul tabelul sunt prezentate câteva tipuri de factori interesați inclusiv publicul larg ce ar putea fi implicați în SEA:

Tabelul 9.5: Categoriile majore de factori interesați

Factor interesat	Descriere
Oamenii (persoane, grupuri și comunități sau reprezentanți delegați ai acestora afectați sau probabil afectați de PPATU propus, direct sau indirect, sau care ar putea avea un interes legat de procesul decizional).	<ul style="list-style-type: none"> > localnici și/sau reprezentanții acestora din zona probabil afectată de implementarea PPATU și din zona de impact a acestuia (în cazul PPATU de nivel inferior); > muncitori de pe teritoriul PPATU/ din zona de impact a acestuia (care locuiesc sau nu în localitate); >proprietari de teren (care locuiesc sau nu în zonă)

	>reprezentanți ai categoriilor sociale pe care politica de coeziune a UE îi consideră obligatoriu de consultat, respectiv grupuri de femei, de persoane în vârstă, de persoane cu handicap și organizații de copii.
Organizații neguvernamentale	> ONG locale, regionale și naționale implicate în zona sau sectorul cuprinse în PPATU, și > reprezentanți ai organizațiilor patronale care activează în PPATU/zona de impact > organisme profesionale implicate în sectorul de dezvoltare cuprins în zona de impact a PPATU; și > reprezentanți preocupați de sectoarele de mediu afectate, fermieri, pescari, turism, observatori ai păsărilor etc.
Experți	experți de mediu, universitari
Mass media	Posturi TV, radio, ziare care pot contribui la distribuirea informațiilor și interpretarea PPATU și SEA pentru publicul fără cunoștințe de specialitate .

Un accent puternic în dezvoltarea campaniilor de participare a publicului trebuie pus pe „publicul calificat” (ONG și experți). „Publicul calificat” joacă de obicei un rol major în dezvoltarea și interpretarea participării publicului.

Publicul larg constă din toate persoanele interesate, din orice motiv. Aceste persoane nu dispun neapărat de instruire de specialitate cu privire la aspectele de mediu și de regulă cuprind publicul potențial afectat.

9.6

METODE DE LUCRU PENTRU IMPLICAREA PUBLICULUI

9.6.1

Roluri și responsabilități

Potrivit HG 1074 / 2004, există două tipuri principale de actori ce trebuie să asigure consultarea și participarea publicului:

- autoritățile competente pentru protecția mediului (AC) ²⁸– responsabilități de coordonare;
- responsabilitățile titularului PPATU/echipei PPATU - responsabilități de implementare. În sensul juridic al activității, responsabilitățile revin titularului, iar echipa își va desfășura activitatea pe bază de contract.

AC și titularul PPATU/echipa PPATU au responsabilități specifice în general legate de fiecare etapă a SEA.

Tabelul 9.6 de mai jos prezintă responsabilitățile AC și ale titularului PPATU/echipei PPATU (conform contractului dintre titular și echipă)

Tabelul 9.6: Responsabilitățile AC și ale titularului/echipei PPATU

²⁸ În alte părți ale ghidului este utilizat termenul „autoritate competentă pentru SEA”

Autoritatea competentă pentru SEA Responsabilități de coordonare	Titularul PPDI/PPZI și echipa de elaboratori Responsabilități de implementare
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifică publicul ce trebuie implicat, respectiv publicul afectat sau probabil afectat sau care poate fi interesat de luarea deciziei; ▪ Stabilește locul în care vor fi disponibile informațiile; ▪ Determină mijlocul de informare a publicului (anunțuri publice, dezbateri publice, expoziții etc.); ▪ Stabilește termene adecvate care să permită publicului să-și exprime opiniile; ▪ Pune la dispoziție, la cerere, documentația relevantă legată de SEA. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Asigură un grad înalt de implicare a publicului printr-o bună diseminare a informațiilor cu ajutorul unor instrumente de comunicare adecvate, de ex. pagina web, mass media ▪ Colaborează cu ONG relevante pentru a găsi cea mai bună modalitate de implicare a publicului. ▪ Publică în mass media deciziile referitoare la încadrare; ▪ Organizează grupuri de lucru și dezbateri publice. ▪ Implică publicul în etapa de finalizare a planului;

Trebuie menționat că procesul oficial de IP pentru elaborarea PPATU acoperă deja o parte din responsabilitățile privind IP în SEA, dar procesul IP în SEA este mai cuprinzător (v. tabelul 4.4 din secțiunea 4 pentru modul cum se corelează).

9.6.2 Planificarea IP și abordarea sistematică

Echipele SEA, în cooperare cu echipa PPATU, trebuie să planifice din timp programul de IP, începând de la etapa de definire a domeniului.

Raportul de definire a domeniului trebuie să includă specificații legate de programul de IP, inclusiv domeniul de cuprindere, termenele, tehnicile și resursele, precum și propuneri privind tipurile de factori interesați ce urmează să fie consultați. Tabelul 4.4 din secțiunea 4 prezintă relația dintre fazele IP din elaborarea PPATU și fazele IP din SEA.

9.6.2.1 Prezentare generală a IP

În această secțiune se oferă un rezumat al bunelor practici de *integrare* a considerațiilor de mediu în elaborarea și adoptarea PPATU conform obiectivului declarat al Directivei SEA 2001/42/CE

IP poate fi un exercițiu costisitor ca timp și bani. Această problemă poate fi cel mai bine tratată prin planificare și coordonare temeinice între cele două echipe (echipele SEA și echipa de elaborare a PPATU). De remarcat că principalii factori interesați reprezentați în GL pentru SEA și în CSC, plus principalii factori interesați în elaborarea PPATU, trebuie toți consultați ca parte a procesului de elaborare a PPATU și a procesului SEA înainte organizării primei dezbateri publice.

Relația dintre PPATU și elaborarea raportului de mediu este întotdeauna interactivă. Toate modificările proiectului PPATU vor conduce la modificarea raportului de mediu, întrucât raportul de mediu prezintă analiza și evaluarea PPATU. În unele cazuri, procesul de elaborare a raportului de mediu poate descoperi efecte de mediu neprevăzute care vor necesita atenuarea sau evitarea lor. În acest caz, modificările raportului de mediu vor declanșa modificarea PPATU.

În perioada procesului de implicare a publicului, procesul PPATU trece de la producerea unei varietăți de alternative de dezvoltare la alegerea unei alternative preferate (prin ajungerea la un acord între echipele PPATU și SEA). Pe această bază se realizează un proiect al PPATU pentru consultări²⁹ împreună cu raportul de mediu aferent pentru a fi luate în discuție de către principalii factori interesați și de publicul

²⁹ Aceasta poate impune modificări ale reglementărilor metodologice privind elaborarea P/P deoarece „Proiectul PPATU pentru consultări” ar trebui să se bazeze pe un act normativ)

larg. După ce au fost evaluate toate observațiile și au fost incorporate modificările corespunzătoare iar raportul de mediu a fost adaptat, PPATU și RM al său devin proiectul final care se înaintează apoi autorităților competente pentru aprobarea SEA și a PPATU.

Pe scurt, scopul procesului de IP îl reprezintă ajungerea la un consens cu privire la cele mai adecvate alternative de elaborare a PPATU înainte de prezentarea acestui „proiect acceptat” pentru consultări în întrunire publică (evident că trebuie analizate în prealabil și observațiile din partea publicului larg primite în etapa elaborării alternativelor). Întrunirea publică oficială reprezintă posibilitatea dată publicului larg de a face observații pe marginea proiectului PPATU și a raportului de mediu aferent. Apoi observațiile publicului sunt analizate și, după caz, încorporate în PPATU. iar, dacă este cazul, raportul de mediu al SEA trebuie modificat în consecință. În cazul în care în lumina noilor informații trebuie aduse schimbări semnificative PPATU (și raportului de mediu aferent), poate fi necesar să se repete procesul de consultări, începând cu principalii factori interesați (pentru PPATU și SEA).

Când în final se ajunge la un consens, proiectul final al PPATU și raportul de mediu aferent se înaintează autorității competente (pentru SEA) spre aprobare oficială, respectiv MMD, sau ARPM pentru emiterea avizului de mediu, și autorității în drept pentru aprobarea PPATU (de ex. MDLPL și consiliilor județene și locale).

După această etapă a aprobării finale nu ar trebui să mai fie necesare alte modificări ale PPATU și ale raportului său de mediu întrucât diferitele autorități competente pentru aprobarea SEA și a PPATU au fost deja consultate și cunosc pe deplin conținutul PPATU și al raportului de mediu.

Dacă autoritatea competentă pentru SEA (MMDD sau ARPM) decide să emită avizul de mediu, atunci versiunea PPDI/PPZI pentru care s-a emis avizul de mediu se trimite pentru aprobare către autoritatea cu competențe în acest sens; după aprobare, PPDI/PPZI capătă putere de lege (nu mai este doar un proiect).

Însă orice comentariu major și semnificativ primit în perioada obligatorie în care proiectul final de PPATU este disponibil pentru public, poate determina reluarea etapei de definitivare a PPATU și deci și a raportului de mediu.

Pașii detaliați³⁰, astfel cum se regăsesc în HG 1076/2004, sunt arătați în alineatele 9.6.3.1 – 9.6.3.3 de mai jos.

Pentru fiecare tip de implicare a publicului există o mare varietate de instrumente și tehnici de implicare a factorilor interesați. Anexa 8 a prezentului Ghid enumără unele instrumente și tehnici.

În selectarea celei mai bune combinații de instrumente și tehnici de facilitare a implicării publicului, trebuie luate în considerare mai multe elemente. Acestea sunt prezentate în Anexa 8.

Cel mai probabil, nu va fi suficient un singur instrument sau o singură tehnică și va trebui să se aplice o combinație potrivită de instrumente și tehnici, pentru a asigura implicarea adecvată a publicului interesat, îndeplinind cerințele cheie conturate în cele de mai sus.

9.6.3 Când trebuie să înceapă IP?

În mod ideal, IP ar trebui să înceapă în etapa pregătitoare a definirii domeniului pentru elaborarea PPATU și să continue pe toată durata procesului SEA. Este bine ca IP în pregătirea PPATU și a SEA să fie integrate. Acest lucru nu numai că este eficient, dar dă și posibilitatea publicului de a corela propunerea se dezvoltare cu efectele ei asupra mediului.

Există patru etape principale în care este prevăzută în legislație implicarea publicului în procesul SEA. Aceste etape sunt:

- Încadrarea PPATU pentru a se decide dacă PPATU trebuie supus unei SEA,
- Definirea domeniului

³⁰ Articolul 6(2)

- Evaluarea de mediu a PPATU și implementarea PPATU
- Analiza calității raportului de mediu și luarea deciziei privind acordul de mediu.

Pașii de parcurs pentru fiecare etapă sunt arătați mai jos, în tabelele 9.7 – 9.9. S-a avut grijă să se utilizeze termenii corecți descriși în tabelul 9.1 pentru nivelul IP utilizat în fiecare etapă.:-

9.6.3.1 Etapa 1: Implicarea publicului în încadrarea PPATU

Cei șapte pași practici ce trebuie efectuați pentru a asigura implicarea publicului la încadrarea PPATU sunt cei enumerați în continuare:

Tabelul 9.7: Etape practice pentru asigurarea implicării publicului

Pasul	Acțiuni
Pasul 1	Titularul PPATU publică de două ori în mass-media, la interval de 3 zile și anunță pe pagina de internet: <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea și natura primei versiuni a PPATU; • Lansarea procesului de încadrare; • Locul și perioadele de consultare a PPATU; • Ocaziile oferite publicului de a trimite comentarii și sugestii la sediul AC, în termen de 15 zile de la data ultimului anunț în presă.
Pasul 2	Publicul poate formula comentarii și sugestii pe care le trimite la sediul AC.
Pasul 3	AC ține seama de comentariile și propunerile primite din public în efectuarea etapei de încadrare.
Pasul 4	Decizia de încadrare este pusă la dispoziția publicului: <ul style="list-style-type: none"> ▪ AC anunță pe pagina sa web decizia de încadrare și motivele, ca și posibilitatea ca publicul să poată adresa propuneri în scris privind reanalizarea deciziei, la sediul AC, în termen de 10 zile de la data anunțului. ▪ Titularul PPATU publică în mass-media decizia referitoare la încadrare.
Pasul 5	Publicul poate formula comentarii cu privire la decizia de încadrare pe care să le trimită la sediul AC.
Pasul 6	AC (în cadrul CSC) ia în considerare comentariile publicului și, dacă aceste comentarii sunt semnificative și relevante, poate reanaliza decizia de încadrare în termen de 15 zile de la termenul stabilit pentru primirea propunerilor din partea publicului.
Pasul 7	Decizia finală de încadrare este pusă la dispoziția publicului: <ul style="list-style-type: none"> ▪ AC afișează pe pagina web proprie decizia finală și explicațiile în termen de 3 zile de la adoptare; ▪ Titularul P/P publică în mass-media decizia finală referitoare la încadrare în termen de 3 zile de la adoptarea acesteia.

Toate secțiunile următoare se referă la PPATU pentru care s-a făcut încadrarea și s-a decis ca PPATU să aibă o SEA.

9.6.3.2 Consultările publice în definirea domeniului, evaluarea PPATU și elaborarea PPATU

În tabelul 9.8 de mai jos sunt descriși trei pași practici ce trebuie efectuați pentru a asigura implicarea publicului în stabilirea domeniului, evaluarea PPATU și elaborarea PPATU:

Tabelul 9.8: Etape în asigurarea implicării publicului în definirea domeniului.

Pasul	Acțiuni
Pasul 1	La inițiativa titularului PPATU, se constituie grupul de lucru, care poate include membri ai publicului calificat și alți principalii factori interesați implicați în implementarea PPATU. Aceștia elaborează raportul de definire a domeniului pentru PPATU. GL îndrumă echipa SEA în elaborarea raportului de mediu pentru PPATU.

	<p>Toți membrii GL trebuie să participe la toate ședințele iar constatările acestor întruniri trebuie documentate.</p> <p>Rezultatele definirii domeniului trebuie documentate în raportul de definire a domeniului, care se întocmește de echipa SEA pe baza discuțiilor purtate în GL. Raportul privind definirea domeniului se pune la dispoziția publicului prin mass media. Publicul larg trebuie consultat, respectiv i se cere să comenteze iar de comentariile formulate trebuie să se țină seama atunci când se stabilește ce trebuie să cuprindă raportul privind definirea domeniului, ele fiind integrate în PPATU când acesta ajunge la ultima etapă de elaborare.</p> <p>Titularul PPATU trebuie să ofere un formular special de înregistrare a comentariilor fiecărui participant Acest formular trebuie să includă numele și categoria factorului interesat, un spațiu în care să se scrie comentariile și alt spațiu în josul paginii pentru răspunsul transmis de AC.</p>
Pasul 2	<p>După finalizarea proiectului PPATU, titularul PPATU publică de două ori în mass-media, la interval de 3 zile și anunță pe pagina de internet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ disponibilitatea versiunii finale a PPATU; ▪ finalizarea raportului de mediu în care a fost evaluat PPATU; ▪ locul și orele în care pot fi consultate cele două documente; ▪ posibilitatea oferită publicului de a trimite comentarii și propuneri scrise la sediul titularului PPATU și la cel al AC, în termen de 45 zile de la data publicării ultimului anunț în presă.
Pasul 3	<p>Titularul/echipa PPATU, în consultare cu echipa SEA, modifică proiectul de PPATU și/sau raportul de mediu ținând cont de comentariile adecvate primite de la public.</p>

9.6.3.3 Participarea publicului la analiza calității PPATU și raportului său de mediu

Cei opt pași practici ce trebuie efectuați pentru a asigura participarea publicului la analiza calității raportului de mediu și luarea deciziei sunt cei enumerați în continuare:

Tabelul 9.9: Etape în asigurarea implicării publicului în analiza raportului de mediu.

Pasul	Acțiuni
Pasul 1	<p>Titularul PPATU comunică proiectul PPATU supus consultării și raportul de mediu către:</p> <ul style="list-style-type: none"> - AC, - autoritățile de sănătate publică, - Și alte autorități de resort definite ca principalii factori interesați în grupul de lucru SEA - Echipa PPATU va mai trimite PPATU și raportul de mediu către cei a căror consultare este prevăzută de lege
Pasul 2	<p>Titularul PPATU organizează întrunirea publică:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ invită AC; autoritățile competente de sănătate și autoritățile implicate în etapa de încadrare (membri CSC) să participe la dezbateră publică; ▪ invită publicul larg să participe la dezbateră proiectului de PPATU supus consultării, anunțând în mass-media de 2 ori la interval de 3 zile și pe pagina de web proprie, aspectele practice legate de organizarea dezbaterii publice cu 45 de zile înainte de data evenimentului: <ul style="list-style-type: none"> - locul, data și ora dezbaterii publice - autoritățile care participă (și care pot răspunde și întrebărilor relevante adresate de publicul larg)
Pasul 3	<p>Autoritățile de sănătate publică și autoritățile de resort în cauză analizează documentația, întocmesc un punct de vedere și îl înaintează AC în termen de 45 de zile calendaristice de la data primirii datelor de la titularul PPATU.</p> <p>Această etapă cuprinde negocierile cu principalii factori interesați necesari implementării PPATU sau în tratarea efectelor implementării PPATU asupra mediului. Toate comentariile primite de la principalii factori interesați trebuie analizate și incorporate în proiectul de PPATU și în raportul de mediu.</p>

Pasul	Acțiuni
Pasul 4	În timpul dezbaterii publice, reprezentantul AC înregistrează toate comentariile și propunerile din public și întocmește procesul verbal al întrunirii. Titularul/ echipa PPATU trebuie să ofere un formular special de înregistrare a comentariilor fiecărui participant. Acest formular ar trebui să includă numele și categoria factorului interesat și un spațiu în care să se scrie comentariile. Dacă este cazul, echipa SEA poate ajuta publicul să noteze comentariile pe formulare. În Anexa 8 este prezentat un exemplu de astfel de formular
Pasul 5	AC analizează calitatea raportului de mediu, ținând cont de: <ul style="list-style-type: none"> - punctele de vedere detaliate și documentate primite din partea autorităților de sănătate publică și a celorlalte autorități consultate; - rezultatele consultării și implicării publicului pe tot parcursul procesului de evaluare și de elaborare a PPATU și modul în care s-a ținut seama de ele în raportul de mediu și proiectul de PPATU.
Pasul 6	Pe baza acestei analize, AC poate decide următoarele: <ul style="list-style-type: none"> - să solicite în scris: <ul style="list-style-type: none"> o completarea sau refacerea Raportului de mediu (dacă acesta nu este de o calitate satisfacătoare) pentru asigurarea conformării acestuia cu cerințele HG 1076/2004; o refacerea proiectului PPATU dacă Raportul de mediu sau comentariile publicului au evidențiat efecte probabile adverse asupra mediului (care poate nu au fost atenuate sau compensate prin măsurile de ameliorare prevăzute). O astfel de solicitare trebuie justificată și comunicată titularului PPATU. <p>sau</p> <ul style="list-style-type: none"> - să ia decizia de a elibera avizul de mediu în termen de 15 zile de la data dezbaterii publice; aceasta decizie se comunica titularului PPATU în termen de 3 zile calendaristice de la luarea deciziei. <p>Avizul de mediu trebuie să cuprindă măsuri de monitorizare a efectelor asupra mediului (cele prevăzute în Raportul de mediu și altele în plus, dacă este cazul) ca și măsuri de atenuare a acestora și a efectelor transfrontiera, după caz.</p>
Pasul 7	CA afișează decizia de a elibera acordul de mediu pe pagina sa de web în termen de 3 zile de la data adoptării acesteia, iar titularul PPATU publică această decizie în mass-media în termen de 5 zile de la luarea afișării pe pagina web.
Pasul 8	Titularul PPATU și AC pun la dispoziția publicului, la cerere, versiunea finală a PPATU pe baza căreia a fost eliberat acordul de mediu, la sediul său.

9.6.4 Analiza comentariilor factorilor interesați cu privire la proiectul final PPATU și la Raportul de mediu

Este normal să apară o diversitate de opinii publice pentru și împotriva propunerilor dintr-un PPATU și un RM. Problema constă în a elabora metodologia de răspuns la întreaga varietate de comentarii primite. Părerile factorilor interesați pot fi determinate de situația sau de aspirațiile acestora. Părerile actorilor interesați înregistrate vor trebui clasificate în funcție de:

- Tipul de factor interesat (de ex. persoană particulară, grup de persoane particulare cu interese speciale, ONG, firmă privată)
- categoria generală a comentariului, respectiv
 - o Factori interesați pro – cei care sunt de acord și sprijină PPATU și propunerile de dezvoltare și de protecție a mediului pe care le formulează acesta;
 - o Factori interesați neutri – cei care adoptă o poziție pasivă;
 - o Factori interesați contra – cei care se opun PPATU și/sau analizei problemelor de mediu la care se face referire.

Factori interesați principali

- o Factorii de implementare interesați (de obicei autoritățile care au obligația să avizeze sau să aprobe implementarea PPATU și recomandările raportului de mediu)
- o Factori interesați care trebuie să facă față efectelor negative asupra mediului de ex. Ministerul Sănătății, direcțiile de sănătate publică

- o Factori interesați din comunicații: Mass media și unele ONG locale care ajută la publicitatea și interpretarea efectelor PPATU

Este normal ca unele tipuri de factori interesați să se încadreze în mai multe categorii (de ex. un factor interesat contra care este factor implicat în implementare. Este necesar să se negocieze cu aceștia pentru a le obține cooperarea în găsirea de compromisuri durabile din punctul de vedere al mediului.

Comentariile factorilor interesați care exprimă sprijin sau obiecții față de proiectul de PPATU trebuie analizate apoi mai în amănunt de către delegații din grupul de lucru.

9.6.4.1 Analizarea și prelucrarea opiniilor exprimate de factorii interesați
Acest proces important necesită o finanțare adecvată și personal suficient. Pe termen lung, ea asigură o implementare fără probleme a PPATU și a recomandărilor RM.
Decizia de a încorpora sau nu părerile factorilor interesați trebuie înregistrată în cazul fiecărui factor pe formularul pe care a fost scris comentariul inițial. Un exemplu de formular și de ordine de zi a unei întruniri publice pentru SEA se găsește în anexa 8

În general, deciziile pot fi clasificate după cum urmează:

- Observațiile au fost acceptate și PPATU și/sau RM a fost ajustat în consecință (specificați);
- Observații acceptate în general, dar nu fac necesară modificarea PPATU sau a RM (se specifică din ce motiv);
- Observațiile nu se acceptă, deoarece modificările pe care le presupun ar contraveni obiectivelor declarate ale PPATU (de remarcat că aceste obiective ar fi trebuit să facă obiectul consultării publicului și aprobării într-o fază anterioară a SEA);
- Observația nu se acceptă deoarece nu este relevantă pentru PPATU și/sau RM (specificați motivele).
- Alte motive de respingere (specificați).

Modificările aduse în urma consultărilor pot fi majore și de aceea pot necesita o reevaluare ulterioară mai amănunțită. Probabilitatea ca acest lucru să se întâmple poate fi redusă dacă a avut loc o consultare adecvată într-o fază mai timpurie a elaborării PPATU, când au fost create soluțiile alternative și au fost supuse încadrării.

După ce comentariile publicului au fost clasificate pe grupe de factori interesați, trebuie să se stabilească dacă acestea fac necesară revizuirea constatărilor SEA sau a unor elemente ale PPATU. Orice schimbare semnificativă a elementelor P/P pe baza comentariilor publicului trebuie analizată ca parte a procesului de întocmire a PPATU. Însă este important ca orice modificare propusă să fie supusă evaluării de mediu astfel încât ea să nu determine alte forme de impact semnificativ.

Modificările propuse trebuie evaluate în raport cu standardele, obiectivele și țintele de mediu specificate în RM. În acest caz, poate fi necesar ca procesul să revină la faza de evaluare și să fie repetat.

Raportul cu modul în care comentariile publicului au fost luate în considerare trebuie pus la dispoziția publicului într-o anexă separată la Raportul final privind SEA și PPATU.

10. CONSULTARI TRANSFRONTIERĂ

10.1 SCOP

Consultarea transfrontieră are loc atunci când un PPATU propus într-o țară (respectiv țara de origine) poate avea efecte semnificative asupra teritoriului unei alte țări (țară afectată), respectiv: Bulgaria, Ungaria, Moldova, Serbia și Ucraina.

PPATU care ar putea avea efecte semnificative asupra mediului Mării Negre trebuie supuse și ele consultărilor transfrontiera, inclusiv cu alte țări decât cele susmenționate, care au litoral la Marea Neagră, respectiv Rusia, Georgia și Turcia.

Din punct de vedere al mediului, România are astfel opt țări vecine, ceea ce face ca mecanismele de consultare transfrontiera să fie și mai importante.

Procesul de consultare transfrontieră trebuie să ofere din timp a autorităților și publicului din țările afectate ocazia efectivă de a-și exprima opinia.

10.2 METODA DE LUCRU

10.2.1 Obligații generale

Dacă PPATU propus poate avea efecte semnificative asupra mediului unei țări vecine, atunci consultările transfrontiera trebuie să aibă loc conform prevederilor HG 1076/2004 și principiilor Convenției de la Espoo³¹.

România trebuie să înainteze țării vecine un exemplar al proiectului de PPATU și al raportului de mediu aferent.

Această țară vecină trebuie să indice României dacă dorește să înceapă consultări înainte de adoptarea PPATU.

România și țara în cauză stabilesc de comun acord de la începutul consultărilor procedura detaliată a consultărilor transfrontiera:

- un calendar de timp rezonabil pentru durata consultărilor.
- aranjamente detaliate care să asigure informarea autorităților de mediu și a publicului din țara vecină în cauză și crearea ocaziei ca aceștia să formuleze opinii într-un interval de timp rezonabil.

Aranjamentele de detaliu trebuie să cuprindă de preferință cel puțin următoarele aspecte:

- mecanismele practice de consultare;
- instrumentele și tehnicile ce vor fi aplicate;
- costurile estimative ale implicării publicului, de ex. pentru traducerea documentelor, și cine la va suporta. În principiu costurile unei implicări publice la un nivel rezonabil sunt suportate (în țara vecină) de țara de origine. Însă poate fi rezonabil să se ceară țărilor afectate să contribuie financiar, în cazul în care din implementarea PPATU ar rezulta efecte pozitive.
- posibilitatea stabilirii de comitete comune la nivel național și, dacă este cazul, la nivel regional (dacă sunt afectate anumite regiuni, de ex. regiunile riverane unui bazin hidrografic sau zone de coastă)

³¹ Convenția UNECE din 25 februarie 1991 privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontiera

10.2.2 Pașii relevanți în consultarea și participarea publicului prevăzuți de legislația națională în vigoare

Secțiunea V, Art. 35 al HG 1076/2004 conține prevederi ce trebuie aplicate în cadrul relațiilor bilaterale.

Mecanismele relațiilor bilaterale trebuie să se poată aplica în situațiile în care un P/P³²:

- propus de România ar putea avea un efecte semnificative asupra mediului din altă țară sau când o țară potențial semnificativ afectată solicită informații cu privire la P/P;
- inițiat în altă țară ar putea avea efecte negative potențial semnificative asupra teritoriului românesc.
- elaborat în comun poate avea efecte semnificative asupra mediului din țările respective.

Pentru consultare sunt relevante următoarele aspecte:

- informații din partea autorităților implicate în procedura de evaluare a mediului din țara potențial afectată semnificativ și, prin acestea, informarea publicului interesat din țara respectivă;
- participarea autorității publice centrale pentru protecția mediului din țara de origine a P/P propus;
- calendarul de consultări stabilit de comun acord de țările în cauză.

Limba oficială a consultărilor inclusiv a documentelor comunicate reciproc este engleza.

Responsabilitățile privind consultarea și alte aspecte formale în cazul PPATU a căror implementare ar putea avea efecte transfrontiere potențial semnificative revin autorităților de la nivel central.

Autoritatea publică centrală responsabilă în sectorul pentru care se elaborează PPATU poartă răspunderea principală, dar este susținută de Ministerul Afacerilor Externe.

Autoritatea publică centrală are următoarele îndatoriri stabilite prin legislația română:

- să transmită un exemplar al proiectului de PPATU și a raportului de mediu inclusiv al programului de monitorizare a efectelor asupra mediului țării potențial afectate de implementarea PPATU în maxim 20 de zile calendaristice de la data finalizării Raportului de mediu
- să facă aranjamentele privind consultarea referitoare la efectele transfrontiera asupra mediului ale implementării PPATU și la măsurile analizate pentru reducerea sau compensarea acestor efecte, dacă țara respectivă notifică intenția de a demara consultări înainte de adoptarea PPATU sau înainte ca acesta să intre în procedura legislativă;
- să notifice țara care a fost consultată cu privire la decizia de a elibera avizul de mediu;
- să informeze autoritatea publică centrală pentru protecția mediului din țările potențial afectate și să pună la dispoziția acesteia următoarele:
 - PPATU astfel cum a fost adoptat;
 - o declarație privind modul în care au fost incorporate considerentele de mediu în PPATU, cum s-a ținut seama de Raportul de mediu, cum au fost analizate rezultatele consultării transfrontiere în procesul luării deciziei, motivele pentru care a fost aleasă alternativa PPATU aprobată în comparație cu alte alternative rezonabile ce au fost evaluate;
 - măsurile stabilite pentru monitorizarea efectelor asupra mediului.

10.2.3 Când trebuie să înceapă consultarea transfrontieră?

Consultările transfrontiera trebuie să înceapă înainte de adoptarea sau depunerea PPATU în procedura legislativă.

³² Toate P/P includ categoria PPATU

Poate fi considerată bună practică începerea consultărilor într-o fază mai timpurie, dacă și de îndată ce propunătorul PPATU sau cei care au elaborat SEA au determinat că PPATU ar putea avea efecte semnificative asupra mediului dintr-o țară vecină.

Timpul necesar traducerii documentelor poate prelungi durata totală a procesului SEA.

11. LUAREA DECIZIEI

11.1 SCOP

În general, scopul SEA în raport cu luarea deciziei este acela de a asigura luarea în considerare a rezultatelor SEA, respectiv a raportului de mediu, opiniilor exprimate în procesul de consultare și a rezultatelor consultărilor transfrontiera, dacă este cazul, în pregătirea PPATU și înainte de adoptarea acestuia.

11.2 ABORDARE

De fapt, în România procesul de luare a deciziilor privind toate PPATU are două faze:

- decizie din punct de vedere al mediului, respectiv avizul de mediu;
- hotărârea finală privind PPATU, respectiv aprobarea PPATU, conform legii.

Prezenta secțiune se referă la procedura de aprobare a SEA:

După cum se arată în HG 1076/2004, autoritatea competentă pentru SEA (AC) trebuie să emită avizul de mediu pentru planul sau programul respectiv, pe baza proiectului de PPATU, a raportului de mediu și a rezultatelor procesului de consultare.

Avizul de mediu este un document emis oficial și semnat de secretarul de stat pentru SEA, în cazul când autoritatea competentă pentru SEA este MMDD, și de directorul executiv al ARPM, în cazul în care autoritatea competentă pentru SEA este ARPM.

Avizul de mediu cuprinde:

- a) modul în care considerațiile de mediu au fost integrate în PPATU,
- b) cum s-au soluționat problemele de mediu în raportul de mediu,
- c) cum s-au luat în considerare opiniile exprimate de public și de alte autorități, precum și, dacă este cazul, rezultatele consultărilor transfrontiera,
- d) motivarea alegerii uneia dintre alternativele de PPATU prezentate
- e) măsurile de monitorizare a efectelor implementării PPATU asupra mediului propuse de titularul PPATU și altele suplimentare, dacă este cazul;
- f) măsurile de reducere a efectelor semnificative asupra mediului, inclusiv a celor transfrontiera, dacă este cazul.

Un PPATU nu poate fi adoptat înainte de a obține avizul de mediu care să confirme integrarea aspectelor referitoare la protecția mediului în planul sau programul supus spre adoptare.

Statutul juridic al avizului de mediu face cu atât mai importantă desfășurarea SEA în paralel cu procesul de planificare. Aceasta va permite titularului PPATU să țină seama de rezultatele SEA în pregătirea PPATU, pe măsură ce acestea devin disponibile și să discute cu echipa SEA aspectele importante. Desfășurarea ambelor procese în paralel va preveni apariția situației în care autoritatea competentă pentru SEA să solicite modificări semnificative ale proiectului PPATU ca precondiție a emiterii acordului de mediu (v. secțiunea 4 pentru detalii și secțiunea 9 pentru diferitele etape ale implicării publicului care conduc la aprobare).

Acest statut juridic al declarației SEA este foarte neobișnuit. În alte țări ale UE aprobările emise de autoritatea competentă pentru SEA se referă de obicei numai la procesul SEA, iar responsabilitatea aprobării/respingerii finale a planului, cu includerea analizei efectelor asupra mediului și a consecințelor acestuia – identificate prin SEA – nu revine decât titularului PPATU sau organului executiv sau reprezentativ al țării, regiunii sau municipalității respective.

După emiterea avizului de mediu titularul PPATU trebuie să pună la dispoziția autorităților și publicului care a fost consultat:

- PPATU astfel cum a fost adoptat;
- o declarație, cu sintetizarea modului în care s-a ținut cont de rezultatele SEA în pregătirea PPATU și cu explicarea motivelor pentru care a fost ales PPATU în forma adoptată, în lumina altor soluții rezonabile analizate;
- descrierea măsurilor ce vor fi luate pentru monitorizarea efectelor implementării PPATU asupra mediului.

12. MONITORIZAREA DE MEDIU A IMPLEMENTĂRII PPATU

12.1 SCOP

Această secțiune va trebui citită împreună cu secțiunea 7.9, în care este descris programul de monitorizare în efectuarea evaluării mediului.

SEA trebuie să propună un program de monitorizare a efectelor implementării PPATU asupra mediului și titularul PPATU este cel care răspunde de crearea aranjamentelor necesare pentru monitorizare.

12.2 ABORDARE

12.2.1.1 Generalități

Trebuie să se țină cont de câteva principii elementare:

- Natura monitorizării este diferită pentru diferite tipuri de PPATU care cuprind dezvoltarea unei diversități de sectoare, având în vedere că acestea pot avea efecte foarte diferite asupra mediului. De asemenea, sensibilitatea mediului va varia în funcție de loc (de ex. amprenta și zona de impact de mediu a PPATU)
- Având în vedere domeniul mai larg al PPATU față de cel al unui proiect, este adesea dificil să se probeze o relație directă de mediu cauză-efect la nivelul PPATU, deși măsurile de implementare a PPATU și schimbarea condițiilor de mediu (exprimate prin indicatori) pot fi adesea corelate statistic.
- Când se începe revizuirea PPATU trebuie să se țină cont de rezultatele monitorizării.

Trebuie evaluat în ce măsură aranjamentele de monitorizare existente sunt adecvate pentru monitorizarea mediului. Mai mult, trebuie identificată măsura în care monitorizarea mediului ar putea fi integrată în sistemul general de monitorizare a implementării PPATU.

Pentru a se menține caracterul practic și eficiența economică, trebuie de asemenea evaluat în ce măsură același mecanism de monitorizare ar putea cuprinde mai multe PPATU dacă acesta oferă suficiente informații cu privire la efectele fiecărui PPATU asupra mediului. În unele situații, poate fi mai simplu de identificat efectele cumulative ale PPATU atunci când acestea sunt monitorizate împreună. Datele de bază ale monitorizării trebuie de asemenea să poată arăta efectele cumulative probabile (sau prognozate), pe măsură ce fiecare nou PUZ și PUD este aprobat (folosind prognozele furnizate în raportul SEA).

Pentru multe PPATU implementarea durează mai mulți ani. Poate fi însă necesar să se revizuiască periodic programul de monitorizare (de exemplu după 3-5 ani, în funcție de tipul de PPATU) astfel încât să țină seama de noile metode și schimbări apărute după efectuarea studiului situației inițiale.

Între întrebările esențiale ce trebuie adresate în timpul pregătirii și implementării programului de monitorizare se numără următoarele, dar nu numai:

- ce să se monitorizeze?
- când să se monitorizeze?
- ce metodă de monitorizare să se utilizeze?
- mecanismele, inclusiv întocmirea raportului de monitorizare și specificarea celor ce vor analiza constatările raportului (și vor lua măsuri).

12.2.2 Ce să se monitorizeze

- Monitorizarea trebuie să se refere la efectele semnificative asupra mediului, respectiv în principiu la toate tipurile de efecte, pozitive, adverse, prevăzute sau neprevăzute. Trebuie monitorizate nu numai efectele directe, ci și cele indirecte, sinergice și cumulative.
- Efectele probabile sunt descrise în Raportul de mediu și deci monitorizarea trebuie să se axeze asupra acestora.
- Este posibil ca monitorizarea altor efecte să fie justificabilă în unele situații (de exemplu, efecte care nu au fost prevăzute, dar au fost raportate de public după întocmirea PPATU)

12.2.3 Când să se monitorizeze

Frecvența monitorizării depinde de problema specifică ce trebuie rezolvată. Deși în unele situații este necesară o singură măsurătoare, în altele, mai ales cele care privesc procese dinamice, este necesară o monitorizare regulată și de lungă durată. Acest lucru trebuie precizat în detaliu ca o condiție a aprobării SEA

12.2.4 Cum să se monitorizeze

În general există două instrumente de monitorizare:

- Studii calitative și/sau cantitative de specialitate: acestea reprezintă instrumente adecvate pentru situații complexe și atunci când nu există suficiente informații pe baza cărora să se stabilească indicatori; de obicei, astfel de studii sunt mai mult decât o simplă monitorizare a implementării PPATU, propunându-și și realizarea unei evaluări a obiectivelor PPATU prin analiză, discuții ale deciziilor, interpretări etc.
- Indicatori: sunt cele mai utilizate și convenabile instrumente de monitorizare. Majoritatea indicatorilor de mediu sunt cantitativi, exprimați în termeni statistici, dar în unele cazuri ei pot fi calitativi.

Problemele de mediu sunt diverse și complexe, de aceea nu este fezabilă stabilirea unui set de indicatori „corecți”. Pentru a promova comparațiile încrucișate între tipuri de PPATU similare, este util să se folosească indicatori standardizați deja utilizați în mod comun în managementul mediului. Indiferent ce set de indicatori va fi selectat, este important în sensul monitorizării PPATU să se identifice legătura dintre PPATU, efectele probabile semnificative asupra mediului și indicatorii relevanți.

Un model de bază, care se poate dovedi util în acest sens, este prezentat în tabelul 12.1

Tabelul 12.1: Modelul de bază al monitorizării de mediu

	Tip de indicatori
P/P	Indicatori de presiune
Proiecte/activități declanșate de PPATU	Indicatorii forței motrice: (descrierea evoluției sociale, demografice și economice a societății și modificările corespunzătoare ale stilului de viață etc.)
Probleme de mediu	Indicatori de presiune: descriu evoluția emisiilor de substanțe, agenți fizici și biologici, utilizarea resurselor și ocuparea terenurilor; trebuie adăugat că aceiași indicatori pot servi ca măsuri (ex. evacuări de deșeuri umane sau industriale comparativ cu concentrația de poluanți din corpurile de apă). Utilizarea numai a indicatorilor de presiune adeseori nu este adecvată.
Starea mediului	Indicatori de stare: dau o descriere a cantității și calității fenomenelor fizice, biologice sau chimice dintr-o anumită zonă; pot, de exemplu, descrie resursele de specii sălbatice.

Impact asupra mediului	Indicatori de impact: se utilizează pentru a descrie ce impact rezultă din forțele directoare.
Măsuri	Indicatori de reacție: se referă la reacțiile grupurilor sau persoanelor din societate, ca și la încercările guvernului de a preveni, compensa, ameliora sau adapta la schimbările de stare a mediului. În monitorizarea P/P sunt aplicabile următoarele categorii: <ul style="list-style-type: none"> - Indicatori descriptivi – care privesc ceea ce se întâmplă cu mediul și cu oamenii - Indicatori de performanță – care compară condițiile materiale cu un set specific de condiții de referință

Sursa: (cadru DPSIR propus de Agenția Europeană de Mediu – EEA)

Alegerea indicatorilor trebuie să respecte criteriile enumerate în tabelul 12.2 de mai jos.

Tabelul 12.2: Criterii pentru selectarea indicatorilor

Criteriu	Descriere
Simplitate, pragmatism, fezabilitate și cost	Indicatorii trebuie să evidențieze în mod concis factorii cheie. În plus, trebuie să fie practici și realiști din punct de vedere al costurilor de obținere a informației. Ori de câte ori este posibil, să se utilizeze informații și date deja colectate și disponibile. Sugestia este de a asigura ca fiecare indicator să cuantifice și să simplifice informația într-un mod care să promoveze înțelegerea aspectului de mediu atât de către factorii de decizie cât și de către public.
Cuprindere spațială și temporală	Trebuie să se acorde o atenție specială alegerii indicatorilor care reflectă formele de impact direct, indirect, cumulativ și rezidual. Se promovează utilizarea indicatorilor la nivel de componentă (de ex. calitatea apei) care facilitează agregarea informațiilor de mediu fie sunt comparabili cu indicatorii la nivel național.
Implicarea factorilor interesați	În ce măsură indicatorii permit utilizatorilor resurselor și/sau principalilor poluatori (respectiv factorilor interesați primari) să stabilească obiective și să monitorizeze singuri progresele la nivel local?

12.2.5 Diferite abordări ale monitorizării

Schemele de monitorizare pot fi clasificate în categorii mari, cu unele suprapuneri, în funcție de caracteristicile principale. Alegerea abordării adecvate va depinde în primul rând de tipul și conținutul PPATU.

Aceste categorii diferite sunt enumerate și descrise în tabelul 12.3 de mai jos.

Tabelul 12.3: Categoriile de monitorizare

Tipul de monitorizare	Descriere
Monitorizarea impactului la nivel de proiect	Înainte de obținerea autorizației, titularul trebuie să ofere informații cu privire la impactul posibil asupra mediului (mai ales atunci când este necesară efectuarea EIM). După realizarea proiectului (de ex. după construcția instalației) și intrarea în funcțiune, este necesară monitorizarea cantității de emisii, a eliminării deșeurilor, etc. Această monitorizare își propune să măsoare impactul activității, spre deosebire de monitorizarea stării, care se axează pe starea mediului în general, fără a face referire la o activitate concretă determinată.
Monitorizarea stării (monitorizare generală a mediului)	De obicei, schemele generale de monitorizare a mediului se utilizează pentru observarea și descrierea stării mediului (inclusiv a modificărilor acesteia) independent de programe sau planuri. Ea stă la baza unei diversități de activități de toate tipurile legate de mediu. Rezultatele obținute pot fi apoi utilizate pentru a descrie progresele protecției mediului, pentru a identifica punctele slabe ale legislației naționale de mediu sau pentru a formula obiective de mediu.
Monitorizare axată pe performanță	Monitorizarea axată pe performanță constă în special din controlarea implementării și eficacității anumitor măsuri prevăzute într-un PPATU. Măsurile în cauză își propun de obicei să producă efecte pozitive asupra mediului. Poate fi relevant pentru controlul eficacității măsurilor de atenuare prevăzute într-un PPATU, de ex. pentru a controla dacă măsurile de protecție împotriva zgomotului din trafic pentru un drum nou construit au fost implementate și au dus la scăderea impactului pentru vecini etc. În contextul PPATU cofinanțate conform Regulamentului referitor la fondurile de coeziune, monitorizarea axată pe performanță este foarte obișnuită.
Monitorizare bazată pe obiective	Monitorizarea pe bază de obiective își propune să controleze dacă au fost atinse obiectivele specifice de calitate a mediului sau țintele de mediu într-un anumit interval de timp. Obiectivele de calitate a mediului (OCM) descriu modul în care trebuie să arate calitatea aerului, apei, solului etc. pentru a se obține durabilitate din punct de vedere al mediului. În ceea ce privește monitorizarea PPATU, este evident că monitorizarea pe bază de obiective nu are sens decât dacă respectivul PPATU conține obiective sau ținte de mediu.
Metode combinate	După cum arată diferitele abordări, monitorizarea poate fi utilizată pentru a îndeplini diferite sarcini. Fiecare dintre acestea este la fel de importantă. Dacă abordarea legată de impact și abordarea legată de stare pot determina măsuri de protecție față de activitățile trecute, abordarea pe bază de obiective de exemplu este deosebit de utilă pentru urmărirea evoluției efectelor pe termen lung, mai ales în domenii precum schimbările climatice. Deoarece PPATU constă din elemente diferite, abordările în care se combină mai multe dintre cele susmenționate, pot fi mai eficiente decât cele axate pe o singură perspectivă. Astfel, abordarea pe bază de impact poate fi

	combinată diferit pentru fiecare parte a planului. Dacă trebuie monitorizate efectele emisiilor asupra mediului, se poate utiliza abordarea pe bază de impact, iar pentru eficacitatea măsurilor de reducere, se poate urmări abordarea pe bază de performanță.
--	---

12.3

RAPORTAREA PERIODICĂ A REZULTATELOR MONITORIZĂRII

Rezultatele monitorizării trebuie raportate de către autoritatea care răspunde de implementarea PPATU (titularul PPATU), astfel încât impactul real al PPATU să poată fi evaluat de către autoritatea de management corespunzătoare care a emis acordul de mediu (respectiv MMDD sau ARPM). (Pentru o discuție a monitorizării PUZ – v. Ghidul sectorial pentru industrie și zone industriale)

Deși în HG 1076/2004 nu sunt prevăzute informații mai specifice în acest sens, programul de monitorizare ar trebui să conțină detalii cu privire la mecanismele practice, cum ar fi:

- către care departament în MMDD sau ARPM trebuie trimise rapoartele;
- ce departament trebuie să analizeze raportul și să dea răspunsul oficial la acesta.

Rezultatele monitorizării trebuie de asemenea puse la dispoziția altor autorități interesate și publicului, pe baza metodelor și mijloacelor utilizate de obicei pentru a permite accesul publicului la informațiile de mediu.

Raportarea periodică are un rol esențial în realizarea scopului SEA, care este acela de a asigura o dezvoltare durabilă, deoarece permite o mai bună înțelegere a relației dintre dezvoltare și efectele asupra mediului și ajută la identificarea noilor schimbări ale PPATU ce ar putea fi necesare, pentru a măsura forme neprevăzute de impact asupra mediului.

Recomandările de revizuire a procesului de SEA sau de modificare a PPATU trebuie documentate în raportul de mediu.

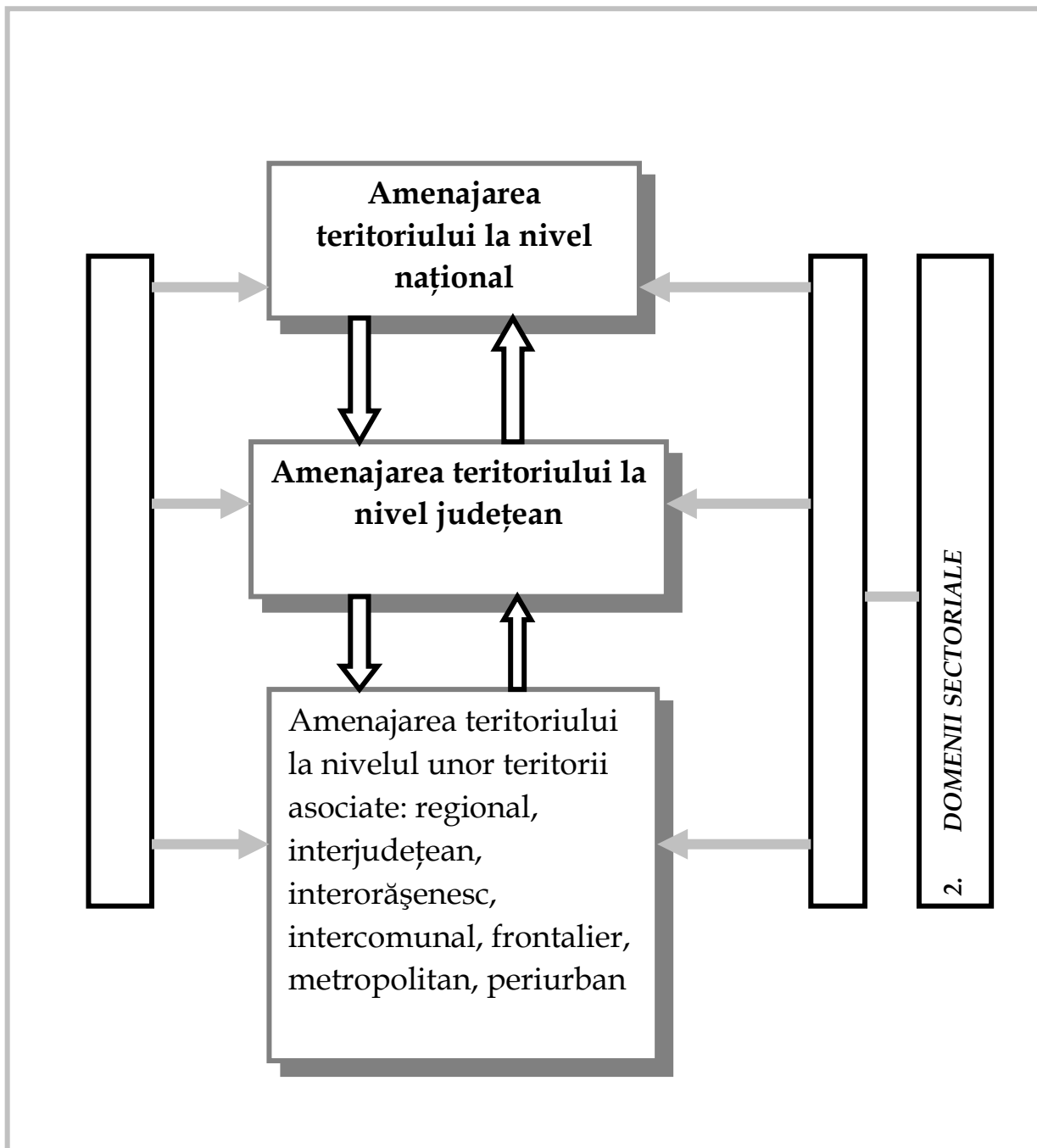
Anexa H a Ghidului generic privind procedura SEA conține informații privind indicatorii de mediu care sunt colectați în mod obișnuit de APM locale. Aceștia pot fi găsiți în baza de date a ANPM.

Ghid sectorial pentru planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism

ANEXA 1

Cadru privind conținutul, caracterul și pașii procedurali ai planurilor de amenajare a teritoriului și urbanism

CORELAREA AMENAJĂRII TERITORIULUI LA DIFERITE NIVELE TERITORIALE

Conținutul PPATU

- Conform legii, toate planurile de amenajarea teritoriului și urbanism, la toate nivelurile, iau în considerare toate strategiile prevăzute pentru teritoriul respectiv: planuri naționale de dezvoltare, planuri regionale de dezvoltare, programe sectoriale, programe operaționale, etc
- Toate planurile de amenajarea teritoriului și urbanism includ capitole largi de analiză a mediului și de protecție a mediului. Propunerile și prevederile se bazează fie pe studii specializate de mediu fie pe analiza detaliată a componentelor de mediu.

Programele elaborate pentru a implementa aceste Planuri reflectă acest conținut.

1. Tipuri de planuri și programe de amenajare a teritoriului și urbanism

Planuri de amenajare a teritoriului

Tipurile de planuri de amenajare a teritoriului sunt prin lege (Legea nr. 350/2001 art. 40):

- Plan de amenajare a teritoriului național - PATN³³
- Plan de amenajare a teritoriului județean - PATJ ³⁴
- Plan de amenajare a teritoriului zonal - PATZ³⁵

Planurile de amenajare a teritoriului arătate mai sus sunt: obligatorii, ierarhice (prevederile de la nivelul teritorial superior constituie linii directoare pentru planurile propuse la nivelurile inferioare) și au un caracter de planificare strategică (formulând direcții de dezvoltare pe termen lung).

Planuri de urbanism

Principalele planuri de urbanism prevăzute de Legea nr. 350/2001 sunt:

- Plan urbanistic general - PUG³⁶
- Plan urbanistic zonal- PUZ³⁷
- Plan urbanistic de detaliu - PUD³⁸

Toate planurile de mai sus au caracter normativ, astfel cum acestea sunt formulate în regulamentele care fac parte integrantă din fiecare plan.

Anexa P cuprinde informații referitoare la autoritățile care au dreptul să inițieze PPATU și la tipurile de PPATU pe care le pot iniția. Aceste informații vor fi utile în procesul de încadrare.

Pentru propunerile de adaptare a conținutului PPATU în scopul SEA, v. secțiunea 6 privind încadrarea.

³³Planul de amenajare a teritoriului național PATN

³⁴Planul de amenajare a teritoriului județean - PATJ

³⁵Planul de amenajare a teritoriului zonal - PATZ

³⁶ Plan Urbanistic General PUG

³⁷ Plan Urbanistic Zonal PUZ

³⁸Plan urbanistic de detaliu - PUD

Conținutul PPATU

- Conform legii, toate planurile de amenajare a teritoriului și urbanism, de la toate nivelurile, țin seama de toate strategiile referitoare la acel teritoriu: planuri de dezvoltare națională, planuri de dezvoltare regională, programe sectoriale, programe operaționale, etc.
- Toate planurile de amenajare a teritoriului și urbanism includ capitole ample despre analiza și protecția mediului. Propunerile și normele se bazează fie pe studii de specialitate privind mediul, fie pe analiza factorilor de mediu.

Programele elaborate pentru implementarea acestor Planuri reflectă acest conținut.

2. Planuri de amenajare a teritoriului

▪ Plan de amenajare a teritoriului național - PATN

PATN reprezintă sinteza programelor strategice de dezvoltare sectorială, pe termen mediu și lung.

PATN se întocmește pe secțiuni specializate care se referă la aspectele de interes major pentru dezvoltarea echilibrată și durabilă a teritoriului național.

Secțiunile PATN implică un mare număr de instituții de specialitate și specialiștii respectivi, care lucrează sub coordonarea unei instituții desemnate în acest scop.

Conținutul cadru al fiecărei secțiuni a PATN este redactat de MDLPL în colaborare cu autoritățile de resort. Procedura de elaborare este similară celei prezentate în 3.1. Conținutul este structurat în trei părți: factori de dezvoltare,diagnoză generală și perspectivă, strategie de dezvoltare a teritoriului. Fiecare secțiune prezintă o viziune globală, multi-disciplinară a domeniului respectiv, indicând lucrările majore de interes național ce urmează să fie implementate.

Planul în forma sa finală este prezentat ca proiect de lege, cu anexe (tabele, grafice și glosar). Această formă finală se înaintează Guvernului pentru avizare. Se includ amendamentele la plan care este ulterior înaintat Parlamentului în vederea adoptării. După aprobare, secțiunile PATN devin legi-cadru.

Secțiuni aprobate până în prezent:

- Secțiunea I – Căi de comunicație: lucrările majore ce urmează să fie executate pe termen mediu și lung pentru dezvoltarea rețelei rutiere, rețelei feroviare, căilor de navigație și traficului aerian, în legătură cu coridoarele de transport europene prioritare.
- Secțiunea II – Apa: lucrări de executat în vederea protejării resurselor de apă împotriva epuizării, degradării și pentru folosirea lor durabilă; corelarea resurselor cu nevoile populației, economiei și cu alte folosințe.
- Secțiunea III – Zone protejate: s-a creat un cadru legal pentru conservarea patrimoniului național natural și construit (identificarea ariilor de patrimoniu, vulnerabilitățile acestora, stabilirea priorităților în conservare și valorificare, împreună cu susținerea financiară necesară).
- Secțiunea IV – Rețeaua așezărilor umane: stabilirea unei ierarhii a rețelei în vederea evidențierii investițiilor necesare pentru eliminarea disparităților teritoriale.
- Secțiunea V – Zone de risc natural: definește zonele de risc și stabilește obligația delimitării urgente a acestora la scară mai mare; prevederile se referă la măsurile de prevenire și reducere a riscurilor (cutremure, inundații și alunecări de teren).

- Secțiunea VI – Turism – definește ariile cu potențial turistic□

- **Planul de amenajare a teritoriului județean PATJ**

Conform legii, PATJ are caracter de reglementare și este expresia teritorială a programului de dezvoltare socio-economică a județului. PATJ se corelează cu secțiunile aprobate ale PATN și cu alte planuri de amenajare a teritoriului, cu programele sectoriale ale Guvernului și cu alte programe de dezvoltare (Legea nr. 350/2001 art. 42 al. 1).

PATJ este structurat în trei părți:

- Partea I: Identificarea factorilor care condiționează dezvoltarea, cu evidențierea aspectelor și disfuncțiilor critice.
- Partea a II-a: Diagnoza generală și de perspectivă – discrepanța dintre situația actuală și cea de perspectivă.
- Partea a III-a: Strategia de dezvoltare a teritoriului și planul de acțiune.

PATJ se referă, între altele, la toate părțile de mai sus, având ca domenii țintă specifice: factorii naturali, mediul, activitățile industriale, indicând (atât în scris cât și sub formă grafică) următoarele:

- factorii naturali afectați de acțiunile antropice/presiunea antropică
- zonele/localitățile expuse la sau afectate de riscuri naturale (inundații, alunecări de teren, cutremure)
- zonele/localitățile expuse unor riscuri tehnologice
- zonele/localitățile afectate de presiuni antropice, precum urbanizarea excesivă/necontrolată, exploatarea minieră de suprafață etc.
- zonele în care mediul natural necesită măsuri de protecție specială a biodiversității, zonelor umede, peisajului etc.
- localitățile afectate de o poluare semnificativă
- locurile de depozitare necontrolată a deșeurilor menajere și industriale
- patrimoniul natural neprotejat sau insuficient protejat
- elementele de patrimoniu construit neprotejate, în stare precară

Planul de acțiune include măsurile care trebuie luate în mod corespunzător, cum ar fi: protecția factorilor naturali, atenuarea presiunii antropice, poluarea și utilizarea durabilă a resurselor minerale, prevenirea/reducerea consecințelor riscurilor naturale și tehnologice.

Se acordă o atenție specială:

- protecției patrimoniului/zonelor de patrimoniu natural și construit de interes național și local
- gospodăririi complexe a apelor – asigurării necesarului de apă, de lucrări hidrotehnice de prevenire a inundațiilor și alunecărilor de pământ, de lucrări de îmbunătățiri funciare etc.

Industria este avută în vedere din perspectiva potențialului său de dezvoltare, nevoii de restructurare, reabilitare sau reconversie a capacităților/ramurilor existente.

PATJ este susținut de studii de fundamentare, atât analitice cât și prospective, dintre care trebuie menționate:

- reabilitarea și conservarea mediului
- evoluția estimată a economiei, inclusiv situația actuală și evoluția sectorului industrial

- **Alte planuri de amenajare zonală**

Alte planuri de amenajare zonală a teritoriului, precum cele regionale, interjudețene, interorășenești/comunale, periurbane și metropolitane, sunt structurate pe aceleași linii ca și PATJ.

Planul de amenajare a teritoriului regional trebuie să fie în conformitate cu prevederile Legii nr. 350/2001 (Program operațional regional POR 2007-2013, pag.158). Axele prioritare ale POR sunt complementare ariilor țintă ale PATJ. PATJ trebuie să evidențieze reflectarea lor în teritoriu astfel cum s-a arătat mai sus, respectiv, să analizeze evoluția pe termen a fenomenelor și intervențiilor economice, ecologice, sociale și culturale, după consultarea tuturor actorilor relevanți la nivel local și regional.

Axele prioritare ale POR sunt:

- Axa prioritară 1: Susținerea dezvoltării durabile a polilor de creștere urbană
- Axa prioritară 2: Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale
- Axa prioritară 3: Îmbunătățirea infrastructurii sociale
- Axa prioritară 4: Întărirea mediului de afaceri regional și local
- Axa prioritară 5: Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului
- Axa prioritară 6: Asistență tehnică

Analiza regională a mediului tratează următoarele aspecte (POR – anexa 4):

- Poluarea atmosferică în zonele urbane din cauza traficului rutier, a mijloacelor de transport public depășite, unităților industriale etc.; zonele critice; concentrația diferitelor tipuri de substanțe poluante.
- Gospodărirea deșeurilor în zonele urbane și rurale – deșeuri menajere și industriale: depozite de deșeuri existente, halde; căi și mijloace de colectare; tipuri de deșeuri (biodegradabile, inerte, hârtie).
- Poluarea solului metale grele, substanțe petrochimice, azotați, pesticide etc.; eroziunea în profunzime provocată de șiroiri care conduc la alunecări de teren; poluarea pânzei freatice cu azotați etc. (tipuri de poluare, de poluanți, zone afectate etc.).
- Puncte fierbinți identificate: activități, unități mari poluatoare; valori înalte ale poluanților; halde industriale; alunecări de teren etc.

3. Planuri de urbanism

Conform legii, planurile de urbanism au caracter de reglementare (normativ).

- **Planul urbanistic general PUG**

Aspecte tratate de PUG:

- Generalități:
 - delimitarea zonei construite a localității
 - optimizarea relațiilor cu teritoriile limitrofe
 - organizarea transporturilor
 - stabilirea și delimitarea zonelor funcționale (zonare)
 - stabilirea regulilor pentru autorizarea construirii și restricții/interdicții
 - delimitarea ariilor protejate
 - modernizarea și dezvoltarea infrastructurii și a furnizării de utilități
 - clarificarea situației proprietății imobiliare și a circulației terenurilor, identificând zonele pentru scopuri de utilitate publică.
- Aspecte specifice:
 - clarificarea raporturilor dintre intravilan – extravilan – dezvoltarea regională
 - clarificarea schimbărilor în folosința terenurilor
 - Altele: zonă de stațiune turistică, de sănătate

Studii de fundamentare:

- Analitice:
 - hărți cadastrale actualizate
 - geotehnice

- legăturile cu zona periurbană
 - Transporturi și trafic
 - Protecția mediului
 - Patrimoniul construit
 - Dezvoltarea economică
 - Potențialul turistic
 - Infrastructura principală
 - Altele
- Consultative:
 - Studii sociologice și de urbanism
 - Prospective:
 - Tendințe sociale și demografice
 - Perspective de dezvoltare economică

A. Analiza situației actuale:

- date istorice, date statistice, densități
- integrarea în teritoriul administrativ
- profilul principal economic, social și demografic
- transporturi/trafic
- zona funcțională, inclusiv ariile protejate, conservarea mediului

Disfuncții: astfel cum rezultă din studiile de fundamentare, pentru toate aspectele proiectului; din evaluarea rezultatelor studiilor statistice și din identificarea nevoilor și opțiunilor populației.

B. prevederi ale planurilor de urbanism:

- evoluția anticipată socio-economică a localității
- principalele reglementări de urbanism – îmbunătățirea aspectului de ansamblu al localității, zonare funcțională și bilanț al teritoriului, optimizarea infrastructurii de transport și trafic, dezvoltarea utilităților publice, asigurarea protecției mediului.

Aspecte speciale relevante pentru SEA

- Inventarul zonelor de risc – inundații și alunecări de pământ – pe baza studiilor de specialitate ale consiliului județean (care detaliază Secțiunea privind riscurile naturale a PATN), studii geotehnice și informații locale
- Aspecte de mediu:
 - situația actuală condiții naturale (de relief, geotehnice, hidrografice, de climă, spații verzi), resurse naturale, zone de risc natural (cutremure, alunecări de pământ, inundații), monumente naturale și istorice, zone de recreare, construcții industriale/comerciale cu impact asupra mediului, trafic, depozite de deșuri, deșuri industriale etc.)

Regulamentul local de urbanism (reglementări) RLU este instrumentul principal pentru aplicarea PUG. El întărește și detaliază reglementările (permisiuni, restricții și interdicții) ale PUG. Respectarea reglementărilor sale este obligatorie în momentul cererii unei autorizații de construcție pe întreg teritoriul administrativ al localității.

RLU se bazează pe reglementările RUG și ale Ghidului pentru aplicarea RUG.

După aprobare, PUG și RLU aferent devin acte oficiale ale autorității locale.

RLU se bazează pe împărțirea teritoriului în unități teritoriale de referință UTR. Pentru fiecare UTR se redactează reglementări referitoare la categoriile de intervenții permise și la interdicțiile (temporare sau permanente) de dezvoltare, după cum urmează:

- funcțiuni principale
- organizarea traficului transporturilor
- folosințe
- delimitarea zonei centrale (a centrului)
- arii protejate (patrimoniu, peisaj, ecologice, sanitare, etc.)
- indicatorii admiși de dezvoltare (procentul de ocupare a terenului³⁹ și coeficientul de utilizare a terenului)
- protejarea zonelor din extravilan: păduri, lacuri, terenuri cu valoare agricolă)
- interdicții temporare în zonele care necesită PUZ
- interdicții permanente pentru zonele de risc natural, servituți etc.

Reglementările UTR se înscriu în certificatul de urbanism.

Capitolele 2.10 și 3.10 (conform conținutului cadru) se elaborează și se depun în vederea obținerii acordului de mediu.

2.10 Aspecte de mediu – concluzii și studii analitice:

- Situația actuală – factori naturali de mediu, resurse naturale, zone de risc natural, monumente ale naturii, zone de agrement, activități industriale cu impact asupra mediului, transporturi și trafic, rampe și gropi de depozitare a deșeurilor menajere și industriale etc.
- Disfuncții legate de folosințe, surse de poluare, calitatea aerului, apei, solului, florei și faunei; priorități în intervenție.

3.10 Protecția mediului – capitol (și hărți aferente) redactate pe baza concluziilor de la 2.10 și a celorlalte studii de fundamentare, cuprinzând propuneri și măsuri de intervenție de urbanism:

- reducerea surselor principale de poluare (emisii, efluenți etc.)
- tratarea și pretratarea apelor uzate
- gospodărirea controlată a deșeurilor menajere și industriale
- reabilitarea terenurilor degradate, consolidarea malurilor râurilor și a pantelor, plantarea de spații verzi etc.
- delimitare preliminară a ariilor protejate și restricțiile generale pentru conservarea patrimoniului natural și cultural
- organizarea sistemelor de spații verzi
- zone propuse reabilitare peisagistică și de urbanism

• **Plan urbanistic zonal (PUZ)**

Conform legii, PUZ are caracter exclusiv de reglementare de detaliu pentru asigurarea unei dezvoltări armonizate cu reglementările PUG într-o zonă delimitată (art. 47 - 1). În fapt, PUZ transferă prevederile formulate în PUG pentru o anumită zonă, transformându-le în reglementări specifice de detaliu.

PUZ se întocmesc pentru orice parte a localităților, atât din intravilan cât și din extravilan.

Zonele pentru care se întocmesc PUZ:

- zone funcționale astfel cum sunt stabilite în PUG și în Regulamentul local al acestuia, inclusiv zone industriale (abandonate, urmând a fi reabilitate, în curs de reconversie)
- zonele centrale ale orașelor
- arie protejată (naturală, construită, monument istoric, sit arheologic etc.)
- zona centrală a centrului istoric/zonă de importanță istorică
- zonă liberă
- zonă de protecție a litoralului

³⁹ Procent de ocupare a terenului POT; Coeficient de utilizare a terenului CUT

- stațiune turistică/de sănătate
- zonă de agrement
- parc industrial
- zonă defavorizată
- orice zonă din extravilan unde se au în vedere lucrări de investiții
- zonă de reabilitare.

Studiile de fundamentare pentru PUZ sunt, după caz:

Analitice:

- hartă cadastrală actualizată
- constatări geotehnice și hidro-geotehnice
- relații în interiorul localității
- trama stradală
- transporturi și managementul traficului
- potențialul turistic

Consultative:

- studii și sondaje sociologice și urbanistice

Prospective:

- analiza critică a situației actuale
- disfuncții și priorități
- propuneri de reducere a disfuncțiilor

Analiza situației existente include, între altele, impactul evaluării problemelor de mediu cum sunt:

relația dintre mediul natural și cel construit; identificarea riscurilor naturale și antropice; identificarea drumurilor și intersecțiilor critice din sistemul de transport; patrimoniul natural și cultural care trebuie protejat; factori de risc legați de utilitățile publice.

Propuneri legate de protecția mediului și bazate ca mai sus pe evaluarea impactului, incluzând:

- reducerea surselor de poluare de orice fel;
- prevenirea producerii riscurilor naturale;
- tratarea apelor uzate;
- gospodărirea controlată a deșeurilor;
- reabilitarea terenului degradat, consolidarea malurilor râurilor și a pantelor, crearea de spații verzi;
- organizarea sistemelor de spații verzi
- protecția patrimoniului prin instituirea de zone de protecție;
- reabilitarea peisagistică și de urbanism;
- valorificarea potențialului turistic, după caz.

• **Plan urbanistic de detaliu PUD**

PUD este baza implementării unei dezvoltări care trebuie să fie în conformitate cu funcțiunile contextului urbanistic în care se va integra fizic. PUD include reglementări referitoare la amplasarea efectivă, dimensiunea, configurația și dotările uneia sau mai multor construcții aflate pe una sau mai multe parcele limitrofe de teren (art. 48-1 din Legea nr. 350/2001).

PUD se pot întocmi pentru orice funcțiuni în intravilan. Limitele ariei PUD se stabilesc cu acordul departamentelor specializate ale consiliilor locale.

Precondițiile pentru elaborarea unui PUD (respectiv pentru amplasarea unei investiții) sunt:

- parcela/parcelele să fie inclusă/incluse în limitele aprobate ale intravilanului
- să fie libere de servituți și de interdicții de construcție
- să nu fie în litigiu
- acces rutier și pietonal
- beneficiind (sau putând beneficia) de utilități

PUD oferă soluții de detaliu pentru:

- utilizarea efectivă a terenului POT, CUT
- funcțiunea și aspectul arhitectonic al clădirilor și dotărilor (distanțele până la clădirile învecinate, înălțimea și gabaritul noilor clădiri, aliniamentul fațadelor)
- armonizarea cu contextul urbanistic înconjurător
- căi de acces rutiere și pietonale
- locuri de parcare, de agrement și de joacă; utilități
- planificare verticală (adaptarea soluțiilor la relief etc).

4. Autoritățile care inițiază PPATU (tipurile de titulari ai PPATU)

Planuri de amenajarea teritoriului

Inițierea planurilor de amenajare a teritoriului revine autorităților centrale și locale, Guvernului și persoanelor juridice și fizice interesate, după caz.

- La nivel național, Planul național de amenajare a teritoriului (PNT) format din secțiuni, este inițiat de Guvernul României, la propunerea ministerului competent (MDLPL) după consultări cu celelalte ministere și autorități locale interesate.

- La nivel regional, amenajarea teritoriului regional se inițiază de MDLPL în colaborare cu consiliile pentru dezvoltare regională și cu consiliile județene din regiunea respectivă (astfel cum sunt definite de Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională România).

- Planurile interjudețene și pentru zonele de frontieră se inițiază – în asociere – de două sau mai multe consilii județene interesate să promoveze împreună o dezvoltarea unei (unor) activități.

- Planurile inter-orășenești și intercomunale se inițiază – în asociere – de consiliile județene a două sau mai multe orașe și/sau comune interesate să promoveze împreună o dezvoltarea unei (unor) activități.

- Amenajarea unui teritoriu metropolitan sau peri-urban se inițiază de consiliul local al aglomerării urbane centrale cu acordul tuturor consiliilor locale în perimetrul stabilit al zonei metropolitane.

Amenajarea teritoriului urban este obligatorie și se inițiază de consiliul local al orașului sau comunei.

Planuri de urbanism

Inițiativa realizării planului de urbanism revine autorităților locale și/sau persoanelor juridice și fizice interesate, conform legii.

- Planurile de urbanism generale PUG sunt obligatorii pentru fiecare localitate - oraș, municipiu, comună – și se inițiază de consiliile locale. Ele se elaborează pentru întregul teritoriu administrativ al localităților, inclusiv toate localitățile componente și atât pentru zonele din interiorul localităților⁴⁰ cât și pentru cele din afara acestora.⁴¹. Prevederile PUG și ale regulamentelor aferente sunt valabile 5-10 ani (termen precizat în hotărârea de aprobare adoptată de consiliul local).

PUG se inițiază de autoritățile centrale și locale (MDLPL și consiliile locale).

- Planurile de urbanism zonale PUZ se întocmesc pentru părți ale orașelor localităților, care necesită o reglementare mai detaliată și mai specifică. PUZ se realizează în următoarele cazuri:

- când acest lucru este cerut prin acte normative (de ex. pentru zone cu valoare de patrimoniu, zone naturale vulnerabile, zone industriale etc.);
- când se introduc în intravilan terenuri din extravilan pentru parcelare și investiții, parcuri industriale;

⁴⁰ intravilan

⁴¹ extravilan

- când apar evoluții urbanistice neprevăzute în PUG;

PUZ se pot realiza pentru orice zonă funcțională urbană care necesită reglementări detaliate: zone centrale, zone de agrement, arii protejate din patrimoniul natural sau construit, complexe rezidențiale, zone pentru dezvoltarea de instituții publice sau private de interes general, zone industriale abandonate sau în curs de degradare, parcelări, etc.).

Valabilitatea PUZ se stipulează în hotărârea de aprobare adoptată de autoritatea locală, în funcție de data începerii și data prevăzută (anticipată) a finalizării investiției pentru care s-a întocmit PUZ.

PUZ pot fi inițiate de autoritățile centrale și locale (MDLPL și consiliile locale) sau de persoanele juridice sau fizice interesate, după caz.

- Planurile de urbanism de detaliu PUD se întocmesc exclusiv în vederea unor reglementări speciale în legătură cu realizarea uneia sau mai multor investiții pe una sau mai multe parcele adiacente, în vederea eliberării autorizației de construcție/demolare. PUD sunt cerute atunci când PUG și/sau PUZ noi oferă suficiente elemente tehnice pentru dezvoltarea avută în vedere sau când expres prevăzute în PUG sau PUZ.

Valabilitatea PUD se stipulează în hotărârea-aprobarea sa, în funcție de situația concretă și de complexitatea dezvoltării.

PUD pot fi inițiate fie de autoritățile centrale și locale (MDLPL și consiliile locale) fie de persoanele juridice sau fizice interesate, după caz.

- Regulamentul general de urbanism RGU reprezintă un sistem de prevederi și standarde tehnice, juridice și economice care constituie baza pentru elaborarea planurilor și regulamentelor locale de urbanism. RGU se aprobă prin HG și poate fi modificat prin HG.
- Regulamentele locale de urbanism se elaborează pentru PUG și PUZ, fac parte integrantă a acestora și se aprobă împreună cu ele.

1. Planuri de amenajare a teritoriului

	Plan de amenajare a teritoriului național - PATN	Plan de amenajare a teritoriului zonal PATZ	Plan de amenajare a teritoriului județean - PATJ
Teritoriul de referință	Național	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea unor regiuni formate din mai multe județe - Interjudețean incluzând părți din mai multe județe precum și zone de frontieră - Intercomunal sau interorășenesc incluzând mai multe unități administrativ-teritoriale (comune sau orașe), precum și periurban sau metropolitan 	Teritoriul administrativ al unui județ.
Obiective	<p>Transpunerea în teritoriu a programelor de dezvoltare economico-socială formulate la nivel național</p> <p>Prevederi cu caracter de reglementare care stabilesc principalele direcții de evoluție</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Transpunerea în teritoriu a programelor economico-sociale întocmite la nivel regional și zonal - Prevederi cu caracter de reglementare care stabilesc principalele direcții de evoluție 	<ul style="list-style-type: none"> - Transpunerea în teritoriu a programelor economico-sociale întocmite la nivel județean - Prevederi cu caracter de reglementare care stabilesc principalele direcții de evoluție
Caracterul juridic: caracter director	Obligatoriu pentru toate autoritățile administrației publice	Obligatoriu pentru toate autoritățile administrației publice	Obligatoriu pentru toate autoritățile administrației publice.
Inițierea planificării	MDLPL în colaborare cu alte ministere și autorități locale	<ul style="list-style-type: none"> - MDLPL în colaborare cu autoritățile centrale și locale pentru teritoriul unei regiuni - Consilii județene, în asociere, interesate de implementarea unei investiții de interes comun în zonele interjudețene și de frontieră - Consilii locale ale unor municipii, orașe sau comune interesate în implementarea în asociere unor investiții de interes comun pentru planuri interorășenești sau intercomunale - Consiliul local al municipiului sau orașului respectiv, după caz, cu acordul localităților incluse în teritoriul definit, în cazul planurilor metropolitane și periurbane 	Consiliul Județean
Procedura de	▪ Faza preliminară a planificării	▪ Faza preliminară a planificării (contractare,	▪ Faza preliminară a planificării

elaborare	(contractare, redactarea specificațiilor tehnice etc.) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Documentare (culegere de date, informații) ▪ Întocmirea studiilor de fundamentare ▪ Elaborarea planului 	redactarea specificațiilor tehnice etc.) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Documentare (culegere de date, informații) ▪ Întocmirea studiilor de fundamentare ▪ Elaborarea planului 	(contractare, redactarea specificațiilor tehnice etc.) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Documentare (culegere de date, informații) ▪ Întocmirea studiilor de fundamentare ▪ Elaborarea planului
Conținut	Secțiuni specializate pentru domeniile de interes major elaborate pentru întregul teritoriu național, ca reflectare în teritoriu a programelor strategice sectoriale pe termen mediu și lung.	Planuri întocmite pentru diferite tipuri de zone în conformitate cu reglementările privind cadrul conținut elaborat de MDLPL	Planuri întocmite pentru teritoriul județului în conformitate cu reglementările privind cadrul-conținutul elaborat de MDLPL
Finanțare	Bugetul de stat prin MDLPL Fonduri pentru cercetare	Bugetul de stat prin MDLPL Fonduri de dezvoltare regională Fonduri pentru cercetare Bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale	Bugetul local al județului și bugetul de stat prin MDLPL
Avize și acord	Guvernul	MDLPL Instituțiile centrale și teritoriale interesate	MDLPL Instituții centrale și teritoriale
Aprobare	PARLAMENTUL	Consiliile județene Consiliile locale Consiliul General al Municipiului București Consiliile locale ale celor șase sectoare ale capitalei	Consiliul Județean
Participarea publicului	Informarea populației (mass media, afișe, publicații etc.) Dezbateri directe între inițiatori și cetățean Sondaje de opinie și studii statistice	Informarea populației (mass media, afișe, publicații etc.) Dezbateri directe între inițiatori și cetățean Sondaje de opinie și studii statistice	Informarea populației (mass media, afișe, publicații etc.) Dezbateri directe între inițiatori și cetățean Sondaje de opinie și studii statistice
DURATĂ DE VALABILITATE	Până la modificarea legii	Perioada necesară implementării obiectivelor planului	Stipulată în hotărârea aprobată; 5-10 ani; actualizare
Monitorizare	Departamentele de specialitate ale MDLPL și autorităților administrației centrale	Departamentele de specialitate ale MDLPL și ale consiliilor județene, municipale, orașenești și comunale,	Departamentele de specialitate ale MDLPL

2. Planuri de urbanism

	Planul urbanistic general	Plan urbanistic zonal	Planul urbanistic de detaliu
--	---------------------------	-----------------------	------------------------------

	PUG	PUZ	PUD
Teritoriul de referință	Teritoriul administrativ al unui oraș, municipiu sau comună	Părți ale unui oraș/municipiu; zone funcționale stabilite prin PUG; zone în extravilan	O parcelă sau un număr de parcele limitrofe (amplasamente) în corelare cu contextul urbanistic înconjurător, inclusă/incluse în intravilanul localității
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> - Transpunerea la nivelul localităților urban și rurale a prevederilor planurilor de amenajare a teritoriului de la nivelurile superioare. - Stabilirea unor reguli operaționale (standarde) pentru dezvoltarea localităților direct aplicabile în teritoriu - Precizarea folosințelor terenului pentru dezvoltare. - Constituie baza pentru emiterea certificatului de urbanism 	<ul style="list-style-type: none"> - De a stabili reguli operaționale (standarde) pentru dezvoltarea anumitor zone (ca mai sus) - Stabilirea unor reguli operaționale (standarde) pentru dezvoltarea localităților direct aplicabile în teritoriu - Precizarea folosințelor terenului pentru dezvoltare și a regulilor privind dimensiunea dezvoltării și conformare - Constituie baza pentru emiterea certificatului de urbanism 	<ul style="list-style-type: none"> - Formulează exclusiv reguli operaționale pentru dezvoltări determinate - Reglementează folosința terenului pentru dezvoltări specifice - Constituie baza pentru emiterea certificatului de urbanism - PUD concretizează opțiunea de implementare a unei anumite construcții compatibile cu cadrul urbanistic în care este sau ar trebui să fie integrată fizic (art.48 - 1)
Caracterul juridic	Acte juridice opozabile în instanță	Acte juridice opozabile în instanță	Acte juridice opozabile în instanță
Inițiere	Consiliul local	Consiliul local Persoane juridice Persoane fizice	Consiliul local Persoane juridice Persoane fizice
Procedura elaborării	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Faza preliminară a planificării (contractare, redactarea specificațiilor tehnice etc.) ▪ Documentare (culegere de date, informații) ▪ Întocmirea studiilor de fundamentare ▪ Elaborarea planului 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Faza preliminară a planificării (contractare, redactarea specificațiilor tehnice etc.) ▪ Documentare (culegere de date, informații) ▪ Întocmirea studiilor de fundamentare ▪ Elaborarea planului 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Specificații tehnice ▪ Studii de fundamentare: actualizează planul de cadastru, studiul geotehnic
Conținut	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Delimitarea intravilanului ▪ Integrarea în zona înconjurătoare (judet) ▪ Analiza situației actuale; disfuncții ▪ Regulamente de urbanism: zonarea funcțională a întregului teritoriu administrativ; asigurarea utilităților; proprietatea asupra terenurilor și transferuri; zone de risc natural; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Delimitarea intravilanului ▪ Integrarea în zona înconjurătoare (judet) ▪ Analiza situației actuale; disfuncții ▪ Regulamente de urbanism: zonarea funcțională a întregului teritoriu administrativ; asigurarea utilităților; proprietatea asupra terenurilor și transferuri; zone de risc natural; probleme de mediu 	Prevederi detaliate privind folosințele: indicatorii POT și CUT, funcțiuni și imaginea arhitectonică a clădirilor (armonizate cu cele din jurul lor), trafic auto și pietonal, locuri de parcare

	probleme de mediu		
Finanțare	Consiliile locale Pentru orașele principale: MDLPL și fondurile pentru cercetare	Consiliile locale Pentru orașele principale: MDLPL și fondurile pentru cercetare Persoane juridice și/sau fizice	Consiliile locale pentru investițiile majore de interes public Persoane juridice Persoane fizice
Avize și acorduri	Consiliile locale, autoritățile de resort centrale și teritoriale, consiliile județene Pentru municipiile și stațiunile de sănătate: MDLPL	Zona centrală a Bucureștiului și a altor orașe importante, arii protejate, investiții majore finanțate de Guvern: MDLPL, autoritățile de resort centrale și teritoriale, consiliile județene	Investiții majore ale administrației centrale: MDLPL, autoritățile de resort centrale și teritoriale, consiliile județene Altele: MDLPL
Aprobare	Hotărâre a consiliului local	Hotărâre a consiliului local	Consiliile locale
Participarea publicului			
Durată de valabilitate	5-10 ani (art. 46 -1)	Până la implementarea prevederilor	Până la implementarea investiției
Monitorizare			Inspectoratul de stat în construcții

Anexa 2

Criterii pentru determinarea probabilității și importanței efectelor implementării PPATU

Instrucțiuni pentru completarea tabelului:

Sunt 6 coloane numerotate de la 0 la 5.

- Criteriile de semnificație sunt inserate în coloana 1 sub formă de întrebări.
- Răspunsurile la aceste întrebări se trec în coloana 2. Răspunsurile posibile sunt:
 - o „Da”
 - o „Nu”
 - o „NA” care înseamnă „nu se aplică”, adică întrebarea nu este relevantă.
 - o sau “?” care înseamnă că nu se cunoaște răspunsul (există dubii sau incertitudini legate de răspunsul posibil).
- Dacă răspunsul din coloana 2 este „Da” se completează coloana 3;
- Observațiile referitoare la fiecare întrebare/răspuns se inserează în coloana 4.
- În coloana 5 se scriu indicații pentru procesul de raționament al experților.

Pentru a răspunde la întrebări poate fi necesar să se discute pe scurt, la obiect cu cei care dețin cunoștințe în anumite domenii de specialitate.

Criteria pentru a **determina semnificația** efectelor **menționate în art. 3 (5)**

1. Caracteristicile planurilor și programelor, cu privire mai ales la
 - măsura în care planul sau programul stabilește cadrul pentru alte proiecte și activități, din punct de vedere al amplasării, naturii, mărimii, condițiilor de funcționare sau al alocării resurselor
 - măsura în care planul sau programul influențează alte planuri sau programe inclusiv cele dintr-o ierarhie,
 - relevanța planului sau programului pentru integrarea considerentelor de mediu, îndeosebi în vederea promovării dezvoltării durabile
 - probleme de mediu cu relevanță pentru plan sau program,
 - relevanța planului sau programului pentru implementarea **legislației de mediu** comunitare (de ex. planuri și programe legate de managementul deșeurilor sau de **protecția** apei)
2. Caracteristici ale efectelor și zonei probabil a fi afectate, **în special referitor la**
 - probabilitatea, durata, frecvența și reversibilitatea efectelor;
 - caracterul cumulat al efectelor
 - caracterul transfrontiera al efectelor
 - riscurile pentru sănătatea umană sau mediu (de ex. datorită accidentelor),
 - mărimea și aria geografică a efectelor (zona geografică și mărimea populației probabil afectate)

- valoarea și vulnerabilitatea teritoriului probabil afectat datorită:
- caracteristicilor naturale speciale sau patrimoniului cultural
- depășirii standardelor de calitate a mediului sau a valorilor limită,
- utilizării intensive a terenurilor,
- efectele asupra ariilor sau peisajelor cu statut de protecție național, comunitar sau internațional recunoscut.

Termenul „semnificativ” are multe definiții care depind de contextul în care este utilizat. Decizia etapei de încadrare SEA trebuie să arate clar în ce sens este definită însemnătatea de la caz la caz.

De exemplu, „însemnătate” poate reflecta *scara sau complexitatea* unui efect asupra mediului, sau faptul că acesta este *neobișnuit*, sau că efectul este un simptom clar al faptului că va apărea probabil un impact mai profund asupra mediului (de exemplu „*efectul de domino*” cum ar fi dispariția unei specii importante dintr-un ecosistem care poate indica faptul că vor fi afectate și speciile care depind în mod normal de existența ei). Un alt efect semnificativ ar fi o măsură *cantitativă* a poluării adiționale care ar determina încălcarea *standardelor de mediu* sau depășirea *capacității de suportabilitate a mediului* în zona cuprinsă în PPATU.

Un exemplu de *însemnătate a scalei* ar fi dezvoltarea (de ex. PUZ pentru un port sau o zonă economică liberă) cu un impact economic major asupra unei *zone mult mai largi* (respectiv zona impactului asupra mediului) care ar face să crească în mod semnificativ cererea de dezvoltare viitoare, generând astfel noi efecte economice.

Alte criterii pentru descrierea însemnătății pot fi propuse de echipa SEA.

Tabelul de mai jos indică mai multe criterii care pot fi considerate semnificative.

Trebuie de asemenea estimată probabilitatea apariției acestor efecte. Pot fi aplicate următoarele criterii, deși și alte criterii vor putea fi propuse de echipa SEA.

Probabilitatea apariției efectului

Efectele semnificative trebuie să aibă de asemenea *probabilitate* de producere. În tabelul de mai jos sunt descrise câteva definiții.

Dacă probabilitatea apariției efectului poate fi redusă până la *improbabilitate* prin introducerea sau aplicarea cu succes a unei măsuri de ameliorare a mediului ușor de implementat (respectiv este practică, suportabilă și ușor de aplicat) atunci efectul *nu* mai este probabil. De exemplu, dacă măsurile prevăzute în recomandările studiului EIM vor face ca efectele să devină improbablee (adică sunt practice, suportabile, ușor de aplicat) atunci nu va fi necesară decât EIM.

Însă, dacă există o probabilitate (oricât de mică) de accident de mediu (ca în unele procese industriale) în care efectele asupra mediului ar fi semnificative și grave – atunci vor trebui aplicate considerente mai aprofundate. De exemplu, dacă efectele asupra mediului (oricât

de ne semnificative) ar putea fi ușor limitate la o zonă cât mai restrânsă (nu mai mare decât amprenta unui PPATU pentru o suprafață foarte redusă), atunci trebuie stabilit dacă măsurile din EIM ar fi adecvate pentru a reduce semnificația efectului. (În acest caz trebuie consultate și reglementările referitoare la sănătatea publică și protecția muncii)

Listă de control pentru încadrare

Nr. Crt	Probleme/ Rezultate/ Efecte	Este probabi l să apară proble me/rez ultatul / efectul DA/NU / NA/ ?	Este proble ma/rez ultatul / efectul semnifi cativ(ă) DA/NU / NA/ ?	Observații	
0	1	2	3	4	5
1	Caracteristicile P/P				
1.1	Ar determina P/P modificări semnificative de acțiune, comportament sau decizie ale persoanelor, întreprinderilor, instituțiilor guvernamentale, și ar putea aceste modificări să conducă la:				Tipul de modificări menționate în coloana 1 va depinde de o diversitate de factori dintre care cei mai importanți sunt: - tipul de sector pentru care este elaborat P/P - obiectivele P/P
1.1.1	<i>dezvoltarea infrastructurii (pentru telecomunicații, transport, apă, energie etc.) și clădirilor sau alte modificări ale folosinței terenurilor în mediul urban sau rural?</i>				
1.1.2	<i>dezvoltarea terenurilor pe terenuri noi sau zone importante pentru conservarea naturii?</i>				
1.1.3	<i>un impact negativ sau benefic asupra resurselor ecologice și/sau naturale?</i>				
1.1.4	<i>modificări în consumul social de energie și în special de combustibili și deci ale emisiilor de CO₂ și alte gaze cu efect de seră?</i>				
1.1.5	<i>modificări de consum social al altor resurse naturale /de ex. apă, soluri, minerale sau agregate)?</i>				
1.1.6	<i>modificarea cantității sau tipurilor de deșeuri produse (solide, lichide, periculoase) sau de</i>				

Nr. Crt	Probleme/ Rezultate/ Efecte	Este probabi l să apară proble me/rez ultatul / efectul DA/NU / NA/ ?	Este proble ma/rez ultatul / efectul semnifi cativ(ă) DA/NU / NA/ ?	Observații	
0	1	2	3	4	5
	<i>poluanți emiși în apă, pe teren sau în aer?</i>				
1.1. 7	<i>modificări ale emisiilor de gaze cu efect de seră din alte surse (de ex. metan de la ferme zootehnice sau depozite de deșeuri)</i>				
1.1. 8	<i>schimbări semnificative ale modalităților de deplasare</i>				
1.1. 9	<i>impact asupra oamenilor și comunităților, de ex. prin creșterea nivelului de zgomot, tulburărilor sau neplăcerilor?</i>				
1.2.	P/P stabilește un cadru pentru proiecte sau activități viitoare în mod precis/strict?				<ul style="list-style-type: none"> - Un P/P ar putea consta stabili cadrul pentru amplasamentul, dimensiunea sau tipul proiectelor care trebuie dezvoltate pentru implementarea P/P - P/P care presupun obligații juridice pot stabili cadrul în mod mai strict decât cele neobligatorii. - P/P al căror scop principal este stabilirea unui cadru pentru proiecte vor crea un cadru mai solid pentru acordurile unice de dezvoltare decât P/P care urmăresc mai multe scopuri și aspecte.

Nr. Crt	Probleme/ Rezultate/ Efecte	Este probabi l să apară proble me/rez ultatul / efectul DA/NU / NA/ ?	Este proble ma/rez ultatul / efectul semnifi cativ(ă) DA/NU / NA/ ?	Observații	
0	1	2	3	4	5
					- Cu cât cadrul este stabilit mai precis printr-un P/P, cu atât este mai probabil că P/P poate determina crearea de proiecte care să genereze schimbările menționate la punctul 1.1 și deci cu atât este mai probabil să fie necesară SEA.
1.3.	Se ține seama de P/P în pregătirea unor P/P mai amănunțite în același sector (respectiv în ierarhia verticală) sau P/P din alte sectoare la același nivel (respectiv legături orizontale)?				Relațiile dintre diferite P/P vor trebui atent analizate de la caz la caz. Dacă un P/P influențează puternic un altul, orice efecte de mediu pe care le-ar putea avea s-ar putea extinde pe o arie mai largă (sau mai profund) decât dacă nu s-ar fi întâmplat așa și astfel aceste efecte ar deveni mai semnificative
1.4.	Mediul local prezintă constrângeri pentru dezvoltare în zona geografică inclusă în P/P?				Dacă starea actuală a mediului dintr-o zonă geografică este sensibilă sau vulnerabilă, ea va impune restricții pentru dezvoltarea zonei. În acest caz, nevoia de a include aspectele de mediu în evaluarea P/P este mai puternică și deci este mai probabil ca SEA să fie necesară.
2	Efectele probabile asupra mediului				
2.1	Efectele se produc continuu sau frecvent?				Dacă efectele se vor produce continuu, este mai probabil ca ele să fie considerate

Nr. Crt	Probleme/ Rezultate/ Efecte	Este probabil să apară probleme/rezultatul / efectul DA/NU / NA/?	Este problema/rezultatul / efectul semnificativ(ă) DA/NU / NA/?	Observații	
0	1	2	3	4	5
					semnificative decât dacă frecvența efectelor este scăzută.
2.2	Efectele sunt reversibile?				Dacă efectele vor fi ireversibile, este mai probabil ca ele să fie considerate semnificative decât dacă ar fi reversibile.
2.3	Efectele sunt de natură cumulativă?				Dacă este probabil ca efectele să apară în aceeași zonă sau să fie sinergice, atunci este mai probabil că ele se vor cumula; de exemplu, dacă P/P stabilește cadrul pentru proiecte/ activități viitoare în același bazin hidrografic, atunci probabil că efectele asupra calității apelor de suprafață vor avea un caracter cumulativ
2.4	Efectele sunt de natură transfrontieră?				Dacă este probabil ca efectele să aibă un caracter transfrontiera, atunci P/P ar fi un bun candidat pentru SEA.
2.5	Efectele implică riscuri pentru sănătatea umană sau mediu (de ex. datorită accidentelor)				Dacă efectele este probabil să implice riscuri pentru sănătatea oamenilor sau pentru mediu, atunci P/P ar fi un bun candidat pentru SEA.
2.6	Care este mărimea și aria geografică a efectelor (zona geografică și mărimea populației probabil afectate)?				Cu cât vor fi mai grave sau răspândite efectele potențiale ale P/P, cu atât va fi mai probabil ca aceste efecte să fie considerate semnificative și deci să

Nr. Crt	Probleme/ Rezultate/ Efecte	Este probabil să apară problema/rezultatul / efectul DA/NU / NA/?	Este problema/rezultatul / efectul semnificativ(ă) DA/NU / NA/?	Observații	
0	1	2	3	4	5
					necesite SEA.
3.	Teritoriul probabil afectat				
3.1	Este probabil ca P/P să afecteze valoarea și vulnerabilitatea regiunii întrucât:				Valoarea specială sau vulnerabilitatea zonei probabil afectate de P/P sau de proiectele de implementare poate face mai probabil ca efectele să fie considerate semnificative în acel loc. Chiar și un proiect mic poate avea efecte semnificative asupra mediului dacă este implementat într-o zonă cu mediu sensibil. De remarcat că trebuie să se acorde atenție nu numai ariilor cu un statut de protecție declarat.
3.1.1	- caracteristicilor naturale speciale sau patrimoniului cultural				
3.1.2	- depășirii standardelor de calitate a mediului sau a valorilor limită				
3.1.3	- utilizării intensive a terenurilor				
3.2	Efectele asupra ariilor sau peisajelor cu statut de protecție național, Comunitar sau internațional recunoscut.				
	<i>Aici se adaugă orice alt criteriu/întrebare considerat relevant de către membrii Comitetului Special</i>				

ANEXA 3

Întrebări cheie pentru definirea domeniului pentru fiecare nivel de plan sau program din ierarhia PPATU

	Unele întrebări cheie ce urmează a fi puse de către echipa SEA în legătură cu Politica și Documentația Planului sau Programului:	Observații
1.1	<p>Planuri de amenajare a teritoriului – Scară: Națională sau regională. Inclusiv planuri care acoperă una sau mai multe regiuni, planuri de management al unui bazin hidrografic, planuri de management al zonelor de coastă care străbat mai mult de un județ. De ex. Planul național de amenajare a teritoriului - PATN, Strategia națională pentru dezvoltare durabilă - SNDD, EU SOPT- Cadrul strategic național de referință</p>	
	<p>Care sunt principalele obiective și priorități ale Planului? Cum se încadrează în obiectivele de mediu naționale și ale UE? Cum se integrează obiectivele de dezvoltare și de mediu în Planul strategic?</p> <p>Ce scenarii se aplică acestor obiective și priorități? Aceste scenarii au fost încadrate corespunzător sub raportul impactului de mediu?</p> <p>Care este metodologia adoptată pentru încadrarea acestor scenarii?</p> <p>Care sunt efectele de mediu directe și indirecte ale implementării acestor obiective de și scenarii de dezvoltare; de ex. pentru producerea durabilă de energie, energia eoliană furnizează energie fără a crea emisii. Totuși, indirect, fermele eoliene pot avea efecte negative asupra migrației păsărilor și a nivelului zgomotului în habitate sensibile.</p> <p>Problemele de mediu vor varia în funcție de sectorul de dezvoltare, ele trebuie identificate în etapa de definire a domeniului. Rapoartele de mediu regionale pot evidenția regiuni cu caracteristici principale, fie adecvate, fie inadecvate unei anumite strategii de dezvoltare sectorială</p>	<p>Planurile naționale și regionale sunt de obicei formulate ca strategii, cu programe asociate de implementare care conțin ține și date.</p> <p>Opțiunile strategice trebuie reunite în grupuri de acțiuni. Măsurile de mediu aferente necesare pentru ca ele să fie durabile sunt adăugate fiecărui grup; de ex. la dezvoltarea legăturilor de transport, trebuie adăugate măsuri de ameliorare a transportului public și de reducere a emisiilor vehiculelor.</p> <p>Fiecare grup de opțiuni de dezvoltare trebuie aplicat unei game de scenarii de ex. continuare ca înainte/ creștere maximă/ creștere medie etc.</p> <p>După caz, trebuie incluse în scenarii programele cu finanțare UE (astfel cum este POR pentru mediu, care oferă sprijin pentru sistemele de colectare și tratare a apelor uzate).</p> <p>Trebuie să se țină seama de variațiile regionale de mediu atunci când strategiile sectoriale de dezvoltare</p>

	Unele întrebări cheie ce urmează a fi puse de către echipa SEA în legătură cu Politica și Documentația Planului sau Programului:	Observații
	Rapoartele de mediu pentru SEA pot propune efectuarea de noi studii, strategii și planuri. Identificarea echilibrului corect între dezvoltarea economică și protecția mediului în vederea asigurării atingerii ambelor obiective.	sunt aplicate fiecărei regiuni . Planul și SEA trebuie să se raporteze la studiile UE, naționale și regionale privind dezvoltarea sectorială și la studiile de mediu și planurile de acțiune naționale și regionale pentru selectarea criteriilor de mediu relevante ce urmează să fie aplicate la definirea domeniului planului.
1.2	Programe de amenajare a teritoriului: Scară națională sau regională Identificarea strategiilor de mediu și a măsurilor aferente pentru siguranța mediului.	Se pot identifica în linii generale țintele, datele și bugetele, inclusiv bugetele pentru protecția mediului. Acesta din urmă poate îmbrăca forma finanțării unor tipuri alternative de dezvoltare, de ex. sprijinirea transportului public ca parte a planului de dezvoltare rutieră sau Finanțarea de alte studii, pentru identificarea celor mai bune opțiuni de dezvoltare durabilă sub aspectul mediului
2: Planuri de amenajare a teritoriului: Scara: Județeană e.g. Plan de amenajare a teritoriului județean – PATJ, Strategia și planul de dezvoltare pentru județe (Agenda Locală 21), - inclusiv planuri care cuprind o parte dintr-un județ (incluzând teritoriul administrativ al mai multor localități urbane sau rurale sau mai mult de un județ (sau părți ale mai multor județe)		
2.1	Prognostarea cererii de dezvoltare (diferite tipuri de dezvoltare). Care este suprafața totală de terenuri ce urmează să fie dezvoltate pe tipuri de folosință a terenului pe durata de viață a prezentului plan: De ex. total industrie și tip de industrie, total comercial; total noi locuințe; total hoteluri, total agricultură etc. Care sunt locațiile generale (ca localități) în care industria și noile locuințe precum și amenajările turistice se pot dezvolta în condiții de siguranță. Schimbări Socio-economice	Aceste prognoze trebuie să țină seama de politicile naționale de dezvoltare de stimulare sau control, precum și de dezvoltarea directă în regiunile specificate. În cadrul regiunii, Planul județean trebuie să prognozeze alocarea cotelor (pe tip de dezvoltare) din dezvoltarea totală a regiunii pe care aceasta o poate

Unele întrebări cheie ce urmează a fi puse de către echipa SEA în legătură cu Politica și Documentația Planului sau Programului:	Observații
<p>Care va fi impactul schimbărilor de dezvoltare prognozate asupra schimbării populației din zonă? Ce infrastructură socială (școli, clinici etc.) va fi necesar să fie oferită pentru a face față acestei schimbări a populației. Va exista o creștere a fluxului de trafic în zonă?</p> <p>Ce furnizări de infrastructură trebuie prevăzute pentru perioada de aplicare a planului respectiv: modernizarea sau extinderea canalizării, a stațiilor de tratare a apelor uzate, a rețelei de distribuție și a stației de tratare pentru apa potabilă, a instalațiilor pentru gospodărirea deșeurilor solide, drumuri care să facă față dezvoltării prognozate?</p> <p>Zone cu mediu sensibil: De ex. arii de biodiversitate, patrimoniu cultural, zone poluate, surse de apă potabilă; zone turistice; zone de litoral și de munte, delte; păduri etc. În locurile unde se găsesc acestea, ce politici propune Planul pentru managementul durabil al acestor zone. Care va fi impactul noilor tendințe de dezvoltare, drumuri noi etc. asupra acestor zone. Ce măsuri de siguranță pentru mediu au fost încorporate în plan în acest scop? De ex. zone tampon, coridoare pentru migrația speciilor, managementul habitatelor, reducerea și controlul zgomotului sau poluării etc.</p>	<p>absorbi, să elaboreze politicile aferente de atragere și/sau control a acestei dezvoltări. Aceste estimări trebuie făcute împreună cu alte departamente de planificare județeană și coordonate de Consiliul Regional sau de MDLPL. Prognozarea schimbărilor socio-economice trebuie să țină seama de politicile naționale și regionale care afectează migrația populației și volumele de trafic pentru același tematici și să prognozeze care va fi impactul acestora asupra infrastructurii existente a județului.</p> <p>Furnizare de infrastructură: Furnizorii de servicii publice și departamentele de specialitate ale consiliilor județene pentru apă, ape uzate, deșeuri solide etc. trebuie să furnizeze estimări ale capacității actuale totale a instalațiilor existente pentru fiecare localitate din județ precum și detalii referitoare la serviciile totale viitoare pe durata de aplicare a Planului, obținute pe baza planurilor și a programelor de finanțare cunoscute de modernizare și/sau extindere a furnizării. Trebuie evidențiate problemele.</p> <p>Zone sensibile: Aceste zone sunt preluate și cartate pe baza Planului de amenajare a teritoriului național (PATN), secțiunile IIIa și IIIb. Patrimoniul natural și cultural, a registrelor de la MMDD, ANPM și de la ARPM, precum și a rapoartelor de monitorizare a mediului furnizate de ANPM și de ARPM. Alte informații ar trebui obținute din partea Ministerului Culturii, referitoare la zonele de patrimoniu, a autorităților de administrare a biosferei, etc. Politici de management al mediului</p>

	Unele întrebări cheie ce urmează a fi puse de către echipa SEA în legătură cu Politica și Documentația Planului sau Programului:	Observații
	<p>Modificări prognozate ale mediului: (aceasta corespunde celei de-a doua părți a raportului de mediu al SEA – conform definiției din secțiunea 4 a prezentului Ghid).</p> <p>Care va fi situația mediului în zona acoperită de Plan dacă actualele tendințe și politici de planificare continuă?</p> <p>Care va fi situația mediului în zona acoperită de Plan dacă se implementează noua strategie; fiecare strategie trebuie evaluată separat. De ex. creșterea cererii de apă, creșterea cantității de ape uzate produsă, creșterea poluării atmosferice etc.</p> <p>Care este strategia cel mai puțin periculoasă pentru mediu?</p> <p>Care este cea mai adecvată strategie de dezvoltare care protejează mediul?</p>	<p>trebuie incluse pentru fiecare zonă sensibilă și acolo unde este necesar, trebuie adăugate zone tampon și coridoare de migrare pentru speciile sălbatice.</p> <p>Analiza tendințelor include evaluarea modificărilor curente a tipurilor geografice ale ritmurilor de dezvoltare, ritmurilor de construcție, a extracției materialelor de construcție, creșterii sau scăderii cererii de apă, modificărilor în producerea de ape uzate și gunoi, emisiilor și efluenților, fluxurilor de trafic etc.</p> <p>Această analiză a tendințelor trebuie aplicată apoi viitoarelor scenarii de dezvoltare, ținând seama de politicile naționale și regionale fie pentru stimularea fie pentru controlul dezvoltării și de metodele utilizate pentru stimulare și/sau control. Aceste scenarii de dezvoltare trebuie să se încadreze în limitele stabilite prin planul de nivel superior.</p> <p>Fiecare analiză a tendințelor și scenariu de dezvoltare trebuie să facă obiectul unei evaluări de mediu referitoare la impactul prognozat asupra județului. Dacă sunt necesare măsuri de atenuare pentru remedierea efectelor negative de mediu ale Planului, acestea trebuie precizate, estimate sub raportul costurilor și programate în vederea implementării, cu fixarea de ținte și termene.</p> <p>Apoi, fiecare scenariu poate fi evaluat în totalitatea sa sub raportul avantajelor socio-economice și a durabilității mediului.</p>
2.2	Programe de dezvoltare la scară județeană	

	Unele întrebări cheie ce urmează a fi puse de către echipa SEA în legătură cu Politica și Documentația Planului sau Programului:	Observații
	Acestea sunt programe care se referă la implementarea scenariului preferat de dezvoltare împreună cu măsurile aferente de protecție a mediului, aplicate și adaptate profilului specific economic și de mediu al județului. Județele vor fi incluse sau excluse din program în funcție de profilurile lor economice și de mediu.	Se identifică țintele, termenele și costurile generale și localitățile țintă și se identifică autoritatea de implementare. Ele trebuie să includă bugete pentru protecția mediului. Acestea pot îmbrăca forma finanțării unor tipuri alternative de dezvoltare, de ex. sprijinirea transportului public ca parte a planului de dezvoltare pentru administrarea drumurilor, așa cum au fost identificate în studiile la nivel de județ (comandate de SEA de nivel național sau regional) în vederea identificării celor mai bune opțiuni de dezvoltare cu durabilitate d.p.d.v al mediului.
3	Plan urbanistic general (PUG) Scara: municipiu, oras sau comună	
	<p>Se încadrează cota de nouă dezvoltare propusă de PUG în dezvoltarea totală prognozată alocată de PATJ pentru PUG? Dacă nu, ce măsuri se vor lua pentru a controla (sau stimula) dezvoltarea astfel încât această să ajungă în limitele definite de SEA pentru planul de nivel superior?</p> <p>Care vor fi cotele totale de dezvoltare (pe tip de folosință a terenului) ce se vor distribui în cadrul zonei incluse în PUG al localității?</p> <p>Cum vor afecta alocarea zonelor și politicile de dezvoltare aferente fiecărei zone dezvoltarea socio-economică a localității?</p> <p>Care sunt exact politicile de dezvoltare pentru fiecare sub-sector/zonă a ariei incluse în plan sub raportul tipurilor de folosință a terenurilor și a densității (inclusiv politicile pentru sub categoriile de folosință a terenului acolo unde este necesar, de ex. industrie grea, industrie ușoară, etc.).</p> <p>Care va fi impactul tiparului și densității propuse asupra volumului de trafic și a fluxurilor de trafic în zona PUG? Ce măsuri de management al traficului (și, după caz, privind noi drumuri) se pot lua pentru a reduce aglomerația (dacă există) și poluarea atmosferică?</p>	<p>PUG trebuie să se raporteze la SEA pentru PATJ în ceea ce privește dezvoltarea suplimentară totală permisă pe tip de folosință a terenului.</p> <p>SEA efectuată pt. planurile județene și regionale a fixat de asemenea ținte pentru standardele de calitate a aerului, apei și solului, care să fie atinse pe durata de aplicare a planului.</p> <p>Aceste standarde țintă de mediu pentru parametrii de mediu selectați trebuie să fie identificate în raportul de definire a domeniului PUG) pentru PUG și pentru zona sa de impact asupra mediului.</p> <p>PUG trebuie să facă propriile sale prognoze de extindere a dezvoltării, (sau a modului de limitare a contracției, în zonele de migrare). Ele pot fi adesea corelate cu obiective și programe stabilite în planuri de amenajare a teritoriului de nivel superior.</p> <p>Stabilirea limitelor dezvoltării (sau a politicilor de încurajare a dezvoltării) trebuie decise interactiv de specialistii județeni în amenajarea teritoriului (și echipele pentru SEA) prin consultări cu localitățile din</p>

	Unele întrebări cheie ce urmează a fi puse de către echipa SEA în legătură cu Politica și Documentația Planului sau Programului:	Observații
	<p>Aceste politici și identificări de zone țin seama de vecinatatea cu zone cu mediu sensibil? Care sunt politicile de mediu legate de zonele cu mediu sensibil care au fost identificate?</p> <p>Există infrastructura adecvată (canalizare, stație de tratare a apelor uzate, stații de tratare a apei potabile, conducte de apă potabilă, drumuri de acces, instalații pentru gospodărirea deșeurilor solide) în zonele din oraș prevăzute pentru extindere.</p> <p>Care este capacitatea actuală de suportare a mediului în aceste zone și care este cantitatea suplimentară totală de infrastructură necesară pentru a se asigura faptul că nu există impact și efecte negative?</p>	<p>cadrul județului, ținând seama de politicile naționale de dezvoltare și de mediu pentru aceste localități.</p> <p>Proiectul planului trebuie să arate modul în care, la elaborarea pentru PUG a hărții de zonare a folosințelor terenurilor, s-a ținut seama de protecția mediului în zonele desemnate cu mediu sensibil</p> <p>Va trebui să se furnizeze informații detaliate de către furnizorii de servicii de infrastructură (apă, ape uzate, gospodărirea deșeurilor, managementul traficului) cu privire la capacitatea actuală a acestor sisteme, problemele și deficiențele din locuri determinate, precum și planurile și bugetele pentru viitor de furnizare a acestor servicii, identificarea celor care vor plăti pentru extinderea serviciilor, precum și managementul lor pe termen lung, pe durata de aplicare a planului și ulterior. Ele trebuie corelate în spațiu cu zonele de dezvoltare propuse.</p>
3.2	<p>Dezvoltarea și implementarea de programe la scara localităților (Planuri de acțiune)</p> <p>Se pot suporta costurile infrastructurii de mediu suplimentare necesară pe durata planului. Cum se va finanța?</p> <p>Cum se va monitoriza evoluția? Cine va culege datele și cine va răspunde de raportare.</p> <p>Există două categorii mari de date de monitorizat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementare a unei monitorizări cumulate a dezvoltării creșterii în funcție de amplasament și tip de folosință a terenului. S-au atins limitele de dezvoltare ale PUG ? • Se încadrează efectele de mediu în plaja autorizată ? (Incluzând atât efectele directe cât și pe cele indirecte asupra mediului). 	<p>Țintele, termenele și bugetele anuale specifice și amplasările precizate în cadrul zonelor PUG, precum și identificarea autorității de implementare, respectiv orașul sau comuna. În unele cazuri, bugetele și termenele pot fi derivate din planuri de amenajare a teritoriului județene sau regionale sau din activitățile sectorului privat (de ex. ale titularilor de PUZ). Măsurile de mediu, termenele de implementare și costurile vor fi clar definite la acest nivel.</p>
4.1	Planurile urbanistice de detaliu (PUZ și PUD): Acoperind una/mai multe zone sau una sau mai multe parcele de teren	

Unele întrebări cheie ce urmează a fi puse de către echipa SEA în legătură cu Politica și Documentația Planului sau Programului:	Observații
<p>Se va găsi cantitatea totală de dezvoltare suplimentară propusă pentru zona sau parcela de teren în limitele (actuale cumulate) stabilite de SEA pentru PUG?</p> <p>Cantitatea totală de dezvoltare va duce la creșterea cererii de resurse din mediu (de ex. apă) sau va crea emisii sau efluenți care sunt probabil să aducă efectul cumulat asupra mediului peste limita permisă?</p> <p>Tipul de dezvoltare propusă va fi conform tipului și caracteristicilor (prevederi privind densitatea, înălțimea și infrastructura), tipului de industrie, locuințe etc. prevăzute în PUG pentru acea zonă?</p> <p>Dacă nu, care va fi impactul acestei noi politici asupra întregului PUG și cum va schimba condițiile de mediu în zona de impact a PUZ/PUD. Este schimbarea durabilă sub raportul mediului?</p> <p>S-a făcut aranjamente de detaliu în privința infrastructurii sau altor tipuri de atenuare a efectelor necesare pentru susținerea acestei dezvoltări. Vor fi ele implementate la termen?</p>	<p>Limitele permise ar trebui să fie arătate în SEA a PUG.</p> <p>Unele PUZ și majoritatea PUD nu vor necesita o SEA atunci când caracteristicile lor sunt deja acceptate de SEA pentru PUG și, cu condiția ca mărimea și caracteristicile noii dezvoltări, atunci când sunt adăugate totalului cumulat pentru acea categorie de dezvoltare să nu depășească totalul general stabilit prin PUG.</p> <p>Totuși, pentru anumite tipuri de PUZ (de ex. pentru porturile de containere, aeroporturi, unități industriale importante etc.) impactul economic și efectele sale asupra migrației, traficului, etc. se vor resimți pe o arie mult mai largă decât cea acoperită de PUZ și PUG și pot avea efecte județene sau chiar regionale. Aceste PUZ vor crea cadrul pentru alte tipuri de dezvoltări derivate, care s-ar putea să nu fi fost avute în vedere în PUG existent. Aceste tipuri de PUZ vor necesita o SEA și o revedere a SEA pentru PUG dacă este probabilă modificarea echilibrului dezvoltării peste limitele stabilite de SEA.</p> <p>Zona de impact asupra mediului a PUZ sau PUD este probabil să se extindă în zonele limitrofe de ex. dacă deversările în canalizare de la dezvoltările din PUZ vor crește presiunea asupra rețelei de canalizare și tratării apelor uzate prevăzute a fi folosite în comun cu o zonă mai amplă. Tot astfel, emisiile în atmosferă sau zgomotul (de ex. de la vehiculele care circulă pe un nou drum) se pot deplasa dincolo de PUZ, în zone cu mediu sensibil.</p>

	Unele întrebări cheie ce urmează a fi puse de către echipa SEA în legătură cu Politica și Documentația Planului sau Programului:	Observații
	<p>Dacă terenul este vândut după obținerea aprobării SEA, cine va fi responsabil de implementarea și monitorizarea condițiilor stabilite prin autorizarea SEA?</p>	<p>Pentru mai multe informații privind SEA pentru PUZ industriale v. Ghidul SEA pentru zone industriale</p> <p>Localitatea trebuie să asigure faptul că responsabilitatea implementării condițiilor stabilite prin avizul SEA pentru PUZ/PUD trebuie duse la îndeplinire de noul proprietar. Dacă este necesar, ARPM/APM trebuie să ofere servicii de coordonare (între noii cumpărători și dezvoltatorii terenului din PUZ). Controlul trebuie făcut de Inspectoratul Municipal pentru Construcții</p>
4.2	Programe de implementare a dezvoltării pe zonă de detaliu sau parcelă	
	<p>Aceste programe de implementare sunt foarte particulare și legate de anumite parcele, procent de construcție și de începerea și impactul măsurilor de protecție a mediului</p> <p>Datele privind implementarea și efectele fiecărui PUZ/PUD în parte trebuie adunate într-un program cumulativ de monitorizare stabilit prin PUG</p>	<p>Țintele, termenele și agenții de implementare se precizează în concordanță cu limitele stabilite de SEA a PUG</p> <p>Titularii pot avea un rol în asigurarea implementării de practici de management al durabilității mediului prin încorporarea acestora în programele de implementare pentru PUZ etc</p>

ANEXA 4

Prezentare generală a impactului potențial tipic în funcție de sectorul de dezvoltare

O descriere generală a tipurilor de impact este prezentată mai jos. **Este totuși important de observat că semnificația impactului variază în funcție de contextul de mediu în care se produce impactul. Este foarte important să se determine situația inițială de mediu în cadrul raportului privind starea mediului înainte de finalizarea definirii domeniului impactului și efectelor potențiale ale implementării PPATU.**

Agricultură

Irigații sau tipurile de culturi: Acestea au un impact asupra volumului de apă consumat și pot determina modificarea nivelului pânzei freatice. Utilizarea substanțelor chimice pentru agricultură, și reziduurile lor în apa care se infiltrează pot afecta calitatea apei din pânza freatică, apă care poate fi folosită în comun cu alți utilizatori, inclusiv așezările umane și animalele sălbatice.

Monoculturile și/sau introducerea de culturi noi pot schimba echilibrul ecosistemelor și pot distruge de asemenea habitatele vieții sălbatice. Tăierea copacilor pentru a face loc culturilor agricole poate distruge habitatul vieții sălbatice precum și coridoarele de migrație ale vieții sălbatice între ariile protejate.

Silvicultură

Densitatea cultivării copacilor va avea un efect asupra necesarului de apă. Dacă sursa de apă este folosită în comun cu alți utilizatori, aceasta poate reduce disponibilitatea apei pentru ceilalți utilizatori. În general, cultivarea pădurilor are un impact pozitiv asupra calității aerului, prevenirii eroziunii (în special pe pante și de-a lungul coastei) și protecției habitatului (cu condiția ca speciile cultivate să fie similare speciilor endemice din zonă. Totodată, pădurile pot proteja peisajul și siturile de patrimoniu împotriva eroziunii factorilor meteorologici. (Industria care folosește lemn sunt discutate la „industrie”).

Dezvoltarea pisciculturii

Politicile care afectează cantitatea de pește prins sau promovează acvacultura pot avea un efect semnificativ asupra ecologiei marine și riverane dacă se modifică echilibrul florei și faunei. Fermele piscicole implică utilizarea de substanțe chimice existente în hrana utilizată sau pentru controlul îmbolnăvirilor. Acest lucru poate afecta calitatea apei precum și sănătatea vieții acvatice în zona din jurul lor. Introducerea de noi specii de pește pentru cultură intensivă poate tulbura ecosistemul local.

Energie

Modul de producere a energiei afectează substanțial tipurile posibile de impact. Procesul producerii de energie din surse neregenerabile ca gaze, cărbuni și petrol produce gaze cu efect de seră și emisii care, dacă nu sunt reduse, se consideră în general că au un efect semnificativ asupra încălzirii globale.

Generarea de electricitate hidro, dacă nu este corespunzător gestionată, poate avea de asemenea un efect negativ asupra eroziunii râurilor, eroziunii solului și ecologiei râului, sedimentărilor în zonele de coastă etc.

Termocentralele pot ridica temperatura apei din mediu în punctul de deversare, ceea ce poate afecta condițiile de înmulțire și viață pentru speciile din râu și de pe malurile acestuia.

P/P pentru utilizarea energiei nucleare trebuie să includă o gestionare atentă a sănătății și siguranței publice, inclusiv planuri pentru depozitarea pe termen lung a deșeurilor nucleare.

Industrie

Există numeroase ramuri industriale, fiecare cu un profil propriu al poluării. Trebuie făcută o distincție majoră între industria grea, în care consumul important de energie și procesele chimice au un impact major asupra mediului, industria ușoară, în care principalele activități sunt asamblarea și comercializarea, și industria mixtă, care include atelierele și punctele de desfacere. Reglementările de zonare a terenului și piața pentru produsele industriale vor determina

combinația de activități industriale din zona industrială. În general încadrarea de mediu a zonelor industriale va necesita o cercetare a originii materialelor utilizate, a substanțelor chimice și a energiei utilizate în procesul industrial, precum și a metodelor de eliminare a deșeurilor industriale. În unele cazuri, tratarea apelor uzate și a altor forme de servicii de gestionare a deșeurilor industriale pot fi furnizate pe aceeași platformă cu cea a unităților industriale. (Pentru mai multe detalii, v. Ghidul SEA pentru industrie).

Industria extractivă

Impactul direct al activității miniere depinde de metoda de extracție utilizată (de ex. exploatare de adâncime sau de suprafață, dragare hidraulică), de procedeul de extracție și prelucrare ale minereului (inclusiv tipul de substanțe chimice utilizat), de metodele de eliminare a deșeurilor chimice și de metodele de depozitare a sterilului. Acestea din urmă necesită măsuri pe termen lung pentru întreținerea sterilului și împiedicarea levigării substanțelor chimice în sol.

Transporturi

Impactul potențial al sectorului transporturilor include de la cel bazat pe deschiderea sau lărgirea căilor de comunicații (drumuri, căi ferate, culoare de zbor) până la modul de transport, inclusiv vehiculele aeronave, nave etc. Politicile care afectează tipul de combustibil utilizat sau care comută modul de transport (de ex. de la cale ferată la drumuri) vor avea un impact semnificativ asupra calității aerului și a zgomotului. Planificarea căilor de comunicație, de ex. a drumurilor, poate avea un impact asupra hidrologiei, eroziunii solului, peisajului, construcțiilor, precum și asupra zgomotului și calității aerului. Efectele indirecte includ generarea de migrațiune a populației, precum și creșterea accesibilității unei zone. Ariile de biodiversitate sensibile sunt de regulă afectate atunci când în apropierea lor sunt deschise noi căi de comunicație. Programele de fluidizare a traficului din orașe poate avea un impact asupra calității aerului respirat de către oameni.

(Pentru mai multe detalii, v. Ghidul SEA pentru transporturi).

Turism

Atracțiile turistice sunt de regulă situate în zone cu mediu sensibil, ca litoralul sau zonele montane, și în apropierea unor situri de patrimoniu. În mod caracteristic, turismul generează o cerere semnificativă de apă (de ex. în hotelurile situate de-a lungul litoralului sau la munte), generare de ape uzate și deșeuri solide, în particular de sticle de plastic și ambalaje de mâncare pentru picnicuri. Hotelurile situate în zone rurale pot să nu dispună de instalații adecvate de tratare a apelor uzate iar în zonele de litoral ele pot polua apa mării.

Acolo unde turismul determină niveluri semnificativ mai mari ale traficului, emisiile de la vehicule pot produce „ploaie acidă”, care poate eroda suprafețele, de ex. acolo unde autocarele staționează cu motorul în ralanti pentru a acționa aerul condiționat. Spațiile de parcare trebuie să fie situate departe de siturile sensibile de patrimoniu cultural de ex. mănăstirile cu picturi rurale la exterior din regiunea Sucevei.

Programele economice de promovare a turismului, dacă sunt situate în zone sensibile, pot conduce la un nivel ridicat al activității de construcție. Acolo unde metodele de control ale planului sunt slabe, dezvoltarea excesivă va conduce la un impact negativ asupra apei, apei din locurile de scăldat de-a lungul țărmului, deșeurilor, atmosferei, peisajului, patrimoniului cultural etc.

Telecomunicații

Pilonii afectează peisajul vizual. Pe durata fazei de construcție poate exista o reducere a habitatului. Aceasta poate fi semnificativă dacă e vorba de zone cu mediu sensibil. Cablurile de înaltă tensiune prezintă un risc pentru sănătate și siguranță publică.

Câmpurile electromagnetice create în jurul antenelor de transmisiuni pot crea probleme de sănătate în comunitățile din vecinătate. Acest lucru rămâne încă de dovedit.

Amenajarea teritoriului

În România, amenajarea teritoriului se referă la elaborarea politicilor și programelor în vederea atingerii obiectivelor de dezvoltare economico-socială. Amenajarea teritoriului/urbanismul reprezintă traducerea acestor obiective și programe în planuri de amenajarea teritoriului și de

urbanism pentru toate tipurile de dezvoltări enumerate mai sus. Aceste planuri de regulă trebuie să includă în cadrul procesului lor de elaborare și considerentele de protecție a mediului. Planurile și programele care se supun unei SEA vor include măsuri pentru siguranța mediului încă de la începerea elaborării planului. Monitorizarea și raportarea implementării planului și programului este un mijloc pentru a asigura atât implementarea măsurilor destinate protecției mediului cât și observarea și controlul impactului și efectelor negative neprevăzute.

Tabel cu impactul si efectele potentiale tipice pentru fiecare sector de dezvoltare:

Se precizează că această matrice este doar orientativă.

Componenta de mediu	Agricultură	Silvicultură	Piscicultură	Energie	Industrie	Industria extractivă	Transporturi	Turism	Telecomunicatii	Amenajarea teritoriului	Cadru pentru proiecte
Aer/ Climă		+		X	X	X	X	X		X	X
Apă	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X
Sol	X	+			X	X	X			X	X
Deseuri	X		X	X	X	X	X	X		X	X
Biodiversitate	X	+	X	X	X	X	X	X		X	X
Sănătate				X	X	X	X		X	X	X
Peisaj	X	+		X	X	X	X	X	X	X	X
Patrimoniu cultural		+		X	X	X	X	X		X	X

Note: + - impact potential pozitiv X - impact potential negativ.

Definitia impactului de mediu: Schimbare a stării (fie cantitativ, fie calitativ) a componentei de mediu.

Trebuie mentionat că acesta este un tabel generic care prezintă impactul **tipic** pentru fiecare sector de dezvoltare. *Impactul poate fi diferit în functie de caracteristicile specifice ale situării PPATU.* Pentru a estima semnificatia impactului, fiecare tip de impact trebuie considerat în contextul amplasării în mediul unde se resimte impactul. De ex. în zonele cu mediu sensibil (arii de protectie a biodiversității, litoral, locatiile la munte, zonele foarte poluate etc) gravitatea impactului se poate amplifica.

Efectele impactului pot fi directe sau indirecte; de ex. un plan de promovare a dezvoltării economice poate crea locuri de muncă. Un impact indirect potential ar fi migrarea populatiei atrasă de locurile de muncă, ceea ce conduce la cresterea consumului de apă în gospodării si la generarea de deseuri.

ANEXA 5

Ghid pentru definirea domeniului SEA pentru PUZ

Notă: Mai multe îndrumări privind definirea domeniului în cazul PUZ-urilor pentru parcuri industriale sunt incluse în Ghidul sectorial pentru industrie și zone industriale

Ghid pentru definirea domeniului SEA pentru PUZ

Acesta ține seama de necesitatea de a evita duplicarea SEA ținând seama de informațiile relevante cuprinse în alte SEA pentru alte PPATU din ierarhia PPATU la care este conectat fiecare PUZ.

Sub-categoria de PUZ	Criterii care trebuie avute în vedere
PUG de nivel superior a avut și are avizul de mediu?	<ul style="list-style-type: none">> Dacă nu, atunci pentru PUZ trebuie avută în vedere o SEA exhaustivă în afară de cazul în care poate fi amânată până la revizuirea PUG astfel încât acesta să includă o SEA (pentru PUG)> Dacă tema nu a fost inclusă în domeniul cuprins în SEA pentru PUG, atunci PUZ trebuie să fie avut în vedere pentru o SEA completă.> Dacă SEA nu acoperă în mod corespunzător semnificația impactelor de mediu ale acestui PUZ astfel cum se descrie în al. 5.3.3.1 din Ghid, atunci trebuie îndeplinit acest aspect al SEA pentru PUZ
1: PUZ pentru zonele cu mediu sensibil	<ul style="list-style-type: none">> Toate PUZ care sunt aproape de sau este probabil să aibă un impact asupra biodiversității, patrimoniului cultural, și a protecției litoralului trebuie avute în vedere pentru o SEA completă în afară de cazul în care tematica a fost cuprinsă în detaliu în PUG sau în PATJ și au fost instituite limitări corespunzătoare care vor limita și controla implementarea PUZ.> Zonele cu mare densitate a populației: Dacă limitările de mediu și măsurile de control pentru efecte semnificative și probabile au fost stabilite în SEA pentru PUG, atunci trebuie efectuată doar o SEA parțială (SEA de nivel superior ar trebui să cuprindă impactul asupra sănătății publice și confortului, precum și prevederile existente pentru gospodărirea apelor uzate și a deșeurilor solide).> Pentru PUZ amplasate în zone cu valoare mare a atractivității (cum ar fi zonele de recreere și

	<p>turistice, cu condiția ca această atractivitate și protecția ei să fi fost cuprinsă în SEA planurilor de nivel superior) este suficient ca aceste PUZ doar să facă referire la secțiunile SEA de nivel superior care tratează acest aspect.</p>
<p>2: PUZ pentru o zonă de stimulente economice</p>	<p>> Zonele economice libere și parcurile industriale au potențialul de a genera un impact de dezvoltare mai larg, dincolo de marginile lor.</p> <p>> Impactul asupra mediului al dezvoltării economice trebuie să fi fost tratat în SEA pentru PUG și incluzând capacitatea totală de suportabilitate a mediului pentru teritoriul PUG sub aspectul tratării apelor uzate, cererii de apă; al drumurilor și fluxurilor de trafic, ale migrației etc.</p> <p>Dacă:-</p> <p>>SEA pentru PUG/PATJ a tratat corespunzător aceste aspecte și</p> <p>> dacă efectul cumulat al efectelor de mediu ale noului PUZ este sub plafonul stabilit de SEA pentru PUG și PATJ de nivel superior și</p> <p>> dacă PUZ nu se află în apropiere sau nu este probabil să aibă impact asupra unei arii cu sensibilitate*, atunci</p> <p>Prezentul PUZ va necesita o SEA parțială, dar trebuie să includă măsurile relevante propuse de SEA de nivel superior. Se recomandă totuși ca pentru mai multe detalii privind normele SEA pentru parcuri industriale să consultați Ghidul sectorial pentru SEA pentru parcuri industriale</p>
<p>3 PUZ pentru zonele din categorii speciale</p>	<p>> Unele din aceste PUZ se vor încadra în categoriile speciale de PPATU care nu necesită SEA (de ex. programe cu finanțare UE)</p> <p>.> Dacă aceste PUZ derivă din PPATU de nivel superior (de ex. Programe pentru reabilitarea industrială, stimularea zonelor defavorizate sau pentru dezvoltare rurală), aceste programe de nivel superior au efectuat încadrarea pentru SEA iar detaliile din PUZ au fost tratate în cadrul acelei SEA, astfel că prezentul PUZ ar trebui să necesite doar o SEA parțială. Totuși, măsurile relevante propuse în SEA de nivel superior trebuie incluse în SEA prezentului PUZ</p>
<p>4. PUZ care includ zone probabil să modifice echilibrul sau conținutul PUG sau al strategiei PATJ</p>	<p>> Reglementarea privind SEA cere ca aceste PUZ să aibă o SEA completă. Atunci când este posibil, toate PUG recent elaborate și care au o SEA ar trebui să descurajeze cererile de PUZ de acest tip până la data noii actualizări a PUG. Aceasta întrucât ar fi trebuit ca prevederi corespunzătoare pentru fiecare tip de folosință a terenului, în limitele capacității de suportare a mediului din zona PUG, să fi fost deja incluse în procesul comun de elaborare a SEA și PPATU.</p>

Note: *Zonele sensibile ar trebui să includă și zonele unde monitorizarea de mediu a aerului, apei, solului, biodiversității arată că condițiile ambientale sunt sub sau aproape de limitele permise de standardele UE. Secțiunea 6 privind definirea domeniului și secțiunea 8 privind raportul de mediu din prezentul Ghid SEA, descriu mai detaliat relațiile ierarhice dintre PPATU și modul în care ele pot fi folosite pentru ierarhizarea SEA (respectiv, SEA ierarhice corelate cu planuri ierarhice). Aceasta include o listă de verificare cu întrebări de mediu la care trebuie să se răspundă ca parte a conținutului fiecărui PPATU de la fiecare nivel din ierarhia PPATU.

SEA completă – se referă la o SEA care acoperă toate problemele potențiale identificate ca parte a procesului de rutină de definire a domeniului SEA.

SEA ierarhizată – este corelată cu un sistem ierarhic de SEA. Se referă la o SEA pentru care anumite probleme și tematici au fost deja abordate corespunzător de o SEA a unui PPATU de nivel superior. Aceste tematici, probleme nu va mai fi nevoie să fie studiate ca parte a prezentei SEA deoarece constatările și măsurile propuse în RM pentru nivelul superior al SEA se va copia în SEA pentru PUZ și vor fi recomandate pentru implementare ca parte a SEA, inclusiv aspectele de monitorizare

Ghid sectorial pentru planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism

ANEXA 6

PPATU pentru suprafețe mici

Temeiuri legale pentru PUZ și PUD

Notă: Mai multe îndrumări privind definirea domeniului PUZ pentru parcurile industriale sunt incluse în Ghidul sectorial pentru industrie și zone industriale

Justificări pentru întocmirea PUZ

Descriere generală a planului urbanistic zonal - PUZ

Conform legii, PUZ are caracter exclusiv de reglementare de detaliu pentru asigurarea unei dezvoltări armonizate cu reglementările PUG într-o zonă delimitată (art. 47 - 1). În fapt, PUZ transferă prevederile formulate în PUG pentru o anumită zonă, transformându-le în reglementări specifice de detaliu.

PUZ se întocmesc pentru orice parte a localităților, atât din intravilan cât și din extravilan.

Zonele pentru care se întocmesc PUZ

PUZ situate în zone funcționale astfel cum au fost stabilite în PUG și în Regulamentul local al acestuia.

Acestea se pot subîmpărți în:-

1. Zone sensibile sub aspectul mediului, inclusiv zone cu o mare concentrație de populație și zone cu o valoare mare a atractivității:-
 - a. zonele centrale ale orașelor
 - b. arie protejată (naturală, construită, monument istoric, sit arheologic etc.)
 - c. zona centrală a centrului istoric/zonă de importanță istorică
 - d. zonă de protecție a litoralului
 - e. stațiuni turistică/de sănătate
 - f. zonă de agrement
2. Zone de stimulare a dezvoltării economice (care în timp pot avea un impact mai mare a dezvoltării)
 - a. zonă liberă
 - b. parc industrial
3. Zone din categorii speciale care fac obiectul unor politici și/sau programe speciale ale Guvernului
 - a. zone industriale (abandonate, urmând a fi reabilite, în curs de reconversie)
 - b. zonă defavorizată
 - c. zonă de reabilitare.
4. Zone în care este probabil să se schimbe echilibrul original și conținutul PUG
 - a. orice zonă din extravilan unde se au în vedere lucrări de investiții
 - b. zonă unde categoria de folosință se va schimba prin PUZ

Trebuie să se țină seama de motivele exacte pentru care s-a propus un PUZ în momentul evaluării semnificației probabile a efectelor de mediu.

Justificări pentru întocmirea PUD

PUD este PPATU care constituie baza implementării unei dezvoltări pe o suprafață mică care trebuie să fie în conformitate cu funcțiunile contextului urbanistic în care se va integra fizic. PUD include reglementări referitoare la amplasarea efectivă, dimensiunea, configurația și dotările uneia sau mai multor construcții aflate pe una sau mai multe parcele limitrofe de teren (art. 48-1 din Legea nr. 350/2001).

PUD se pot întocmi pentru orice funcțiuni în intravilan. Limitele ariei PUD se stabilesc cu acordul departamentelor specializate ale consiliilor locale.

Precondițiile pentru elaborarea unui PUD (respectiv pentru amplasarea unei investiții) sunt:

- parcela/parcelele să fie inclusă/incluse în limitele aprobate ale intravilanului
- să fie liberă/libere de servituți și de interdicții de construcție
- să nu fie în litigiu

- o acces rutier și pietonal
- o beneficiind (sau putând beneficia) de utilități

ANEXA 7

Ghid pentru prima versiune: Se completează de titularul unui PPATU

Definiție: Prima versiune a PPATU este o declarație inițială a scării, conținutului, obiectivelor și, după caz, a țințelor PPATU, înainte de a se începe activitatea de detaliu la elaborarea PPATU. Această prezentare generală poate fi derivată în principal din precizările cuprinse în Contractul cadru pentru PPATU (deși pot fi necesare unele informații suplimentare).

Prezentul document

Autoritatea care elaborează un PPATU trebuie să înainteze prima versiune a acestui PPATU către autoritatea competentă pentru SEA.

Autoritatea competentă pentru SEA va decide ulterior, pe baza primei versiuni depuse a PPATU dacă acesta trebuie sau nu să fie supus SEA.

Pentru ca autoritatea competentă pentru SEA să poată decide dacă prima versiune a SEA trebuie sau nu să fie supusă SEA, prima versiune trebuie să conțină informații suficiente și corespunzătoare.

Prezentul document conține un format care indică ce informații ar trebui să fie cuprinse într-o primă versiune a PPATU.

Titularul PPATU își poate elabora prima versiune a PPATU utilizând fie formatul oferit în documentul de față, fie formatul său propriu. Dacă titularul PPATU utilizează un alt format, el trebuie să se asigure ca prima versiune a PPATU conține toate informațiile indicate în acest format.

1. Introducerea PPATU

Titlul PPATU:	<i>Scrieți numele:</i>
Informații privind titularul	<i>Numele autorității publice sau a titularului privat</i>
De remarcat că autoritatea competentă de aprobarea a PPATU depinde de poziția PPATU in ierarhia acestora.	<i>Dacă este o autoritate publică, indicați nivelul administrativ</i> La nivel național – <i>indicați minister</i> Regional – <i>indicați regiune</i> Județ – <i>indicați județ</i> Oraș, municipiu sau comună (<i>precizați</i>) <i>Titular privat: Indicați numele și detaliile de contact</i>
Echipa de elaborare a	Numele și datele de contact ale firmei de consultanță, institutului sau al

PPATU	experților independenți, după caz, care vor elabora PPATU										
Prevederea care impune elaborarea PPATU*	Vă rugăm, indicați dacă elaborarea este cerută de prevederi legislative, de reglementări sau administrative și dacă da, menționați care sunt acelea.										
Scara PPATU	<p>Ce poziție/scară are acest PPATU în ierarhia PPATU/ care este acoperirea geografică a acestui PPATU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Națională (acoperind întregul teritoriu al României) • Regională (acoperind o regiune sau mai mult de o regiune sau părți din mai mult de o regiune) • PATJ- județean (acoperind un întreg județ sau mai mult de o parte a unui județ) • PUG municipal sau orășenesc (acoperind un întreg oraș sau municipiu) sau • Mai mult de un municipiu sau oraș, • Comunal • Pentru mai mult de o comună • PUZ acoperind una sau mai multe zone dintr-un municipiu, oraș sau comună • PUD 										
Legături cu PPATU din ierarhie	Vă rugăm să indicați PPATU de nivel superior (împreună cu datele când au fost aprobate și durata lor propusă de viață) la care se raportează acest PPATU.										
Durata de viață propusă pentru acest PPATU	<p>1) Calendar orientativ pentru elaborarea PPATU</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Termen de finalizare</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Începere</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Versiune finală a proiectului</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Versiune finală</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>2) Vă rugăm să precizați durata de viață a PPATU (numărul de ani cât PPATU va fi operațional până la termenul de actualizare și revizuire).</p>		Termen de finalizare	Începere		Versiune finală a proiectului		Versiune finală			
	Termen de finalizare										
Începere											
Versiune finală a proiectului											
Versiune finală											

Sectoarele de dezvoltare incluse în acest P/P de amenajare a teritoriului sau urbanism: **Vă rugăm să arătați tipurile de sectoare de dezvoltare care vor fi dezvoltate/controlate prin prezentul PPATU**

Dacă PPATU este un P/P de urbanism, vă rugăm să consemnați diferitele tipuri de folosințe ale terenurilor pe care P/PU le va include.

Vă rugăm să includeți zonele și propunerile de dezvoltare cuprinse în PPATU de nivel superior.

Numele sectorului	Inclus	Obs.
Agricultură		
Silvicultură		
Piscicultură și acvacultură		
Energie		
Industrie (inclusiv extragere resurselor minerale(precizați sub-sectoarele)		
Transporturi (precizați tipul)		
Managementul deșeurilor		
Gospodărirea apelor		
Telecomunicații		
Turism		
Dezvoltare regională		
Managementul ariilor protejate, respectiv situri aflate în arii speciale de conservare (potrivit Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 236/2000 (anexa 1, punctul i)		
Altele decât cele enumerate mai sus (precizați)		

Vă rugăm să anexați hărți după cum urmează:

HĂRȚI	Harta inclusă/scara	Observații
Aria geografică ce va fi acoperită de PPATU		
Contextul amplasării PPATU (indicând unitățile administrative din jur, care se învecinează cu PPATU)		
Hartă care arată limitele PPATU de nivel superior și situarea prezentului PPATU în interiorul său.		

Obiective și priorități ale PPATU propus

Obiective/ priorități ⁽¹⁾	Instrumente măsurii ⁽²⁾	și	Proiecte ⁽³⁾	Program de implementare ⁽⁴⁾	Cerințe privind EIM ⁽⁵⁾ DA/NU

Note în tabel:

(1) Care sunt obiectivele și/sau prioritățile PPATU propus?

Unele *exemple* de obiective specifice ale PPATU ar putea fi următoarele:

La nivelurile

- **Obiective globale:** Să promoveze dezvoltarea durabilă în România, în raport cu aria geografică acoperită sau cu tipul de dezvoltare propus.
- **Planuri și programe de amenajare a teritoriului: Obiective specifice naționale regionale sau județene:**
 - Să promoveze dezvoltarea unui anumit sector (de ex. industrie, turism, dezvoltare rurală, gestionarea cererii de apă), în concordanță cu PND sau
 - Să răspundă cererii viitoare de dezvoltare sau
 - Să echilibreze creșterea regională în concordanță cu politica economică sau
 - Să dezvolte infrastructura necesară pentru facilitarea dezvoltării durabile

Planuri și programe de urbanism Obiective specifice pentru întreaga localitate:

Să axeze dezvoltarea sau renovarea anumitor sectoare ale zonei urbane
Să dezvolte zona de periferie a municipiului pentru a permite o nouă creștere urbană
Să echilibreze dezvoltarea la scara întregului municipiu
Să dezvolte infrastructura de sprijin a dezvoltării rurale în cadrul comunei
Să sporească instalațiile de gospodărire a deșeurilor și apelor uzate în zona P/PU.

Planuri și programe de urbanism de nivel local

renovarea unei zone de patrimoniu cultural.
dezvoltarea unei noi zone industriale într-o zonă nouă
creșterea fondului locativ în cadrul orașului în zona/zonile selectate

(2) Care sunt instrumentele și măsurile propuse în vederea îndeplinirii obiectivelor PPATU, în concordanță cu prioritățile PPATU?

(3) Care sunt proiectele propuse prin PPATU și/sau care sunt proiectele care ar putea fi elaborate după adoptarea PPATU? (de ex noi fabrici, mine, centre comerciale, hoteluri, zone rezidențiale, instalații de gestionare a deșeurilor, rețelelor de alimentare cu apă potabilă, colectare și tratare a apelor uzate, drumuri etc.)

(4) Care este calendarul sau programul propus în planul/programul de acțiune (dacă există) pentru implementarea acestor instrumente, măsuri și/sau proiecte (dacă se cunoaște deja) în vederea îndeplinirii obiectivelor și, dacă se cunoaște deja, indicați lunile în care este preconizat ca această implementare să înceapă și să se finalizeze?

(5) Indicați pentru care dintre proiectele incluse în P/P sau pentru care P/P stabilește cadrul este de așteptat să fie necesară EIM.

2. Contextul PPATU

- Care documente de politici naționale, regionale, județene, municipale/comunale sau locale crează cadrul pentru abordarea elaborării PPATU? (vă rugăm să precizați ierarhia relevantă a documentelor PPATU care au legătură cu acest PPATU). Trebuie inclusă o copie a acestor PPATU cu SEA lor (dacă există), și a altor documente de politici sau cel puțin trebuie să fie disponibile referiri la acel document de politici.
- Este scopul PPATU propus acela de a **realiza o modificare** a unui PPATU existent (operațional) pentru aceeași arie geografică, sau pentru același nivel în ierarhia PPATU, corelat cu PPATU propus? (inclusiv o schimbare a zonării sau o modificare a politicii). În caz afirmativ, trebuie inclusă o copie a acestui PPATU (și a SEA sa dacă există) sau, cel puțin, trebuie să fie disponibilă o referire la acel PPATU.
- Este PPATU corelat cu orice alt PPATU elaborat în cadrul aceluiași același sector (respectiv în aceeași ierarhie verticală – național/regional/județean/municipal-comunal/PUZ-PUD) sau pentru alte sectoare la același nivel ierarhic al PPATU (respectiv corelat pe orizontală); în caz afirmativ, toate aceste PPATU trebuie nominalizate.
- Care planuri sau strategii de acțiune de mediu se corelează cu acest PPATU? (respectiv PAM acoperind regiunea, județul sau care încorporează aceeași arie geografică, sau programe și ținte de mediu pentru aceleași sectoare de dezvoltare acoperite de PPATU)

Notă: Informațiile de mai sus reprezintă ideile inițiale referitoare la PPATU și este de înțeles că se pot schimba pe parcursul dezvoltării ulterioare a PPATU.

3. Modificări și efecte posibile

Proiectele sau categoriile de proiecte preconizate a apărea ca urmare a implementării PPATU

Vă rugăm să completați tabelul de mai jos pentru fiecare categorie de proiecte sau fiecare proiect în parte, dacă este posibil sau util să se facă deosebire între proiecte.

Note

- **Pentru planurile de amenajare a teritoriului de nivel superior (nivelurile național, regional și județean)**

Unde este posibil, indicați proiectele majore care ar putea apărea prin implementarea acestor PPATU (de ex. instalații regionale de prelucrare și stocare a deșeurilor solide, stații de tratare a apelor uzate, drumuri principale, dezvoltarea capacității turistice subregionale etc.)

Sau estimați o valoare totală sau un procentaj al creșterii dezvoltării anumitor tipuri de categorii de folosință a terenurilor

- Pentru planuri de urbanism de nivel municipal și comunal

Estimați procentajul creșterii totale pe terenul ce urmează să fie dezvoltat, și numărul de posibile amplasamente pentru anumite tipuri de sectoare, plus eventualele zone unde sa va concentra dezvoltarea. De ex. centrul orașului, zona periurbană, terenuri noi etc.

- Pentru PPATU de nivel local

SE pot da mai multe detalii cu privire la amplasarea exactă și la tipul de dezvoltare propus, plus creșterea în domeniul dezvoltării construcțiilor etc ,

Clasificarea folosinței terenului/a sectorului	
Numele dezvoltării (dacă există)	
Descriere generală	
Scara	Nivel național, regional, județean, orașenesc sau comunal sau cifre (1:x)
Locul de desfășurare a activităților și teritoriul probabil afectat	Trebuie anexate hărți arătând amplasamentul probabil al proiectelor viitoare și hărți care arată zona probabil afectată (dacă ele nu se găsesc pe hărțile cerute la pag. 2
Populația	Mărimea populației care ar putea fi afectată (de ex. populația suplimentară cazată, angajată, care beneficiază de serviciu, etc.)
Efecte negative probabile asupra mediului	<ul style="list-style-type: none"> - Enumărați pe scurt impactul și efectele probabile asupra mediului - Indicați dacă activitățile sau activitatea ar putea avea un efect asupra zonelor sau peisajelor cu statut de protecție sau care sunt vulnerabile din punct de vedere al mediului.
Efecte semnificative	<ul style="list-style-type: none"> - Aceste efecte negative sunt pe scară mare, complexe, cumulate sau probabile să încalce standardele de mediu? - Care sunt propunerile pentru reducerea acestor efecte?
Efecte probabile pozitive asupra mediului	
Efecte transfrontalier	Indicați dacă activitatea ar putea avea efecte transfrontiera asupra mediului.

4. Posibile modificări semnificative

Dacă PPATU ar conduce la **modificări semnificative** ale acțiunilor, comportamentului sau deciziilor ale persoanelor, întreprinderilor, instituțiilor guvernamentale, indicați în tabelul următor dacă aceste modificări ar putea să conducă la:

Articol	DA/NU	Scurtă descriere incluzând descriere propunerilor pentru atenuare
Dezvoltarea infrastructurii și clădirilor		
Amenajarea unor terenuri noi sau zone importante pentru conservarea naturii;		
Modificări în consumul social de energie și în special de combustibili și deci ale emisiilor de CO ₂ și alte gaze cu efect de seră		
Modificări ale cererii de apă/modificări ale cantității de ape uzate care necesită tratarea apelor uzate menajere		
Modificări ale apelor uzate care necesită tratare specială (repectiv nu din rețeaua de canalizare a gospodăriilor)		
Modificări de consum social al altor resurse naturale /de ex. soluri, minerale sau agregate);		
Modificarea cantității sau tipurilor de deșeuri produse (solide, lichide, periculoase) sau de poluanți emiși în apă, pe teren sau în aer;		
Modificări ale emisiilor de gaze cu efect de seră din alte surse (de ex. metan de la ferme zootehnice sau depozite de deșeuri);		
Schimbări semnificative ale modalităților de		

deplasare.		
Modificări ale mărimii populației (prin migrare)		
Impact asupra oamenilor și comunităților, de ex. prin creșterea nivelului de zgomot, tulburărilor sau neplăcerilor;		
Riscuri pentru sănătatea publică		
Riscuri pentru biodiversitate (unde este cazul)		

ORICE alte observații?

Vp rugăm să adăugați observații sau alte aspecte majore ale PPATU care nu au fost acoperite de întrebările de mai sus.

Ghid sectorial pentru planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism

ANEXA 8

Instrumente de consultare a publicului pentru întrunirea SEA

1) Formatul sugerat pentru înregistrarea și prelucrarea observațiilor publicului larg referitoare la SEA/PPATU

Această parte se completează de titularul PPATU înainte de începerea întrunirii

1) Numele PPATU/RM:-

Data întrunirii:-

Locul întrunirii:

Această parte se completează de către persoana din public

Numele:

Orasul

Alte date de contact (*facultativ*)

SCRIEȚI OBSERVAȚIA DUMNEAVOASTRĂ AICI

(i) TEMA - Dacă este posibil, vă rugăm să indicați partea din Plan (sau program) în legătură cu care doriți să formulați o observație. (de exemplu, numărul alineatului sau, alternativ, zona geografică în legătură cu care doriți să formulați o observație)

(ii) Observațiile dumneavoastră: (Puteți folosi mai mult de o pagină dacă doriți – asigurați-vă însă că numele și datele dumneavoastră de contact sunt scrise pe toate paginile utilizate. Vă rugăm să citiți broșura de Informare a publicului cu privire la SEA pentru sugestii referitoare la temele despre care ați dori să scrieți).

Vă rugăm să răspundeți la întrebările următoare.

Veți primi un răspuns la observațiile dumneavoastră în timpul acestei dezbateri publice.

Locuiți în teritoriul cuprins în Plan/Program? Da /Nu Dacă da, vă rugăm să scrieți domiciliul dumneavoastră. _____

Reprezentați sau faceți parte dintr-un ONG? Da / Nu Dacă da, vă rugăm să scrieți numele ONG-ului: _____

Dețineți o afacere pe teritoriul cuprins în Planul/Programul care face obiectul dezbaterii la această întrunire Da/Nu. Dacă da, vă rugăm să prezentați tipul de activitate economică pe care o desfășurați

-----Câte persoane lucrează în această întreprindere (în afara dumneavoastră) _____

Dețineți teren sau lucrați în agricultură pe teritoriul cuprins în Plan/Program? Da / Nu Dacă da, vă rugăm să locul unde se află terenul agricol: _____

Lucrați pe teritoriul cuprins în Plan/Program? Da/Nu Dacă da, ce tip de muncă desfășurați? _____

Dacă ați răspuns NU la toate categoriile de mai sus, vă rugăm să arătați natura interesului dumneavoastră față de Plan/Program (vă rugăm să marcați una din cele trei opțiuni enumerate mai jos)

Tipul de interes....(specificați)_____

Interes general față de mediu_____

Interes general (Nespecific)

Vă mulțumim pentru participare.

2) Ordine de zi sugerată pentru întrunirea de consultări publice privind SEA

Ordine de zi indicată pentru o

Întrunire publică privind propunerile de PPATU și raportul de mediu.

Înregistrare: *Toate persoanele din public trebuie să semneze foaia de prezență și ele vor primi un număr de înregistrare pe care îl pot înscrie în formularul de observații (dacă doresc să facă observații scrise).*

- 1) **Introducere a președintelui întrunirii:** (maxim 10 minute)
 - Urări de bun venit
 - Prezentarea scopului întrunirii și a scopului Directivei SEA
 - Prezentarea reprezentanților echipei PPATU și
 - Prezentarea reprezentanților echipei SEA care au realizat raportul de mediu

 - Explicarea procedurii de desfășurare a întrunirii (*vor fi prezentări urmate de sesiuni de întrebări și răspunsuri; trebuie să existe o limită de timp pentru luările de cuvânt ale membrilor publicului*).

 - Publicul este invitat să completeze formularele de observații puse la dispoziție, în timpul sau după încheierea întrunirii. *De asemenea, informarea publicului cu privire la măsurile organizatorice legate de primirea răspunsului și consultarea versiunii finale a proiectului PPATU și a raportului de mediu.*

- 2) **Prezentarea propunerilor principale ale PPATU** (de către un membru al echipei PPATU - maxim 20 minute) inclusiv a:
 - 2.1
 - principalelor obiective ale P/P;
 - problemelor principale la care răspunde planul/programul
 - unor considerente de bază de care trebuie să se țină seama (contextul și dificultățile pentru viitor)
 - strategiile alternative (inclusiv alternativa zero) care au fost luate în considerare, avantajele și dezavantajele lor sub raportul dezvoltării

 - 2.2 **Prezentarea raportului de mediu** (susținută de AC sau de un membru al echipei SEA - maxim 20 minute)
 - Motivele pentru care este important să se țină seama de efectele de mediu ale dezvoltării (*impact asupra traiului și sănătății, precum și a biodiversității*)
 - Unele caracteristici de bază ale mediului (*cu relevanță pentru P/P*) din teritoriul cuprins în PPATU
 - Zona de impact asupra mediului a PPATU
 - Aspectele principale ale încadrării de mediu pentru fiecare dintre alternative. (*includeți referiri la obiectivele oficiale de mediu regionale și județene pentru amplasamentul inclus în P/P*)

 - 2.3 **Prezentarea alternativei de dezvoltare preferate** – (prezentatorul urmează să fie stabilit – maxim 10 minute)
 - Asupra acesteia au căzut de acord cele două echipe
 - Avantajele alternativei preferate sub aspectul dezvoltării și
 - Sub aspectul durabilității din punct de vedere al mediului

Pauză de 15 minute (în acest timp, participanții pot lua formularele de observații și primi număr de înregistrare)

3) **Dezbateri publică** (40-60 minute în funcție de numărul de participanților)

Persoanele din public vor vorbi doar câte 5-10 minute. Reamintiți-le că observațiile pe larg trebuie formulate în scris. Se poate oferi asistență pentru scrierea observațiilor dacă este necesar.

Președintele întrunirii **poate organiza dezbateri** și va invita dacă este necesar echipele PPATU și SEA să dea răspunsuri scurte - maxim 5 minute.

De exemplu:

Există întrebări sau observații cu privire la :

Care sunt obiectivele PPATU (din partea diferitelor tipuri de factori interesați de ex. sectorul de afaceri, locuitori, ONG-uri)

Variantele de dezvoltare respinse

Conținutul raportului de mediu (acuratețe, domeniu cuprins, acoperă tot ce doresc să aflu oamenii etc.)

Varianta de dezvoltare preferată și RM referitor la varianta preferată.

- Există și alte aspecte?

5)Cuvântul de încheiere al președintelui întrunirii:

- Sinteza principalelor aspecte abordate
- Echipele PPATU și RM vor analiza aceste observații în detaliu și vor opera modificări acolo unde este cazul
- Vă rugăm să nu uitați să vă completați formularele de observații (dacă este nevoie, personalul prezent vă va ajuta să vă scrieți observațiile) și să luați număr de înregistrare pentru observațiile dumneavoastră.
- Veți primi fiecare un răspuns oficial. Procedura de primire a răspunsului oficial este (precizați)
- Datele la care versiunea finală a proiectului de PPATU și de RM vor fi disponibile pentru public (și de unde se pot obține)
- Mulțumiri pentru prezentările lor echipelor pentru PPATU și SEA.
- Vă mulțumim (publicului) pentru participare!

Instrumente și tehnici de IP

Pliante, buletine informative, ziare, televiziune și radio, vizite pe teren, expoziții, linii telefonice dedicate, fișe de date, pagini web, zile ale porților deschise

Tipul de IP	Instrumente și tehnici
Comunicare/raportare	<ul style="list-style-type: none">- Broșuri/pliante- Buletine informative, raportarea evoluției P/P;- Expoziții fără personal/ afișaje, instalate în zone publice pentru transmiterea informațiilor;- Articole de ziar;- Conferințe de presă;- Linii telefonice cu operatori: factorii interesați pot telefona pentru a solicita informații;- Internetul, utilizat pentru a furniza informații;- Porți deschise: spațiu oferit, de ex. pe șantier sau clădire funcțională care se poate vizita pentru a afla despre o propunere
Consultări publice	<ul style="list-style-type: none">- Expoziții cu personal/ afișaje, instalate în zone publice: personalul poate răspunde la întrebări și primi comentarii;- Linii telefonice cu personal: factorii interesați pot telefona pentru a-și exprima puncte de vedere;- Internetul, utilizat pentru a solicita feedback;- Întâlniri publice, utilizate pentru schimbul de informații și vederi;- Sondaje, interviuri și chestionare: utilizate pentru obținerea de informații și opinii;- Seminare.
Participare	<ul style="list-style-type: none">- Seminare: utilizate pentru a oferi informații de fundamentare, discuta problemele în detaliu și rezolva probleme;- Grupuri consultative;- Juri de cetățeni.
Negociere	Se formează grupuri de persoane care reprezintă un anumit interes sau domeniu de specializare și aceștia se angajează în dezbateri și negocieri cu elaboratorii P/P.

Ghid sectorial pentru planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism

ANEXA 9

Terminologie, acronime și prescurtări în amenajarea teritoriului și urbanism

1. Amenajarea teritoriului

- 1.1.** Terminologia astfel cum este definită de legislația română (Legea nr. 350/2001 privind planuri de amenajare a teritoriului și urbanism modificată și republicată în 2004)

Amenajarea teritoriului – activități care urmăresc armonizarea politicilor sectoriale, tendințele pe termen lung ale fenomenelor și intervențiilor economice, sociale, ecologice (art.3)

Urbanism – activități care detaliată și delimitează în teren prevederile planurilor de amenajare a teritoriului; sintetizează politicile sectoriale; precizează folosințele actuale; definește destinația parcelelor și gabaritul clădirilor (art.4).

Activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism – cercetare, studii de fezabilitate, documentele de amenajare a teritoriului și urbanism, strategii și politici relevante, implementare și monitorizare (art.15)

Documentații de amenajare a teritoriului – planuri de amenajare a teritoriului (la nivel național, județean, regional și pentru teritoriile definite prin combinarea celor de mai sus)

Documentații de urbanism – planuri de urbanism (pentru orașe, municipii, sate⁴²), Regulamentul general de urbanism, regulamente locale de urbanism.

Caracter director – toate planurile de amenajare a teritoriului au "Caracter director", definind strategii, politici și tendințe pe termen lung, stabilind cadrul general pentru amenajarea teritoriului și urbanism prin coordonarea și armonizarea politicilor și tendințelor sectoriale; sunt obligatorii pentru toate autoritățile locale.

Planul folosințelor de teren – propuneri specifice incluse în planurile de urbanism, reglementând folosința terenului (tipul de dezvoltare, condițiile pentru amplasarea clădirilor și conformitatea cu prevederile codului construcțiilor); sunt obligatorii pentru toate persoanele naturale și juridice.

Caracter normativ – reglementări care stabilesc anumiți parametri pentru soluțiile de dezvoltare; este caracteristic planurilor de urbanism, obligatoriu pentru zone specifice.

Circulația terenurilor – schimbul de titluri de proprietate asupra terenului prin acte de vânzare-cumpărare, donație, concesiune etc.

Regimul juridic al terenului – prevederi legale care definesc dreptul și obligațiile legate de deținerea și utilizarea terenului.

Intravilan – zona construită a unei/unor localități astfel cum este delimitată în planul de urbanism; zona în care poate avea loc dezvoltarea (pe baza unei autorizații de construcție); poate consta dintr-una sau mai multe zone ale localității (sate/trupuri) incluse în teritoriul administrativ al orașului/comunei.

Extravilan – partea din exteriorul unei localități; zona din teritoriul administrativ al orașului/comunei, în afara limitelor zonei construite a orașului.

⁴² Comunele sunt teritorii care includ unul sau mai multe sate și extravilanul acestuia/acestora. Termenul de urbanism se aplică și planificării satelor și extravilanului lor, respectiv comunelor.

Teritoriul administrativ – zona definită prin lege, în conformitate cu structura administrativ-teritorială a țării: național, județ, unități administrativ-teritoriale (municipiu, oraș, comună)

Regiune de dezvoltare – unități teritoriale constituite prin acordul comun al consiliilor județene sau al Consiliului General al Municipiului București; cadru pentru implementarea politicilor regionale; sunt unități statistice (comparabile cu regiunile UE), dar nu sunt unități administrativ-teritoriale conform legislației române.

Teritoriu periurban – teritoriu care înconjoară un oraș/municipiu, identificat prin studii specializate, în interiorul căruia se stabilesc anumite interrelații: în economie, infrastructură, navetă, agrement, aprovizionarea cu alimente etc.

Teritoriu metropolitan – teritoriu care înconjoară o aglomerare urbană mare, identificat prin studii specializate, în interiorul căruia se stabilesc interrelații reciproce: infrastructură de transport, economice, sociale, culturale, furnizare de utilități; TM poate depăși granițele administrativ-teritoriale ale aglomerării și chiar ale județului respectiv.

Zonă funcțională – parte a unui teritoriu pentru care planurile de urbanism identifică o funcțiune dominantă (prezentă sau viitoare).

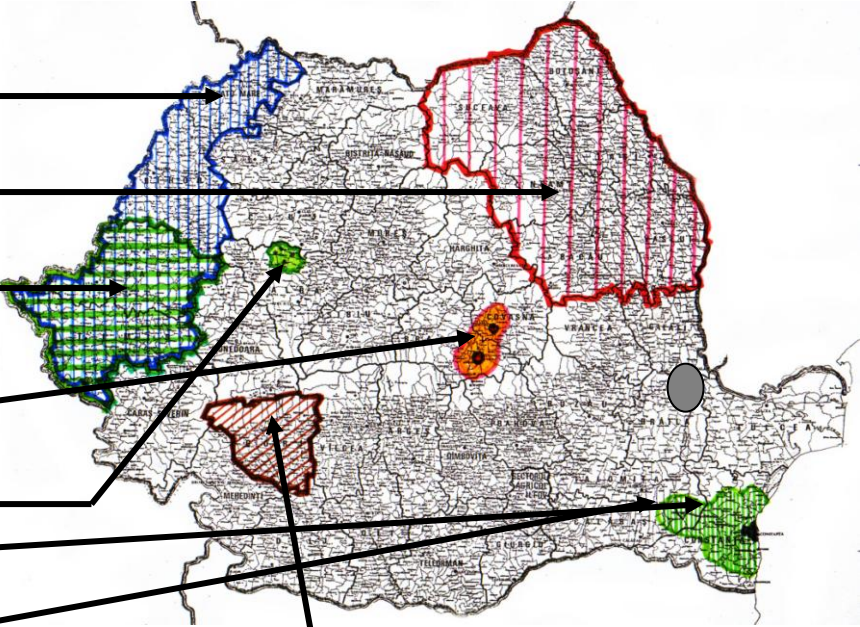
1.2. Acronime și abrevieri

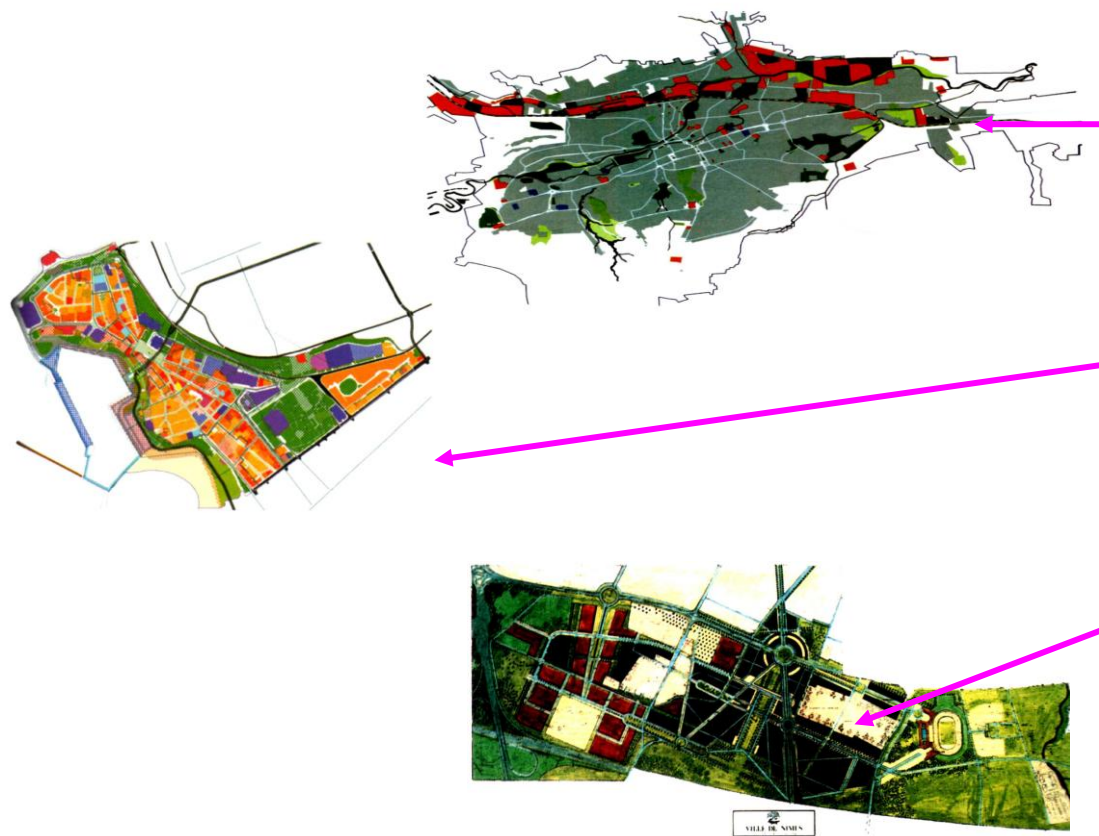
MDLPL	- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor
MMDD	- Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
HG	- Hotărâre de Guvern
OG:	- Ordonanță a Guvernului
OUG:	- Ordonanță de urgență a Guvernului
CJ	- consiliu județean
CL	- Consiliu local
PATN	- Planul de amenajare a teritoriului național
PATJ	- Plan de amenajare a teritoriului județean
PZT	- Plan de amenajare a teritoriului zonal
PATR:	- Plan de amenajare a teritoriului regiunii
POR	- Program operațional regional
PUG	- Plan urbanistic general
PUZ	- Plan urbanistic zonal
PUD	- Plan urbanistic de detaliu
RLU:	- Regulament local de urbanism
UTR	- Unitate teritorială de referință

ANEXA 10

Legislație privind amenajarea teritoriului și urbanismul și privind parcurile industriale – relevantă pentru SEA

CATEGORII DE DOCUMENTAȚII DE AMENAJARE A TERITORIULUI

	<p style="text-align: center;">PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL - PATN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Secțiuni specializate pe întregul teritoriu al țării (Amenajarea teritoriului național - PATN) - cadrul legal pentru secțiunile specializate)
<p>PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI ZONAL: (amenajarea teritoriului la diferite niveluri zonale/regionale)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Plan de amenajare a teritoriului zonal regional - PATZR 	
<ul style="list-style-type: none"> • Plan de amenajare a teritoriului zonal <ul style="list-style-type: none"> ➤ interjudețean ➤ frontalier 	
<ul style="list-style-type: none"> • Plan de amenajare a teritoriului zonal <ul style="list-style-type: none"> ▶ interorășenesc ▶ intercomunal <p>sau</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ metropolitan ▶ periurban 	
<p>PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN - PATJ (Amenajarea teritoriului județean)</p>	

**Plan urbanistic general - PUG - și
Regulamentul local aferent acestuia pentru:**

- Municipiul București
- Municipii, orașe
- Comune

**Plan urbanistic zonal - PUZ - și
Regulamentul local aferent acestuia pentru:**

- Zona centrală și alte zone funcționale din Municipiul București, municipii, orașe, comune
- Zone protejate sau cu un anumit tip de restricție

Plan urbanistic de detaliu - PUD - pentru :

- Amplasarea unuia sau mai multor obiective, pe una sau mai multe parcele

Următoarele acte normative de bază se referă la PPATU

1. Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul modificată de OG nr. 69/2004 care prevede sistemul ierarhic al documentelor privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

Planuri și programe de amenajare a teritoriului:

Scopul principal al documentelor privind amenajarea teritoriului – la nivel național, regional și județean – este acela de armonizare a politicilor economice, sociale, ecologice și culturale, în vederea asigurării unei dezvoltări echilibrate și a coeziunii diferitelor zone. Prevederile documentațiilor privind amenajarea teritoriului au caracter director; de prevederile de la nivelurile teritoriale superioare trebuie să se țină seama la nivelurile inferioare. Astfel, toate PPATU de nivel superior cuprind linii directoare pentru elaborarea PPATU la nivelurile inferioare. (De acest lucru trebuie să se țină seama în pregătirea SEA).

- Planul de amenajare a teritoriului național PATN este format din secțiuni adoptate de Parlament sub forma unor legi cadru de amenajare a teritoriului pentru principalele domenii sectoriale: transporturi și comunicații, apă, zone protejate din patrimoniul natural și construit, zone de risc natural, rețeaua de localități, turism, agricultura
- Planul de amenajare a teritoriilor județene PATJ este un document de amenajare a teritoriului obligatoriu conform Legii nr. 350. În prezent, pentru cele 41 județe din țară, există 26 PATJ; conform legii, alte 15 trebuie actualizate. PATJ țin seama de prevederile incluse în secțiunile PATN.
- Documentații de amenajare zonală a teritoriului se întocmesc pentru regiuni – PR, părți ale unui județ sau teritorii interjudețene, teritorii periurbane, zone de frontieră, zone metropolitane etc. Ele se elaborează de la caz la caz.

Planuri și programe de urbanism

Documentațiile de urbanism se referă la municipii, orașe și comune (în conformitate cu împărțirea administrativ-teritorială a țării). Acestea sunt planuri urbanistice generale pentru municipii, orașe și comune (PUG), planuri urbanistice zonale (PUZ) pentru zone din cadrul acestora, planuri urbanistice de detaliu (PUD) pentru arii mici de 1 – 3 parcele. Toate planurile urbanistice sunt însoțite de regulamente de urbanism detaliate pentru folosințele terenurilor (cu excepția PUD). Documentațiile de urbanism și regulamentele aferente au putere de lege. (Întrucât toate PPATU sunt conectate pe verticală la planuri de nivel superior din ierarhia PPATU, SEA pentru PUZ și PUD trebuie să țină seama de liniile directoare de elaborare deja trasate prin PUG de nivel superior și prin planurile de amenajare a teritoriului).

- Documentații de urbanism:
 - PUG sunt obligatorii pentru toate municipiile, orașele și comunele din țară
 - PUZ sunt obligatorii pentru anumite teritorii din localități, între care zonele industriale și defavorizate (ghidul sectorial pentru parcuri industriale (PUZ) furnizează mai multe îndrumări cu privire la PPATU pentru investițiile din sectorul industrial și parcuri industriale).
 - PUD sunt întocmite pentru arii mici pentru anumite proiecte punctuale
2. Legea nr. 50/1991 republicată și modificată de Legea nr. 376/2006 privind autorizarea executării construcțiilor conține prevederi detaliate privind emiterea autorizației de construcție. Ea cuprinde lista lucrărilor care necesită o autorizație de construcție și pe cele exceptate (mici reparații, intervenții în regim de urgență, finisări interioare, întretinerea drumurilor etc.).
 3. Legea nr. 490/2002 privind organizarea și funcționarea parcurilor industriale (IP) se

referă la toate investițiile pe teren curat și la reutilizarea fostelor zone industriale. Legea definește PI ca "un teritoriu delimitat în care se desfășoară activități economice, de cercetare științifică, producție industrială și servicii, valorificarea cercetării științifice și a progreselor tehnologice, în condiții determinate, în scopul valorificării potențialului material al zonei". Prevederile legii stabilesc criteriile pentru înființarea de PI și facilitățile ce le sunt acordate. Prin derogare de la lege, zonelor industriale existente li se poate acorda același statut prin HG (art. 12 -1, 2) și pot beneficia de aceleași facilități. (Pentru mai multe detalii, v. Ghidul sectorial pentru SEA pentru zone industriale).

4. Legea nr 239/2004 de modificare a OUG nr. 2/1998 privind regimul zonelor defavorizate ZD, zone definite de Consiliile de Dezvoltare Regională ca parte a unui județ sau a 2 sau mai multor județe limitrofe. Statutul lor se aprobă prin HG pe o perioadă de 3-10 ani, precizând domeniile de investiții care vor beneficia de pe urma facilităților acordate. Scopul definirii anumitor zone ca defavorizate este acela de a promova proiecte care contribuie la dezvoltarea zonelor respective în conformitate cu reglementările adoptate de agențiile pentru dezvoltare regională.

Legislație privind amenajarea teritoriului și urbanism și privind parcurile industriale pertinentă pentru SEA

Lege	Domeniul de aplicare	Prevederi principale
Legea nr. 350/2001 modificată și adoptată prin OG nr. 69/2004	Prevederile se referă la toate teritoriile definite prin împărțirea administrativ-teritorială a țării (județ, comună, oraș și municipiu) și combinații și părți ale acestora.	<p>Instituie un sistem ierarhic de planuri.</p> <p>Scopuri principale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea teritoriului – armonizarea în plan teritorial a politicilor economice, sociale, ecologice și culturale la nivelurile național și locale în vederea asigurării unei dezvoltări echilibrate și a coeziunii între diferitele zone - Urbanism – (referitoare la orașe, municipii, comune și sate) – asigură dezvoltarea pe termen scurt, mediu și lung a localităților. <p>Definiții ale tipurilor de planuri:</p> <p>Amenajarea teritoriului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planul național de amenajare a teritoriului PATN - Plan județean - PATJ - Plan zonal (inclusiv regionale, județene, zone interjudețene, zone periurbane sau metropolitane, zone de frontieră) – PR, PJ etc. <p>Urbanism:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru orașe și municipii PUG - comune PUG - zone ale acestora – planuri zonale PUZ - pentru zone mici de 1 – 3 parcele – planuri de detaliu PUD <p>Toate planurile de urbanism de mai sus sunt însoțite de regulamente de urbanism detaliate pentru folosințele terenurilor.</p>
Legea nr. 71/1996 Secțiunea I a PATN – Mijloace de comunicație	Lege cadru Întregul teritoriu național	<p>Prevederi pentru rețelele viitoare de drumuri, căi ferate, căi de navigație și aeriene la scară mică (1:1.000.000).</p> <p>Constituie reglementări-cadru ce urmează să fie detaliate la niveluri sectoriale și în planurile de amenajare a teritoriului județene/regionale/zonal și/sau în planurile de urbanism</p>
Legea nr. 171/1997 Secțiunea II a PATN pentru ape	Lege cadru Întregul teritoriu național	<p>Definește rezervele de apă în funcție de tip, bazine hidrografice, posibilități de exploatare</p>

Legea nr. 5/2000 Secțiunea III a PATN privind zonele protejate	Lege cadru Întregul teritoriu național	Definește ariile protejate ale patrimoniului natural și construit (pe baza criteriului concentrării de valori, a vulnerabilității)
Legea nr. 351/2000 Secțiunea IV a PATN – Rețeaua de localități	Lege cadru Întregul teritoriu național	Stabilește o ierarhie în cadrul rețelei de localități; definește criteriile economico-sociale pentru fiecare nivel.
Legea nr. 575/2001 Secțiunea V a PATN – Zone de riscuri naturale	Lege cadru Întregul teritoriu național	Definește zonele de risc natural (inundații, cutremure, alunecări de teren) și măsurile ce trebuie luate în cadrul acestora la nivelurile administrativ-teritoriale inferioare
Legea nr. 315/2004 Dezvoltarea regională în România	Împărțirea României în 8 regiuni de dezvoltare O regiune reprezintă asocierea fără personalitate juridică a unui număr de județe (legate geografic).	Principalul organism de decizie: Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională CNDR care activează sub autoritatea Guvernului Principalul organ executiv/operațional: Agenția Națională pentru Dezvoltare Regională ANDR Consiliile regionale CR - luarea deciziilor la nivel regional (incluzând reprezentanți ai tuturor județelor care formează regiunea) Agențiile pentru dezvoltare regională ADR – organizații neguvernamentale, non-profit cu personalitate juridică, principalele organe executive/operationale la nivel regional.
Legea nr. 50/1991 republicată și modificată de Legea nr. 376/2006 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții	Toate tipurile de lucrări de construcție/demolare	Stabilește un cadru unitar pentru autorizarea lucrărilor de construcție prin emiterea autorizației de construcții. Prevederi principale: -lista lucrărilor care necesită o autorizație de construcție -lista excepțiilor de la cele de mai sus (mici reparații, intervenții în regim de urgență, finisări interioare, întreținerea drumurilor etc.) -cerințe pentru autorizarea lucrărilor de construcție: certificat de urbanism și avizele și acordurile aferente, proiectul construcției astfel cum este definit în anexa 1 a Legii -cadru instituțional pentru emiterea autorizației de construcție

		<ul style="list-style-type: none"> -concesionarea terenurilor din domeniul public - răspunderi și sancțiuni.
<p>Legea nr. 18/1991 Legea fondului funciar și Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor</p>	<p>Instituie un cadru unitar pentru retrocedarea terenurilor, amenajarea terenurilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definește tipurile de terenuri (agricole, forestiere, acoperite permanent de ape, în intravilan) - definește tipurile de proprietate și regimul lor juridic (proprietate privată, domeniul public, domeniul privat, proprietate publică)
<p>Legea nr. 490/2002 privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale</p>	<p>Toate dezvoltările pe teren curat Toate reabilitările/reconversiile fostelor zone industriale (platforme)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Definiția PI (profil, asociere, management de un agent economic) - Criterii de încadrare: min. 10 ha, min. 30 ani drept de folosință, respectarea criteriilor tehnice de protecție a mediului - Perioada de funcționare min. 15 ani - Instituția responsabilă: Min. internelor și Reformei Administrative (creează cadrul legal aplicabil, emite autorizația, monitorizează) - Pre-condiții pentru titlul de PI: studiu de fezabilitate, acordul administrației locale, lista companiilor participante) - Facilități fiscale <p>Derogare: platformele industriale existente pot deveni PI în baza unei HG</p>
<p>Legea nr. 239/2004 pentru modificarea OUG nr. 2/1998 privind regimul zonelor defavorizate</p>	<p>Zone definite de consiliile pentru dezvoltare regională, părți ale ale unui județ sau a mai multor județe limitrofe</p>	<p>Prevede competențele principale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cons. pt. dezvolt. regională prezintă propunerea M. Administrației și Internelor - CNDR aprobă - Guvernul adoptă prin HG: durata de existență (3-10 ani), domeniile de investiție <p>ADR – promovează proiecte (în conformitate cu standardele și reglementările emise de ADR)</p>
<p>Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală</p>	<p>Definește cadrul general al autonomiei locale Reglementează organizarea și funcționarea unităților</p>	<p>CL și CJ se pot asocia pentru scopuri determinate (proiecte). CJ stabilesc proiectele de amenajare a teritoriului și de urbanism general pentru județul respectiv și pentru unitățile adm.-ter.</p>

cu modificările ulterioare	administrativ-teritoriale care exercită autonomia locală: - comune - orașe (din care unele pot fi declarate municipii prin lege) - județe	componente. CL și CJ analizează, aprobă și finanțează planurile de amenajare a teritoriului și urbanism pentru unitățile lor adm.-ter.
Legea nr. 7/1996 a cadastrului și publicității imobiliare modificată și republicată în 2006		Sistemul general obligatoriu pentru evidența tehnică, economică și judiciară și pentru înregistrarea tuturor proprietăților imobiliare
Programul regional operațional 2007-2013	Strategia generală de dezvoltare regională	Analiza situației actuale Comparație și disparități între regiuni Obiective Axele prioritare generale ale dezvoltării regionale Complementaritatea cu alte programe operaționale
Ordin al ministrului. Norme metodologice privind elaborarea și conținutul cadru al planurilor de amenajare a teritoriului	Cadru unitar pentru elaborarea procedurilor și a conținutului tuturor tipurilor de planuri de amenajare a teritoriului astfel cum sunt definite de Legea nr. 350/2001	Inițiere și finanțare Proceduri de elaborare Avize și acorduri Participarea publicului Redactarea formei finale, adoptare și monitorizare Proceduri de actualizare și modificare Relația cu planurile de urbanism Conținutul cadru al tipurilor de planuri de amenajare a teritoriului: PATN, PATJ, PATR etc.
Ordin al ministrului. Norme metodologice privind elaborarea și conținutul cadru al planurilor de urbanism	Cadru unitar pentru elaborarea procedurilor și a conținutului tuturor tipurilor de planuri de urbanism astfel cum sunt definite de Legea nr. 350/2001	Proceduri de elaborare Cuprins Durată de valabilitate Modificare și actualizare
Ordin al ministrului. Norme metodologice și conținut	Cadru unitar pentru elaborarea procedurilor și conținutului planurilor zonale pentru zonele industriale conform Legii	Inventarul zonelor industriale abandonate Stabilirea profilului activităților admise Integrarea în contextul urban Preocupări de mediu pentru protecția locuitorilor și a patrimoniului natural și

cadru pentru elaborarea planului zonal pentru reconversia zonelor industriale abandonate	nr. 490/2002 cu modificările ulterioare	cultural
HG 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism	Aplicabil în cazurile în care nu există un Regulament Local de Urbanism	
Ordinul MLPAT nr. 21/N/2000 Ghid pentru regulamentele locale de urbanism	Aplicabile la elaborarea PUG	
Ordinul MLPAT nr. 13/N/1999 Ghid pentru aplicarea Planului urbanistic general	Pentru toate PUG	
Ordinul MLPAT nr. 176/N/2000 Ghid pentru aplicarea Planului urbanistic zonal	Pentru toate PUZ	
Ordinul MLPAT nr. 37/N/2000 Ghid pentru aplicarea Planului urbanistic de detaliu	Pentru toate PUD	

Ghid sectorial pentru planurile și programele de amenajare a teritoriului și urbanism

ANEXA 11

Bibliografie pentru SEA pentru PPATU

- *Ghidul Comisiei privind implementarea Directivei 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului*, 2004, publicat de Comisia Europeană în sprijinul Statelor Membre care trebuie să implementeze Directiva SEA;
- *Manualul procedurilor de evaluare de mediu pentru planuri și programe (denumit și Ghidul SEA)*, întocmit de MMDD și aprobat prin OM 117/2006, având ca punct de plecare Ghidul SEA CE susmenționat;
- *Manual de resurse în sprijinul aplicării Protocolului UNECE privind Evaluarea Strategică a Mediului*, 2006, Națiunile Unite și Centrul Regional de Mediu pentru Europa Centrală și de Est;
- *Ghidul SEA*, elaborat de ERM în 2005 pentru Republica Slovacă;
- Departamentul Mediului, Patrimoniului și al Autorităților Locale, 2004; *Implementarea Directivei SEA (2001/42/CE): Evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului*, Dublin, Irlanda;
- Materialele de prezentare pentru seminarul *Analiza bunei practici SEA în Marea Britanie, Danemarca, Austria, Suedia și Cehia și Raport privind legislația și evaluarea instituțională* elaborat în cadrul Activității 1.2 a prezentului proiect;
- Raportul final al Proiectului IMPEL „*Implementarea Articolului 10 al Directivei SEA*”, publicat în 2002;
- *Ghid practic pentru Directiva privind evaluarea de mediu pentru planuri și programe*, Biroul Vice Prim Ministrului, Londra UK, din septembrie 2005;
- *Manual SEA pentru politica de coeziune 2007 – 2013*, elaborat în cadrul proiectului „*Ecologizarea programelor regionale de dezvoltare*” (GRDP) din 2006;
- *Linii directoare pentru evaluarea impactului strategic*, 2003, Banca Africană de Dezvoltare, elaborat de ERM;
- *Instrumente pentru evaluarea strategică de mediu*, 2006, Executivul Scoțian;
- Fischer, T.B. 2007. *Teoria și practica evaluării strategice de mediu – spre o abordare mai sistematică*, Earthscan, Londra;
- *Avantajele evaluării strategice de mediu, document de informare*, REC și UNDP (2003), Szentendre (Ungaria);
- Comisia europeană (1996), *Studiu al costurilor și beneficiilor în EIM/SEA*, Therivel, R. și F. Walsh (2005);
- „*Directiva privind evaluarea strategică de mediu în Marea Britanie: după un an*”, prezentat în *Environmental Impact Assessment Review (Revista de evaluare a impactului de mediu)*;
- Fischer T B 2002. *SEA în transporturi și amenajarea teritoriului*, Earthscan, Londra.
- *Evaluarea durabilității strategiilor spațiale regionale și a documentelor de dezvoltare locală: Ghid pentru organismele de planificare regională și pentru autoritățile de planificare locale – noiembrie 2005-* Guvernul Marii Britanii. Biroul Vice Prim Ministrului, Londra. ISBN 185112 7984
- *Glosar de expresii cheie utilizate în politicile de dezvoltare spațială în Europa* 14 CEMAT (2006) 6

- Proiect de ghid privind sănătatea în Evaluarea strategică a mediului – document pentru consultări. Ed. Colleen Williams – Dep. Sănătății și Paul Fisher – Direcția pentru chimicale periculoase și substanțe toxice din agenția de sănătate publică. Mai 2007. www.environment-agency.gov.uk

Site-ul Comisiei Europene – tratează EIM și SEA
<http://ec.europa.eu/environment/eia/home.htm>

Directiva SEA
http://www.europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2001/l_197/l_19720010721en00300037.pdf

Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa
<http://www.unece.org/env/eia/>

Banca Mondială (inclusiv Instrumentele pentru SEA)
<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/ENVIRONMENT/0,,contentMDK:20885949~menuPK:549265~pagePK:148956~piPK:216618~theSitePK:244381,00.html>

Manualul SEA pentru politica de coeziune 2007-2013
Februarie 2006 Ecologizarea programelor regionale de dezvoltare
http://www.environment-agency.gov.uk/commondata/acrobat/grdp_sea_handbook_1305210.pdf

Agenția de mediu pentru Anglia și Țara Galilor – Ghid de bune practici
http://www.environment-agency.gov.uk/commondata/acrobat/grdp_sea_handbook_1305210.pdf

Ghid practic al Directivei privind evaluarea strategică de mediu
<http://www.scotland.gov.uk/Resource/Doc/921/0018361.pdf>

Rețeaua SEA din Marea Britanie
<http://www.sea-info.net>

Departamentul britanic pentru comunități și autorități locale
<http://www.communities.gov.uk/index.asp?id=1143289>